

Gemeente
West
Maas en
Waal

Jaarstukken 2024

Datum raadsbehandeling: 3 juli 2025

INHOUDSOPGAVE

Inhoudsopgave	2
Aanbieding aan de gemeenteraad	4
Vaststellingsbesluit	7
Leeswijzer	8
JAARVERSLAG	11
Deel 1 - Programmaverantwoording	12
Programma 1 - Wonen, werken en recreëren	13
Programma 2 - Maatschappelijke zaken	21
Programma 3 - Fysieke leefomgeving.....	30
Programma 4 - Burger, bestuur en veiligheid.....	39
Programma 5 - Bedrijfsvoering.....	43
Algemene dekkingsmiddelen.....	52
Recapitulatie van baten en lasten	54
Deel 2 - Paragrafen	55
Paragraaf Lokale heffingen	56
Paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing	67
Paragraaf Onderhoud kapitaalgoederen	77
Paragraaf Financiering	83
Paragraaf Bedrijfsvoering	88
Paragraaf Verbonden partijen	100
Paragraaf Grondbeleid	108
Openbaarheidsparagraaf.....	114
JAARREKENING.....	115
Deel 3 - Financiën	116
Toelichting balans.....	119
Toelichting programmarekening.....	135
Programma 1 - Wonen, werken en recreëren	138
Programma 2 - Maatschappelijke zaken	141
Programma 3 - Fysieke leefomgeving.....	146
Programma 4 - Burger, bestuur en veiligheid.....	148
Programma 5 - Bedrijfsvoering.....	150
Algemene dekkingsmiddelen.....	154
Overzicht van incidentele lasten en baten.....	156
Overzicht structurele toevoegingen en onttrekkingen aan de reserves	159
Informatie Wet normering bezoldiging topfunctionarissen	160
Deel 4 - Bijlagen	161
Bijlage 1 - Overzicht Personeelslasten.....	162
Bijlage 2 - Overzicht Lopende investeringen.....	163
Bijlage 3 - Overzicht Reserves en voorzieningen.....	165
Bijlage 4 - Kerngegevens	166

Bijlage 5 - Single Information Single Audit	167
Bijlage 6 - Overzicht taakvelden	173
Bijlage 7 - Lijst met afkortingen	178
Bijlage 8 - Algemene uitkering	181
Bijlage 9 - Budgetoverhevelingen naar 2025	182
Bijlage 10 - Rechtmatigheidsverantwoording	183
Bijlage 11 - Controleverklaring accountant.....	184

AANBIEDING AAN DE GEMEENTERAAD

ALGEMEEN

De Jaarrekening 2024 is gereed. Met dit document sluiten we het jaar 2024 af. In de jaarstukken leest u op wat we in 2024 hebben gedaan met de opdracht die u ons gegeven hebt met de vaststelling van de Begroting 2024 (rb. 8 november 2023).

De planning- en control cyclus ziet er als volgt uit:

- Voorjaarsnota
- Begroting
- Najaarsnota
- Jaarrekening

Alle documenten uit deze planning en control cyclus hebben dezelfde opzet om de vergelijkbaarheid zo groot mogelijk te maken.

Deel 1 bevat de programma's

In dit deel staan per programma de algemene doelen, het geldende beleidskader, de status van voorgenomen activiteiten en de gemaakte kosten.

Deel 2 bevat de paragrafen

In dit deel zijn de verplichte paragrafen opgenomen. In deze jaarrekening wordt een verantwoording gegeven van de plannen die in de begroting waren opgenomen.

Deel 3 bevat de financiën

In dit deel staat de financiële jaarrekening. Het gaat om de balans en het overzicht van baten en lasten met toelichting.

Deel 4 bevat de bijlagen

In dit deel zijn de bijlages opgenomen die nodig zijn om de jaarrekening goed te kunnen lezen.

In de leeswijzer gaan we gedetailleerd in op de inhoud van de verschillende delen.

FINANCIEEL RESULTAAT

Per saldo sluiten we het jaar 2024 af met een positief exploitatieresultaat van € 2.073.735.

Samenvatting programma's	Begroting 2024 voor wijziging	Begroting 2024 na wijziging	Rekening 2024	Saldo 2024
Programma's				
Programma 1 - Wonen, werken en recreëren	€ -2.970.523 N	€ -2.329.174 N	€ -1.125.424 N	€ 1.203.750 V
Programma 2 - Maatschappelijke zaken	€ -21.338.294 N	€ -25.991.156 N	€ -24.634.050 N	€ 1.357.106 V
Programma 3 - Fysieke leefomgeving	€ -3.343.431 N	€ -3.309.909 N	€ -3.403.277 N	€ -93.368 N
Programma 4 - Burger, bestuur en veiligheid	€ -3.862.588 N	€ -3.825.971 N	€ -4.053.937 N	€ -227.966 N
Programma 5 - Bedrijfsvoering	€ -8.224.199 N	€ -9.443.912 N	€ -8.322.247 N	€ 1.121.665 V
Algemene dekkingsmiddelen	€ 39.885.929 V	€ 42.261.648 V	€ 42.175.121 V	€ -86.527 N
Saldo programma's	€ 146.894 V	€ -2.638.474 N	€ 636.186 V	€ 3.274.660 V
Mutaties in de reserves				
Programma 1 - Wonen, werken en recreëren	€ 400 V	€ 415.620 V	€ 406.070 V	€ -9.550 N

Programma 2 - Maatschappelijke zaken	€ 95.908 V	€ 511.618 V	€ 507.227 V	€ -4.391 N
Programma 3 - Fysieke leefomgeving	€ 54.474 V	€ 280.169 V	€ 256.969 V	€ -23.200 N
Programma 4 - Burger, bestuur en veiligheid	€ 0 V	€ 0 V	€ 0 V	€ 0 V
Programma 5 - Bedrijfsvoering	€ 0 V	€ 1.840.278 V	€ 267.283 V	€ -1.572.995 N
Algemene dekkingsmiddelen	€ 0 V	€ 0 V	€ 0 V	€ 0 V
Saldo mutaties in de reserves	€ 150.782 V	€ 3.047.685 V	€ 1.437.549 V	€ -1.610.136 N
Gerealiseerd resultaat	€ 297.676 V	€ 409.211 V	€ 2.073.735 V	€ 1.664.524 V

Op hoofdlijnen is het saldo te verklaren met de volgende elementen. Deze elementen worden in het hoofdstuk 'Toelichting programmarekening' toegelicht.

Omschrijving		
Geraamd begrotingsoverschot	€ 409.000	V
<u>Maatschappelijke zaken</u>		
Lagere uitgaven in het kader van Wmo en Jeugd	€ 444.000	V
Lagere kosten voor onderwijs	€ 147.000	V
Lagere netto kosten bijstandverlening en inkomensvoorzieningen	€ 344.000	V
Lagere bijdrage aan MGR Nijmegen	€ 104.000	V
Brede Spuk middelen ingezet voor combinatiefunctionarissen	€ 115.000	V
Vorbereidingskosten spreidingswet	€ 29.000	V
Niet vastgesteld GVVP	€ 36.000	V
<u>Leges en belastingen</u>		
Hogere legesopbrengsten (bouw- en rijksleges)	€ 148.000	V
Eindafrekening ODR	€ 22.000	N
Hogere opbrengst OZB Gebruikers	€ 43.000	V
Hogere opbrengsten (water)toeristenbelasting	€ 28.000	V
Toeslag zwerfafval	€ 60.000	V
<u>Investerings-, bouwgrondexploitaties, wonen en bouwen</u>		
Resterende middelen van geheel of gedeeltelijk doorgeschoven projecten naar 2024	€ 229.000	V
Voordelig exploitatieresultaat bouwgrondexploitaties en bedrijventerreinen	€ 416.000	V
Nadelig resultaat doorbelasting salarislsten aan investeringen en grondexploitaties	€ 180.000	N
Nog niet bestede middelen voor het klimaatakkoord	€ 149.000	V
Transitieplan Omgevingswet	€ 304.000	V
Invulling Panden Raadhuisdijk en Wilhelminastraat	€ 157.000	V
<u>Personeelslasten</u>		
Mutatie voorziening voormalig personeel	€ 108.000	V
Voorziening verlofstanden personeel	€ 102.000	V
<u>Overige onderwerpen</u>		
Actualisatie voorziening pensioenen wethouders	€ 220.000	N
Bijstelling uitkering gemeentefonds	€ 96.000	N
Hogere salarislsten	€ 200.000	N
Hogere kosten voor verzekeringen	€ 31.000	N
Niet aangewende stelpost onvoorzien	€ 25.000	V

Niet aangewende stelpost Nieuw Beleid	€ 69.000	V
Resultaat ICT en uitbesteding bedrijfsvoering	€ 773.000	V
Niet aangewende algemene reserve tbv afwikkeling dossier Oekraïne	€ 1.475.000	N
Overige verschillen per saldo	€ 58.000	V
Totaal resultaat	€ 2.073.000	V

Structurele doorwerking

Uit nadere analyse van het resultaat blijkt dat het merendeel van de afwijkingen een incidenteel karakter heeft. De structurele afwijkingen zijn vooruitlopend op de vaststelling van de Jaarrekening 2024 al in de Voorjaarsnota 2025 verwerkt.

Bestemming

Het resultaat is op de balans afzonderlijk onder het eigen vermogen gepositioneerd in afwachting van de definitieve bestemming door uw besluitvorming. We stellen voor het saldo te verrekenen met de Algemene Reserve.

VASTSTELLING JAARSTUKKEN

De procedure om tot behandeling en vaststelling van de Jaarrekening 2024 te komen ziet er als volgt uit:

- * Technische vragen & behandeling in RTG: 19 juni 2025
- * Auditcommissie: 23 juni 2025
- * Gemeenteraad: 3 juli 2025

Wij vertrouwen er op dat deze jaarrekening een helder en transparant inzicht geeft in het gevoerde beleid over 2024 en de baten en lasten die hiermee verband houden.

De jaarrekening is gecontroleerd door onze accountant. De controleverklaring is in deze jaarstukken opgenomen.

Beneden-Leeuwen, 20 mei 2025.

Burgemeester en Wethouders van de gemeente West Maas en Waal,

De gemeentesecretaris, De burgemeester,
D. (Didier) Oosterom V.M. (Vincent) van Neerbos.

VASTSTELLINGSBESLUIT

Onderwerp: Jaarrekening 2024

Nr. "invullen door griffier"

De Raad van de gemeente West Maas en Waal,

Gezien het voorstel van burgemeester en wethouders van 20 mei 2025,

Gelet op artikel 198 van de Gemeentewet,

BESLUIT:

1. De jaarstukken 2024 inclusief de rechtmatigheidsverantwoording vast te stellen;2. In te stemmen met het resultaat van € 2.073.735;3. Een totaalbedrag van € 1.589.906 over te hevelen naar 2025;4. Het uiteindelijke resultaat van € 483.829 toe te voegen aan de Algemene Reserve.

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering op 3 juli 2025.

DE RAAD VAN DE GEMEENTE WEST MAAS EN WAAL,
De griffier, De voorzitter,

C. (Elles) Jansen-Bouwman

V.M. (Vincent) van Neerbos

LEESWIJZER

INLEIDING

De Jaarrekening 2024 is opgebouwd uit vier delen.

Deel 1 Programma's

Deel 2 Paragrafen

Deel 3 Financiën

Deel 4 Bijlagen

Hieronder wordt kort aangegeven welke informatie de vier delen bieden.

DEEL 1 - PROGRAMMA'S

Van doel naar actie

Per programma is in beeld gebracht:

- Doelstelling van het programma
- Actuele beleidskaders
- Gewenste maatschappelijke effecten
- Status van concrete activiteiten
- Eventuele indicatoren of kengetallen
- Kosten per programma
- Status van investeringsprojecten

Gemeentelijke kaders

De programma's zijn thematisch opgebouwd uit verschillende beleidsvelden. Met beleidsnota's wordt periodiek het beleid geactualiseerd. Per programma brengen we in beeld welke beleidsnota's op dit moment werkzaam zijn.

Status van de activiteiten en investeringsprojecten

Per activiteit wordt kort de status weergegeven. Om de leesbaarheid te vergroten is per activiteit een vlaggetje toegevoegd dat aangeeft of zaken op schema liggen. De vlaggetjes betekenen het volgende:

Wit vlaggetje	= De activiteit is nog niet gestart, dit past binnen de vastgestelde planning;
Groen vlaggetje	= Realisatie binnen de door u gestelde kaders;
Oranje vlaggetje	= Deze activiteit dreigt uit de pas te lopen, bijsturing is wenselijk;
Rood vlaggetje	= De activiteit is niet binnen de kaders uitgevoerd, bijsturing is nodig;
Blauw vlaggetje	= De activiteit is afgrond en wij stellen voor om deze af te sluiten.

Indicatoren en kengetallen

Waar relevant worden beleidsindicatoren, effectindicatoren en kengetallen uitgewerkt.

Beleidsindicatoren vergelijken onze gemeente met landelijke en provinciale informatie.

Effectindicatoren en kengetallen worden gebruikt om de ontwikkeling in beeld te brengen over een aantal jaren.

Wat heeft het gekost?

Per programma zijn kosten en baten inzichtelijk gemaakt over 2024. Steeds bij het opstellen van nieuwe P&C-documenten worden de budgetten geactualiseerd en bijgesteld op basis van nieuwe prognoses.

DEEL 2 - PARAGRAFEN

In dit deel zijn de volgende (verplichte) paragrafen opgenomen:

- Lokale heffingen
- Weerstandsvormogen en risicobeheersing
- Onderhoud kapitaalgoederen
- Financiering
- Bedrijfsvoering

- Verbonden partijen
- Grondbeleid
- Openbaarheidsparagraaf

Lokale heffingen

In deze paragraaf geven wij de ontwikkelingen met betrekking tot ons belastinggebied weer. Per heffing geven wij aan wat het beleid is en op welke wijze het tarief tot stand is gekomen. Ook krijgt u inzicht in de gerealiseerde opbrengsten.

Weerstandsvermogen en risicobeheersing

In deze paragraaf brengen wij onze risico's in beeld. Het weerstandsvermogen geeft inzicht in de financiële gezondheid van de gemeente. Het geeft aan in welke mate de gemeente in staat is om financiële risico's op te vangen.

Onderhoud kapitaalgoederen

Deze paragraaf geeft inzicht in onze kapitaalgoederen. De kosten van het onderhoud van onze wegen, openbare verlichting, riolering en water, groen en gebouwen vormen een substantieel deel van de jaarrekening.

Financiering

In de financieringsparagraaf bespreken we de specifieke beleidsvoornemens respectievelijk de uitvoering van het beleid op het gebied van treasury.

Bedrijfsvoering

De bedrijfsvoering betreft de processen binnen onze gemeentelijke organisatie om de beleidsdoelstellingen te kunnen realiseren. Bedrijfsvoering bestaat traditioneel uit de onderdelen: personeel, informatisering, automatisering, communicatie, organisatie, financiën en huisvesting.

Verbonden partijen

De gemeente werkt vaak samen met andere partijen om bepaalde doelen te bereiken. Als deze samenwerking in een bestuurlijke en financiële vorm wordt gegoten, spreken we van een verbonden partij. In deze paragraaf lichten wij deze partijen, hun beleidsdoelstellingen en activiteiten en de gemeentelijke bijdragen nader toe.

Grondbeleid

Het grondbeleid heeft een grote invloed op en samenhang met de realisatie van doelstellingen op het gebied van Ruimtelijke Ordening en Volkshuisvesting, Verkeer en Vervoer, Cultuur, Sport en Recreatie en Economische Zaken. Het gaat om grote belangen in diverse disciplines. Daarnaast heeft het grondbeleid een grote financiële impact. De resultaten op grondexploitaties zijn dan ook van groot belang voor de financiële positie van onze gemeente.

Openbaarheidsparagraaf

Openheid en transparantie zijn essentieel voor het vertrouwen tussen de samenleving en de overheid. In de openbaarheidsparagraaf doen we verslag van de uitvoering van de Wet Open Overheid (WOO).

DEEL 3 - FINANCIËN

In dit deel zijn de balans en de staat van baten en lasten opgenomen. Per onderdeel is een uitgebreide toelichting gemaakt.

DEEL 4 - BIJLAGEN

Tot slot nemen wij in dit deel de volgende relevante bijlagen op:

- Bijlage 1 - Overzicht personeel en organisatie
- Bijlage 2 - Overzicht lopende investeringen
- Bijlage 3 - Overzicht van de reserves en voorzieningen
- Bijlage 4 - Kerngegevens
- Bijlage 5 - Single Information Single Audit
- Bijlage 6 - Overzicht taakvelden

- Bijlage 7 - Lijst met afkortingen
- Bijlage 8 - Algemene uitkering
- Bijlage 9 - Budget overhevelingen naar 2025
- Bijlage 10 - Rechtmatigheidsverantwoording
- Bijlage 11 - Controleverklaring van de accountant

JAARVERSLAG

DEEL 1 - PROGRAMMAVERANTWOORDING

PROGRAMMA 1 - WONEN, WERKEN EN RECREËREN

ALGEMEEN

Omschrijving

Dit programma omvat de beleidsvelden woningbouw, bedrijvigheid en werkgelegenheid, recreatie en toerisme en vergunningverlening, toezicht en handhaving.

Missie

Bijdragen aan het levensgeluk van inwoners

Door een leefomgeving te faciliteren die is afgestemd op de behoefte van de inwoners.

Gemeentelijke kaders

Beleidsstuk	Jaar
Reclamebeleid	2008
Woonwagenbeleid	2010
Landschapsontwikkelingsplan	2011
Welstandsnota	2012
Visie Leefbaarheid Kernen	2013
Regionale detailhandelsvisie	2014
Beleid internet winkels	2014
Structuurvisie dorpen 2025	2015
Structuurvisie Recreatie Concentratiegebieden	2017
Dorpskwaliteitsplan West Maas en Waal	2019
Regionaal Programma Werklocaties 2019-2024 (RPW)	2023
Uitvoeringsprogramma visie leefbaarheid kernen 2030	2020
Verordening startersleningen 2021	2021
Beleidsvisie zonne-energie	2021
Regionaal Ambitiedocument Regio Rivierenland 2022-2025	2021
Woonvisie 2022-2026	2022
VTH-beleid 2022-2025	2022
Programma kostenverhaal en financiële bijdragen	2023
Nota grondbeleid	2024
Visie (vrijtijds)economie	2024
Omgevingsvisie West Maas en Waal	2024

Ontwikkelingen

Er zijn geen bijzondere externe ontwikkelingen.

WAT WILDEN WE BEREIKEN?

Deelvisie Wonen

Voor inwoners zijn passende, duurzame woonvormen beschikbaar. De basisvoorzieningen passen bij de maat van de gemeente en er is oog voor een open en groene leefruimte.

Maatschappelijk effect

West Maas en Walers zijn tevreden met hun woonplaats

Doelstellingen

1. Realiseren van passende groei in de kernen (totaal 1.070 nieuwe woningen tot 2030), met behoud van het karakter en de omvang van de kernen.
2. Realiseren van spreiding van nieuwe woningen over de kernen.
3. Realiseren van voldoende betaalbare nieuwe woningen (sociale huur, midden-huur en betaalbare koop).
4. Stimuleren en faciliteren van het verduurzamen van de bestaande woningvoorraad.

5. Realiseren van meer levensloopbestendige woningen en passende en duurzame woonvormen wonen in alle kernen.
6. Realiseren van een goede ontsluiting tussen nieuwe woonwijken en de kernen.
7. Realiseren van toekomstbestendige basisvoorzieningen.

Deelvisie Werk

Werk en economische ontwikkeling zijn in balans met de leefbaarheid en het milieu/klimaat. Bedrijventerreinen groeien waar mogelijk, zijn goed bereikbaar én het vrachtverkeer is geweerd uit de kernen. Er zijn alternatieven voor het 'klassieke' boerenbedrijf, bestaande bedrijfslocaties zijn hergebruikt om verpaupering tegen te gaan én nieuwe bedrijven (mkb) versterken bestaande bedrijven.

Maatschappelijk effect:

Een duurzame en maatschappelijk verantwoorde lokale economie met een sterke werkgelegenheid.

Doelstellingen

1. Bedrijven faciliteren bij uitbreidingen, verplaatsing en/of vestiging, ten behoeve van het bevorderen van werkgelegenheid.
2. Duurzame revitalisering van bedrijventerreinen.
3. Uitbreiding van bedrijventerreinen.
4. Minder kansrijke bedrijventerreinen transformeren naar wonen.
5. Uitbreiding van kleine bedrijventerreinen hoogstens voor bestaande bedrijven, bij voorkeur centralisatie van bedrijven op grotere terreinen.
6. Huidige agrarische bedrijven niet belemmeren en de ruimte geven voor innovatie en recreatieve activiteiten, innovatie, mits de agrarische activiteiten niet worden belemmerd.
7. Stimuleren van transformatie van langdurig leegstaande commerciële panden.
8. Nieuwe ondernemingen moeten voor de gemeente een meerwaarde hebben én duurzaam en klimaat-adaptief zijn.
9. Vrachtverkeer wordt (waar mogelijk) geweerd uit de dorpskernen.

Deelvisie Recreëren

In West Maas en Waal zijn de recreatiemogelijkheden doorontwikkeld. Hierdoor kent de gemeente een 4-seizoenen toerisme. Daarnaast is het recreatieve aanbod ook interessant voor de eigen inwoners.

Maatschappelijk effect:

Versterken van de merkbeleving van West Maas en Waal

Doelstellingen

1. Investeren in het aantrekkelijk houden van het recreatieve gebied.
2. Inzetten op het sterke toeristische-recreatieve merk 'Het Land van Maas en Waal'.
3. Stimuleren en uitbreiden van recreatieplekken en toerisme.
4. Het verbinden van de parels (attracties en kleinschalige recreatie) langs de Maas en tussen de Maas en Waal; het organiseren van het 'parelsnoer'.
5. Nieuwe recreatieve ondernemers versterken het bestaande aanbod en zorgen voor een 4-seizoenen aanbod.
6. Mogelijkheden voor recreatie op het platteland mogelijk maken.

WAT HEBBEN WE DAARVOOR GEDAAN?

Activiteiten programmabegroting	Realisatie	Voortgang
1. Kleinschalige en grootschalige woningbouwontwikkeling		
Stand van zaken: We boeken goede voortgang met zowel kleinschalige als grootschalige woningbouwprojecten binnen onze gemeente. Via de omgevingstafel bieden wij ruimte aan diverse nieuwe initiatieven en zorgen wij dat projecten zorgvuldig en efficiënt worden behandeld. Door enkele proceswijzigingen hopen we binnenkort minder complexe projecten nog efficiënter af te handelen. Grootschalige woningbouwprojecten die voldoen aan ons Afwegingskader Woningbouw krijgen voorrang op kleinschaligere initiatieven. Daarbij ligt de focus op het toevoegen van betaalbare woningen, sociale huurwoningen en levensloopbestendige woningen. We blijven ons inzetten om de woningbouwopgave actief te ondersteunen. Voorstel bijsturing: Bijsturing is niet nodig.		
1. Leningen Svn (woonvisie)		
Stand van zaken: Sinds september 2024 geven we weer startersleningen uit na een tijdelijke stop door het ontbreken van budget. U heeft een extra budget van vijf miljoen euro toegekend voor toekomstige startersleningen. In 2024 zijn er 43 startersleningen verstrekt aan onze (nieuwe) inwoners. Voorstel bijsturing: Bijsturing is niet nodig.		
1. Eindoplevering project 'Over de Maas' bewerkstelligen en beheer en onderhoud door de gemeente starten	2024	
Stand van zaken: De overdracht bij de notaris en definitieve financiële afwikkeling vindt naar verwachting plaats in 2025, maar mogelijk in 2026. Voorstel bijsturing: Activiteit doorschuiven naar volgend jaar.		
1. Gebiedsdekkende omgevingsvisie	2024	
Stand van zaken: De Omgevingsvisie West Maas en Waal is op 30 mei 2024 vastgesteld. Voorstel bijsturing: Deze activiteit afsluiten.		
1. Implementeren Omgevingswet in de organisatie	2024	
Stand van zaken: De omgevingsvisie is in 2024 vastgesteld. De voorbereidingen voor het opstellen van het Omgevingsplan zijn gestart. Om te beginnen met de aanbesteding van een bureau dat ons ondersteunt. De afstemming met de ODR is een doorlopend proces zowel met betrekking tot vergunningverlening als met de advisering rondom ruimtelijke procedures en het Omgevingsplan. Dit betreft ook de afstemming rondom het DSO. De ontwikkeling van kennis en vaardigheden heeft continue aandacht. Vooral via "learning on the job" en bij specifieke (regionale) kennissessies. Het jaar realisatie aanpassen naar 2032. Voorstel bijsturing: Activiteit doorschuiven naar 2032.		

1. Opstellen Kwaliteitsplan Buitengebied	2024	
Stand van zaken: De Omgevingsvisie West Maas en Waal en het Programma Vitaal Platteland beschrijven de opgaven en ambities en werken als toetsings- en afwegingskader voor nieuwe initiatieven. Zowel de visie als het programma zijn thematisch, integraal en gebiedsgericht. De gebiedsgerichte benadering vraagt om het afwegen en ontwikkelen van initiatieven vanuit de kwaliteiten en waarden van het gebied. Daarmee ontstaat maatwerk. Het beschrijven en vastleggen van essentiële kwaliteiten en waarden is al gedaan in het inventarisatiedocument van het kwaliteitsplan in 2019. Dit is al een goede basis voor het kwaliteitsplan voor het buitengebied. In 2025 en 2026 pakken we de afronding van het Buitengebied kwaliteitsplan op. Voorstel bijsturing: Activiteit doorschuiven naar volgend jaar.		
1. Volgen van de ontwikkelingen natuurinrichting uiterwaarden Wamel-Dreumel-Heerewaarden	2024	
Stand van zaken: Het bestemmingsplan UWDH is voor het grondgebied van West Maas en Waal niet vastgesteld. Welk effect en welke gevolgen dit heeft voor het project wordt nader onderzocht. De ontwikkelingen volgen we kritisch. Voorstel bijsturing: Activiteit doorschuiven naar volgend jaar.		
1. Vaststellen programma vitaal platteland	2024	
Stand van zaken: Het voorbereidende proces is in 2024 afgerond. Er ligt een ontwerp Programma Vitaal Platteland. Instemming en vaststelling van het programma leggen we voor aan de raad. Voorstel bijsturing: Activiteit doorschuiven naar volgend jaar.		
1. Wet Kwaliteitsborging Bouw	2024	
Stand van zaken: Het deel van de Wet kwaliteitsborging voor het bouwen (Wkb) over Omgevingswetregels geldt alleen voor nieuwe bouwwerken in gevolgklasse 1. Dit is de laagste risicoklasse van bouwwerken, zoals eengezinswoningen en kleinere bedrijfspanden. Het geldt dus niet voor te verbouwen bouwwerken. De Wkb voor verbouwingswerkzaamheden en renovatie is voorlopig uitgesteld. De oorspronkelijke ingangsdatum van 1 januari 2025 is verschoven omdat meer ervaring nodig is met de wet en er enkele onduidelijkheden zijn over de toepasbaarheid. Voorstel bijsturing: Activiteit doorschuiven naar volgend jaar.		
1. Onderzoeken mogelijkheden nut en noodzaak van herbestemmen recreatiewoningen binnen de nieuwe in ontwikkeling zijnde visie 'recreatie en toerisme'	2026	
Stand van zaken: Gezien de veelheid van taken en onvoldoende capaciteit en middelen is hier nog geen uitvoering aan gegeven. Voorstel bijsturing: Activiteit doorschuiven naar volgend jaar.		

1. Ontwikkeling en realisatie acties woonzorgvisie	2026	
Stand van zaken: U heeft de Woonzorgvisie West Maas en Waal op 13 maart 2025 vastgesteld. Daarna zijn wij aan de slag gegaan met het afwegingskader. Voorstel bijsturing: Activiteit doorschuiven naar volgend jaar.		
1. Rivierenprojecten	2028	
Stand van zaken: •Voor het project Meanderende Maas is voor de maatregelen binnen ons grondgebied, de omgevingsvergunning verleend. Dit vond plaats in een gecoördineerde procedure. Er is beroep ingesteld tegen enkele besluiten binnen deze gecoördineerde procedure. •Voor het project UWDH is het bestemmingsplan voor ons grondgebied niet vastgesteld. •De voorbereidingen voor het project Dormio zijn in volle gang. Startprocedure is nog onbekend. •Het zandwinproject Over de Maas is afgerond. De overdracht van het plangebied naar de gemeente heeft nog niet plaatsgevonden. Wij zijn in afwachting van een reactie van het ministerie van I&W voor risicobeperking bij overdracht. Hierna vervolgen wij het proces van de overdracht. Voorstel bijsturing: Bijsturing is niet nodig.		
1. Realisatie projecten uitvoeringsagenda woonvisie	2030	
Stand van zaken: De uitvoeringsagenda ligt op schema. Plannen en initiatieven vinden doorgang aan de omgevingstafel. Met het ingaan van het afwegingskader woningbouw zijn ontwikkelaars zich er beter van bewust dat plannen een grotere betaalbaarheidscomponent moeten hebben. Het heeft niet geleid tot minder woningbouwinitiatieven. Voorstel bijsturing: Bijsturing is niet nodig.		
1. Realisatie uitvoeringsagenda woonvisie 2022	2030	
Stand van zaken: In 2025 wordt de woningbehoefte opnieuw tegen het licht gehouden om te zien of de woonvisie nog aansluit bij de huidige behoefte. Voorstel bijsturing: Bijsturing is niet nodig.		
3. Cofinanciering routeprogramma	2024	
Stand van zaken: Het einde van de looptijd van het Routeprogramma was 2024. Verschillende activiteiten zijn nog in uitvoering of in onderzoek. Bureau Toerisme en Regio Rivierenland zijn in overleg met provincie Gelderland om de verantwoording van de activiteiten uit te stellen. We zijn nog in afwachting van een verlenging vanuit de provincie. Ondertussen voeren we gesprekken over de voortgang en wijziging van activiteiten op basis van nieuwe inzichten en behoeften binnen de gemeente. Voorstel bijsturing: Activiteit doorschuiven naar volgend jaar.		

3. Landgoed de Acht morgen - Appeltern (project derden)	2025	
Stand van zaken: Het bestemmingsplan voor deze locatie is onherroepelijk. De initiatiefnemer heeft overleg met provincie Gelderland over de vergunningen. In het eerste kwartaal 2025 ging initiatiefnemer aan de slag met de voorbereidingen voor aanvraag omgevingsvergunning flora- en fauna-activiteit. Na positieve uitkomsten worden de volgende stappen gezet in de planuitwerking. Op dat moment wordt meer duidelijk over de termijn van realisatie. Voorstel bijsturing: Bijsturing is niet nodig.		
3. Ontwikkeling Hanzeland Maasbommel	2025	
Stand van zaken: Uiterwaarde en Dormio zijn een samenwerking aangegaan voor de ontwikkeling van het "Dormio Resort" in Maasbommel. De locatie is in het recreatiegebied de Gouden Ham op het Hanzeland. Initiatiefnemer is op dit moment bezig met aanpassingen van hun plan. Aanleiding hiervoor was de aanwezige flora en fauna in het plangebied. Dit heeft tevens invloed op het aantal recreatiewoningen. Naar verwachting wordt de planologische procedure eind 2025 opgestart. Voorstel bijsturing: Activiteit doorschuiven naar volgend jaar.		
3. Regionaal projectfiche agribusiness	2025	
Stand van zaken: In 2024 voerde Bureau Toerisme een aantal activiteiten uit van de marketingcampagne voor de opgave agrotourisme. Zo stonden er op de website en in het magazine 'Uit in de Regio' artikelen over onder andere bloesem en de oogstperiode. Voor kinderen is er een streekpaspoort ontwikkeld. Ook is een start gemaakt met de inventarisatie van de verschillen tussen gemeenten in regelgeving/vergunningen wat betreft agrotourisme. Voorstel bijsturing: Bijsturing is niet nodig.		
3. Uitvoeringsprogramma visie (Vrijtijds)economie tot 2025 en verder	2025	
Stand van zaken: Begin 2025 is een rapport over jaarronde dagrecreatie opgeleverd en een analyse van retail in onze gemeente. Aan de hand van deze uitkomsten volgt een programma zoals staat in het transitieplan Omgevingsplan. Voorstel bijsturing: Bijsturing is niet nodig.		

Grondexploitaties

De activiteiten in het kader van de grondexploitaties worden hierna op hoofdlijnen behandeld. Voor een uitgebreide toelichting per complex verwijzen wij u naar de paragraaf Grondbeleid.

Grondexploitaties	Realisatie	Voortgang
De Appelhoek 1b - Alphen	2025	
Beleidsmatige eindverantwoording: Fase 1A is in 2021 opgeleverd. Fase 1B omvat maximaal 27 woningen. Voor de ontwikkeling is in 2021 een anterieure overeenkomst gesloten met projectontwikkelaar Van Wijnen. Het bestemmingsplan is onherroepelijk. In 2022 is het terrein door de gemeente bouwrijp gemaakt. Levering van de grond vond in 2023 plaats. In 2024 zijn de woningen gerealiseerd en is het terrein (bijna) volledig woonrijp gemaakt. Begin 2025 wordt de laatste hand gelegd aan de openbare ruimte en het park. Het project wordt in 2025 afgesloten. Voorstel bijsturing: Bijsturing is niet nodig.		

Het Leeuwse Veld - Beneden-Leeuwen (Project in samenwerking met derden)	2025	
Beleidsmatige eindverantwoording: Het bestemmingsplan van deelgebied E (ongeveer 260 woningen) werd medio 2023 onherroepelijk. Voor dit plangebied is een overeenkomst met de ontwikkelaar afgesloten. Dit leidt tot extra opbrengsten. De overdracht van gronden aan de ontwikkelaar heeft plaatsgevonden. De nog te ontwikkelen fases bestaan uit gevarieerde woningen voor alle doelgroepen. Vanaf 2025 worden de volgende fasen gerealiseerd.		
Voorstel bijsturing: Activiteit doorschuiven naar volgend jaar.		
Gravin van Rechterenschool	2025	
Beleidsmatige eindverantwoording: Vier starters verbouwen de Gravin van Rechterenschool tot 4 appartementen. De koopovereenkomsten zijn in 2021 ondertekend. De notariële overdracht was in 2022. De naastgelegen kavels (Spitsestraat 8) zijn in 2022 verkocht en notarieel overgedragen. Dit project wordt in 2025 afgerond.		
Voorstel bijsturing: Bijsturing is niet nodig.		

BELEIDSINDICATOREN

Beleidsindicator	Jaar meting	Landelijk	Provincie	WMW
Economie				
Func tiemenging (in %)	2023	54,2	54,4	47
Vestigingen van bedrijven (aantal per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15 t/m 64 jaar)	2023	181,8	166,3	191,4
Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Stedelijke Vernieuwing (VHROSV)				
Demografische druk (in %)	2024	70,4	74,3	73,4
Gemeentelijke woonlasten eenpersoonshuishouden (in €)	2024	Geen data	933	963
Gemeentelijke woonlasten meerpersoonshuishouden (in €)	2024	Geen data	996	974
Nieuw gebouwde woningen (aantal per 1.000 woningen)	2023	9,1	9,6	22,8

KENGETALLEN

Kengetal	Rekening 2023	Begroting 2024	Rekening 2024
Aantal overnachtingen	153.430	135.000	153.870

Kengetal	Analyse afwijking
Aantal overnachtingen	Het definitieve aantal overnachtingen is nog niet bekend. De aanslagoplegging toeristenbelasting gebeurt altijd in het jaar na het jaar waarop de toeristenbelasting betrekking heeft. Het aantal overnachtingen is naar verwachting hoger dan begroot.

WAT HEEFT HET GEKOST?

Exploitatie	Begroting 2024 voor wijziging	Begroting 2024 na wijziging	Rekening 2024	Saldo 2024
Lasten	€ -6.519.077 N	€ -5.820.023 N	€ -4.890.890 N	€ 929.133 V
Baten	€ 3.548.554 V	€ 3.490.849 V	€ 3.765.467 V	€ 274.618 V
Gerealiseerd saldo van baten en lasten	€ -2.970.523 N	€ -2.329.174 N	€ -1.125.424 N	€ 1.203.750 V

Resultaatbestemming

Toevoegingen aan reserves	€ -15.000 N	€ -15.000 N	€ -15.000 N	€ 0 V
Onttrekking uit reserves	€ 15.400 V	€ 430.620 V	€ 421.070 V	€ -9.550 N
Saldo mutaties in reserves programma	€ 400 V	€ 415.620 V	€ 406.070 V	€ -9.550 N

Gerealiseerde resultaat	€ -2.970.123 N	€ -1.913.554 N	€ -719.354 N	€ 1.194.200 V
-------------------------	----------------	----------------	--------------	---------------

De financiële toelichting per programma is opgenomen in de jaarrekening.

INVESTERINGEN

Omschrijving	Start jaar	Budget	Besteed t/m 2023	Verplichtingen / restant
Herinrichting woonwagendstandplaatsen	2010	€ 0	€ 95.223	-€ 95.223
Vervanging speeltoestellen	2023	€ 60.256	€ 38.153	€ 22.103
Totaal investeringen programma 1		€ 60.256	€ 133.376	-€ 73.120

Investerings	Realisatie	Voortgang
Inv. Herinrichting woonwagendstandplaatsen Beleidsmatige eindverantwoording: In december 2024 is het nieuwe woonwagendbeleid door de gemeenteraad vastgesteld. Er is besloten om op termijn 7 nieuwe standplaatsen te ontwikkelen. De ingangsdatum van het beleid is nog niet vastgesteld, omdat er eerst een uitvoeringsprogramma moet komen. Het uitvoeringsprogramma loopt vertraging op, omdat de nulmeting van bestaande standplaatsen nog niet gereed is. Deze investering nog niet sluiten in het geval de bestaande locaties aangepast moeten worden om meer plekken te realiseren. Voorstel bijsturing: Activiteit doorschuiven naar volgend jaar.	2024	
Inv. Vervanging speeltoestellen Beleidsmatige eindverantwoording: In 2024 zijn diverse nieuwe speeltoestellen geplaatst. Dit betreft de beweegtoestellen aan de Schoolstraat te Alphen. Ook is een oud speeltoestel vervangen en is op diverse plekken de valondergrond van schors vervangen. Voorstel bijsturing: Activiteit doorschuiven naar volgend jaar.	2024	

PROGRAMMA 2 - MAATSCHAPPELIJKE ZAKEN

ALGEMEEN

Omschrijving

Dit programma omvat ondersteuning, welzijn, onderwijs, sport, cultuur, zorg en sociale voorzieningen.

Missie

Bijdragen aan het levensgeluk van inwoners

Door een leefomgeving te faciliteren die is afgestemd op de behoefte van de inwoners.

Gemeentelijke kaders

Beleidsstuk	Jaar
Subsidieverordening basisbibliotheek West Maas en Waal	2007
Accommodatiebeleidsplan Maatschappelijke knooppunt in elke kern	2009
Verordening inrichting antidiscriminatievoorziening gemeente West Maas en Waal	2010
Visie Leefbaarheid Kernen/Koers 2030	2013
Verordening Individuele studietoelage Participatiewet	2015
Verordening cliëntenparticipatie Participatiewet West Maas en Waal	2015
Verordening verrekening bestuurlijke boete bij recidive	2015
Verordening cliëntenparticipatie Werkzaam	2016
Kadernota cultuur 2017-2020 'Cultuur is geen kunst'	2016
Verordening individuele inkomensvoorschot West Maas en Waal	2017
Algemene subsidieverordening Gemeente West Maas en Waal	2017
Verordening loonkostensubsidie Participatiewet	2017
Advies- en verbeterplan sluitende aanpak voor mensen met een psychische kwetsbaarheid	2017
Regionaal Beleidsplan GGZ Beschermd Wonen Maatschappelijke Opvang	2017
Beleidskader Harmonisatie Kinderopvang en Peuterspeelzaalwerk	2018
Lokaal sociaal akkoord 2018-2021	2018
Beleidskader Lokaal Onderwijsbeleid 2018-2022 'Verdiepen en verbreden'	2018
Beleidsnota onderwijsachterstandenbeleid	2018
Afstemmingsverordening participatiewet IOAW en IOAZ West Maas en Waal 2018	2018
Nota vereenvoudiging minimabeleid en bijzondere bijstand 2020	2019
Verordening Jeugdhulp & Maatschappelijke ondersteuning 2020	2019
Beleidsplan schuldhulpverlening 2021-2024	2020
Verordening beslistermijn schuldhulpverlening	2021
Regioplan Beschermd Wonen en Maatschappelijke Opvang Nijmegen & Rivierland	2021
VVE-beleid (onderdeel van onderwijsachterstandenbeleid)	2021
Regioaanpak 'Huiselijk geweld en Kindermishandeling'	2021
IHP (Integraal Huisvestingsplan)	2022
Verordening onderwijshuisvesting West Maas en Waal 2022	2022
Verordening bekostiging leerlingenvervoer	2022
Nadere regels Maatschappelijke ondersteuning West Maas en Waal	2022
Nadere regels Jeugdhulp West Maas en Waal	2022
Tariefverordening voor welzijnsaccommodaties in de gemeente West Maas en Waal	2023
Uitgangspunten lokaal minimabeleid 2024	2023
Meerjarenstrategie GGD 2024-2027	2024
Meerjarenbeleidsplan Werkzaam 2024-2027	2024

Ontwikkelingen

Er zijn geen bijzondere externe ontwikkelingen.

WAT WILDEN WE BEREIKEN?

West Maas en Waal heeft een vitale gemeenschap met een actief verenigingsleven, waarbij mensen naar elkaar om kijken. De gemeente faciliteert en helpt mensen (die dat nodig hebben) aansluiting te

houden bij de gemeenschap. Sportvoorzieningen en accommodaties blijven waar mogelijk in de buurt/wijk.

Maatschappelijk effect

West Maas en Walers voelen zich gezien en gehoord en kunnen deelnemen aan de maatschappij.

Doelstellingen

1. Jeugd en jongeren op een verantwoorde manier te laten opgroeien, ontwikkelkansen te vergroten en zorg te dragen voor een zinvolle vrijetijdsbesteding.
2. Bevorderen van de zelfredzaamheid van al onze inwoners.
3. Een goede gezondheid en verantwoorde levensstijl van al onze inwoners te bevorderen.
4. Actieve en passieve deelname/betrokkenheid van al onze inwoners aan de samenleving te bevorderen.
5. Een voorzieningenniveau dat bijdraagt aan de leefbaarheid in de dorpen, passend bij de omvang van het dorp.

WAT HEBBEN WE DAARVOOR GEDAAN?

Activiteiten programmabegroting	Realisatie	Voortgang
1. Cultuurbeleid	2024	
Stand van zaken: Voor het voorstel voor een nieuwe cultuurnota 2025 t/m 2027 bleek in september onvoldoende draagvlak binnen de raad. Er volgt een nieuw voorstel als er duidelijkheid is over de financiële kaders waarbinnen het cultuurbeleid zich de komende jaren kan ontwikkelen. Deze nota zal concreet zijn en beperkt zich tot de speerpunten voor de komende jaren. Dit is mede ingegeven door de huidige beperkte middelen voor cultuur en de bezuinigingen.		
Voorstel bijsturing: Activiteit doorschuiven naar volgend jaar.		
1. Uitbreiding IKC	2024	
Stand van zaken: Op 17 september 2024 keurde u 3 raadsvoorstellen goed die betrekking hebben op de uitbreiding van het IKC in Beneden-Leeuwen. Twee investeringskredieten (gebouw en schoolplein en de aanpassingen openbare ruimte) en het bestemmingsplan. In de businesscase beschreven we de planning voor het ontwerp en de bouw (tot eind juni 2027). We bevinden ons nu in de ontwerpfase.		
Voorstel bijsturing: Bijsturing is niet nodig.		
1. Gymzaal Appeltern duurzaamheidsmaatregelen	2025	
Stand van zaken: De daken van de kleedkamers zijn in 2023 vervangen en voorzien van extra isolatie. Wij hebben een offerte ontvangen voor het plaatsen van zonnepanelen. Vanwege de geschatte terugverdientijd van 10 jaar of langer en de onzekerheid over regelgeving en mogelijke kosten voor het terugleveren van teveel opgewekte stroom, hebben wij besloten om de investering niet te doen.		
Voorstel bijsturing: Deze investering afsluiten.		
1. Lokale inclusie agenda	2025	
Stand van zaken: Om inclusie goed neer te zetten is een goed participatieproces nodig. Dit kost tijd. Daarbij is inclusie een doorlopend proces, zonder einddatum. Echter is het hebben van een Lokale Inclusie Agenda een wettelijke verplichting, waar wij als gemeente nog niet aan voldoen.		
Voorstel bijsturing: Bijsturing is niet nodig.		

1. Uitvoeren beleidsplan GGZ Beschermd Wonen-Maatschappelijke Opvang	2025	
Stand van zaken: We voeren in Gelderland Zuid het regionale beleidsplan uit van Rijk van Nijmegen en Regio Rivierenland: 'GGZ Beschermd Wonen en Maatschappelijke Opvang Samen Dichtbij'. We werken hierop samen op basis van een Gemeenschappelijke regeling-Centrumregeling en een DVO en zijn daarbij goed op schema. De decentralisatie BW per 1-1-2026 door het Rijk wordt waarschijnlijk niet gehaald. Het wetsvoorstel woonplaatsbeginsel BW is namelijk nog steeds controversieel verklaard. Voorstel bijsturing: Bijsturing is niet nodig.		
1. Zilverenkrachtbeleid	2025	
Stand van zaken: Onder het zilverenkrachtbeleid vallen: 'een dementievriendelijke gemeente worden' en 'het stimuleren van meer publiekstoegankelijke toiletten via de HogeNoodapp'. Deze twee onderdelen worden nader toegelicht onder deze specifieke activiteiten. Voorstel bijsturing: Bijsturing is niet nodig.		
1. Actief jeugd- en onderwijsbeleid uitvoeren met als doel dat alle jeugdigen zo gezond en veilig als mogelijk kunnen opgroeien en zich zo goed mogelijk ontwikkelen	2026	
Stand van zaken: In 2024 hebben wij de Lokale Educatieve Agenda (LEA) ontwikkeld, samen met alle educatieve partners. In deze LEA is er naast de wettelijke taken extra aandacht voor het verder ontwikkelen van de pedagogische basis, aandacht voor preventie en gelijke kansen. Samen met de regio is er een actief jeugdpreventie beleid. Voorstel bijsturing: Bijsturing is niet nodig.		
1. Bevorderen gezonde leefstijl, onder andere in scholen en instellingen	2026	
Stand van zaken: We helpen mensen bij het aannemen van een gezonde leefstijl. Dit doen we door sportaanbieders in de gemeente te ondersteunen bij het organiseren van passend sport- en beweegaanbod, en door te werken aan de ketenaanpak Welzijn op Recept, valpreventie en de Gecombineerde Leefstijlinterventie (GLI). Daarnaast zetten we ons in voor rookvrije terreinen en stimuleren we via de GGD de Gezonde School. Voorstel bijsturing: Bijsturing is niet nodig.		
1. Dementievriendelijke gemeente worden	2026	
Stand van zaken: In 2024 zijn meerdere stappen gezet naar een dementievriendelijke gemeente. Welzijnsorganisatie Sociom kreeg hiervoor opdracht tot en met 2026. Er was een informatiebijeenkomst, een training voor inwoners en een vragenlijst over de dementievriendelijke samenleving. Dit is beloofd. Op 12 december 2024 ontving de gemeente het certificaat 'Dementievriendelijke gemeente' van Alzheimer Nederland. Het certificaat is vier jaar geldig met een tussenevaluatie na twee jaar. Alzheimer Nederland gaf ons 5 adviespunten mee. Investeren in de dementievriendelijke gemeente blijft dus noodzakelijk om het certificaat te behouden. Voorstel bijsturing: Bijsturing is niet nodig.		

1. Een integrale aanpak ten behoeve van de leefbaarheid in Altforst via de "dorpendeal"	2026	
Stand van zaken: We werkten met en voor het dorp aan een leefbaarheidsplan. Daarbij stond het toekomstbestendig maken van de lokale maatschappelijke voorzieningen en accommodaties in Altforst centraal. Een projectgroep, bestaande uit verenigingen en organisaties uit Altforst en de gemeente voerde het gesprek. De voorkeur van de projectgroep ging uit naar een nieuwe multifunctionele accommodatie. Dit scenario bleek financieel niet realistisch. In de eerste helft van 2025 waren gesprekken over de invulling van een tweede scenario: het dorps huis renoveren en investeren in het schoolgebouw zodat het gebouw nog zeker 10 jaar mee kan. Fase 1 van de dorpendeal is daarmee afgerond. Concrete plannen worden in fase 2 uitgewerkt. Voorstel bijsturing: Bijsturing is niet nodig.		
1. Een integrale aanpak van laaggeletterdheid en lage basisvaardigheden in beleid en uitvoering. En daarbij de continuering van het (mobiel) Digitaalhuis	2026	
Stand van zaken: De uitvoering van het Digitaalhuis (aanbodkant) heeft conform de subsidieverstrekking plaatsgevonden. Wij hebben een regionaal jaarplan integrale aanpak laaggeletterdheid 2024 opgesteld. Met een lokaal uitvoeringsplan. Dit loopt door in 2025. Thema; gezin. Dit houdt vooral in het borgen van (het faciliteren van) structureel screenen op laaggeletterdheid (vraagkant) en toeleiden naar het Taalhuis. De uitvoering vertaalt zich in diverse acties. De signaleringsfunctie wordt bijv. meegenomen in de businesscase voor Vraagwijzer. Ook richt de uitvoering zich hierbij op een toegankelijke dienstverlening door begrijpelijke communicatie. Het borgen van het bestrijden van de (erfelijkheid) van laaggeletterdheid is integraal opgenomen in de Lokale Educatieve Agenda. Samengevat: De uitvoering van een integrale aanpak van laaggeletterdheid vraagt een lange adem; het richt zich steeds op het borgen van de signaleringsfunctie (vraagkant) bij (maatschappelijke) partners. Voorstel bijsturing: Bijsturing is niet nodig.		
1. Jeugd en jongeren meer betrekken bij de samenleving	2026	
Stand van zaken: In mei 2024 stelde de raad het beleidskader sociaal domein vast. Vanuit dit kader gaan we aan de slag van het versterken van de sociale en de pedagogische basis. Voorstel bijsturing: Bijsturing is niet nodig.		
1. Jeugd: Opgroeien in een kansrijke omgeving	2026	
Stand van zaken: Afgelopen jaar zijn verschillende activiteiten geweest om jongeren te laten opgroeien in een kansrijke omgeving: -Sociom organiseerde een "dag voor de toekomst" met allerlei activiteiten waar bijna 200 kinderen tussen 10-14 jaar aan deelnamen. -In twee edities van Puberpraat werd over thema's gesproken als: praten en luisteren naar je kind, middelengebruik, omgaan met tegenslagen en seksualiteit en grenzen. -Halt gaf voorlichting op basisscholen en het voortgezet onderwijs over groepsbeïnvloeding en gebruik van sociale media. Er is een Halt loket ingezet om het alcohol gebruik van jongeren onder de aandacht te brengen bij jongeren en hun ouders. -Het verder realiseren van de jongeren ontmoetingsplekken in Beneden-Leeuwen en Dreumel. Voorstel bijsturing: Bijsturing is niet nodig.		

1. Opstellen en uitvoeren plan van aanpak in het kader van het Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA)	2026	
Stand van zaken: Wij hebben in 2023 het plan van aanpak GALA vastgesteld. U bent in mei 2024 met een presentatie geïnformeerd over de voortgang in de uitvoering. In september 2024 heeft u op uw verzoek een voortgangsrapportage ontvangen. Voorstel bijsturing: Bijsturing is niet nodig.		
1. Opstellen en uitvoeren van een integraal beleidskader 'sociaal domein'	2026	
Stand van zaken: In de raadsvergadering van mei 2024 stelde u het beleidskader sociaal domein 'bouwen aan een krachtige sociale basis' vast. De uitvoering komt in uitvoeringsplannen binnen de verschillende beleidsterreinen. Voorstel bijsturing: Bijsturing is niet nodig.		
1. Realiseren ontmoetingsplekken voor de jeugd	2026	
Stand van zaken: In januari 2024 besloten we om in Dreumel en Beneden-Leeuwen een Jongeren Ontmoetings Plaats (JOP) te realiseren. Onder begeleiding van een projectbureau is een onderzoek gestart. Daarna besloten we in mei twee voorkeurslocaties aan te wijzen. In bijeenkomsten spraken we met jongeren en omwonenden van de voorkeurslocaties. Na de bijeenkomsten besloten wij in juni twee pilotlocaties aan te wijzen voor 1 jaar. Na dit besluit zijn er meerdere gesprekken gevoerd met omwonenden en verenigingen omdat er bezwaren en zorgen zijn over de veiligheid van de omgeving en mogelijke afval. Na de gesprekken is het ontwerp in Dreumel aangepast, is er in oktober een vragenlijst uitgezet en organiseerden we in november een informatiebijeenkomst. Tijdens de informatiebijeenkomst is de pilot toegelicht en is gekeken naar succes-en faal factoren van de pilot. Eind 2024 zijn de tijdelijke vergunningsaanvragen ingediend. We zijn nu in afwachting van het vergunningsproces inclusief bezwaar en beroep. Voorstel bijsturing: Bijsturing is niet nodig.		
1. Regie voeren op de MFA's, afhankelijk van de uitkomsten van de herijkte businesscases	2026	
Stand van zaken: In mei 2025 informeerden we u over de voortgang van het traject herijking businesscases. Voorstel bijsturing: Bijsturing is niet nodig.		
1. Stimuleren sport- en cultuuractiviteiten/evenementen	2026	
Stand van zaken: We promoten het sport-, beweeg- en cultuuraanbod via Sjors Sportief & Creatief, Try-out en Max Vitaal. Deze boekjes geven per doelgroep inzicht in het beschikbare aanbod binnen de gemeente. Daarnaast zet Actief Maas en Waal zich in als combinatiefunctionaris om een brug te vormen tussen sporten op school en daarbuiten. Sociom vervult de rol van buurtsportcoach voor volwassenen en onderzoekt waar aanvullingen nodig zijn. Voorstel bijsturing: Bijsturing is niet nodig.		

1. Stimuleren van activiteiten tussen jeugd en politiek	2026	
Stand van zaken: In de eerste week september 2024 namen leerlingen van groep 7 en 8 van de basisscholen deel aan het spel Democracy. Tijdens dit interactieve rollenspel leerden de leerlingen over de basisprincipes van lokaal bestuur door samen een stad te bouwen en besluiten te nemen. De zevende editie van de Kindergemeenteraad in West Maas en Waal met als thema 'Fijn opgroeien in West Maas en Waal!' is in 2024 helaas niet doorgegaan. Twee van de drie aangemelde scholen annuleerden door omstandigheden namelijk. In overleg met het onderwijs kijken we hoe we dit in 2025 kunnen realiseren. Voorstel bijsturing: Bijsturing is niet nodig.		
1. Stimuleren van publiekstoegankelijke toiletten. En de vindbaarheid vergroten door middel van aansluiting bij de "Hoge Nood App"	2026	
Stand van zaken: De gemeente is in 2024 voor de tweede keer op rij aangewezen als meest toiletvriendelijke gemeente van Nederland. Dit doordat onze gemeente op zes punten het hoogste scoort. Denk aan het aantal inwoners per toilet, toegankelijkheid van de toiletten en spreiding over de gemeente. Voor het jaar 2025 zijn er middelen om de licentie voor de app te behouden. Vanaf 2026 zijn deze middelen onderdeel van de bezuinigingen. Voorstel bijsturing: Bijsturing is niet nodig.		
1. Uitvoering geven lokaal beleid op Huiselijk Geweld en Kindermishandeling	2026	
Stand van zaken: In 2024 hebben wij samen met de regio verder ingezet op de samenwerking voor bestrijding van Huiselijk Geweld en Kindermishandeling (HGKM). Dit is onder andere gedaan door het inkopen van de doe- en praatgroep "twee huizen" en ouderschapsbemiddeling. Vanuit de Regio is er een omgangshuis beschikbaar gesteld. Voorstel bijsturing: Bijsturing is niet nodig.		
1. Uitvoeren van het integraal Huisvesting Plan (IHP)	2026	
Stand van zaken: De uitvoering van het in januari 2022 vastgestelde IHP loopt niet volgens planning. Dit heeft diverse oorzaken. Het project IKC Beneden-Leeuwen is met de tijdelijke en structurele huisvesting omvangrijk. De ambtelijke capaciteit voor onderwijshuisvesting is beperkt en de gemeentelijke financiën staan onder druk. We stelden voor om het IHP te herijken en met onze (onderwijs)partners hierover in gesprek te gaan. Op 30 januari 2025 nam u een geamendeerd raadsbesluit. In plaats van het IHP te herijken, actualiseren we het huidige IHP met nieuwe reële cijfers voor het zomerreces van 2025. Voorstel bijsturing: Bijsturing is niet nodig.		
1. Waarderen en ondersteunen van (jonge) mantelzorgers via het netwerk van mantelzorgsteunpunten	2026	
Stand van zaken: De locaties van het Steunpunt Mantelzorg voerden de ondersteuning en waardering van mantelzorgers uit. Welzijnsorganisatie Sociom zorgt in 2025 en 2026 voor de uitvoering van het Steunpunt Mantelzorg. De beleidsregel over mantelzorgondersteuning is gewijzigd. Dit regelt de subsidie voor het vergoeden van de onkosten van logeerszorg bij Hospice De Brug, diensten van een mantelzorgmakelaar en de onkosten van 2 lotgenotencontactgroepen. Voorstel bijsturing: Bijsturing is niet nodig.		

EFFECTINDICATOREN

Effectindicator	Rekening 2023	Begroting 2024	Rekening 2024
Positieve cliëntervaring: er is samen naar oplossingen gezocht (%)	78%	85%	85%
Positieve cliëntervaring: de ondersteuning past bij de hulpvraag van de cliënt (%)	82%	87%	85%
Positieve cliëntervaring: met ondersteuning kan de cliënt beter de dingen doen (%)	72%	83%	80%
Kwaliteit ondersteuning WMO	86%	90%	89%

Effectindicator	Analyse afwijking
Positieve cliëntervaring: er is samen naar oplossingen gezocht (%)	In 2023/2024 ervaren 85% van de respondenten van het CEO tijdens het gesprek met de toegangsmedewerker dat samen naar een oplossing is gezocht voor hun ondersteuningsvraag. Dit is een stijging van 7% t.o.v. 2022/2023. In de begroting was ook 85% verwacht.
Positieve cliëntervaring: de ondersteuning past bij de hulpvraag van de cliënt (%)	In 2023/2024 vindt 85% van de respondenten dat de ondersteuning past bij de hulpvraag. Dit is een toename van 3%. In de begroting was de verwachting 87%.
Positieve cliëntervaring: met ondersteuning kan de cliënt beter de dingen doen (%)	In 2023/2024 vindt 80% dat zij door de ondersteuning beter de dingen kunnen doen die zij willen. Dit is een flinke stijging (8%) t.o.v. de vorige meting in 2022/2023. Iets lager dan de verwachting in de begroting.
Kwaliteit ondersteuning WMO	In 2023/2024 is 89% van de respondenten aan het CEO is van mening dat de kwaliteit goed is. Dit is gestegen t.o.v. 2022/2023 (86%) 1% minder dan begroot. (zie verder raadsinformatiebrief over de CEO 2024)

BELEIDSINDICATOREN

Beleidsindicator	Jaar meting	Landelijk	Provincie	WMW
Onderwijs				
Absoluut verzuim (aantal per 1.000 leerlingen)	2023	6,3	5,4	13,0
Relatief verzuim (aantal per 1.000 leerlingen)	2023	27	24	30
Voortijdige schoolverlaters zonder startkwalificatie (vsv-ers) (in % deelnemers aan VO/MBO)	2023	2,4	2,2	1,9
Sociaal domein				
Banen (aantal per 1.000 inwoners in leeftijd 15-64 jaar)	2023	836,6	830,6	596,2
Cliënten met een maatwerkarrangement Wmo (aantal per 10.000 inwoners)	2024	650	636	440
Jongeren met een delict voor de rechter (in % van 12-21 jarigen)	2023	1	1	1
Jongeren met jeugdbescherming (in % van alle jongeren tot 18 jaar)	2024	0,9	0,9	0,8

Jongeren met jeugdhulp (in % van alle jongeren tot 18 jaar)	2024	11,5	12,1	12,8
Jongeren met jeugdreclassering (in % van alle jongeren van 12 tot 23 jaar)	2024	0,3	0,2	Geen data
Kinderen in uitkeringsgezin (in % kinderen tot 18 jaar)	2023	6	5	4
Lopende re-integratievoorzieningen (aantal per 10.000 inwoners in de leeftijd van 15-64 jaar)	2022	197,7	195,1	72,1
Netto arbeidsparticipatie (in % werkzame beroepsbevolking t.o.v. beroepsbevolking)	2023	73,1	73,7	74,4
Personen met een bijstandsuitkering (aantal per 10.000 inwoners in de leeftijd van 18-67 jaar)	2024	343,6	292,4	149,2
Werkloze jongeren (in % 16 t/m 22 jarigen)	2023	2	2	1

Sport, cultuur en recreatie				
Niet sporters (in %)	2022	46,4	46,8	53,7

KENGETALLEN

Kengetal	Rekening 2023	Begroting 2024	Rekening 2024
Aantal bezoekers zwembad	15.518	18.000	16.668
Aantal zelfstandig wonende inwoners van 75+	1.925	1.877	1.960

Kengetal	Analyse afwijking
Aantal bezoekers zwembad	Bezoekers aantallen bij het zwembad in Dreumel zijn sterk afhankelijk van het weer/ temperatuur gedurende de openstelling van het zwembad.
Aantal zelfstandig wonende inwoners van 75+	Deze gegevens komen uit de BRP. De inschatting was minder. Waarschijnlijk is eerder het begrip zelfstandige bewoning anders geïnterpreteerd dan de bedoeling. Voor de jaarrekening is rekening gehouden dat wonen binnen de omgeving van een instelling als zelfstandig beschouwd kan worden. Oudere inwoners blijven langer zelfstandig wonen ofwel het aantal hiervan neemt vooralsnog toe.

WAT HEEFT HET GEKOST?

Exploitatie	Begroting 2024 voor wijziging	Begroting 2024 na wijziging	Rekening 2024	Saldo 2024
Lasten	€ -25.466.806 N	€ -33.823.638 N	€ -34.658.534 N	€ -834.896 N
Baten	€ 4.128.512 V	€ 7.832.482 V	€ 10.024.484 V	€ 2.192.002 V
Gerealiseerd saldo van baten en lasten	€ -21.338.294 N	€ -25.991.156 N	€ -24.634.050 N	€ 1.357.106 V
Resultaatbestemming				
Toevoegingen aan reserves	€ 0 V	€ 0 V	€ 0 V	€ 0 V
Onttrekking uit reserves	€ 95.908 V	€ 511.618 V	€ 507.227 V	€ -4.391 N

Saldo mutaties in reserves programma	€ 95.908 V	€ 511.618 V	€ 507.227 V	€ -4.391 N
Gerealiseerde resultaat	€ -21.242.386 N	€ -25.479.538 N	€ -24.126.823 N	€ 1.352.715 V

De financiële toelichting per programma is opgenomen in de jaarrekening.

INVESTERINGEN

Omschrijving	Start jaar	Budget	Besteed t/m 2023	Verplichtingen / restant
WMO Woonunit	2022	€ 120.000	€ 50.542	€ 69.458
Vorbereidingskrediet uitbreiding IKC	2022	€ 170.000	€ 170.000	€ 0
Uitbreiding IKC	2024	€ 7.254.500	€ 163.119	€ 7.091.381
Hulpmiddelen Wmo 2024	2024	€ 200.000	€ 162.141	€ 37.859
Totaal investeringen programma 2		€ 7.744.500	€ 545.802	€ 7.198.698

Investerings	Realisatie	Voortgang
Inv. Vorbereidingskrediet uitbreiding IKC 2024 Beleidsmatige eindverantwoording: Op 30 mei 2024 gaf u goedkeuring voor uitbreiding van het vorbereidingskrediet met € 300.000. Dit bedrag is onderdeel van het totaal benodigde investeringskrediet voor uitbreiding gebouw + schoolplein. Op 17 september 2024 keurde u het raadsvoorstel goed voor het totaal benodigde investeringskrediet. Het vorbereidingskrediet IKC Beneden-Leeuwen sluiten we hiermee af. Voorstel bijsturing: Deze activiteit afsluiten.	2024	
Inv. Hulpmiddelen WMO 2024 2024 Beleidsmatige eindverantwoording: We hebben in totaal voor € 251.517,88 aan hulpmiddelen bekostigd. Deze kosten zijn verdeeld over kostenplaats 66415 en de investeringsrekening. Dit is het verschil van € 40.877. Voorstel bijsturing: Deze activiteit afsluiten.	2024	
Expl. Waterstofzuiger buitenzwembad Dreumel 2024 Beleidsmatige eindverantwoording: De waterzuiger is oud. Hoewel de waterzuiger in 2024 nog goed functioneerde, is het gezien de technische levensduur mogelijk dat een investering in 2025 noodzakelijk is. We houden dit in de gaten. Voorstel bijsturing: Activiteit doorschuiven naar volgend jaar.	2024	
Inv. WMO Woonunit 2024 Beleidsmatige eindverantwoording: Er is in 2024 1 woningaanpassing geweest en 1 woonunit wordt gehuurd. Deze kosten zijn op de kostenplaats afgeboekt. Voorstel bijsturing: Activiteit doorschuiven naar volgend jaar.	2024	

PROGRAMMA 3 - FYSIEKE LEEFOMGEVING

ALGEMEEN

Omschrijving

Dit programma omvat de beleidsontwikkeling, inrichting en ontwerp, beheer, onderhoud en exploitatie van onze openbare ruimte, verkeer, milieu en afval.

Missie

Bijdragen aan het levensgeluk van inwoners

Door een leefomgeving te faciliteren die is afgestemd op de behoefte van de inwoners.

Gemeentelijke kaders

Beleidsstuk	Jaar
Waterplan 2005-2025	2005
Op weg naar duurzaam groenbeheer	2011
Afkoppelbeleidsplan	2012
Integrale leidraad Flora en Fauna ruimtelijke ontwikkeling en bestendig beheer	2013
Gladheidsbestrijdingsplan	2014
Bomenbeleidsplan	2014
Milieuprogramma	2015
Gemeentelijk verkeer- en vervoersplan	2016
Beleidsplan Openbare verlichting 2019-2023	2018
Nota parkeren	2019
Regionale Adaptatie Strategie (RAS) Rijk van Maas en Waal	2019
Regionale energietransitie fruitdelta Rivierenland	2020
Verordening en stimuleringslening duurzaamheid	2020
Regionaal Uitvoeringsprogramma (RUP) klimaatadaptatie Rijk van Maas en Waal	2020
Bodemkwaliteitskaart en beheernota	2021
Regionaal uitvoeringsprogramma Rijk van Maas en Waal (RUP)	2021
Beheer- en Onderhoudsrapportage Verhardingen 2022-2026	2022
Beleidsplan Water en Riolering 2023-2027	2022
Beeldkwaliteitsplan Klimaatadaptatie	2022
Beleidsnotitie Gemeentelijke Watergangen	2023
Toetsingskader Grondwater	2023
Biodiversiteitsplan	2024
Koersnotitie Energietransitie en Circulaire Economie 2024-2028	2024

Ontwikkelingen

Er zijn geen bijzondere externe ontwikkelingen.

WAT WILDEN WE BEREIKEN?

West Maas en Waal is een goed ontsloten, open & groene, energie-neutrale gemeente.

De verkeersveiligheid is op orde en de historie van West Maas en Waal is zichtbaar door de doorontwikkeling van de 'parels' van de gemeente.

Maatschappelijk effect

De fysieke leefomgeving van West Maas en Waal draagt bij aan het welzijn en de gezondheid van de inwoners.

Doelstellingen

1. De gemeente is duurzaam en klimaat-adaptief ingericht.
2. Stimuleren van verduurzaming van huizen; in 2026 meer energielabel A gebouwen.
3. Meer zonnepanelen op of bij woningen (nu 40%, streefgetal 60% in 2026).
4. Realiseren van meer waterbuffers op prioritaire locaties.

5. Meer groene (koele) verblijfsruimtes in dorpen.
6. Meer vergroening van particuliere tuinen.
7. De gemeente is duurzaam en klimaat-adaptief ingericht.
8. Goede, veilige en snelle bereikbaarheid tussen de (voorzieningen van de) kernen en gemeenten.
9. Goede regulering van het oppervlakte en grondwater.
10. De gemeente West Maas en Waal heeft een goede verkeerveiligheid en nagenoeg geen ongelukken in de openbare ruimte.
11. De "parels" van de gemeente zijn zichtbaar.

WAT HEBBEN WE DAARVOOR GEDAAN?

Activiteiten programmabegroting	Realisatie	Voortgang
1. Verfraaien van de dorpsentrees		
Stand van zaken: Dorpsplatform Dreumel heeft zich gemeld met een initiatief. In het eerste kwartaal van 2024 heeft een verkennend gesprek plaatsgevonden.		
Voorstel bijsturing: Bijsturing is niet nodig.		
1. Groenbeleidsplan	2024	
Stand van zaken: In de raadsvergadering van 10 oktober 2024 is het biodiversiteitsplan door uw raad vastgesteld.		
Voorstel bijsturing: Deze activiteit afsluiten.		
1. Herinrichten Dorpsstraat Wamel (van kerk tot kerk) met aandacht voor parkeerproblematiek	2024	
Stand van zaken: De benodigde onderzoeken zijn afgerond. Er zijn twee bewonersavonden georganiseerd en de resultaten hiervan zijn verwerkt in een reactienota. Het definitieve ontwerp is gereed. Via een aanbesteding is een aannemer geselecteerd. De uitvoering start medio 2025 en wordt gefaseerd uitgevoerd om de overlast te beperken.		
Voorstel bijsturing: Bijsturing is niet nodig.		
1. Maasveren toekomstbestendig (laten) maken	2024	
Stand van zaken: De voormalig directeur van Stichting De Maasveren gaf in 2024 aan geen plan voor verduurzaming te kunnen opstellen. Hij heeft zijn opvolger opgedragen in het voorjaar van 2025 een verduurzamingsplan te presenteren aan de drie oevergemeenten. Een eerste aanzet voor dit plan is ontvangen en wordt nu verder uitgewerkt.		
Voorstel bijsturing: Activiteit doorschuiven naar volgend jaar.		
1. Onderzoek naar (snel) fietspaden en aansluiting op fietsknooppunten	2024	
Stand van zaken: In november is een onderzoek gestart naar de mogelijkheden voor (snel)fietspaden en aansluitingen op fietsknooppunten. Door de vertraging vanwege personeelstekort komt de optimalisering van het advies eind 2025.		
Voorstel bijsturing: Activiteit doorschuiven naar volgend jaar.		

1. Ontwikkeling en realisatie duurzaamheidsbeleid (nader op te stellen)	2024	
Stand van zaken: In 2019 is er duurzaamheidsbeleid vastgesteld. De doelen daarin zijn uitgevoerd en (deels) afgerond. Anno 2024 was het noodzakelijk om nieuw beleid en concrete acties vast te stellen. Dit is gebeurd met de nieuwe koersnotitie energietransitie & circulaire economie. Het oude beleid vervalt daarmee. Voorstel bijsturing: Deze activiteit afsluiten.		
1. Opstellen GVVP	2024	
Stand van zaken: Het GVVP is in het voorjaar 2025 ter vaststelling aan u voorgelegd. In vervolg hierop is het college gestart met het opstellen van een uitvoeringsprogramma. Ook dit programma is inmiddels vastgesteld. De uitvoering van het plan is afhankelijk van de budgettaire keuzes. Voorstel bijsturing: Deze activiteit afsluiten.		
1. Opstellen integraal project voor een aantrekkelijk winkelhart van Beneden-Leeuwen (Levendig Leeuwen)	2024	
Stand van zaken: Het stedenbouwkundig plan is vastgesteld. De uitvoering van de Molenlaan is in volle gang. De technische uitwerking van de Wielstraat/Sportlaan is opgestart en wordt medio 2025 geparticipeerd. De technische uitwerking van de Zandstraat en Dorpsplein start 2026 Voorstel bijsturing: Bijsturing is niet nodig.		
1. Uitvoering geven aan Koersnotitie duurzaamheid	2024	
Stand van zaken: In de koersnotitie uit 2019 stond de ambitie om 3 producten op te leveren: de RES, de Transitievisie Warmte (TVW) en een duurzaamheidsprogramma. De RES is vastgesteld maar vraagt doorlopende aandacht. De TVW is in 2022 vastgesteld. Met de nieuwe koersnotitie van 2024 geven we invulling aan het duurzaamheidsprogramma. De ambities uit de koersnotitie van 2019 zijn herijkt en meegenomen in de koersnotitie van 2024. Voorstel bijsturing: Deze activiteit afsluiten.		
1. Uitvoering geven aan regionale adaptatiestrategie (RAS)	2024	
Stand van zaken: Op 30 januari 2025 stelde uw raad het Lokaal Uitvoeringsprogramma (LUP) Klimaatbestendig West Maas en Waal 2024-2029 vast. Dit plan vervangt het LUP Klimaatbestendig West Maas en Waal 2020-2023. In de periode tot en met 2023 is 82% aan operationele maatregelen uitgevoerd en 13% aan maatregelen doorgeschoven naar de nieuwe planperiode. Van de beoogde operationele maatregelen in de periode 2020-2023 is 5% vervallen. Deze maatregelen bleken niet uitvoerbaar. Van de beleidsmatige opgaven is 92% uitgevoerd en is 8% doorgeschoven naar de volgende planperiode. Voorstel bijsturing: Deze activiteit afsluiten.		
1. Uitvoering haalbaarheidsonderzoek warmtetransitie (wijkonderzoek)	2024	
Stand van zaken: In 2024 is gestart met de werving van personeel om hier invulling aan te geven. In februari 2025 is een nieuwe collega begonnen. Daarmee schuift deze activiteit door naar volgend jaar. Voorstel bijsturing: Activiteit doorschuiven naar volgend jaar.		

1. Realisatie aanpak warmtetransitie	2025	
Stand van zaken: Wervingsprocedure voor een beleidsadviseur/projectleider warmte is volbracht in 2024. Met de aanstelling van de beleidsadviseur warmte kunnen we dit warmteprogramma en een wijkuitvoeringsplan gaan realiseren. Opstelling van het warmteprogramma start in 2025 en loopt door in 2026. Voorstel bijsturing: Bijsturing is niet nodig.		
1. Reconstrueren van de Dorpsstraat in Wamel	2025	
Stand van zaken: De voorbereiding en aanbesteding is afgerond. De uitvoerende werkzaamheden starten in mei 2025. Voorstel bijsturing: Bijsturing is niet nodig.		
1. Reconstrueren van de Rooijsestraat in Dreumel	2025	
Stand van zaken: Het project is in 2 delen opgesplitst. Deel 1 bestaat uit het vervangen van een duiker en het vervangen van het asfalt. Dit deel wordt uitgevoerd in 2025. Deel 2 bevat de herinrichting van de Rooijsestraat. De voorbereiding is opgestart en de bewonersavonden zijn geweest. Het ontwerp wordt verder uitgewerkt. Voorstel bijsturing: Bijsturing is niet nodig.		
1. Eenvoudige melding van incidenten op wegkwaliteit, inclusief een transparante prioritering	2026	
Stand van zaken: Om meldingen eenvoudiger door te geven, zijn we bezig met een upgrade van de melddesk applicatie. Voorstel bijsturing: Bijsturing is niet nodig.		
1. Onderhoudsregime voor wegkwaliteit en trottoirbeleid in kaart brengen	2026	
Stand van zaken: In het najaar van 2025 wordt het volledige gemeentelijk wegen areaal (rijbaan, voetpad, inrit etc.) geïnspecteerd door een extern bedrijf. De uitkomsten van het onderzoek ontvangt uw raad in 2026. Hieruit volgt het Wegen beheers en onderhoudsprogramma 2027-2030. Voorstel bijsturing: Bijsturing is niet nodig.		
1. Realisatie projecten/maatregelen uitvoeringsagenda GVVP	2026	
Stand van zaken: In het voorjaar 2025 is het GVVP en het bijbehorende uitvoeringsprogramma vastgesteld. Budgetten voor maatregelen zijn pas vanaf 2026 beschikbaar. Voorstel bijsturing: Activiteit doorschuiven naar volgend jaar.		

1. Realisatie uitvoeringsagenda laadpalenvisie	2026	
Stand van zaken: Vattenfall realiseert laadpalen op basis van prognoses of concrete aanvragen voor openbare laadpalen. De plaatsing van openbare laadpalen op basis van prognoses loopt op schema. Voorstel bijsturing: Bijsturing is niet nodig.		
1. Weg- en veiligheidsproblemen coördineren en bewaken in samenwerking met wegbeheer, waterschap en provincie	2026	
Stand van zaken: In 2024 is meermaals afstemming geweest tussen regiogemeenten, waterschap, provincie en Rijkswaterstaat over werkzaamheden op wegen in en rond onze gemeente. Om de bereikbaarheid van onze gemeente ook in de toekomst te kunnen garanderen is in najaar 2024 een quick scan uitgevoerd naar de bereikbaarheid van Beneden-Leeuwen. Dit naar aanleiding van een motie over de ontsluiting van het Leeuwse Veld. In het onderzoek staan mogelijke maatregelen die de bereikbaarheid moeten verbeteren en garanderen. Hierover zijn we met de provincie in gesprek. Voorstel bijsturing: Bijsturing is niet nodig.		
1. Ontwikkeling en realisatie klimaatbeleidsplan 2024-2029	2029	
Stand van zaken: Op 30 januari 2025 stelde uw raad het Lokaal Uitvoeringsprogramma (LUP) Klimaatbestendig West Maas en Waal 2024-2029 vast. In dit plan zijn 55 maatregelen opgenomen verdeeld over 34 projecten. Rapportage over het verloop vindt plaats via de jaarrekening. Voorstel bijsturing: Activiteit doorschuiven naar volgend jaar.		

BELEIDSINDICATOREN

Beleidsindicator	Jaar meting	Landelijk	Provincie	WMW
Volksgezondheid en Milieu				
Hernieuwbare elektriciteit (in % van totale energieverbruik)	2022	41,0	28,5	67,8
Omvang huishoudelijk restafval (in kg per inwoner)	2021	164	100	60

KENGETALLEN

Kengetal	Rekening 2023	Begroting 2024	Rekening 2024
Aantal oplaadpalen	20	25	35
Aantal overzettingen Maasveren	923.867	1.000.000	921.011
Aantal overzettingen Veerdienst Tiel-Wamel	118.078	135.000	
Aantal klachten dumpingen en zwerfafval	356	320	335
Energieopwekking gemeentelijke gebouwen in kWh	184,3 mWh	200 mWh	177,9 mWh
Hoeveelheid restafval per inwoner in kg	70	65	73
Percentage duurzaam stroomverbruik gemeentelijke gebouwen	100%	100%	100%
Scheidingspercentages gemeente	84	87	83

WAT HEEFT HET GEKOST?

Exploitatie	Begroting 2024 voor wijziging	Begroting 2024 na wijziging	Rekening 2024	Saldo 2024
Lasten	€ -8.707.328 N	€ -9.091.358 N	€ -10.102.301 N	€ -1.010.943 N
Baten	€ 5.363.897 V	€ 5.781.449 V	€ 6.699.024 V	€ 917.575 V
Gerealiseerd saldo van baten en lasten	€ -3.343.431 N	€ -3.309.909 N	€ -3.403.277 N	€ -93.368 N

Resultaatbestemming

Toevoegingen aan reserves	€ 0 V	€ 0 V	€ 0 V	€ 0 V
Ottrekking uit reserves	€ 54.474 V	€ 280.169 V	€ 256.969 V	€ -23.200 N
Saldo mutaties in reserves programma	€ 54.474 V	€ 280.169 V	€ 256.969 V	€ -23.200 N

Gerealiseerde resultaat	€ -3.288.957 N	€ -3.029.740 N	€ -3.146.308 N	€ -116.568 N
-------------------------	----------------	----------------	----------------	--------------

De financiële toelichting per programma is opgenomen in de jaarrekening.

INVESTERINGEN

Omschrijving	Start jaar	Budget	Besteed t/m 2023	Verplichtingen / restant
Alphen Greffelingsestraat	2019	€ 69.000	€ 68.791	€ 209
Herinrichting Zandstraat	2019	€ 239.600	€ 219.779	€ 19.821
Herinrichting Zandstraat Oost	2021	€ 336.000	€ 336.000	€ 0
Herinrichting Dorpsstraat	2021	€ 135.000	€ 75.716	€ 59.284
Vergroenen dorpsentree en centrum Wamel	2021	€ 90.000	€ 57.227	€ 32.773
Vervanging Molenlaan wegen 2024	2024	€ 225.000	€ 1.362	€ 223.638
Greff/Filipstr. (wegen) Alphen	2024	€ 402.500	€ 402.504	-€ 4
Vorbereiding vervanging Rooijsestraat	2024	€ 64.000	€ 39.666	€ 24.334
Aanpassing Openbare ruimte IKC	2024	€ 850.000	€ 169.242	€ 680.758
Riolering (vGRP)	Div.	€ 2.712.262	€ 1.115.350	€ 1.596.912
Vervanging beplanting 2024	2024	€ 103.000	€ 65.386	€ 37.614
Vervanging bomen 2024	2024	€ 173.000	€ 75.999	€ 97.001
Vervanging openbare verlichting 2024	2024	€ 121.000	€ 105.905	€ 15.095
Vervanging wegen 2024	2024	€ 665.500	€ 655.402	€ 10.098
Vervanging Hoefstraat (wegen)	2023	€ 23.000	€ 10.822	€ 12.178
Vervanging Filip-Schutzstraat Alphen	2023	€ 55.500	€ 55.500	€ 0
Aanbrengen Bermverharding	2023	€ 500.000	€ 330.772	€ 169.228
Rotonde van Heemstraweg verkeersveilige oversteek	2023	€ 132.000	€ 56.080	€ 75.920
NACL container	2023	€ 45.000	€ 38.000	€ 7.000
4 Zoutstrooiers	2023	€ 201.909	€ 201.909	€ 0
Totaal investeringen programma 3		€ 7.143.271	€ 4.081.411	€ 3.061.860

Investeringsen	Realisatie	Voortgang
Inv. Riolering (vGRP)	2024	
Beleidsmatige eindverantwoording: Projecten zijn volgens planning voorbereid en uitgevoerd. Het gaat om het vernieuwen van de gemengde riolering in de G.M. Poststraat in Wamel. In de Greffelingsestraat is de riolering vervangen en een gescheiden stelsel aangelegd. 2024 stond vooral in het teken van het inspecteren en het in kaart brengen van de knelpunten in de riolering. In 2025 gaan we door met het verder inzichtelijk maken van de staat van onze vrijvervalriolering en het constateren van knelpunten. Voor komend jaar staat de Dorpsstraat en andere projecten op de planning. En gaan we actief aan de gang met het Raamcontract "rioolrenovatie" om strengen te renoveren. Voorstel bijsturing: Activiteit doorschuiven naar volgend jaar.		
Inv. Herinrichting Zandstraat	2024	
Beleidsmatige eindverantwoording: Het stedenbouwkundig plan is vastgesteld. De uitvoering van de Molenlaan is in volle gang. De technische uitwerking van het gedeelte Wielstraat/Sportlaan is opgestart, medio 2025 gaan we hierover met de bewoners in gesprek. De Zandstraat en Dorpsplein werken we in 2026 technisch uit. Voorstel bijsturing: Activiteit doorschuiven naar volgend jaar.		
Inv. Vervanging Beplanting	2024	
Beleidsmatige eindverantwoording: Op diverse locaties is de beplanting vervangen. Dit gaat om grotere inrichtingsprojecten zoals Ons Tuin in Alphen, Boomgaard in Maasbommel en de Zandstraat in Beneden-Leeuwen. Maar ook om kleinschaligere renovaties van plantvakken en het vervangen van afgestorven beplanting. Voorstel bijsturing: Bijsturing is niet nodig.		
Inv. Alphen Greffelingsestraat	2024	
Beleidsmatige eindverantwoording: De uitvoering van de Filipsstraat en Greffelingsestraat is gereed. De onderhoudstermijn loopt tot medio 2025 en hierop volgt de financiële afwikkeling. Los hiervan ligt er nog een schadeclaim bij de nutspartij. Voorstel bijsturing: Deze activiteit afsluiten.		
Inv. Vervanging bomen	2024	
Beleidsmatige eindverantwoording: In het eerste kwartaal van 2024 zijn diverse bomen geplant. Het gaat om grotere projecten zoals de boomvervanging in de Bemerdweg in Dreumel, de Liesterstraat in Wamel en de herinrichting van de Heuvelstraat in Alphen en de Zandstraat in Beneden-Leeuwen. Daarnaast zijn op diverse plaatsen afgestorven bomen vervangen. Voorstel bijsturing: Bijsturing is niet nodig.		
Inv. Herinrichting Zandstraat Oost	2024	
Beleidsmatige eindverantwoording: De eindafrekening is opgesteld en afgehandeld. Hiermee is het project afgerond. Voorstel bijsturing: Deze activiteit afsluiten.		

Inv. Gladheidsbestrijding	2024	
Beleidsmatige eindverantwoording: De vier zoutstrooiers en NACL-container zijn geleverd en klaar voor ingebruikname komende winter. Voorstel bijsturing: Deze activiteit afsluiten.		
Inv. Vervanging Wegen	2024	
Beleidsmatige eindverantwoording: Dit jaar zijn de volgende wegen volledig vernieuwd: -Deel van de Kapelstraat, deel van de Hoflaan en de Kampstraat in Maasbommel; -G.M. Poststraat in Wamel; -Greffelingsestraat en Filipsstraat in Alphen; -Het Sant en het Gildt te Maasbommel (nadert voltooiing). Voorstel bijsturing: Bijsturing is niet nodig.		
Inv. Vervanging Openbare Verlichting	2024	
Beleidsmatige eindverantwoording: In 2014 zijn we gestart met de ombouw van traditionele naar led-armaturen. Tot eind 2024 zijn er ca. 2.650 led-armaturen geplaatst/ vervangen: circa 72% van het hele areaal. We lopen op planning zodat in 2030 alle armaturen zijn vervangen. Het nieuwe beleids- en beheersplan is opgesteld voor de volgende planperiode. Voorstel bijsturing: Bijsturing is niet nodig.		
Inv. Vervanging Hoefstraat	2024	
Beleidsmatige eindverantwoording: De uitvoering van reconstructie in de Hoefstraat is opgestart en gereed in 2025 Voorstel bijsturing: Activiteit doorschuiven naar volgend jaar.		
Inv. Vervanging Filip- Schutstraat Alphen	2024	
Beleidsmatige eindverantwoording: De uitvoering van de Filipsstraat en Greffelingsestraat is gereed. De onderhoudstermijn loopt tot medio 2025 en hierop volgt de financiële afwikkeling. Separaat hieraan ligt er nog een schadeclaim bij de nutspartij. Voorstel bijsturing: Bijsturing is niet nodig.		
Inv. Herinrichting Dorpsstraat Wamel	2025	
Beleidsmatige eindverantwoording: De voorbereiding en aanbesteding is afgerond. De uitvoerende werkzaamheden starten in mei 2025. Voorstel bijsturing: Bijsturing is niet nodig.		

Inv. Rotonde van Heemstraweg verkeersveilige oversteek	2024	
Beleidsmatige eindverantwoording: De aanpassingen tussen de rotonde Beatrixstraat en de huisartsenpraktijk zijn uitgevoerd. Net als de installatie van de ledverlichting. Het resterende budget zetten we in voor extra maatregelen bij de fietsoversteek Heemstrade of bij de rotonde Leeuwseveld. De uitvoering staat gepland na de oplevering van de wijk.		
Voorstel bijsturing: Activiteit doorschuiven naar volgend jaar.		
Inv. Aanbrengen bermverharding	2025	
Beleidsmatige eindverantwoording: In 2024 zijn de volgende bermverharding uitgevoerd. Een deel ronden we af in 2025:- Woerdsestraat (eind oktober 2025 klaar)Heemstraweg (deel tussen Tesstraat en de Florastraat)- Wolderweg (deel van de Wolderweg, eind 2025 klaar)De Tuut (deel van de Tuut, najaar 2025 klaar).		
Voorstel bijsturing: Bijsturing is niet nodig.		

PROGRAMMA 4 - BURGER, BESTUUR EN VEILIGHEID

ALGEMEEN

Omschrijving

Het programma omvat de dienstverlening aan burgers, het functioneren van het bestuur en de organisatie en de integrale veiligheid.

Missie

Bijdragen aan het levensgeluk van inwoners

Door een leefomgeving te faciliteren die is afgestemd op de behoefte van de inwoners.

Gemeentelijke kaders

Beleidsstuk	Jaar
Nota Verbonden partijen	2014
Kwaliteitshandvest met servicenormen	2015
Regionaal beleidsplan 2024-2027	2023
Integraal Veiligheidsplan 2023-2027	2023
Startnotitie beleid inwonersparticipatie	2024
Evenementenbeleid 2024-2028	2024
Regionaal Crisisplan 2024-2027	2024
Algemene Plaatselijke Verordening (APV) 2024	2024
Beleidsplan toezicht en handhaving WMW 2024-2027	2024

Ontwikkelingen

Er zijn geen bijzondere externe ontwikkelingen.

WAT WILDEN WE BEREIKEN?

Deelvisie Burger

Inwoners zijn betrokken bij gemeentelijke zaken die in hun omgeving gebeuren.

Maatschappelijk effect:

Een dynamische burgerparticipatie die bijdraagt aan de beleidsvorming van de gemeente.

Doelstellingen

1. Versterken van de burgerparticipatie.

Deelvisie Bestuur

West Maas en Waal heeft een sterke gemeenteraad die de inwonersbelangen optimaal behartigt. Daarnaast is West Maas en Waal een bestuurlijk en organisatorisch sterke gemeente die ook in 2026 nog zelfstandig is.

Maatschappelijk effect:

Een gemeenteraad die duidelijke ontwikkelingskaders, gebaseerd op maatschappelijke effectsturing stelt.

Doelstellingen

1. Een gemeenteraad die optimaal wordt ondersteund en die de belangen van de inwoners behartigt.

Deelvisie Veiligheid

West Maas en Waal is een veilige gemeente om in te wonen en te verblijven.

Maatschappelijk effect:

Inwoners en bezoekers voelen zich thuis en veilig in West Maas en Waal

Doelstellingen

1. Realiseren van een gemeente waarin iedereen zich thuis en veilig voelt.

WAT HEBBEN WE DAARVOOR GEDAAN?

Activiteiten programmabegroting	Realisatie	Voortgang
1. Beleid realiseren waarin de basisparticipatie-infrastructuur opgezet wordt	2024	
Stand van zaken: De startnotitie is in mei goedgekeurd door de raad. Het concept beleid is in december 2024 goedgekeurd door het college. Om het beleid definitief te maken, is de kadernota van de gemeenteraad nodig. Van de kadernota zijn we afhankelijk. We bieden u de kadernota aan in het tweede kwartaal. Afhankelijk van de inhoud, willen we het definitieve beleid in juni 2025 door de raad vast laten stellen.		
Voorstel bijsturing: Activiteit doorschuiven naar volgend jaar.		
1. De gemeente gaat naar de inwoners toe (fysiek en online)	2025	
Stand van zaken: In 2024 hielden we een representatief, onafhankelijk onderzoek waarbij we ophaalden hoe onze inwoners denken over inwonerparticipatie. We spraken 304 inwoners op straat en de online vragenlijst werd 104 ingevuld. Onze inwoners hebben immers het antwoord op de vraag hoe hen te bereiken, betrekken en activeren. Een belangrijk onderzoek voor de doorontwikkeling van inwonerparticipatie. We hebben met veel doelgroepen te maken, die op verschillende manieren te bereiken zijn. Het is nodig om verschillende instrumenten naast elkaar te gebruiken, om voor zoveel mogelijk inwoners de drempel zo laag mogelijk te maken om te participeren. Per project of beleid inventariseren we welke stakeholders er zijn en wat nodig is om hen te bereiken en betrekken. Dit is iedere keer maatwerk. Bij participatietrajecten gaan we naar inwoners toe, daar waar zij zijn, fysiek en online. Mogelijkheden hiervoor staan in het uitvoeringsprogramma van het beleid inwonerparticipatie.		
Voorstel bijsturing: Bijsturing is niet nodig.		
1. Stimuleren van Dorpsplatforms	2025	
Stand van zaken: We gaan door met de invulling en het contact tussen gemeente en de dorpsplatforms. Daar waar extra aandacht nodig is, zetten we hier wederzijds op in.		
Voorstel bijsturing: Bijsturing is niet nodig.		
1. Evaluatie Leefbaarheidsvisie 2030, vervolg Leefbaarheidsvisie 2050	2026	
Stand van zaken: • Leefbaarheidsvisie onder de loep nemen als het gaat om de status van de 15 inhoudelijke speerpunten • Leefbaarheidsvisie onder de loep nemen als het gaat om het afronden van de visie 2030 en vervolg na 2030. Dit hangt samen met hoe we werken binnen de organisatie en de ontwikkelingen die in de afgelopen jaren hebben plaatsgevonden. Dit gaat om het bestaansrecht van deze visie náást de omgevingsvisie. En dus wat de toegevoegde waarde is van een visie leefbaarheid naast de omgevingsvisie.		
Voorstel bijsturing: Bijsturing is niet nodig.		

1. Uitvoeringsprogramma inwonersparticipatie	2026	
Stand van zaken: Het uitvoeringsprogramma is opgesteld op basis van het concept beleid. In de ontwikkeling van inwonerparticipatie, is regelmatig gesproken met inwoners, raadsleden, ambtenaren en college. Het uitvoeringsprogramma wordt definitief vastgesteld door het college nádat de gemeenteraad het beleid inwonerparticipatie heeft vastgesteld. Hierna wordt de raad over het uitvoeringsprogramma geïnformeerd via een informatienota. Voorstel bijsturing: Bijsturing is niet nodig.		
2. Gemeenteraad en college begeleiden bij het nemen van een actieve rol in regio en de gemeenschappelijke regelingen		
Stand van zaken: We zijn nog niet gestart met de activiteit. Voorstel bijsturing: Activiteit doorschuiven naar volgend jaar.		
2. Gemeenteraad en college ondersteunen bij het nemen van een duidelijke rol gebaseerd op het dualisme		
Stand van zaken: In 2024 is ingezet op het trainen van de ambtelijke organisatie in bestuurlijk sensitief adviseren. Het gaat om het maken van goede college- en raadsvoorstellen en bestuurlijke sensitiviteit. Daarnaast heeft een externe partij de portefeuillehoudersoverleggen bezocht, geëvalueerd en zijn aanbevelingen gedaan voor verbetering. Daarnaast is gewerkt aan het verbeteren van de bestuurlijk-ambtelijke samenwerking tussen college en managementteam met aandacht voor de verschillende rollen en bestuurlijk-ambtelijke verhoudingen. Voorstel bijsturing: Bijsturing is niet nodig.		
3. Dekkend AED-netwerk blijven borgen en hulpverleners blijven opleiden		
Stand van zaken: In de najaarsnota 2024 is € 14.000 opgenomen voor de noodzakelijke vervanging van de AED's in de dorpshuizen en het gemeentehuis. Hiermee is het AED-netwerk voor de komende jaren weer dekkend. Ook dit jaar zijn hulpverleners opgeleid door de stichting AED Rivierenland (in samenwerking met de dorpsplatforms). De stichting voldoet hiermee aan de norm van HartslagNu. In de toekomst blijft de stichting nieuwe burgerhulpverleners werven en opleiden om de dekking zo groot mogelijk te krijgen en houden. Voorstel bijsturing: Deze activiteit afsluiten.		
3. Meer zichtbaarheid van de wijkagenten voor een beheersbaar werkgebied		
Stand van zaken: In onze gemeente zijn drie wijkagenten werkzaam (1 voor de Maasdorpen en 2 voor de Waaldorpen). In november 2024 is een nieuwe wijkagent gestart voor de Waaldorpen. De wijkagenten vervangen elkaar bij afwezigheid. Door landelijke incidenten, evenementen, demonstraties heeft ook ons basisteam te maken met krapte van personeel. Hierdoor kunnen wijkagenten soms niet zo vaak zichtbaar in de wijk zijn als ze zouden willen. De burgemeester vraagt aandacht voor het tekort aan capaciteit en de vraag hoe we onze wijkagenten toch zoveel mogelijk in de wijk aanwezig kunnen laten zijn. Onze wijkagenten zijn actief op social media en hierdoor goed benaderbaar voor de jongere doelgroep. Berichten van de wijkagenten of het basisteam worden altijd gedeeld door de gemeente. Voorstel bijsturing: Bijsturing is niet nodig.		

3. Ondersteunen VRGZ bij uitbreiden/opvullen vrijkomende posten		
Stand van zaken: Op dit moment niet van toepassing omdat de veiligheidsregio's extra financiering vanuit het Rijk hebben ontvangen: de zogenaamde BDuR-gelden. Onbekend is of de Veiligheidsregio deze BDuR-gelden ook in 2026 ontvangt. We ondersteunen de VRGZ het komende jaar wel bij de onderzoeken naar een herijking van de kostenverdeelssystematiek en het vastgoed. Deze onderzoeken worden half mei 2025 afgerond.		
Voorstel bijsturing: Bijsturing is niet nodig.		
3. Opstellen integraal handhavingsbeleid	2024	
Stand van zaken: Het beleidsplan toezicht en handhaving West Maas en Waal 2024-2027 is op 12 september 2024 door de raad vastgesteld.		
Voorstel bijsturing: Deze activiteit afsluiten.		

BELEIDSINDICATOREN

Beleidsindicator	Jaar meting	Landelijk	Provincie	WMW
Veiligheid				
Diefstallen uit woning (aantal per 1.000 inwoners)	2023	1,3	1,1	2,5
Geweldsmisdrijven (aantal per 1.000 inwoners)	2023	4,2	3,4	2,5
Vernielingen en beschadigingen in de openbare ruimte (aantal per 1.000 inwoners)	2023	5,8	5,2	3,5
Verwijzingen Halt (aantal per 1.000 jongeren 12-17 jaar)	2023	9	8	19
Winkeldiefstallen (aantal per 1.000 inwoners)	2023	2,5	2,1	1,2

WAT HEEFT HET GEKOST?

Exploitatie	Begroting 2024 voor wijziging	Begroting 2024 na wijziging	Rekening 2024	Saldo 2024
Lasten	€ -4.265.240 N	€ -4.220.762 N	€ -4.557.229 N	€ -336.467 N
Baten	€ 402.652 V	€ 394.791 V	€ 503.292 V	€ 108.501 V
Gerealiseerd saldo van baten en lasten	€ -3.862.588 N	€ -3.825.971 N	€ -4.053.937 N	€ -227.966 N

Resultaatbestemming

Toevoegingen aan reserves				
Ottrekking uit reserves				
Saldo mutaties in reserves programma				
Gerealiseerde resultaat	€ -3.862.588 N	€ -3.825.971 N	€ -4.053.937 N	€ -227.966 N

De financiële toelichting per programma is opgenomen in de jaarrekening.

PROGRAMMA 5 - BEDRIJFSVOERING

ALGEMEEN

Omschrijving

Het programma omvat het functioneren van de gemeentelijke organisatie. De bedrijfsvoering is ondersteunend aan en mede bepalend voor de kwaliteit van het primaire proces en de realisatie van de beoogde maatschappelijke effecten. De interne organisatie staat volledig ten dienste aan het primaire proces. Dit betekent dat de kwaliteit en omvang van de gemeentelijke organisatie, maar ook faciliteiten als bijvoorbeeld de huisvesting en de automatisering indirect van grote invloed zijn op het behalen van de gewenste effecten.

Missie

Bijdragen aan het levensgeluk van inwoners

Door een leefomgeving te faciliteren die is afgestemd op de behoefte van de inwoners.

Gemeentelijke kaders

Beleidsstuk	Jaar
Archiefverordening	2018
I&A-plan 2020	2020
Strategisch fiscaal beleidsplan 2022-2025	2022
Informatiebeveiligingsbeleid	2023
Programmaplan organisatieontwikkeling 2023-2026	2024
Inkoopbeleid	2024

Ontwikkelingen

Er zijn geen bijzondere externe ontwikkelingen.

WAT WILDEN WE BEREIKEN?

West Maas en Waal is een regiegemeente die dienstbaar is aan haar inwoners, open en duidelijk communiceert en inwoners met vragen daadwerkelijk verder helpt. De gemeente werkt slim & efficiënt vanuit een krachtig financieel beleid, dat aansluit bij gestelde politieke kaders en Wet- en regelgeving. Daarnaast is de gemeente een professionele organisatie die haar professionals ondersteunt, faciliteert, ziet en hoort vanuit de interne dienstverlening en de gezamenlijke verantwoordelijkheid.

Maatschappelijk effect

Inwoners hebben vertrouwen in de gemeente en professionals zijn trots op de gemeente West Maas en Waal als werkgever.

Doelstellingen

1. Een dienstbare organisatie met een sterke dienstverlening naar de professional (intern).
2. Een dienstbare organisatie die inwoners daadwerkelijk verder helpt bij een (hulp)vraag.
3. Realiseren van de gemeentelijke ambities binnen de kaders van een krachtig financieel beleid.
4. Realiseren van een krachtig informatiebeleid.

WAT HEBBEN WE DAARVOOR GEDAAN?

Activiteiten programmabegroting	Realisatie	Voortgang
1. Informatieveiligheid		
Stand van zaken: We werken er voortdurend aan om te (blijven) voldoen aan wet- en regelgeving op het gebied van informatiebeveiliging (zoals de AVG, BIO en NIS2). Hierover leggen we via de ENSIA-verantwoording af aan onze toezichthouders. Daarnaast werken de CISO, Functionaris Gegevensbescherming en de Informatiebeheerder samen aan het inzichtelijk krijgen van het informatielandschap en de fysieke en digitale bescherming ervan. Hiermee brengen we de basis van de informatiehuishouding op orde. Hierin ligt de focus op eigenaarschap van alle betrokkenen, van leveranciers tot eindgebruikers, om samen sterk te staan in een steeds veranderende digitale wereld.		
Voorstel bijsturing: Bijsturing is niet nodig.		
1. Jaarstukken hebben een kader stellende, signalerende en evaluerende functie		
Stand van zaken: Voor de kaderstellende functie is de begroting het belangrijkste instrument. De jaarstukken hebben vooral een signalerende en evaluerende functie. De jaarstukken voldoen aan het wettelijk kader zoals vastgelegd in het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) en het gemeentelijk kader zoals vastgelegd in de financiële verordening. Het college van B&W legt in de jaarstukken verantwoording af over de manier waarop de middelen in het begrotingsjaar zijn besteed en geeft informatie over de uitvoering van het gemeentelijk beleid. Betere benutting van de signalerende en evaluerende functie van de jaarstukken werken we in de planning- en controlcyclus 2025 verder uit.		
Voorstel bijsturing: Bijsturing is niet nodig.		
1. Actualiseren Werving en selectiebeleid	2024	
Stand van zaken: Het werving- en selectiebeleid heeft als doel het aantrekken en selecteren van gekwalificeerd personeel dat bijdraagt aan het succes van onze gemeente. Daarnaast is het belangrijk dat elke medewerker zoveel mogelijk op de juiste plek zit en dat wij onze talenten behouden. Hoe we dit zo effectief en efficiënt mogelijk kunnen doen, staat in het werving- en selectiebeleid. Dit beleid ligt ter instemming bij de OR.		
Voorstel bijsturing: Activiteit doorschuiven naar volgend jaar.		

1. Een versterkte bedrijfsvoering a.g.v. de financiële rechtmatigheidsverantwoording en de mogelijkheden die dit in organisatorische sfeer biedt.	2024	
Stand van zaken: Bij de Midterm review is voorgesteld in te zetten op verbetering van de bedrijfsvoering. Volgens een analyse bevinden wij ons op het gebied van informatiemanagement in de beschrijvende fase (fase 1). Voor een toekomstbestendige bedrijfsvoering is het noodzakelijk door te groeien naar minimaal fase 2. Dan zijn we in staat niet alleen te beschrijven wat er gebeurd is, maar ook te diagnosticeren. Doorgroeien naar fase 3 is gewenst. Dan zijn we in staat te voorspellen wat er gaat gebeuren. Aanbevelingen om de bedrijfsvoering te verbeteren zijn deels uitgevoerd: 1. Concerncontrol en Verbijzonderde Interne Controle is anders gepositioneerd in de organisatie, met meer nadruk op onafhankelijkheid. 2. Contractmanagement is goed belegd binnen de organisatie. Omdat contracten beter in beeld zijn, wordt tijdig bijgestuurd. 3. Er is een start gemaakt met investeren in de veranderkracht van management en directie. 4. Er is aandacht besteed aan goede inrichting van het zaakstelsel voor een juiste informatievoorziening en -ontsluiting. Het invoeren van een verplichtingenadministratie is on hold gezet in afwachting van de upgrade van het financiële systeem Unit4 financials naar de cloud. De cloudgang van Unit4 vond eind december plaats. In 2025 zetten we eerst in op verdere implementatie van de cloud-versie. Daarna kunnen we de mogelijkheden rond invoering van een verplichtingenadministratie onderzoeken. Voorstel bijsturing: Activiteit doorschuiven naar volgend jaar.		
1. Herijking HR-Beleidskaders	2024	
Stand van zaken: In 2024 zijn de HR-beleidskaders op hoofdlijnen aangepast. Om de juiste koers te kunnen blijven behouden, passen we in 2025 de HR-beleidskaders opnieuw aan voor de komende jaren. Hierbij zijn ontwikkelingen en behoeften vanuit de organisatie en de samenleving leidend. Voorstel bijsturing: Activiteit doorschuiven naar volgend jaar.		
1. Implementatie HR21	2024	
Stand van zaken: De implementatie van HR21 verloopt goed. Alle stukken zijn inmiddels geaccordeerd door MT, OR en college. De externe organisatie die ons begeleidt, adviseerde om eerst het beloningsbeleid te actualiseren en te implementeren en daarna de implementatie van HR 21 af te ronden. Het MT besloot in december dit advies op te volgen. Hierdoor is de implementatie van HR21 uitgesteld. HR heeft het nieuwe beloningsbeleid opgesteld. Het MT is akkoord met dit nieuwe beloningsbeleid. Het ligt nu ter instemming bij de OR, daarna volgt het college. Daarna kunnen de laatste stappen uit het HR21 traject afgerond worden. Voorstel bijsturing: Activiteit doorschuiven naar volgend jaar.		
1. Implementatie ICT-verbeterplan	2024	
Stand van zaken: Eind 2024 zijn we na een Europese Aanbesteding gestart met een nieuwe ICT-dienstverlener: Centric. De implementatie van de nieuwe ICT-infrastructuur en bijbehorende ICT onderdelen is in 2025 gestart. De continuïteit, veiligheid, betrouwbaarheid en performance komt hiermee op een hoger niveau, conform de gestelde eisen en wensen. Voorstel bijsturing: Activiteit doorschuiven naar volgend jaar.		

1. Informatiebeheer: uitvoering en doorontwikkeling	2024	
Stand van zaken: Het gaat om het project MS365/SharePoint/Teams. Het project staat tijdelijk stil. Voortzetting vindt in 2025 plaats samen met de implementatie van de nieuwe ICT-infratructuur en de doorontwikkeling van Informatiebeheer. Eerste actie: uitfasering verouderde netwerkschijven. Voorstel bijsturing: Activiteit doorschuiven naar volgend jaar.		
1. Medewerker tevredenheidsonderzoek (MTO)	2024	
Stand van zaken: Uit de nulmeting van het Medewerker tevredenheidsonderzoek (MTO) zijn aandachtspunten gekomen. Deze zijn per team besproken. De uitkomsten daarvan zijn meegenomen in het programmaplan van de organisatieontwikkeling. Op 30 april 2024 heeft het college formeel opdracht gegeven om het programmaplan organisatieontwikkeling 2023-2026, 'Samen Verder', uit te voeren. Afhankelijk van de voortgang op het organisatie-ontwikkelplan voeren we een nieuwe meting uit zodat we de effecten van de voortgang kunnen meten. Voorstel bijsturing: Activiteit doorschuiven naar volgend jaar.		
1. Opstellen en implementeren on-boardingprogramma	2024	
Stand van zaken: Samen met een extern bureau hielden we een brainstormsessie met medewerkers over het on-boardingprogramma. De uitkomst hiervan is verwerkt in het concept on-boardingprogramma. Dit concept komt ter besluitvorming in 2025 in het MT. We pakken de verdere uitvoering van dit onderdeel op ná de implementatie van de salarisadministratie. (Q2 2025) Voorstel bijsturing: Activiteit doorschuiven naar volgend jaar.		
1. Uitvoering HR Beleidskaders	2024	
Stand van zaken: De HR Beleidskaders bevatten de strategische HR-speerpunten. De HR Beleidskaders zijn in 2024 op hoofdlijnen aangepast. In 2025 continueren we samen met P&O de uitvoering van de HR Beleidskaders. In overleg met het MT worden de prioriteiten bepaald. Voorstel bijsturing: Deze activiteit afsluiten.		
1. Implementatie e-HRM systeem	2025	
Stand van zaken: Na positief besluit van de Raad om extra financiële middelen vrij te maken voor de implementatie van het e-HRM systeem en de bijbehorende salarisadministratie, is direct gestart met de voorbereidingen. De implementatie van de nieuwe omgeving van de salarisadministratie is in Q1 2025 afgerond. De samenwerking hierin met nieuwe partijen verloopt voorspoedig. De implementatie van het vernieuwde YouForce vindt plaats in 2025. De processen binnen het vernieuwde e-HRM zijn: in-, door- en uitstroomproces, verzuimproces, rapportages en verlofproces. Voorstel bijsturing: Bijsturing is niet nodig.		

1. Opstellen Informatiebeleidsplan	2025	
Stand van zaken: Prioriteit ligt in 2024 bij de aanbesteding en de start van de implementatie van het ICT-verbeterplan. Na deze implementatie wordt in 2025 het Informatiebeleidsplan opgesteld in samenwerking met Informatieveiligheid en Informatiebeheer.		
Voorstel bijsturing: Bijsturing is niet nodig.		
1. Opstellen Personeel ontwikkelplan	2025	
Stand van zaken: Het plan stellen we op in samenhang met het Programma Organisatieontwikkeling 'Samen Verder'. Uitwerking vindt plaats in 2025. Onderdelen van het Personeelsontwikkeling zijn onder andere: Wat hebben we als organisatie aan kennis en kunde nodig om toekomstige ontwikkelingen het hoofd te bieden? Wat hebben we nu aan kennis en kunde aan boord? Wat is ervoor nodig om naar het gewenste/vereiste niveau te groeien?		
Voorstel bijsturing: Bijsturing is niet nodig.		
1. Opstellen RI&E beleidskaders	2025	
Stand van zaken: Het concept RI&E voor de gemeentewerf/buitendienst is opgesteld. De stukken worden intern besproken. Na akkoord bieden we de stukken ter vaststelling aan het college aan.		
Voorstel bijsturing: Bijsturing is niet nodig.		
1. Opzet en inrichting Informatiehuis	2025	
Stand van zaken: Ter voorbereiding op het data gedreven werken is een verkennend onderzoek uitgevoerd naar de mogelijkheden. Met de uitkomst van dit onderzoek wordt de volgende stap richting data gedreven werken gezet. De opzet en inrichting gebeurt in samenhang met het ICT-verbeterplan, Toekomstbestendig Informatiebeheer en Informatieveiligheid. Om data gedreven te kunnen werken moet eerst de aanwezige data in de basis op orde zijn. We verkennen ook de mogelijke samenwerking op dit gebied met buurgemeenten.		
Voorstel bijsturing: Bijsturing is niet nodig.		

1. Toekomstbestendig Informatiebeheer	2025	
Stand van zaken: In 2024 hebben we belangrijke stappen gezet in de uitvoering van het plan van aanpak Toekomstbestendig Informatiebeheer. Een kernpunt was de transitie van het team DIV met nieuwe rollen en verantwoordelijkheden om de basis voor een robuust en toekomstbestendig informatiebeheer te versterken. Verder zijn specifieke acties uit het verbeterplan opgepakt:- Uitbreiding en doorontwikkeling van het team DIV, waarbij medewerkers zijn voorbereid op hun nieuwe rollen en verantwoordelijkheden. Verbetering van digitale archivering en vernietiging, waarbij het proces voor digitale vernietiging in JOIN verder is geoptimaliseerd. Integratie van de bevindingen uit de KPI-rapportage in het plan van aanpak, waarmee we alle kritische aandachtspunten uit de archiefinspectie structureel aanpakken. De transitie van het team en de implementatie van de verbetermaatregelen verlopen volgens planning. In 2025 ligt de nadruk op grip krijgen op de werkvoorraden, bewustwording van de medewerkers en de daarbij behorende gedragsverandering binnen de hele organisatie. Het doel is om informatiebeheer integraal onderdeel te maken van het dagelijks handelen van medewerkers, zodat het structureel wordt verankerd in werkprocessen, voorraden, bewustwording van de medewerkers en de daarbij behorende gedragsverandering binnen de gehele organisatie. Het doel is om informatiebeheer integraal onderdeel te maken van het dagelijks handelen van medewerkers, zodat het structureel wordt verankerd in werkprocessen. Voorstel bijsturing: Bijsturing is niet nodig.		
1. Uitvoering plan van aanpak dienstverlening en klantprocessen	2025	
Stand van zaken: Het KCC is volop bezig met de uitvoering van de actiepunten voor de verbetering en de doorontwikkeling van de dienstverlening en klantprocessen. De continuïteit van het team is een rode draad die het hele jaar en de komende jaren belangrijk is. De kwetsbaarheid in het team pakken we aan door werkzaamheden bij meerdere medewerkers te beleggen. Ook pakken we de processen aan. Waar dit anders en beter kan, is dit meteen ingeregeld en toegepast. Op die manier werken we efficiënt en uniform. De werkvoorraden in het zaakstelsel en de begraafplaatsadministratie zijn flink opgeschoond zodat we grip hebben op de werkvoorraad. In 2025 starten we met het opzetten en implementeren van de e-diensten. Als voorbereiding starten we al met het digitaal doorgeven van een melding huwelijk, geboorte en andere diensten. Voorstel bijsturing: Bijsturing is niet nodig.		
1. Een begroting opgesteld (voor het vrije deel) op basis van maatschappelijk toegevoegde waarde, waardoor resultaat & effect en niet financiën leidende principes zijn.	2026	
Stand van zaken: Dit traject is opgepakt met een externe partij. In maart 2024 was de conclusie echter dat de gemeente weliswaar beschikt over een gemiddeld draagvlak voor maatschappelijke effectsturing én over de basisset van indicatoren voor implementatie. Maar dat het door de situatie aangaande de financiële rechtmatigheidsverantwoording en de kwaliteit van de bedrijfsvoering niet raadzaam is om tot implementatie over te gaan. Het versterken van de bedrijfsvoering in het kader van de financiële rechtmatigheid verdient voorrang. Er is daarom een pas op de plaats gemaakt met betrekking tot de introductie van maatschappelijke effectsturing. Op een later moment kan de implementatie weer opgepakt worden, omdat de basisset een voldoende houdbaarheidsdatum heeft. Dit uitstel hoeft dus niet definitief tot afstel te leiden. Voorstel bijsturing: Bijsturing is niet nodig.		

1. Toegankelijke communicatie, heldere taal, verbeterde gemeentewebsite	2026	
Stand van zaken: Nieuwe medewerkers volgden de interne training heldere taal en heldere raads- en collegevoorstellen van Loo van Eck. Daarnaast is een intern kwaliteitsteam bezig met als doel een verbeteringslag te maken in de kwaliteit van de raads- en collegevoorstellen. We delen handige tips over werkwijze, proces en taal. De website wordt voortdurend verbeterd op actualiteit, toegankelijkheid en juistheid. Daarbij gebruiken we ook de feedback van inwoners op de webpagina's. In 2024 is het nieuwe WOL (interne website voor de organisatie) geïmplementeerd. In 2025 gaan we meer online diensten aanbieden aan de inwoners. Voorstel bijsturing: Bijsturing is niet nodig.		

EFFECTINDICATOREN

Effectindicator	Rekening 2023	Begroting 2024	Rekening 2024
Waardering medewerkers	70%	70%	70%

Effectindicator	Analyse afwijking
Waardering medewerkers	Begin 2023 is gestart met het werkbelevingsonderzoek. Als eerste is een nulmeting gehouden. Hieruit blijkt dat 70% van de deelnemers goed in zijn/haar vel zit. Met plezier naar het werk gaat en zich thuis voelt in de organisatie. Als vervolg op de nulmeting zijn op een aantal thema's vervolgvragen uitgezet. De uitkomsten zijn meegenomen in het Programmaplan Organisatieontwikkeling.

BELEIDSINDICATOREN

Beleidsindicator	WMW 2022	WMW 2023	WMW 2024
Bestuur en ondersteuning			
Apparaatskosten (in € per inwoner)	€ 313	€ 344	€ 373
Bezetting (aantal Fte per 1.000 inwoners)	4,55	4,76	4,80
Externe inhuur (kosten in % totale loonsom + inhuur externen)	15,8%	18,5%	17,3%
Formatie (aantal Fte per 1.000 inwoners)	4,76	5,26	5,23
Overhead (in % van totale lasten)	12,1%	11,0%	11,9%

KENGETALLEN

Kengetal	Rekening 2023	Begroting 2024	Rekening 2024
Ziekteverzuimpercentage	4,92%	4,5%	4,36%

Kengetal	Analyse afwijking
Ziekteverzuimpercentage	Bron ziekteverzuimpercentage: Registratiesysteem TIM

WAT HEEFT HET GEKOST?

Exploitatie	Begroting 2024 voor wijziging	Begroting 2024 na wijziging	Rekening 2024	Saldo 2024
Lasten	€ -8.263.862 N	€ -9.511.592 N	€ -8.697.387 N	€ 814.205 V
Baten	€ 39.663 V	€ 67.680 V	€ 375.140 V	€ 307.460 V
Gerealiseerd saldo van baten en lasten	€ -8.224.199 N	€ -9.443.912 N	€ -8.322.247 N	€ 1.121.665 V

Resultaatbestemming

Toevoegingen aan reserves	€ 0 V	€ 0 V	€ 0 V	€ 0 V
Onttrekking uit reserves	€ 0 V	€ 1.840.278 V	€ 267.283 V	€ -1.572.995 N
Saldo mutaties in reserves programma	€ 0 V	€ 1.840.278 V	€ 267.283 V	€ -1.572.995 N

Gerealiseerde resultaat	€ -8.224.199 N	€ -7.603.634 N	€ -8.054.964 N	€ -451.330 N
-------------------------	----------------	----------------	----------------	--------------

De financiële toelichting per programma is opgenomen in de jaarrekening.

INVESTERINGEN

Omschrijving	Start jaar	Budget	Besteed t/m 2023	Verplichtingen / restant
Continuïteitsplan I&A 2021	2021	€ 51.967	€ 0	€ 51.967
Meubilair gemeentehuis	2018	€ 181.000	€ 102.565	€ 78.435
Bureaustoelen	2018	€ 55.000	€ 0	€ 55.000
Meubilair college en secretaris	2022	€ 45.000	€ 0	€ 45.000
Herinrichting publieksruimte gemeentehuis	2023	€ 26.900	€ 0	€ 26.900
Verrijdbare stelling archief	2023	€ 30.400	€ 0	€ 30.400
Paternosterkasten kamer 17	2023	€ 25.000	€ 0	€ 25.000
Geluidsinstallatie raadzaal 2024	2024	€ 26.000	€ 0	€ 26.000
Meubilair linkervleugel 2024	2024	€ 125.000	€ 0	€ 125.000
Knik shovel 2024	2024	€ 37.500	€ 39.192	-€ 1.692
Traktor (5430 Deutz-Fahr)	2024	€ 95.000	€ 95.128	-€ 128
Bus (VT-017-D)	2024	€ 55.000	€ 0	€ 55.000
Totaal investeringen programma 5		€ 753.767	€ 236.885	€ 516.882

Investerings	Realisatie	Voortgang
Inv. Continuïteitsplan I&A 2021	2023	
Beleidsmatige eindverantwoording: Activiteiten uit I&A plan zijn uitgevoerd. O.a. uitrol 'tijd -en plaatsonafhankelijk werken': uitrol mobiele telefonie, laptops, docking stations.		
Voorstel bijsturing: Deze activiteit afsluiten.		

Inv. Tractiemiddelen	2024	
Beleidsmatige eindverantwoording: De tractor en de NACL-container zijn geleverd. De knikshovel is in april 2025 geleverd. Oorspronkelijk stond er ook een nieuwe bus op de planning. Na overleg met de leverancier is gebleken dat de planning niet haalbaar is. De nieuwe verwachte leverdatum is medio 2025.		
Voorstel bijsturing: Activiteit doorschuiven naar volgend jaar.		
Inv. Herinrichting publieksruimte gemeentehuis	2024	
Beleidsmatige eindverantwoording: De investering maakt onderdeel uit van het nieuwe huisvestingsplan gemeentehuis. Planning is dat de uitvoering in 2025 - 2026 zal plaatsvinden.		
Voorstel bijsturing: Activiteit doorschuiven naar volgend jaar.		
Inv. Verrijdbare stelling archief	2025	
Beleidsmatige eindverantwoording: De stelling functioneert momenteel nog naar behoren in het archief. Het voorstel is om de investering door te schuiven naar 2025.		
Voorstel bijsturing: Activiteit doorschuiven naar volgend jaar.		
Inv. Inventaris gemeentehuis	2024	
Beleidsmatige eindverantwoording: De investeringen maken onderdeel uit van het nieuwe huisvestingsplan gemeentehuis. Planning is dat de uitvoering in 2025 - 2026 zal plaatsvinden.		
Voorstel bijsturing: Activiteit doorschuiven naar volgend jaar.		

ALGEMENE DEKKINGSMIDDELEN

ALGEMEEN

Omschrijving

Binnen de begroting bestaat onderscheid tussen algemene dekkingsmiddelen en specifieke dekkingsmiddelen. Specifieke dekkingsmiddelen zijn de inkomsten die direct samenhangen met een bepaald programma. Dat kunnen de inkomsten zijn van het Rijk met een specifiek bestedingsdoel (bijvoorbeeld voor de uitvoering van de Wet Werk en Bijstand in programma 2), de opbrengsten uit verkoop van gronden (programma 1) of opbrengsten uit verleende diensten, zoals het verstrekken van een paspoort (programma 4). Ook de rioolheffing en de afvalstoffenheffing zijn specifieke dekkingsmiddelen. De specifieke dekkingsmiddelen worden binnen het betreffende programma verantwoord.

De algemene dekkingsmiddelen zijn dekkingsmiddelen die vrij aan te wenden zijn. De besteding van deze inkomsten is op voorhand niet gebonden aan een bepaald programma of doel, maar wordt ingezet ter dekking van de tekorten op de programma's. De dekking bestaat voor het grootste gedeelte uit de Algemene uitkering uit het Gemeentefonds en de lokale heffingen die niet bestedingsgebonden zijn. De overige dekkingsmiddelen bestaan uit rentebaten en de post onvoorzien.

Doelstelling

We willen een financieel gezonde gemeente voor nu en in de toekomst zijn. Om dit te bereiken voeren wij een verantwoord en stabiel financieel beleid met sluitende begrotingen, waarbinnen ruimte wordt gemaakt voor noodzakelijke en gewenste veranderingen van beleid en het opvangen van onvoorziene omstandigheden. Wij maken voortdurend een afweging tussen onze bestuurlijke ambities en de daarvoor beschikbare middelen.

Gemeentelijke kaders

Beleidsstuk	Jaar
Nota weerstandsvermogen	2012
Nota risicomanagement	2013
Nota activabeleid	2019
Nota reserves en voorzieningen 2019	2019
Belastingverordeningen 2024	2023
Controleprotocol 2023-2027	2023
Controleplan en Normenkader 2023	2023
Verordening financieel beleid, beheer en organisatie gemeente West Maas en Waal	2023
Verordening controle financiële beheer en organisatie gemeente West Maas en Waal	2023
Verordening onderzoeken doelmatigheid en doeltreffendheid	2023

Ontwikkelingen

Er zijn geen bijzondere externe ontwikkelingen.

BELEIDSINDICATOREN

Beleidsindicator	Jaar meting	Landelijk	Provincie	WMW
Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Stedelijke Vernieuwing				
Gemiddelde WOZ-waarde (in € 1.000)	2024	379	380	401

WAT HEEFT HET GEKOST?

Exploitatie	Begroting 2024 voor wijziging	Begroting 2024 na wijziging	Rekening 2024	Saldo 2024
Lasten	€ -806.554 N	€ -865.179 N	€ -1.009.091 N	€ -143.912 N
Baten	€ 40.692.483 V	€ 43.126.827 V	€ 43.184.212 V	€ 57.385 V
Gerealiseerd saldo van baten en lasten	€ 39.885.929 V	€ 42.261.648 V	€ 42.175.121 V	€ -86.527 N

Resultaatbestemming

Toevoegingen aan reserves				
Ottrekking uit reserves				
Saldo mutaties in reserves programma				
Gerealiseerde resultaat	€ 39.885.929 V	€ 42.261.648 V	€ 42.175.121 V	€ -86.527 N

De financiële toelichting per programma is opgenomen in de jaarrekening.

RECAPITULATIE VAN BATEN EN LASTEN

Exploitatie	Begroting 2024 voor wijziging	Begroting 2024 na wijziging	Rekening 2024	Saldo 2024
Lasten				
Programma 1 - Wonen, werken en recreëren	€ -6.519.077 N	€ -5.820.023 N	€ -4.890.890 N	€ 929.133 V
Programma 2 - Maatschappelijke zaken	€ -25.466.806 N	€ -33.823.638 N	€ -34.658.534 N	€ -834.896 N
Programma 3 - Fysieke leefomgeving	€ -8.707.328 N	€ -9.091.358 N	€ -10.102.301 N	€ -1.010.943 N
Programma 4 - Burger, bestuur en veiligheid	€ -4.265.240 N	€ -4.220.762 N	€ -4.557.229 N	€ -336.467 N
Programma 5 - Bedrijfsvoering	€ -8.263.862 N	€ -9.511.592 N	€ -8.697.387 N	€ 814.205 V
Algemene dekkingsmiddelen	€ -806.554 N	€ -865.179 N	€ -1.009.091 N	€ -143.912 N
Totaal lasten	€ -54.028.867 N	€ -63.332.552 N	€ -63.915.432 N	€ -582.880 N
Baten				
Programma 1 - Wonen, werken en recreëren	€ 3.548.554 V	€ 3.490.849 V	€ 3.765.467 V	€ 274.618 V
Programma 2 - Maatschappelijke zaken	€ 4.128.512 V	€ 7.832.482 V	€ 10.024.484 V	€ 2.192.002 V
Programma 3 - Fysieke leefomgeving	€ 5.363.897 V	€ 5.781.449 V	€ 6.699.024 V	€ 917.575 V
Programma 4 - Burger, bestuur en veiligheid	€ 402.652 V	€ 394.791 V	€ 503.292 V	€ 108.501 V
Programma 5 - Bedrijfsvoering	€ 39.663 V	€ 67.680 V	€ 375.140 V	€ 307.460 V
Algemene dekkingsmiddelen	€ 40.692.483 V	€ 43.126.827 V	€ 43.184.212 V	€ 57.385 V
Totaal baten	€ 54.175.761 V	€ 60.694.078 V	€ 64.551.619 V	€ 3.857.541 V
Gerealiseerd totaal saldo van baten en lasten	€ 146.894 V	€ -2.638.474 N	€ 636.187 V	€ 3.274.661 V
Resultaatbestemming				
- toevoeging aan reserves	€ -15.000 N	€ -15.000 N	€ -15.000 N	€ 0 V
- onttrekking aan reserves	€ 165.782 V	€ 3.062.685 V	€ 1.452.549 V	€ -1.610.136 N
Saldo mutaties in reserves	€ 150.782 V	€ 3.047.685 V	€ 1.437.549 V	€ -1.610.136 N
Gerealiseerd resultaat	€ 297.676 V	€ 409.211 V	€ 2.073.735 V	€ 1.664.524 V

DEEL 2 - PARAGRAFEN

PARAGRAAF LOKALE HEFFINGEN

ALGEMEEN

Inleiding

In deze paragraaf verantwoorden we ons beleid voor de heffingen en tarieven in 2024. Hieronder leest u meer over:

- De algemene ontwikkelingen
- Het beleid voor de lokale heffingen
- De gerealiseerde inkomsten per heffing
- De ontwikkeling van de gemeentelijke woonlasten
- De kostendekkendheid van de tarieven
- Een specificatie van de leges
- Informatie over kwijtschelding
- Informatie over de lokale lastendruk

Gerealiseerde inkomsten

De volgende inkomsten uit gemeentelijke belastingen en heffingen zijn in de jaarrekening opgenomen.

Omschrijving	Begroting 2024	Rekening 2024	Verschil 2024
<u>Belastingen</u>			
OZB-woning eigenaren	€ 2.747.036	€ 2.749.060	€ 2.024
OZB-niet woning eigenaren	€ 966.543	€ 961.068	-€ 5.475
OZB-niet woning gebruikers	€ 779.065	€ 825.395	€ 46.330
Roerende zaakbelasting	€ 13.396	€ 11.415	-€ 1.981
Hondenbelasting	€ 98.344	€ 103.845	€ 5.501
Toeristenbelasting (incl. watertoeristenbelasting)	€ 162.000	€ 190.140	€ 28.140
Forensenbelasting	€ 9.520	€ 19.301	€ 9.781
Totaal belastingen	€ 4.775.904	€ 4.860.224	€ 84.320
<u>Heffingen</u>			
Afvalstoffenheffing	€ 2.593.325	€ 2.699.962	€ 106.637
Brede rioolheffing (Niet woningen)	€ 270.339	€ 268.622	-€ 1.717
Brede rioolheffing (woningen)	€ 2.355.490	€ 2.358.356	€ 2.866
Marktgeld	€ 5.281	€ 5.055	-€ 226
Marktgeld (leges)	€ 5.031	€ 4.735	-€ 296
Lijkbezorgingsrechten	€ 12.530	€ 4.592	-€ 7.938
Leges	€ 2.072.888	€ 2.278.485	€ 205.597
Totaal heffingen	€ 7.314.884	€ 7.619.807	€ 304.923
Totale opbrengst lokale heffingen	€ 12.090.788	€ 12.480.031	€ 389.243

Toelichting hogere opbrengst OZB-niet woning gebruikers

BSR heeft in 2024 het project mitigeren administratieve leegstand uitgevoerd. Doel van dit project was om van in gebruik zijnde objecten (zijnde niet-woningen), waarvan in de Basisregistratie Handelsregister geen gebruiker bekend is, de gebruiker te achterhalen, te registreren en aan te slaan voor de van toepassing zijnde heffingen waaronder de OZB. De uitvoering van dit project heeft geleid tot een extra opbrengst. In de toekomst zullen deze extra controlewerkzaamheden structureel worden uitgevoerd.

Toelichting hogere opbrengst afvalstoffenheffing

De hogere opbrengst wordt hoofdzakelijk veroorzaakt door de boeking in 2024 van het positieve jaarrekeningresultaat 2023 (€ 73.000) en overigens door met name areaaluitbreiding (volumetoename).

Toelichting op verschil leges

De opbrengsten voor de leges zijn hoger dan begroot. Dit wordt met name veroorzaakt door enkele bouwaanvragen met een zeer hoge bouwsom.

Het beleid ten aanzien van de lokale heffingen

Na de begrotingsbehandeling actualiseren wij jaarlijks de verordeningen op het gebied van de lokale heffingen. In december voorafgaande aan het heffingsjaar bieden wij u deze ter vaststelling aan.

De verordening afvalstoffenheffing wordt jaarlijks geactualiseerd en vastgesteld door het AB van de GR-Avri.

Er is onderscheid te maken tussen:

1. Opbrengsten als algemene dekkingsmiddelen
Dit zijn onroerende zaakbelastingen, roerende zaakbelastingen, forensenbelasting, hondenbelasting, en (water)toeristenbelasting.
2. Opbrengsten die direct dienen ter dekking van gemaakte kosten (bestemmingsheffingen)
Tot deze categorie horen rioolheffing, afvalstoffenheffing, lijkbezorgingsrechten, marktgelden en leges. Uitgangspunt is dat we de kosten terugverdienen met de opbrengsten van de betreffende belasting of leges. Ons uitgangspunt is om volledig kostendekkende tarieven te hanteren.

ONROERENDE ZAAK BELASTINGEN

Algemeen

Onder de naam 'onroerende zaakbelastingen' (OZB) heffen wij:

1. bij niet-woningen: een gebruikersbelasting en een eigenarenbelasting;
2. bij woningen: alleen een eigenarenbelasting.

Voor 2024 baseerden wij de OZB-heffing op de WOZ-taxaties met waardepeildatum 1 januari 2023.

Gemeentelijke kaders

Verordening op de heffing en de invordering van onroerende zaakbelastingen 2024.

Beleidsuitgangspunten

Bij de berekening van de OZB-tarieven gelden deze beleidsuitgangspunten:

- OZB is een algemeen dekkingsmiddel, er wordt geen relatie gelegd met de bijbehorende kosten;
- Tariefdifferentiatie (gebruik niet-woningen, zakelijk recht niet-woningen en zakelijk recht woningen);
- Kwijtschelding is onder voorwaarden mogelijk.

Tarieven

De ontwikkeling van de OZB-tarieven in de afgelopen jaren ziet er als volgt uit:

Soort	2021	2022	2023	2024
<u>Tarief Woningen</u>				
- zakelijk recht	0,1033%	0,0951%	0,0840%	0,0793%
- feitelijk gebruik	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
<u>Tarief Niet-woningen</u>				
- zakelijk recht	0,2633%	0,2578%	0,2616%	0,2703%
- feitelijk gebruik	0,2535%	0,2562%	0,2600%	0,2662%

Opbrengsten

In 2024 registreerden wij de volgende opbrengsten met onroerende zaak belastingen:

Omschrijving	Begroting 2024	Rekening 2024	Vershil 2024
OZB-opbrengst			
Totale opbrengst OZB gebruik niet woningen	€ 779.065	€ 825.395	€ 46.330
Totale opbrengst eigendom niet woningen	€ 966.543	€ 961.068	-€ 5.475
Totale opbrengst eigendom woningen	€ 2.747.036	€ 2.749.060	€ 2.024
Totale opbrengst OZB	€ 4.492.644	€ 4.535.523	€ 42.879

ROERENDE ZAAKBELASTINGEN

Algemeen

Onder de naam 'Belastingen op roerende woon- en bedrijfsruimten' (kortweg: RZB) heffen wij een belasting over roerende objecten, zoals woonwagens en woonarken. De tarieven en de manier van heffen zijn gelijk aan die van de OZB.

Gemeentelijke kaders

Verordening op de heffing en de invordering van belastingen op roerende woon- en bedrijfsruimten 2024.

Beleidsuitgangspunten

Bij de berekening van de RZB-tarieven gelden deze beleidsuitgangspunten:

- RZB is een algemeen dekkingsmiddel, er wordt geen relatie gelegd met de bijbehorende kosten;
- Tariefdifferentiatie (gebruik niet-woningen, zakelijk recht niet-woningen en zakelijk recht woningen);
- Tarieven RZB zijn gelijk aan tarieven OZB;
- Kwijtschelding is onder voorwaarden mogelijk.

Tarieven

De tarieven voor de roerende zaakbelastingen zijn gelijk aan de tarieven van onroerende zaakbelastingen.

Opbrengsten

In 2024 realiseerden wij de volgende opbrengsten:

Omschrijving	Begroting 2024	Rekening 2024	Vershil 2024
Opbrengst RZB	€ 13.396	€ 11.415	-€ 1.981
Totale opbrengst RZB	€ 13.396	€ 11.415	-€ 1.981

HONDENBELASTING

Algemeen

Onder de naam 'hondenbelasting' heffen wij een directe belasting voor het houden van een hond.

Gemeentelijke kaders

Verordening op de heffing en de invordering van hondenbelasting 2024.

Beleidsuitgangspunten

Bij de berekening van de tarieven gelden deze beleidsuitgangspunten:

- Hondenbelasting is een algemeen dekkingsmiddel;
- Tariefdifferentiatie (1^e hond, meerdere honden en kenneltarief);
- Kwijtschelding is onder voorwaarden mogelijk.

Tarieven

De ontwikkeling van de tarieven voor de hondenbelasting in de afgelopen jaren ziet er als volgt uit:

Soort	2021	2022	2023	2024
Tarieven hondenbelasting				
- 1e hond	€ 36,00	€ 36,18	€ 36,36	€ 36,54
- 2de en volgende hond	€ 72,00	€ 72,36	€ 72,72	€ 73,08
- kenneltarief	€ 216,00	€ 217,08	€ 218,17	€ 219,26

Opbrengsten

In 2024 realiseerden wij de volgende opbrengsten met hondenbelasting:

Omschrijving	Begroting 2024	Rekening 2024	Verschil 2024
Opbrengst hondenbelasting	€ 98.344	€ 103.845	€ 5.501
Totale opbrengst hondenbelasting	€ 98.344	€ 103.845	€ 5.501

TOERISTENBELASTING EN WATERTOERISTENBELASTING

Algemeen

Onder de naam 'toeristenbelasting' en 'watertoeristenbelasting' heffen wij een directe belasting van personen die niet in onze gemeente wonen maar wel in onze gemeente overnachten.

Gemeentelijke kaders

Verordening op de heffing en de invordering van toeristenbelasting 2024 en verordening op de heffing en invordering van watertoeristenbelasting.

Beleidsuitgangspunten

Bij de berekening van de tarieven voor de toeristenbelasting en de watertoeristenbelasting gelden de volgende beleidsuitgangspunten:

- Toeristenbelasting en watertoeristenbelasting zijn een algemeen dekkingsmiddel;
- Met geïnteresseerde ondernemers is een vaststellingsovereenkomst gesloten voor vaste stand- en ligplaatsen om zonder administratieve last de jaarlijkse heffing te bepalen;
- Kwijtschelding is niet mogelijk;
- Heffing vindt plaats na afloop van het kalenderjaar.

Tarieven

De ontwikkeling van de tarieven voor toeristen- en watertoeristenbelasting ziet er als volgt uit:

Soort	2021	2022	2023	2024
<u>Tarief per persoon per nacht</u>				
Toeristenbelasting	€ 1,20	€ 1,20	€ 1,20	€ 1,20
Watertoeristenbelasting	€ 1,20	€ 1,20	€ 1,20	€ 1,20

Opbrengsten

In 2024 realiseerden wij de volgende opbrengsten met toeristen- en watertoeristenbelasting:

Omschrijving	Begroting 2024	Rekening 2024	Verschil 2024
Opbrengst toeristenbelasting	€ 162.000	€ 190.140	€ 28.140
Totale opbrengst toeristenbelasting	€ 162.000	€ 190.140	€ 28.140

FORENSENBELASTING

Algemeen

Onder de naam "Forensenbelasting" heffen wij een directe belasting van personen die, zonder in onze gemeente hoofdverblijf te hebben, meer dan 90 dagen van het belastingjaar voor zichzelf of hun gezin een gemeubileerde woning in onze gemeente beschikbaar houden.

Gemeentelijke kaders

Verordening op de heffing en de invordering van forensenbelasting 2024.

Beleidsuitgangspunten

Bij de berekening van de tarieven voor de forensenbelasting gelden deze beleidsuitgangspunten:

- Forensenbelasting is een algemeen dekkingsmiddel, er wordt geen relatie gelegd met de bijbehorende kosten;
- Kwijtschelding is niet mogelijk.

Tarieven

De ontwikkeling van de tarieven voor de forensenbelasting ziet er als volgt uit:

Soort	2021	2022	2023	2024
Tarief forensenbelasting (per woning)	€ 426,33	€ 428,46	€ 430,60	€ 432,75

Opbrengsten

In 2024 realiseerden wij de volgende opbrengsten met de forensenbelasting:

Omschrijving	Begroting 2024	Rekening 2024	Vershil 2024
Opbrengst forensenbelasting	€ 9.520	€ 19.301	€ 9.781
Totale opbrengst forensenbelasting	€ 9.520	€ 19.301	€ 9.781

Het positieve financiële resultaat bij de forensenbelasting wordt met name veroorzaakt door een inhaalslag die is gemaakt waardoor aanslagen over voorgaande jaren zorgen voor een extra opbrengst.

AFVALSTOFFENHEFFING

Algemeen

De gemeenschappelijk regeling Afvalverwijdering Rivierenland (GR-Avri) verzorgt de inzameling en verwerking van huishoudelijk afval. De kosten van Avri worden gedekt met de inkomsten uit de afvalstoffenheffing: een belasting voor het inzamelen en verwerken van afval.

Gemeentelijke kaders

Het AB van de GR-Avri stelt de Verordening afvalstoffenheffing vast.

Beleidsuitgangspunten

Bij de berekening van de tarieven voor de afvalstoffenheffing gelden deze beleidsuitgangspunten:

- volledig kostendekkende tarieven;
- vast en variabel deel van het tarief;
- kwijtschelding is onder voorwaarden mogelijk.

Tarieven

De ontwikkeling van de vaste en variabele tarieven voor de afvalstoffenheffing ziet er als volgt uit:

Soort	2021	2022	2023	2024
Vast tarief afvalstoffenheffing (per huishouden)				
Variabel tarief afvalstoffenheffing (per inworp restafval)	€ 270,00	€ 279,00	€ 292,00	€ 318,00
- grondgebonden woning	€ 1,00	€ 1,00	€ 1,00	€ 1,00
- hoogbouw	€ 0,80	€ 0,80	€ 0,80	€ 0,80

Pluspakket

Verder werden in onze gemeente in 2024 de navolgende opslagen op het basistarief gehanteerd (pluspakket):

- verwijderen zwerfafval (€ 3,74 per huishouden);
- toeslag voor gescheiden inzameling van luier- en incontinentiemateriaal (€ 5,70 per huishouden).
-

RIOOLHEFFING

Algemeen

Onder de naam 'rioolheffing' heffen wij een belasting van degene die bij het begin van het belastingjaar eigenaar is van een perceel dat direct of indirect is aangesloten op de gemeentelijke riolering.

Gemeentelijke kaders

Verordening op de heffing en de invordering van rioolheffing 2024.

Beleidsuitgangspunten

Bij de berekening van de tarieven voor de rioolheffing gelden deze beleidsuitgangspunten:

- volledig kostendeekkende tarieven;
- kwijtschelding is onder voorwaarden mogelijk;
- eventuele jaarsaldi worden verrekend met de voorziening riolering.

Kosten

In het onderstaande overzicht op hoofdlijnen inzicht in de kosten van de gemeentelijke riolering:

Berekening kostendeekkendheid rioolheffing	Begroting 2024	Rekening 2024	Verschil 2024
Lasten taakveld 7.2 riolering	€ 1.975.591	€ 1.917.876	€ 57.715
Inkomsten taakveld 7.2 riolering	-€ 8.871	-€ 36.038	€ 27.167
Mutatie voorziening	-€ 44.313	€ 28.246	-€ 72.559
Netto kosten taakveld 7.2 riolering	€ 1.922.407	€ 1.910.084	€ 12.323
<u>Extracomptabele toerekening kosten:</u>			
Aanslag oplegging BSR	€ 20.000	€ 20.000	€ 0
Aandeel tractiemiddelen	€ 24.985	€ 22.308	€ 2.677
Overhead	€ 157.682	€ 157.682	€ 0
Rente	€ 175.743	€ 175.743	€ 0
BTW	€ 325.012	€ 341.161	-€ 16.149
Totale kosten	€ 2.625.829	€ 2.626.978	-€ 1.149
Baten rioolheffing	€ 2.625.829	€ 2.626.978	€ 1.150
Kostendeekkendheid	100,0%	100,0%	

Tarieven

De ontwikkeling van de tarieven Rioolheffing ziet er als volgt uit:

Soort	2021	2022	2023	2024
Tarief Rioolheffing (per perceel)	€ 270,00	€ 270,00	€ 272,70	€ 272,70

MARKTGELDEN

Algemeen

Onder de naam marktgeld heffen wij een recht voor het gebruik van enig gedeelte van openbare gebouwen, terreinen, pleinen of straten, die zijn aangewezen voor het houden van markten.

Het marktgeld wordt geheven van degene aan wie de standplaats is toegewezen dan wel degene die de standplaats inneemt.

Gemeentelijke kaders

Verordening op de heffing en de invordering van marktgelden 2024.

Beleidsuitgangspunten

Bij de berekening van de tarieven voor marktgeld gelden deze beleidsuitgangspunten:

- bij marktgeld geldt een maximale kostendekkendheid van 100%;
- kwijschelding is niet mogelijk.

Kosten

In het onderstaande overzicht geven wij u op hoofdlijnen inzicht in de kostendekkendheid van de markten.

	Begroting 2024	Rekening 2024	Vershil 2024
Berekening kostendekkendheid marktgeld			
lasten grootboek markt (taakveld 3.3 bedrijvenloket)	€ 13.636	€ 16.406	-€ 2.770
inkomsten markt (pacht & leges)	-€ 10.274	-€ 8.272	-€ 2.002
kosten volgens de boekhouding	€ 3.362	€ 8.133	-€ 4.771
extra comptabele kosten	€ 12.500	€ 12.500	€ 0
totale lasten	€ 15.862	€ 20.633	-€ 4.771
baten marktgeld	€ 5.281	€ 5.055	-€ 226
Kostendekkendheid	33,3%	24,5%	

Tarieven

De ontwikkeling van de tarieven voor de marktgelden ziet er als volgt uit:

Soort	2021	2022	2023	2024
<u>Tarieven marktgeld (per strekkende meter)</u>				
Incidenteel / per keer	€ 1,56	€ 1,59	€ 1,62	€ 1,65
Per kwartaal	€ 18,47	€ 18,84	€ 19,22	€ 19,60

LIJKBEZORGINGRECHTEN

Algemeen

Wij heffen rechten voor het gebruik van de begraafplaats en voor het verlenen van onze diensten in verband met de begraafplaats.

Gemeentelijke kaders

Verordening op de heffing en de invordering van lijkbezorgingsrechten 2024.

Beleidsuitgangspunten

Bij de berekening van de tarieven voor de lijkbezorgingsrechten gelden deze beleidsuitgangspunten:

- bij lijkbezorgingsrechten geldt een maximale kostendeckking van 100%;
- kwijtschelding is niet mogelijk;
- bij de kostendeckkendheid van lijkbezorgingsrechten wordt nog geen rekening gehouden met toerekenbare kosten zoals overhead.

Kostendeckkendheid

In het onderstaande overzicht krijgt u op hoofdlijnen inzicht in de kostendeckkendheid van de begraafplaatsen.

	Begroting 2024	Rekening 2024	Vershil 2024
Berekening kostendeckkendheid begraafrechten			
lasten taakveld 7.5 begraafplaatsen	€ 33.089	€ 23.558	€ 9.531
inkomsten (pacht, leges en afkoop onderhoud)	-€ 15.813	-€ 428	-€ 15.385
totale lasten	€ 17.276	€ 23.129	-€ 5.853
baten begraafrechten	-€ 12.530	-€ 4.592	-€ 7.938
Kostendeckkendheid	72,5%	19,9 %	

Tarieven

De ontwikkeling van de tarieven van het lijkbezorgingsrecht ziet er als volgt uit:

Soort	2021	2022	2023	2024
<u>Belangrijkste tarieven lijkbezorgingsrecht</u>				
- begraven (1.1 tarieventabel)	€ 268,00	€ 273,00	€ 278,50	€ 284,20
- bijzetten van een urn (2.1 tarieventabel)	€ 136,00	€ 138,00	€ 140,80	€ 143,70
- begraafrecht (6.1a tarieventabel)	€ 2.242,00	€ 2.287,00	€ 2.331,72	€ 2.378,35

LEGES

Algemeen

Onder de naam 'leges' heffen wij verschillende rechten van het genot van door ons verstrekte diensten, genoemd in de legesverordening en de daarbij behorende tarieventabel.

Gemeentelijke kaders

Verordening op de heffing en de invordering van leges 2024.

Beleidsuitgangspunten

Bij de berekening van de tarieven voor de leges gelden deze beleidsuitgangspunten:

- een maximale kostendeckking van 100%;
- kwijtschelding is niet mogelijk.

Tariefberekening

In de volgende tabellen worden de belangrijkste legestarieven inclusief kostendeckkendheid toegelicht. De belangrijkste leges zijn: leges voor Omgevingsvergunning (incl. bouwcontrole en bouw- en woningtoezicht), bestemmingsplannen en rij- en reisdocumenten.

Omgevingsvergunningen

We tonen de berekening van de kostendeckkendheid en daarna de ontwikkeling van de belangrijkste tarieven.

Berekening kostendekkendheid omgevingsvergunningen	Begroting 2024	Rekening 2024	Vershil 2024
lasten taakveld 8.3 (grb. Bouwcontrole & BWT)	€ 2.716.706	€ 2.672.742	€ 43.964
inkomsten bouwcontrole & bouw- en woningtoezicht	-€ 2.000	-€ 98.750	€ 96.750
totale lasten	€ 2.714.706	€ 2.573.992	€ 140.714
baten omgevingsvergunningen	€ 1.498.415	€ 1.581.161	€ 82.746
Kostendekkendheid	55,2%	61,4%	

Soort	2021	2022	2023	2024
<u>Belangrijkste tarief</u> minimumtarief omgevingsvergunning (art. 2.3.1.1.1 vóór invoering Omgevingswet en art. 2.5.1.a + art 2.6.1.a vanaf 1-1-2024)	€ 283,70	€ 289,00	€ 289,00	€ 298,50

Bestemmingsplannen

We tonen de berekening van de kostendekkendheid en daarna de ontwikkeling van de belangrijkste tarieven.

Berekening kostendekkendheid bestemmingsplannen	Begroting 2024	Rekening 2024	Vershil 2024
lasten taakveld 8.1 (grb. Bestemmingsplannen)	€ 545.328	€ 537.917	€ 7.411
inkomsten bestemmingsplannen	-€ 7.000	-€ 56.585	€ 49.585
totale lasten	€ 538.328	€ 481.332	€ 56.996
baten bestemmingsplannen	€ 131.261	€ 130.312	-€ 949
Kostendekkendheid	24,4%	27,1%	

Soort	2021	2022	2023	2024
<u>Belangrijkste tarief</u> minimumtarief afwijking bestemmingsplan (art. 2.3.4.1 vóór invoering Omgevingswet en art 2.6.3.a vanaf 1-1- 2024)	€ 341,25	€ 348,00	€ 355,00	€ 362,10

Rij- en reisdocumenten

We tonen de berekening van de kostendekkendheid en daarna de ontwikkeling van de belangrijkste tarieven.

Berekening kostendekkendheid rij- en reisdocumenten	Begroting 2024	Rekening 2024	Vershil 2024
lasten taakveld 0.2 (burgerzaken)	€ 504.458	€ 540.319	-€ 35.861
inkomsten burgerzaken	€ 0	€ 0	€ 0
totale lasten	€ 504.458	€ 540.319	-€ 35.861
baten leges rij- en reisdocumenten	€ 329.641	€ 438.780	€ 109.139
Kostendekkendheid	65,3%	81,2%	

Soort	2021	2022	2023	2024
<u>Belangrijkste tarieven</u>				
Rijbewijs (artikel 1.3.1.1)	€ 41,00	€ 41,60	€ 44,65	€ 51,10
ID-kaart (artikel 1.2.1.8)	€ 64,00	€ 68,50	€ 75,80	€ 78,50
Paspoort (artikel 1.2.1.1.a)	€ 74,75	€ 75,80	€ 83,85	€ 86,85

ONTWIKKELING LOKALE LASTENDRUK

In onderstaande tabellen zijn de gegevens overgenomen die worden gepubliceerd door Het Centrum voor Onderzoek van de Economie van de Lagere Overheden (COELO). Dit is een onafhankelijk onderzoek- en kennisinstituut die werkt voor decentrale overheden. Via de website www.coelo.nl is het onder andere mogelijk lokale belastingtarieven te vergelijken tussen alle gemeenten in Nederland.

Voor de vergelijking is uitgegaan van de woonlasten voor een meerpersoonshuishouden met een eigen woning en een gemiddelde WOZ-waarde. De bedragen zijn afgerond op hele Euro's.

Algemeen

In onderstaande tabel is de lokale lastendruk weergegeven in 2024 met een doorkijk naar 2025.

Lokale lastendruk	Werkelijk 2024	Raming 2025	% wijziging
Onroerende zaakbelastingen (gemiddeld)	€ 361	€ 406	12,50%
Afvalstoffenheffing	€ 340	€ 364	6,70%
Brede rioolheffing	€ 273	€ 278	2,00%
Totale lastendruk	€ 974	€ 1.048	7,53%

In onderstaande tabel zijn de tarieven 2024 vergeleken met de buurgemeenten.

Vergelijk met buurgemeenten 2024	gemeente Druuten	gemeente Maasdriel	gemeente WMW
Gemiddelde WOZ-waarde	€ 424.000	€ 470.000	€ 455.000
Onroerende zaakbelastingen	€ 454	€ 415	€ 361
Afvalstoffenheffing	€ 216	€ 340	€ 340
Rioolheffing	€ 252	€ 276	€ 273
Totale lastendruk	€ 922	€ 1.031	€ 974

KWIJTSCHELDINGSBELEID

Als een belastingplichtige niet of te weinig financiële middelen heeft om de belastingaanslag te voldoen, kan de belastingplichtige bij de BSR verzoeken om kwijtschelding. Alle belastingplichtigen die een inkomen hebben dat 100% van het minimuminkomen (volgens bijstandsnorm) of lager bedraagt, komen mogelijk in aanmerking voor gehele of gedeeltelijke kwijtschelding.

Kwijtscheldingen	Werkelijk 2022	Werkelijk 2023	Werkelijk 2024	% wijziging
<u>Bedrag verleende kwijtschelding</u>				
Onroerende zaakbelastingen	€ 0	€ 0	€ 0	0%
Hondenbelasting	€ 1.453	€ 1.277	€ 1.343	+5,17%
Rioolheffing	€ 0	€ 0	€ 0	0%
Afvalstoffenheffing	<u>€ 49.957</u>	<u>€ 50.288</u>	<u>€ 52.448</u>	<u>+4,30%</u>
Totaal verleende kwijtschelding	€ 51.410	€ 51.565	€ 53.791	+4,32%

PARAGRAAF WEERSTANDSVERMOGEN EN RISICOBEBEERSING

ALGEMEEN

Inleiding

Het weerstandsvermogen is het vermogen van de gemeente om niet-reguliere kosten die onverwacht en substantieel zijn op te kunnen vangen, zonder dat de uitvoering van de taken en de bedrijfsvoering in gevaar komt. Het weerstandsvermogen geeft aan hoe robuust de financiële positie van onze gemeente is. Voor het beoordelen van de 'weerstand' is inzicht nodig in de omvang en de achtergronden van de risico's en de aanwezige weerstandscapaciteit. Het gaat hierbij alleen om risico's waarvoor geen of wellicht onvoldoende verzekeringen zijn afgesloten, voorzieningen zijn gevormd of budgetten binnen de begroting beschikbaar zijn.

De paragraaf weerstandsvermogen en risicobebepaling geeft inzicht in:

- een inventarisatie van de weerstandscapaciteit;
- een inventarisatie van de risico's;
- het beleid omtrent de weerstandscapaciteit en de risico's;
- een kengetal voor de:
 - 1a netto schuldquote;
 - 1b netto schuldquote, gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen;
 - 2 solvabiliteitsratio;
 - 3 grondexploitatie;
 - 4 structurele exploitatieruimte;
 - 5 belastingcapaciteit
- een beoordeling van de onderlinge verhouding tussen de kengetallen in relatie tot de financiële positie.

Gemeentelijke kaders

Het gemeentelijke beleid is vastgelegd in de nota Weerstandsvermogen 2012. In deze nota heeft u het volgende bepaald:

1. Het college stelt een nota Risicomanagement op met de methodiek van risicomanagement en de inrichting van de organisatie op het gebied van risicomanagement;
2. De informatievoorziening richting u verloopt via de paragraaf Weerstandsvermogen bij begroting en jaarverslag en met een bijlage met de risico-inventarisatie;
3. De weerstandsratio dient minimaal 1,2 en mag maximaal 2,0 te zijn. Dit op basis van het aangenomen amendement raadsvergadering 14 november 2019 bij de vaststelling van de Nota Reserves en Voorzieningen 2019.

De nota Risicomanagement stelden wij in 2013 vast. Uitgangspunt is de structurele inpassing van risicomanagement in onze bedrijfsvoering en beleid. Vooral het verhogen van het risicobewustzijn is een speerpunt, met speciale aandacht voor de grote projecten. Het proces van risicomanagement verloopt volgens de volgende stappen: Identificatie - Analyse en beoordeling - Beheersing - Rapportage en monitoring.

RISICOMANAGEMENT

Risicomanagement geven wij als volgt vorm:

1. Formele inbedding van risicomanagement in onze organisatie;
Risicomanagement is de verantwoordelijkheid van het management. Binnen het team Control hebben wij een coördinator risicomanagement aangewezen. Het monitoren van de risico's is een continu proces.
2. Structurele inpassing risicomanagement in de reguliere werkzaamheden;
De paragraaf risicomanagement maakt standaard onderdeel uit van onze beleidsdocumenten.
3. Risicoregister bijhouden.
Het gaat hierbij om het continu inventariseren, beoordelen en analyseren van risico's, deze kwantificeren en hier een kansberekening op toepassen.

WEERSTANDSCAPACITEIT

Berekening weerstandscapaciteit

De weerstandscapaciteit geeft aan welke middelen wij beschikbaar hebben om eventuele tegenvallers op te vangen. Zonder dat dit ten koste gaat van de uitvoering van bestaande zaken. De weerstandscapaciteit delen we op in structureel en incidenteel.

Structurele weerstandscapaciteit

De structurele weerstandscapaciteit is opgebouwd uit de:

1. Onbenutte belastingcapaciteit;
2. Vrije begrotingsruimte

Ad 1. Onbenutte belastingcapaciteit

De onbenutte belastingcapaciteit bestaat uit de mogelijkheden die wij als gemeente nog hebben om binnen de wettelijke grenzen onze belastingopbrengsten te verhogen.

Onbenutte belastingcapaciteit	Begroting 2024	Werkelijk 2024
<u>Onbenutte belastingcapaciteit bestaat uit:</u>		
a. Onroerende zaakbelastingen	€ 1.901.000	€ 1.719.637
b. Brede rioolheffing	€ 0	€ 0
c. Leges	p.m.	p.m.
Totaal onbenutte belastingcapaciteit	€ 1.901.000	€ 1.719.637

Toelichting:

a. Onroerende zaakbelastingen

Voor de OZB kan de zogenaamde artikel 12-norm gehanteerd worden. Op basis van de meicirculaire 2023 is deze norm 0,1614% voor het jaar 2024. De onbenutte capaciteit berekenen we als volgt:

Berekening onbenutte belastingcapaciteit OZB	grondslag	bedrag
<u>WOZ-waarde</u>		
woningen	€ 3.420.000.000	
niet-woningen	€ 425.500.000	
Totale waarde	€ 3.845.500.000	
<u>Gerealiseerde opbrengsten</u>		
woningen		€ 2.744.000
niet-woningen		€ 1.743.000
Totaal gerealiseerde OZB-opbrengst		€ 4.487.000
Maximale opbrengst (artikel 12-norm)		€ 6.206.637
Onbenutte capaciteit OZB		€ 1.719.637

b. Brede rioolheffing

Bij de rioolheffing is het uitgangspunt volledige kostendeckendheid. Dus is er geen sprake van onbenutte belastingcapaciteit.

c. Leges

Bij de heffing van leges is het uitgangspunt volledige kostendeckendheid. Van belang hierbij is of het totale bedrag aan legesinkomsten de aan de specifieke dienstverlening toegerekende lasten al dan niet volledig dekken.

Wij kunnen deze kosten niet volledig per product in beeld brengen, hiervoor is een verfijning van de kostentoerekening noodzakelijk. Gelet op de grote administratieve last die dit met zich meebrengt kiezen wij hier vooralsnog niet voor. De onbenutte capaciteit ramen wij daarom vooralsnog pro memorie.

Ad 2. Vrije begrotingsruimte

Op basis van het rekeningresultaat 2024 en de onzekere verwachtingen over 2025, ook gezien in het licht van de stijgende rente, salariskosten, energie- en grondstoffenprijzen, nemen wij hier geen bedrag op.

Incidentele weerstandscapaciteit

De incidentele weerstandscapaciteit bestaat uit de:

1. Algemene reserve;
2. Bestemmingsreserves, waarvan de bestemming nog kan worden gewijzigd;
3. Stille reserves;
4. Post onvoorzien – incidenteel;
5. Incidentele beleidsruimte.

Ad 1. Algemene reserve

Stand Algemene reserve	claims	bedrag
Saldo Algemene reserve per 31-12-2024		€ 13.933.283
<u>Claims die nog tot uitgaven leiden</u>		
Tijdelijke huisvesting(spoedzoekers, starters, statushouders)	€ 250.000	
Profilering Hanzestad Maasbommel	€ 12.026	
Financiële middelen inrichting HR-systeem	€ 97.529	
Stimulering woningbouw Maasdorpen	€ 118.363	
Vondsten over de Maas	€ 22.000	
Bakenbomen meanderende Maas	€ 200.000	
Plusopdracht Sociom	€ 100.000	
Vorbereidingskrediet uitbreiding Kindcentrum BenL	€ 170.000	
Implementatie Omgevingswet	€ 23.146	
totaal claims	€ 993.064	
Beschikbaar deel Algemene reserve		€ 12.940.219

Ad 2. Bestemmingsreserves

Wij hebben de aanwezige bestemmingsreserves beoordeeld op de noodzaak van handhaving. Hiervan is sprake als er claims op liggen of er vastgesteld beleid mee moet worden gerealiseerd. Als u als raad de bestemming nog kunt wijzigen en een 'vrije' keuze heeft om de reserve anders in te zetten, valt deze onder de incidentele weerstandscapaciteit. Het gaat hierbij om de volgende bestemmingsreserves:

Stand bestemmingsreserves	bedrag
<u>Beschikbare bestemmingsreserves</u>	
Reserve bovenwijkse voorzieningen per 31-12-2024	€ 555.286
Claim aanpassing openbare ruimte IKC Beneden Leeuwen 2026	-€ 150.000
Reserve Stimuleringsfonds recreatie en toerisme per 31-12-2024	€ 131.675
Beschikbaar deel bestemmingsreserves	€ 536.951

Ad 3. Stille reserves

Hierbij gaat het om de overwaarde van gemeentelijke bezittingen die direct verkoopbaar zijn zonder dat de bedrijfsvoering of het gemeentelijke beleid wordt beïnvloed. De overwaarde is het verschil tussen de verwachte verkoopopbrengst en de boekwaarde per 31 december 2023.

Wij hebben onze bezittingen beoordeeld op de uitgangspunten. Het overgrote deel van onze bezittingen is nodig voor de bedrijfsvoering, bijvoorbeeld ons gemeentehuis. Een ander belangrijk deel is van belang voor de uitvoering van ons gemeentelijke beleid. Dit geldt bijvoorbeeld voor de onderwijs- en welzijnsgebouwen.

Naast de gebouwen hebben wij nog aandelen Vitens in ons bezit. Deze aandelen zijn echter moeilijk verhandelbaar, omdat deze altijd in handen van overheidslichamen moeten blijven.

Als gevolg van alle ontwikkelingen heeft alleen het Buitenbad in Dreumel nog een (theoretische) waarde in het kader van de stille reserves. Omdat deze stille reserve niet te verzilveren is, er is geen voornemen het zwembad te verkopen, is het niet terecht deze mee te nemen in de berekening. Dit is ook het standpunt van de toezichthouder, de provincie Gelderland.

Ad 4. Post Onvoorzien - incidenteel

De incidentele post Onvoorzien is voor 2024 € 25.000. Hierop geen aanspraak gemaakt.

Ad 5. Incidentele beleidsruimte

In de jaarrekening 2024 is geen sprake van een post 'Incidentele beleidsruimte'.

Totaaloverzicht weerstandscapaciteit

De totale weerstandscapaciteit van de gemeente ziet er als volgt uit:

Overzicht weerstandscapaciteit	Begroting 2024	Werkelijk 2024
<u>Structurele weerstandscapaciteit</u>		
Onbenutte belastingcapaciteit	€ 1.901.000	€ 1.719.637
Vrije begrotingsruimte - structureel	€ 0	€ 0
Saldo structurele weerstandscapaciteit	€ 1.901.000	€ 1.719.637
<u>Incidentele weerstandscapaciteit</u>		
Algemene reserve	€ 11.835.389	€ 12.940.219
Bestemmingsreserves	€ 479.304	€ 536.951
Stille reserves	€ 0	€ 0
Post onvoorziene uitgaven	€ 25.000	€ 25.000
Incidentele beleidsruimte en stelpost nieuw beleid	€ 0	€ 0
Saldo incidentele weerstandscapaciteit	€ 12.339.693	€ 13.502.170

RISICOPROFIEL

Bij dit onderdeel presenteren wij de risico's. Wij hebben de risico-inventarisatie geactualiseerd, de risico's geanalyseerd en beoordeeld en zoveel mogelijk gekwantificeerd. Deze risico's zullen zich immers nooit allemaal in hetzelfde jaar voordoen.

We hebben onze risico's als volgt onderverdeeld:

- Aansprakelijkheidsrisico's;
- Risico's op eigendommen;
- Risico's van de bedrijfsvoering;
- Financiële risico's
 - Economische omstandigheden
 - Grondexploitatie
 - Verbonden partijen
 - Open-einde regelingen
 - Grote projecten
 - Overige financiële risico's

Wij maken hierbij ook een verdeling naar incidentele risico's en structurele risico's. De incidentele risico's hebben vooral betrekking op het onderdeel Financiële risico's - economische omstandigheden.

Wij inventariseren jaarlijks onze risico's. De toprisico's zijn verderop in deze paragraaf weergegeven.

Op hoofdlijnen zien onze risico's er als volgt uit:

Overzicht risico's	Begroting 2024	Werkelijk 2024
<u>Categorie risico's</u>		
Aansprakelijkheid	€ 85.000	€ 85.000
Eigendommen	€ 57.000	€ 57.000
Bedrijfsvoering	€ 760.000	€ 790.000
Financieel	€ 1.741.000	€ 1.809.000
Saldo risico's	€ 2.643.000	€ 2.741.000
<u>Onderverdeling risico's</u>		
Incidentele risico's	€ 489.000	€ 463.000
Structurele risico's	€ 2.154.000	€ 2.278.000
Saldo risico's	€ 2.643.000	€ 2.741.000

1. Aansprakelijkheid (totaal risico € 85.000)

Binnen dit onderdeel vallen risico's op het gebied van:

- Bedrijfsongevallen
- Nalatigheid of onrechtmatig handelen
- Fraude, diefstal
- Planschade
- Schadeclaims

De risico's zijn in de meeste gevallen beperkt door maatregelen te nemen. Zoals fysieke en administratieve maatregelen, het volgen van de procedures en het afsluiten van verzekeringen. Ook hebben wij diverse budgetten beschikbaar, bijvoorbeeld om ons eigen risico te dekken. Op het gebied van planschade sluiten wij overeenkomsten met de ontwikkelaars.

2. Eigendommen (risico € 57.000)

De risico's van onze eigendommen hebben wij aanzienlijk beperkt door het afsluiten van brand- en stormschadeverzekeringen. Zaken zoals vandalisme en diefstal zijn echter uitgesloten van de verzekering.

Daarnaast voeren wij voor onze eigendommen planmatig beheer en onderhoud uit. Dit doen wij op basis van de beheerplannen en actuele inspecties. De hiervoor noodzakelijke budgetten staat in de begroting en actualiseren we periodiek. Ook vervuiling van de openbare ruimte is een risico. Via frequentere controle door BOA's pakken we dit probleem preventief aan.

Er is nog geen besluit genomen met betrekking tot de bestemming van de aangekochte panden aan de Raadhuisdijk in Maasbommel en de Veerstraat in Wamel. Deze panden zijn vooralsnog verantwoord op de balans. De keuze van de bestemming kan leiden tot verschillen in de waardering, die mogelijk exploitatiegevolgen hebben.

3. Bedrijfsvoering (risico € 790.000)

De risico's in de bedrijfsvoering gaan over afwezigheid van personeel wegens ziekte of anderszins, het vertrek van personeel en noodzakelijke (tijdelijke en duurdere) vervanging, het disfunctioneren van personeel (frictiekosten) en ICT. Het risico voor het werven van kwalitatief goed personeel is toegenomen. Dit is niet specifiek voor onze gemeente, maar is een landelijk fenomeen. ICT-problemen kunnen computeruitval tot gevolg hebben. Hierdoor kan mogelijk de dienstverlening niet gegarandeerd worden en onze medewerkers niet (optimaal) werken. Onder de bedrijfsvoeringsrisico's vallen ook de fiscale risico's. Fiscale wetgeving is bij lagere overheden complex en soms voor meerdere uitleg vatbaar. Wij tekenden in juni 2023 een nieuw convenant Horizontaal Toezicht met de Belastingdienst. In dat kader spannen wij ons continue in om in control te zijn en te blijven.

Financieel (risico € 1.809.000)

De risico's bij dit onderdeel hebben betrekking op economische ontwikkelingen, de grondexploitaties, verbonden partijen, open-einde regelingen, grote projecten en overige financiële risico's.

a. Economische ontwikkelingen (risico € 519.000)

Ons risicobeleid wat betreft de economische ontwikkelingen is gericht op verminderen. Op basis van actuele informatie stellen wij de budgetten periodiek bij. Dit geldt voor loon- en prijsontwikkeling, maar ook voor te ontvangen bouwleges. Daarnaast zijn hier risico's ingeschat van het zandwinningscontract, het risico op faillissement van partners in grondzaken, lagere OZB als gevolg van leegstand en toenames van bezwaren en hogere kwijtscheldingen van gemeentelijke belastingen. De BSR geeft aan dat het aantal waardebezwaren door no-cure no-pay bureaus fors toeneemt. Door staatssecretaris zijn maatregelen aangekondigd in de sfeer van wijziging in de wetgeving. Als gevolg van economische instabiliteit ontstaan door de inval van Rusland in de Oekraïne zijn grondstoffen schaarser en zijn de energiekosten fors gestegen.

b. Grondexploitatie (risico € 125.000)

In het kader van de grondexploitaties zijn wij op grond van de voorschriften verplicht de verliezen te nemen. Hiervoor dienen wij een voorziening te vormen. Hiervan is geen sprake meer. Mogelijke andere risico's worden binnen de grondexploitatie opgevangen. Bovendien calculeren wij een te verwachten winst op de grondexploitaties (zie de paragraaf 'Grondbeleid').

Gelet op de hoogte van de boekwaarden van projecten (niet zijnde grondexploitaties) en de economische omstandigheden lopen wij bij projecten een risico. De meeste van deze kosten kunnen wij verhalen op ontwikkelaars, waardoor er een risico voor de gemeente resteert.

c. Verbonden partijen (risico € 104.000)

Hierbij gaat het om gemeenschappelijke regelingen en gesubsidieerde instellingen. Wij zijn, samen met de overige deelnemende gemeenten, financieel aansprakelijk voor eventuele tekorten. Bovendien kan het zijn dat wij bij een faillissement van een partij alsnog het werk door andere partijen uit moeten laten voeren. Terwijl de bijdragen hiervoor al aan de verbonden partijen zijn betaald. Doordat er steeds meer risicobewustzijn bij de verbonden partijen is en zij maatregelen nemen in het kader van risicomanagement, blijft er voor de gemeente een lager restrisico over.

Bij de risicobeoordeling van de verbonden partijen vormen de respectievelijke jaarrekeningen over 2023 de basis. Hiertoe zijn o.a. de resultaten, gemeentelijke bijdragen, vermogensposities, weerstandsratio's en benoemde risico's van de verbonden partijen onder de loep genomen.

Ook is getoetst, daar waar mogelijk, of afgesproken streefwaardes voor het benodigd eigen vermogen behaald zijn.

Daar waar risico's resteren voor deelnemende gemeente is tegen het aandeel wat de gemeente West Maas en Waal loopt het basis risicobedrag berekend. Vervolgens is een kans bepaald, in de meeste gevallen van 1 * in de vier jaar, dat het risico zich voor zou kunnen doen.

In onderstaande tabel treft u de uiteindelijke restrisico's aan die meegenomen worden in de berekening van de weerstandsratio.

Verbonden partij	risico verbonden partij	aandeel WMW	kans	restrisico 31-12-2024
Avri	€ 0			€ 0
BSR	€ 0			€ 0
GGD (tekort weerstandsvermogen)	€ 2.595.000	2,94%	25%	€ 19.088
MARN	€ 0			€ 0
ODR	€ 0			€ 0
Regio Rivierenland	€ 0			€ 0
UBR (borgstelling, aannname raadsbesluit 1%)	€ 37.500.000	14,20%	1%	€ 53.250
VRGZ (tekort weerstandsvermogen)	€ 898.000	3,59%	25%	€ 8.064
Werkzaak	€ 1.300.000	7,14%	25%	€ 23.205
Totaal restrisico verbonden partijen	€ 42.293.000			€ 103.607

d. Open-einde regelingen (risico € 329.000)

De regelingen waar wij in onze gemeente mee te maken hebben zijn: het leerlingenvervoer, de uitvoering van de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo), de Participatiewet, de bijzondere bijstand en de Jeugdwet. In de begroting hebben wij hier reële budgetten voor opgenomen, maar bijvoorbeeld een extra leerling kan in het kader van het leerlingenvervoer de kosten zo maar met € 25.000 doen stijgen. Ook kan één specialistische hulpverleningstraject in de Jeugdzorg een fors beslag leggen op het budget.

e. Grote projecten

Er zijn geen grote projecten waarbij we specifieke risico's lopen.

f. Overige financiële risico's (risico € 733.000)

De belangrijkste overige risico's betreffen vooral de Algemene uitkering uit het Gemeentefonds, het renterisico, mogelijke bodemsaneringen, oninbaarheid van vorderingen, garanties en borgstellingen. Ook wordt hier de financiële gevolgen van arbeidsongeschiktheid of overlijden van bestuurders geraamd, waarvoor wij eigen risicodragers zijn. Voor de voorziening voor wachtgeld bestuurders is de berekeningsmethode van het ABP aangehouden. Deze komt hoger uit dan de voorheen berekende uitkomst en is als risico opgenomen.

TOP-RISICO'S (>=25% en >= € 100.000)

Nr.	Risico	Risicotype	Programma	Bedrag	Kans	Netto financieel gevolg weerstandsvermogen
				(x € 1.000)		

Bedrijfsvoering

23	Afwezigheid personeel wegens ziekte of anderszins (zwangerschaps- en bevallingsverlof, zorgverlof)	Deels beïnvloedbaar	Burger, bestuur veiligheid	500	50%	250
25	Kwalitatief goed personeel., niet vervulbare vacatures	Deels beïnvloedbaar	Bedrijfsvoering	300	75%	225
28	Belastingaangiften (onvolledige, niet tijdige of onjuiste opgave en aangifte belastingdienst - BTW, loonbelastingen)	Intern - beïnvloedbaar	Burger, bestuur veiligheid	300	50%	150
42	Uitval (de)centrale IT voorzieningen	Intern - beïnvloedbaar	Burger, bestuur veiligheid	400	25%	100
Totaal Bedrijfsvoering				1.500		725

Financieel-economische ontwikkelingen						
27	Loon- en prijsontwikkelingen	Extern - niet-beïnvloedbaar	Bedrijfsvoering	500	75%	375
Totaal Financieel-economische ontwikkelingen				500		375

Financieel - grondexploitatie						
88	Langere doorlooptijden projecten	Extern - niet-beïnvloedbaar	Wonen, werken en recreëren	200	50%	100
Totaal Financieel - grondexploitatie				200		100

Financieel - open einde regelingen						
83	Participatiewet inclusief bijzondere bijstand	Deels beïnvloedbaar	Maatschappelijke zaken	400	25%	100
85	Jeugdwet	Deels beïnvloedbaar	Maatschappelijke zaken	300	60%	180
Totaal Financieel - open einde regelingen				700		280

Financieel - overige financiële risico's						
29a	Pensioen bestuurders	Extern - niet-beïnvloedbaar	Bedrijfsvoering	800	50%	400
69	Bodemsanering openbare ruimte	Extern - niet-beïnvloedbaar	Fysieke leefomgeving	200	50%	100
Totaal Financieel - overige financiële risico's				1.000		500

Totaal toprisico's				3.900		1.980
---------------------------	--	--	--	--------------	--	--------------

WEERSTANDSVERMOGEN

Op basis van het risicoprofiel en de inventarisatie van de weerstandscapaciteit kunnen wij ons weerstandsvermogen bepalen. Hierbij houden wij rekening met de incidentele en structurele onderdelen. De structurele risico's en weerstandscapaciteit rekenen wij voor 4 jaar mee, de incidentele uiteraard voor 1 jaar.

Het weerstandsvermogen drukken wij uit in een verhoudingsgetal.

Ratio weerstandsvermogen =	Beschikbare weerstandscapaciteit
	Benodigde weerstandscapaciteit

Voor 2024 ziet de weerstandsratio er als volgt uit:

$$\text{Ratio weerstandsvermogen} = \frac{20.380}{9.575} = 2,1.$$

De ratio weerstandsvermogen is als volgt te beoordelen:

Ratio	Betekenis
> 2,0	Uitstekend
1,4 - 2,0	Ruim voldoende
1,0 - 1,4	Voldoende
0,8 - 1,0	Matig
0,6 - 0,8	Onvoldoende
< 0,6	Ruim onvoldoende

Uit het bovenstaande blijkt dat de ratio van 2,1 in de jaarrekening ruim voldoende is. Dit betekent dat onze gemeente ruim voldoende weerstandscapaciteit heeft om de risico's af te dekken.

FINANCIËLE KENGETALLEN

Bij het beoordelen van de financiële kengetallen hanteert de provincie normwaarden. In onderstaande tabel staan de normwaarden zoals de provincie ze hanteert. De waarden zijn ingedeeld in de categorieën A, B en C. Categorie A is het minst risicovol en categorie C het meest.

Provinciale normen voor de kengetallen	Categorie A	Categorie B	Categorie C
Netto schuldquote	geen norm	geen norm	geen norm
Netto schuldquote gecorrigeerd voor verstrekte leningen	geen norm	geen norm	geen norm
Solvabiliteitsratio	>50%	20-50%	<20%
Structurele exploitatieruimte	Begr en MJR >0%	Begr of MJR >0%	Begr en MJR <0%
Grondexploitatie	<20%	20-35%	>35%
Belastingcapaciteit	<95%	95-105%	>105%

Voor onze gemeente zijn de volgende kengetallen actueel

Financiële kengetallen	Rekening 2023	Begroting 2024	Rekening 2024
Netto schuldquote	47%	35%	52%
Netto schuldquote gecorrigeerd voor verstrekte leningen	21%	35%	25%
Solvabiliteitsratio	30%	24%	29%
Structurele exploitatieruimte	2%	1%	1%
Grondexploitatie	-1%	-1%	0%
Belastingcapaciteit	95%	100%	98%

Verklaring kengetallen:

De netto schuldquote geeft het risico voor de gemeente weer als derden niet aan hun verplichtingen voldoen. Denk bijvoorbeeld aan een stichting MFA- of Kulturhus of sportvereniging die geld hebben geleend bij de gemeente. Hoe lager hoe beter.

De netto schuldquote (gecorrigeerd) geeft aan of wij in staat zijn de schulden terug te betalen waarvoor wij volledig zelf aan de lat staan. Hoe lager, hoe beter.

Solvabiliteitsratio geeft de mate aan waarin de gemeente in staat is aan haar totale financiële verplichtingen te voldoen. Dit wordt berekend op basis van het eigen vermogen en de bezittingen van de gemeente. Hoe hoger de ratio, hoe groter de weerbaarheid.

Structurele exploitatieruimte geeft aan of gemeente in staat is om structurele tegenvallers op te kunnen vangen dan wel, of er nog ruimte is voor nieuw beleid. Hoe hoger hoe beter.

Grondexploitatie geeft aan hoe groot de grondpositie (boekwaarde) is ten opzichte van de totale baten. Hoe lager hoe beter.

Belastingcapaciteit geeft inzicht in de mate waarin bij het voordoen van een financiële tegenvaller in het volgende begrotingsjaar kan worden opgevangen of ruimte is voor nieuw beleid. Hoe lager hoe beter.

RISICO'S

Voor dit jaarverslag actualiseerden wij de risico-inventarisatie. Het ontstaan van nieuwe risico's is altijd mogelijk, ook kunnen risico's in omvang wijzigen. Tenslotte kunnen risico's oplossen.

CONCLUSIE

Onze risico's worden steeds omvangrijker. Inwoners en ondernemers, al dan niet verenigd in belangenorganisaties, worden mondiger en stellen eerder de overheid aansprakelijk voor schade. De gewijzigde economische omstandigheden hebben de afgelopen jaren een behoorlijke impact op de omvang van onze risico's. Ook in 2025 blijven risico's aanwezig. Wijzigingen in rijksbeleid kunnen er toe bijdragen dat risico's op gemeenten worden afgewenteld. Met de ontwikkelingen in Oekraïne, de stijging van de energie-, rente-, salaris- en grondstoffenkosten en de toenemende inflatie is in deze paragraaf nog geen rekening gehouden. Met deze waarschuwingen moet in de beschouwing van de ratio rekening worden gehouden.

Onze totale weerstandscapaciteit is voldoende om de risico's af te dekken. Met de kanttekening dat onze structurele risico's fors hoger zijn dan de structurele weerstandscapaciteit. Het overschot op de incidentele weerstandscapaciteit is nu nog toereikend om gedurende 6 jaar het structurele tekort af te dekken.

De weerstandsratio is positief en komt uit op een score van 2,1. Dit betekent dat wij voldoende in staat zijn mogelijke financiële tegenvallers op te vangen en daarmee voldoen aan de gestelde kaders.

PARAGRAAF ONDERHOUD KAPITAALGOEDEREN

ALGEMEEN

Inleiding

De paragraaf kapitaalgoederen geeft inzicht in het onderhoud van onze gemeentelijke kapitaalgoederen. Kapitaalgoederen zijn het bezit van de gemeente. Deze investeringen heeft de gemeente in het verleden gedaan en vergen daarna regelmatig onderhoud. Voorbeelden zijn wegen, bruggen, riolering, gebouwen en groen. Het onderhouden van kapitaalgoederen is van belang voor aspecten als bereikbaarheid, leefbaarheid en veiligheid. Maar ook om haar functies te kunnen blijven vervullen natuurlijk.

Doelstelling van deze paragraaf is u te informeren over de hoofdlijnen van het beleid rondom de kapitaalgoederen.

De paragraaf onderhoud kapitaalgoederen bevat de volgende kapitaalgoederen:

- a. wegen;
- b. riolering;
- c. water;
- d. groen;
- e. gebouwen.

Van bovengenoemde kapitaalgoederen geeft de paragraaf per onderdeel inzicht in:

- a. het beleidskader;
- b. de uit het beleidskader voortvloeiende financiële consequenties;
- c. de vertaling van de financiële consequenties in de begroting.

Gemeentelijke kaders

Beleidsstuk c.q. beheerplan	Jaar	Planperiode
Waterplan	2005	2005-2025
Groenbeleidsplan	2011	
Bomenbeleidsplan	2015	
Openbare verlichting 2019	2018	2019-2023
Kwaliteitsimpuls groen	2018	
Gladheidsbestrijding uitvoeringsprogramma	2018	
Beheerplan gemeentelijke gebouwen 2022-2025	2021	2022-2025
Beheer- en Onderhoudsrapportage Verhardingen 2022-2026	2022	2022-2026
Beleidsplan Water en Riolering 2023-2027	2022	2023-2027

WEGEN

Algemeen

Ons gemeentelijk beleid is gericht op efficiënt en effectief onderhoud aan de wegen. Daarnaast willen we ons wegennet inrichten volgens de Basiskennmerken Wegontwerp volgens het Gemeentelijk Verkeers- en Vervoersplan (GVVP).

Financiën

In 2024 realiseerden we met betrekking tot de wegen de volgende baten en lasten:

Exploitatiebudgetten wegen en bruggen	Werkelijk 2023	Raming 2024	Werkelijk 2024
<u>kostensoort</u>			
Dagelijks onderhoud	€ 416.057	€ 337.903	€ 370.063
Salarijlasten	€ 369.984	€ 339.825	€ 411.506
Dotatie aan voorziening	€ 828.497	€ 846.122	€ 846.122
Kapitaallasten	€ 137.167	€ 156.853	€ 149.464
Overige kosten	€ 67.220	€ 72.236	€ 72.236
Diverse baten	-€ 31.951	-€ 40.198	-€ 57.468
totale exploitatiebudget wegen en bruggen	€ 1.786.973	€ 1.712.741	€ 1.791.925

Voor het onderhoud aan de wegen en civiele kunstwerken gebruiken we voorzieningen om de kosten te egaliseren. Het verloop van de voorziening ziet er zo uit.

Ontwikkeling bijhorende voorzieningen	Stand 1-1-2024	mutaties 2024	Stand 31-12-2024
Voorziening wegen	€ 911.687	-€ 556.617	€ 355.070
Voorziening civiele kunstwerken	€ 85.264	€ 350.722	€ 435.985

Risico's

De afgelopen jaren is de voorziening wegen afgenomen. Dit komt doordat er veel onderhoudswerkzaamheden zijn uitgevoerd, maar ook door prijsstijgingen. Op dit moment zijn er nog voldoende middelen beschikbaar voor de planperiode (t/m 2026). Op termijn kan dit een stijging van de jaarlijkse dotatie in de voorziening betekenen. Wij blijven dit monitoren.

Daarnaast zien we dat de kwaliteit van nieuwe verhardingsmaterialen de laatste decennia is afgenomen. Met name bij de beton en asfaltproducten. Hierdoor is de verwachting dat er vaker onderhoud nodig is.

ONDERHOUD WATERGANGEN

Algemeen

De gemeente heeft de plicht beheer en onderhoud uit te voeren aan B- en C-watgangen en vijvers op en aan eigen terrein.

Financiën

In 2024 realiseerden we met betrekking tot de watgangen de volgende baten en lasten:

Exploitantiebudgetten watgangen	Werkelijk 2023	Raming 2024	Werkelijk 2024
<u>kostensoort</u>			
Dagelijks onderhoud	€ 41.660	€ 63.848	€ 51.260
Salarislasten	€ 12.846	€ 0	€ 13.877
totale exploitatiebudget watgangen	€ 54.505	€ 63.848	€ 65.137

Risico's

Volgens ons beleid "beheer en onderhoud watgangen" blijft het vrijgekomen slootmaaisel op de kant liggen. Dit veroorzaakt ophoging van de bermen. Het regenwater kan hierdoor slecht naar de sloot stromen en blijft aan de kant van de verharding en in de berm staan. Dit veroorzaakt schade aan de wegen en de bermen. Voor de versterking van de biodiversiteit is het belangrijk om het maaisel van de bermen en de watgangen af te voeren.

OPENBARE VERLICHTING

Algemeen

Wij maken gebruik van een beheersysteem openbare verlichting in Geovisia. Er is een meerjarenplanning voor het onderhoud aan gekoppeld. De dagelijkse storingen staan geregistreerd in Meldesk via meldingen vanuit bewoners.

Financiën

In 2024 realiseerden we met betrekking tot de verlichting de volgende baten en lasten:

Exploitantiebudgetten openbare verlichting	Werkelijk 2023	Raming 2024	Werkelijk 2024
kostensoort			
Dagelijks onderhoud	€ 66.892	€ 66.399	€ 63.446
Elektriciteit	€ 230.239	€ 172.454	€ 133.030
Salarislasten	€ 32.567	€ 50.867	€ 38.119
Afschrijvingslast	€ 28.158	€ 36.697	€ 35.716
Overige kosten	€ 8.211	€ 13.697	€ 0
Diverse baten	-€ 3.606	-€ 3.483	-€ 450
totale exploitatiebudget openbare verlichting	€ 362.462	€ 336.631	€ 269.860

Led-verlichting

In 2014 zijn we gestart met de ombouw van traditionele naar led-armaturen. Tot en met 2024 zijn er ca. 2650 led-armaturen geplaatst/ vervangen. Dit komt neer op circa 72,5% van het gehele areaal. Dit loopt volgens planning om in 2030 alle armaturen te vervangen.

Onderhoud

In december 2018 is het beleid- en onderhoudsplan geactualiseerd en vastgesteld voor de periode 2019 t/m 2023 met een doorkijk van 10 jaar. Dit beleid- en onderhoudsplan wordt in 2025 geactualiseerd. Begin 2024 heeft de aanbesteding plaatsgevonden van het onderhoudscontract.

RIOLERING EN WATER

Algemeen

Op grond van de 'Waterwet' en de 'Wet Milieubeheer' heeft de gemeente 3 zorgplichten:

1. Inzameling en transport van afvalwater;
2. Inzameling en verwerking van overtollig hemelwater;
3. Inzameling en verwerking van overtollig grondwater.

Voor deze zorgplicht voeren wij de volgende hoofdactiviteiten uit:

- Zorg dragen voor het dagelijks beheer van het rioolstelsel;
- Onderzoek naar en monitoren van het functioneren van het rioolstelsel ter toetsing aan de doelen van Gemeentelijk RioleringsPlan;
- Onderhoud, reparatie, renovatie en vervanging van het gemeentelijke rioolstelsel;
- Uitvoeren van de maatregelen uit het Waterplan;
- Onderzoek naar het functioneren van de waterstelsels en -voorzieningen en monitoren van grondwaterstanden;
- Onderhoud, herstel en renovatie van watervoorzieningen, zoals drainagestelsels, retentievijvers en wadi's;
- Plan- en beleidsvorming op het gebied van water, klimaat en riolering;
- Op orde hebben en houden van de rioolbeheergegevens en de watergegevens.

Beleid

In de raadsvergadering van 13 oktober 2022 is het beleidsplan Water en Riolering (bWR) vastgesteld. De looptijd van dit plan is van 2023 t/m 2027.

Financiën

De financiën voor riolering en water zijn opgebouwd uit 3 pijlers:

1. Exploitatie (beheer en onderhoud riool/water-stelsel);
2. Investerings (rioolvervangingen, projecten waterplan);
3. Voorziening Riolering.

Alle kosten worden volledig gedekt uit de inkomsten van de rioolheffing. Wij mogen de rioolheffing alleen gebruiken voor deze drie pijlers.

In artikel 228a van de gemeentewet staat dat wij belasting kunnen heffen voor het bestrijden van kosten die verbonden zijn aan:

- a. de inzameling en het transport van huishoudelijk afvalwater en bedrijfsafvalwater, alsmede de zuivering van huishoudelijk afvalwater; en
- b. de inzameling van afvloeiend hemelwater en de verwerking van het ingezamelde hemelwater, alsmede het treffen van maatregelen teneinde structureel nadelige gevolgen van de

grondwaterstand voor de aan de grond gegeven bestemming zoveel mogelijk te voorkomen of te beperken.

Financiën

In 2024 realiseerden we met betrekking tot de riolering de volgende lasten:

Exploitatiebudgetten riolering	Werkelijk 2023	Raming 2024	Werkelijk 2024
<u>Kostensoort</u>			
Afschrijvingslast	€ 893.579	€ 803.359	€ 805.422
Beheer en onderhoud	€ 468.621	€ 560.194	€ 605.440
Hemel- en grondwaterplicht	€ 63.014	€ 175.720	€ 171.295
Overhead	€ 363.428	€ 436.318	€ 335.089
<u>Extracomptabel toe te rekenen kosten</u>			
Rente	€ 170.000	€ 175.743	€ 175.743
Overhead	€ 251.840	€ 202.667	€ 199.990
BTW	€ 298.853	€ 325.012	€ 341.161
totale exploitatiebudget riolering	€ 2.509.335	€ 2.679.014	€ 2.634.770

Voorziening

De voorziening riolering gebruiken we om de jaarlijkse fluctuaties in de exploitatie van de riolering op te vangen.

Ontwikkeling voorziening riolering	Stand 1-1-2024	mutaties 2024	Stand 31-12-2024
Voorziening riolering	€ 1.003.057	€ 28.246	€ 1.031.303

Risico's

De kwaliteit van het vrijvervalrioolstelsel is matig. Dit komt door de klei ondergrond en de aantasting maar ook infiltratie van grondwater door de aanvoer van de omliggende rivieren. De meeste strengen in ons stelsel lopen richting de 50 jaar, de gemiddelde levensduur van een riool is 50 jaar. Dit betekent dat er een behoorlijke vervangingsopgave aan zit te komen.

Ook de aantasting van de inriekpunten van de drukriolering hebben een negatieve invloed op ons rioolstelsel. Wij proberen waar mogelijk deze strengen te renoveren, zodat deze bestand zijn tegen de H₂S gasvorming.

Wij hebben binnen onze gemeente +- 100 km vrijvervalriolering, de gemiddelde levensduur betreft 50 jaar. Dit betekent dat wij jaarlijks 2 km zouden moeten vervangen of renoveren. Uitgezonderd van de eventuele verbeteringen.

Het vervangen van riolering kan geraamd worden op € 1.000 per meter.

GROEN

Algemeen

Openbaar groen is van groot belang voor de ruimtelijke kwaliteit van de leefomgeving. Groen zorgt voor verkoeling, maakt de dorpen klimaatbestendiger en is van belang voor de biodiversiteit. Bomen zijn beeldbepalende elementen die belangrijk zijn voor de oriëntatie, leefbaarheid en karakteristiek in de dorpen en het buitengebied. In het stedelijk gebied zijn bomen een belangrijk element om hittestress tegen te gaan. In het Bomenbeleidsplan zijn beleidsthema's uitgewerkt om het bomenbestand op een duurzame en veilige manier in stand te houden en te ontwikkelen.

Financiën

In 2024 realiseerden we met betrekking tot het groenonderhoud de volgende baten en lasten:

Exploitantiebudgetten groen	Werkelijk 2023	Raming 2024	Werkelijk 2024
kostensoort			
Dagelijks onderhoud	€ 680.429	€ 747.843	€ 755.054
Salarislasten	€ 744.763	€ 696.455	€ 829.218
Afschrijvingslast	€ 14.052	€ 23.883	€ 22.879
Overige kosten	€ 2.516	€ 2.765	€ 3.392
Diverse baten	-€ 11.315	-€ 10.278	-€ 22.087
totale exploitatiebudget groen	€ 1.430.445	€ 1.460.668	€ 1.588.456

Risico's

Essentaksterfte

Ongeveer 43% van de bomen in het buitengebied bestaat uit essen. De essentaksterfte heeft in de gemeente veel essen aangetast. Door de droge en warme zomers is de essentaksterfte stabiel gebleven. De verwachting is dat de kosten voor het onderhoud de komende jaren niet hoger worden. Het extra budget voor de beheersing van de essentaksterfte is naar 2024 doorgeschoven.

GEBOUWEN

Algemeen

Wij hebben in onze gemeente accommodaties voor sport, kunst en cultuur, welzijn en de huisvesting van ons gemeentelijke apparaat. Iedere vier jaar beoordelen wij de staat van onderhoud van de gemeentelijke gebouwen en stellen op basis hiervan een meerjarenonderhoudsprogramma op. Het daadwerkelijke onderhoud voeren wij pas uit na een actuele inspectie. Bij deze inspectie beoordelen wij of de geplande werkzaamheden echt noodzakelijk zijn of nog uitgesteld kunnen worden. In het beheerplan is rekening gehouden met de geldende wet- en regelgeving en de mogelijkheid om bij het uitvoeren van onderhoud de gebouwen te verduurzamen. Het huidige beheerplan voor de gemeentelijke gebouwen beslaat de periode 2022-2025.

Financiën

In 2024 realiseerden we met betrekking tot het onderhoud aan gebouwen de volgende baten en lasten:

Exploitantiebudgetten gebouwen	Werkelijk 2023	Raming 2024	Werkelijk 2024
kostensoort			
Dagelijks onderhoud	€ 290.678	€ 410.054	€ 411.045
Gas/Water & Electra	€ 222.419	€ 157.332	€ 171.596
Salarislasten	€ 135.339	€ 133.746	€ 130.721
Dotatie aan voorziening	€ 278.717	€ 259.592	€ 275.228
Afschrijvingslast	€ 286.234	€ 282.788	€ 275.498
Overige kosten	€ 82.171	€ 96.343	€ 67.617
Huurinkomsten & overige baten	-€ 212.932	-€ 166.521	-€ 224.333
totale exploitatiebudget gebouwen	€ 1.082.626	€ 1.173.334	€ 1.107.373

Voor het onderhoud aan de gebouwen gebruiken we een voorziening om de kosten te egaliseren. Het verloop van de voorziening ziet er zo uit.

Ontwikkeling voorziening gebouwen	Stand 1-1-2024	mutaties 2024	Stand 31-12-2024
Voorziening gebouwen	€ 2.006.036	€ 342.809	€ 2.348.845

Risico's

Afhankelijk van de werkelijke onderhoudstoestand wordt gekeken welke onderhoudswerkzaamheden worden uitgevoerd.

De raming van de budgetten is gebaseerd op het prijspeil bij het opstellen van het onderhoudsplan gecorrigeerd met de index die door de gemeente wordt toegepast. De ervaring leert dat de gemeentelijke index en de index van de marktpartijen van elkaar afwijken.

CONCLUSIE

Onderhoudsplannen

Voor het onderhoud aan onze kapitaalgoederen werken we zo vaak mogelijk met meerjarige onderhoudsplannen. De onderhoudsplannen voor de gemeentelijke gebouwen, riolering en wegen zijn actueel. Het nieuwe onderhoudsplan voor openbare verlichting is op 10 april 2025 door uw raad vastgesteld. Periodiek kijken we naar het bijstellen van deze plannen.

Onderhoudsvoorzieningen

Om de kosten gelijkmatig over de jaren te verdelen werken we met onderhoudsvoorzieningen. Dit is het geval bij: onderhoud gebouwen, wegen, riolering en civiele kunstwerken.

Jaarlijks wordt gecontroleerd of de onderhoudsvoorzieningen toereikend zijn om het toekomstige onderhoud uit te kunnen voeren (zoals opgenomen in de onderhoudsplannen).

PARAGRAAF FINANCIERING

ALGEMEEN

Inleiding

Het doel van deze paragraaf is om u te informeren over het treasurybeleid en de beheersing van financiële risico's. Treasury is het besturen en beheersen van, het verantwoorden over en het toezicht houden op de financiële geldstromen, de financiële posities en de hieraan verbonden risico's. Dit dienen wij te doen binnen de kaders van de Wet financiering decentrale overheden (Wet fido). Het doel van deze wet is onder andere om op een verantwoorde en professionele wijze de inrichting en uitvoering van de treasuryfunctie (financieringsactiviteiten) van de gemeente te regelen.

Gemeentelijke kaders

Onze kaders zijn vastgelegd in de, op grond van artikel 212 Gemeentewet, vastgestelde 'Financiële verordening gemeente West Maas en Waal' (Rb. 07 december 2023). Het gaat om kaders voor het uitvoeren van de financieringsfunctie zoals doelstellingen, richtlijnen en limieten die voor ons college gelden.

In het door ons op 10 januari 2012 vastgestelde Treasurystatuut is de beleidsmatige infrastructuur van de treasuryfunctie vastgelegd in de vorm van uitgangspunten, doelstellingen, richtlijnen en limieten. Het bevat met name protocollen voor de dagelijkse uitvoering. De onderwerpen die hierbij aan de orde komen zijn het kasbeheer, het risicobeheer, de financiering en de administratieve organisatie.

Hoofddoelstelling beleid

Inzicht hebben in de lange termijn ontwikkeling van de financiële positie van de gemeente. Het aangaan en verstrekken van geldleningen alsmede het verstrekken van garanties is alleen toegestaan voor de uitoefening van de publieke taak. Hierbij mogen geen overmatige risico's worden gelopen. Het gebruik van de kasgeldlimiet en de renterisiconorm is bedoeld als normstellend.

Algemene ontwikkelingen / rentevisie

De treasuryactiviteiten staan bloot aan zowel interne als externe ontwikkelingen. De interne ontwikkelingen bestaan uit het oppakken van nieuwe activiteiten, investeringsplannen en reorganisatieprocessen. De belangrijkste externe ontwikkelingen zijn (internationale) economische indicatoren en de invloed hiervan op de geld- en kapitaalmarkt, alsmede wijzigingen in wet- en regelgeving.

Het voorspellen van de renteontwikkeling is een lastige en bijna onmogelijke opgave, zeker op de lange termijn. Niettemin kan het waardevol zijn om de drijvende factoren achter de rente in kaart te brengen, zodat een beeld ontstaat van de risico's en onzekerheden omtrent het verloop van de rente in de toekomst. Hierbij zijn echter legio scenario's denkbaar.

RISICOMANAGEMENT

Risicomanagement is het identificeren en kwantificeren van risico's en het vaststellen van beheersmaatregelen. Hiermee worden activiteiten bedoeld waarmee de kans van optreden of de gevolgen van risico's worden beïnvloed.

De risico's die binnen onze gemeente worden gelopen bij de uitvoering van de treasurytaak bestaan voornamelijk uit renterisico's. Om die risico's te beperken en te beheersen geldt er een kasgeldlimiet en is er een renterisiconorm ontwikkeld.

Daarnaast verdient vooral het kredietrisico aandacht. Dit is het risico dat wij lopen wanneer geldleningen worden verstrekt aan rechtspersonen die in voorkomende gevallen in financiële problemen zouden kunnen komen. In het treasurystatuut zijn algemene uitgangspunten opgenomen om dit risico te beperken.

Met betrekking tot risicobeheer hanteren wij, ingevolge het treasurystatuut, de volgende algemene uitgangspunten:

1. De gemeente mag leningen of garanties uit hoofde van de 'publieke taak' uitsluitend verstrekken aan door de gemeenteraad goedgekeurde derde partijen.
2. De gemeente kan middelen uitzetten uit hoofde van de treasuryfunctie, indien deze uitzettingen een prudent karakter hebben en niet zijn gericht op het genereren van inkomen door het lopen van overmatig risico.
3. Het gebruik van derivaten is niet toegestaan.

LENINGPORTEFEUILLE EN FINANCIERINGSBEHOEFTE

Lening portefeuille

In 2024 is 1 nieuwe geldlening afgesloten, groot € 5.000.000. Het rentepercentage bedraagt 3,222%. De lening wordt in 20 jaar lineair afgelost.

De ontwikkeling van de huidige lening portefeuille ziet er als volgt uit:

Omschrijving	jaar 2024	jaar 2025	jaar 2026	jaar 2027
<u>Aanwezige leningen</u>				
Schuldrestant per 1 januari	€ 26.604.708	€ 28.377.448	€ 24.888.630	€ 21.637.755
Nieuw aangetrokken leningen	€ 5.000.000			
Aflossingen	€ 3.227.260	€ 3.488.818	€ 3.250.875	€ 3.063.453
Schuldrestant per 31 december	€ 28.377.448	€ 24.888.630	€ 21.637.755	€ 18.574.303
<u>Nadere info</u>				
Gewogen gemiddelde rentepercentage	1,22%	1,58%	1,63%	1,68%
Bijhorende rentelasten	€ 411.207	€ 418.361	€ 374.795	€ 332.605

Per 31 december 2024 heeft de gemeente 14 langlopende geldleningen o.g. met een totaal schuldrestant van € 28,3 miljoen. In 2017, in 2021 en in 2024 is een lening aangetrokken bij de NWB Bank. Alle overige leningen zijn opgenomen bij de BNG Bank. De rentetypische looptijd van zeven leningen is 10 jaar. Vijf leningen hebben een rentetypische looptijd van 20 jaar en twee leningen hebben een rentetypische looptijd van 50 jaar. Over 2024 bedraagt de totale rentelast € 411.207.

Financieringsbehoefte

Periodiek stellen we de liquiditeitenplanning bij. Hieruit blijkt wat de financieringsbehoefte is. In de behoefte wordt voorzien door benutting van de ruimte binnen het rekening-courantkrediet van € 3,7 miljoen. Voor het meerdere wordt overgegaan tot het aantrekken van een nieuwe lening.

In het onderstaand overzicht wordt de financieringsbehoefte per begin en eind boekjaar van 2024 weergegeven.

Berekening financieringsbehoefte	1-1-2024	31-12-2024
<u>Financieringsbehoefte</u>		
Boekwaarde staat activa	€ 56.641.411	€ 60.758.657
Boekwaarde voorraad grond	-€ 452.035	-€ 200.916
Financieringsbehoefte	€ 56.189.376	€ 60.557.741
<u>Financieringsmiddelen</u>		
Langlopende geldleningen o/g	€ 26.604.707	€ 28.377.448
Reserves en voorzieningen	€ 30.941.427	€ 29.891.127
Financieringsmiddelen	€ 57.546.134	€ 58.268.575
Resterende financieringsbehoefte	-€ 1.356.758	€ 2.289.167

RENTERESULTAAT

De financiering met externe financieringsmiddelen wordt zoveel mogelijk beperkt door primair de beschikbare interne financieringsmiddelen (reserves en voorzieningen) te gebruiken. In juli 2016 is door de Commissie BBV de Rentenotitie 2017 uitgebracht. Op grond van de aanbevelingen in deze notitie wordt vanaf 2017 over het eigen vermogen en de voorzieningen geen rentevergoeding berekend.

Onze gemeente trekt niet voor iedere financiering een aparte lening aan, maar financiert het geheel van investeringen (integrale financiering). Tegenover de totaliteit van de boekwaarden van alle investeringen staan de totaal beschikbare financieringsmiddelen. Door middel van de omslagrente worden de

kapitaallasten (rente en afschrijving) van investeringen toegerekend aan taakvelden en maken deze lasten vervolgens deel uit van de betreffende programma's. De omslagrente hoeft niet de huidige marktcondities te weerspiegelen. Om te voorkomen dat het rente-omslagpercentage jaarlijks moet worden bijgesteld, wordt vaak voor een langere periode een percentage vastgesteld. Dit leidt ertoe dat de rente die aan de programma's en taakvelden wordt toegerekend vast en dus stabiel is.

Als het rente-omslagpercentage gaat afwijken van de werkelijke vermogenskostenvoet (werkelijke rentelasten), ontstaat een renteresultaat (voor 2024 +€ 73.000). Het resultaat van 2024 heeft te maken met een inhaalslag van de ontvangen rente op de schatkist. Deze rente is in 2023 niet geboekt, waardoor nu een groter resultaat behaald wordt. Wanneer het renteresultaat (te) hoog wordt, is dat een signaal om het rente-omslagpercentage te herzien. In feite worden dan de programma's en taakvelden te hoog belast. Met ingang van 2018 zijn wij verplicht met de rentelasten en het bij de begroting gecalculeerde omslagrentepercentage binnen vastgestelde normen te blijven. Indien de afwijking tussen de werkelijke rentelasten en de voorgerecalculeerde rentelasten meer dan 25% is dient binnen de renteberekening een correctie plaats te vinden. Bij de rekening 2024 is een percentage van 0% berekend. In de begroting 2024 was een percentage van 0,25% berekend.

Het renteschema ziet er als volgt uit:

Renteschema	jaar 2024
<u>Door te belasten rentekosten</u>	
Rentebetalingen aan externe partijen	€ 537.543
Renteontvangsten van externe partijen	-€ 535.322
Door te belasten rentekosten	€ 2.221
Rente die toegerekend moet worden aan de grondexploitatie	€ 0
Verder nog door te belasten rentekosten	€ 2.221
Werkelijk aan taakvelden toegerekende rentekosten	€ 0
Renteresultaat op taakveld Treasury	€ 2.221

BEHEERSING RISICO'S

Renterisicobeheer

Renterisicobeheer is het bewust beperken van de negatieve invloed van toekomstige rentewijzigingen op het resultaat van de organisatie en op de waarde van rentedragende activa en passiva. Ook het minimaliseren van de rentekosten en het optimaliseren van de rentebaten behoren tot dit onderwerp.

Om de renterisico's te beperken geldt er een kasgeldlimiet en een renterisiconorm.

Kasgeldlimiet

De kasgeldlimiet geeft de maximaal toegestane omvang van de kortlopende schuld aan. De kasgeldlimiet is ingevoerd om de gemeente te behoeden voor het risico dat de rentelasten opeens fors stijgen, omdat de rente voor kortlopende leningen sterk kan fluctueren.

Voor het begrotingsjaar 2024 bedroeg de kasgeldlimiet van onze gemeente € 4.592.454, zijnde 8,5% van het begrotingstotaal ad € 54.028.867. Gedurende 2024 werd de kasgeldlimiet niet overschreden. Dat is maximaal twee opeenvolgende kwartalen toegestaan.

Realisatie kasgeldlimiet per kwartaal	1e kwartaal	2e kwartaal	3e kwartaal	4e kwartaal	gemiddeld jaar 2024
<u>Vlottende schuld</u>					
Opgenomen gelden < 1 jaar	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
Schuld in rekening-courant	€ 2.204.246	€ 1.298.621	€ 1.035.153	€ 1.120.833	€ 1.414.713
Gestorte gelden door derden < 1 jaar	€ 61.182	-€ 33.255	-€ 26.182	€ 0	€ 436
Overige geldleningen niet zijnde vaste schuld	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
Totaal vlottende schuld	€ 2.265.428	€ 1.265.366	€ 1.008.971	€ 1.120.833	€ 1.415.149
<u>Vlottende middelen</u>					
Uitgeleende gelden < 1 jaar	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
Contante gelden in kas	€ 3.889	€ 3.145	€ 3.278	€ 3.977	€ 3.572
Tegoeden in rekening-courant	€ 6.601	€ 5.770	€ 4.288	€ 4.329	€ 5.247
Overige uitstaande gelden < 1 jaar	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
Totaal vlottende middelen	€ 10.490	€ 8.915	€ 7.566	€ 8.306	€ 8.819
Netto vlottende schuld	€ 2.254.938	€ 1.256.451	€ 1.001.405	€ 1.112.526	€ 1.406.330
Toegestane kasgeldlimiet	€ 4.592.454	€ 4.592.454	€ 4.592.454	€ 4.592.454	€ 4.592.454
Ruimte binnen toegestane kasgeldlimiet	€ 2.337.516	€ 3.336.003	€ 3.591.049	€ 3.479.927	€ 3.186.124

Renterisiconorm

Het begrip renterisiconorm is ingevoerd om zoveel mogelijk spreiding in de looptijden van leningen aan te brengen, en zodoende het renterisico bij herfinanciering van de vaste schuld te beheersen. Deze norm bedraagt 20% van het begrotingstotaal, met een minimum van 2,5 miljoen euro.

De berekening van de huidige renterisiconorm in meerjarenperspectief is opgenomen in het volgende overzicht.

Renterisico op vaste schulden	jaar 2024	jaar 2025	jaar 2026	jaar 2027
<u>Renterisico</u>				
Renteheerzeningen	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
Aflossingen	€ 3.227.260	€ 3.488.818	€ 3.250.875	€ 3.063.453
Totaal renterisico	€ 3.227.260	€ 3.488.818	€ 3.250.875	€ 3.063.453
<u>Berekening renterisiconorm</u>				
Begrotingstotaal	€ 54.028.867	€ 54.028.867	€ 54.028.867	€ 54.028.867
vast percentage van begrotingstotaal	20%	20%	20%	20%
Renterisiconorm	€ 10.805.773	€ 10.805.773	€ 10.805.773	€ 10.805.773
Ruimte binnen toegestane renterisiconorm	€ 7.578.513	€ 7.316.956	€ 7.554.899	€ 7.742.321

Kredietrisicobeheer

Dit is het risico dat wij lopen wanneer geldleningen worden verstrekt aan rechtspersonen die in voorkomende gevallen in financiële problemen zouden kunnen komen.

In het treasurystatuut is vastgelegd dat de gemeente alleen overtollige middelen mag uitlenen aan betrouwbare bedrijven met minimaal een zogeheten AAA-rating (looptijd langer dan 3 maanden) c.q. AA-rating (looptijd tot 3 maanden), aan ondernemingen waarvoor een solvabiliteitsratio van 0% geldt of aan de centrale overheid. Bij het verstrekken van leningen uit hoofde van de publieke taak worden zekerheden of garanties geëist.

Schuldrestand aan het begin van het jaar	jaar 2024	jaar 2025	jaar 2026	jaar 2027
<u>Actuele leningen (u/g)</u>				
Geldlening aan St. Kulturhus Boven-Leeuwen	2.682.592	2.598.840	2.513.413	2.426.278
Geldlening aan st. MFA Dreumel (lening 1)	3.505.852	3.411.230	3.314.716	3.216.272
Geldlening aan st. MFA Dreumel (lening 2)	306.295	298.028	289.596	280.995
Geldlening aan st. Sport & Recreatie (lening 1)	1.191.950	1.090.258	1.053.916	1.017.574
Geldlening aan st. Sport & Recreatie (lening 2)	1.796.520	1.717.821	1.662.407	1.606.993
Geldlening aan dorps huis de Hucht in Alphen	1.253.809	1.229.695	1.205.098	1.180.010
Geldlening Yasemin Maaltijdservice	€ 40.000	0	0	0
Geldlening Jasmin Group	€ 500.000	0	0	0
Totaal actuele leningen	€ 11.277.018	€ 10.345.872	€ 10.039.147	€ 9.728.123
<u>Nadere info</u>				
Gewogen gemiddeld rentepercentage	2,00%	2,01%	2,00%	2,00%

Zie voor een toelichting op de verstrekte geldleningen de toelichting op de balans zoals opgenomen in de jaarrekening.

Aandelen

De gemeente is in het bezit van 18.693 gewone aandelen Vitens. De nominale waarde hiervan is € 1 per aandeel. Als aandeelhouder komen alleen publiekrechtelijke (direct of indirect) rechtspersonen in aanmerking. Door de beperkte verhandelbaarheid is het moeilijk een marktwaarde te noemen. Overigens onderschrijven wij het belang dat de drinkwatervoorziening in publieke handen blijft.

Op grond van het treasurystatuut vindt aankoop en verkoop van aandelen uitsluitend plaats in het kader van de uitoefening van de publieke taak.

Schatkistbankieren

Wij zijn verplicht om onze overtollige middelen in de Rijksschatkist aan te houden. Om het dagelijkse kasbeheer te vereenvoudigen is er een drempelbedrag, afhankelijk van het begrotingstotaal, dat buiten de schatkist mag worden gehouden. Het drempelbedrag bedroeg tot en met juni 2021 0,75% van het begrotingstotaal. Vanaf juli 2021 is het drempelbedrag verhoogd naar 2,0% van het begrotingstotaal, waarbij het minimale drempelbedrag € 1 miljoen bedraagt.

Intern liquiditeitsbeheer

Liquiditeitsrisico is het risico dat wij op de korte termijn niet genoeg geld in kas hebben om aan onze verplichtingen te voldoen. Om deze reden stellen wij liquiditeitsplanningen en een liquiditeitsbegroting op. Hierbij zien wij er op toe dat de liquiditeitspositie voldoende is om te garanderen dat wij de verplichtingen tijdig kunnen nakomen.

Wij beperken onze interne liquiditeitsrisico's door onze treasuryactiviteiten te baseren op een korte termijn liquiditeitenplanning (looptijd tot 1 jaar), alsmede een meerjarige liquiditeitenplanning met een looptijd van minimaal 4 jaar. Bij deze laatste dient enige terughoudendheid in acht te worden genomen.

Een goede planning, zeker op de langere termijn, is gelet op de onzekere factoren die een rol spelen zoals vertragingen in de investeringsplanning en de informatievoorziening niet eenvoudig.

Meerjarenramingen zijn veelal onbetrouwbaar, zowel qua volume als tijdpad. Wanneer op basis daarvan op voorhand leningen dienen te worden afgesloten, gaan wij onbedoeld renterisico's lopen. Met name bij de op termijn voorziene grote(re) investeringen vormen het politieke, procedurele en de uiteindelijke omvang van de financieringsbehoefte dermate onzekere factoren dat dit een ongewenste risicovergroting zou vormen.

Voor het liquiditeitenbeheer is, met ingang van 15 november 2018, met de N.V. Bank Nederlandse Gemeenten een Financieringsovereenkomst voor een (Rekening-courant) Krediet- en Depotarrangement (tijdelijk overtollige middelen beleggen) afgesloten. De Financieringsovereenkomst geldt voor onbepaalde tijd en kan schriftelijk geheel of gedeeltelijk worden opgezegd. De kredietlimiet bedraagt € 3.700.000. Over het gebruikte deel van de rekening-courant moet de 1-maands Euribor + 0,15% worden betaald. Gedurende het jaar 2024 was de 1-maands Euribor gemiddeld 3,600%. Per saldo 3,615% te betalen. Daarnaast moet over het ongebruikte deel van de rekening-courant 0,04% bereidstellingsprovisie worden betaald.

PARAGRAAF BEDRIJFSVOERING

ALGEMEEN

De paragraaf bedrijfsvoering geeft ten minste inzicht in de stand van zaken en de beleidsvoornemens ten aanzien van de bedrijfsvoering (BBV, artikel 14).

Inleiding

Deze paragraaf bestaat uit de middelenfuncties ter ondersteuning van de uitvoering van de programma's (primaire proces) en bevat de onderdelen Personeel & Organisatie, Planning & Control, Informatievoorziening & Automatisering, Communicatie, Klant Contact Centrum en Facilitaire zaken.

De bedrijfsvoering is ondersteunend aan, en medebepalend voor, de kwaliteit van het primaire proces en de realisatie van de beoogde maatschappelijke effecten. De interne organisatie staat volledig ten dienste aan het primaire proces. Dit betekent dat de kwaliteit en omvang van de gemeentelijke organisatie, maar ook faciliteiten als bijvoorbeeld huisvesting en automatisering indirect van grote invloed zijn op het behalen van de gewenste effecten.

In deze paragraaf staan de behaalde resultaten op de verschillende onderdelen van de bedrijfsvoering.

Gemeentelijke kaders

Beleidsstuk	Jaar
Communicatiebeleidsplan	2020
I&A-plan 2020	2020
Informatiebeveiligingsbeleid	2023
Programmaplan organisatieontwikkeling 2023-2026	2024
Inkoopbeleid	2024
HR Beleidskaders	2024

PERSONEEL EN ORGANISATIE

Organisatieontwikkeling

Ons doel is om de organisatie toekomstbestendig te maken. We streven naar een efficiënte en effectieve organisatie met sterke bestuurskracht, waarbij we dienstverlening in de breedste zin van het woord centraal stellen. Samen met de West Maas en Waalse samenleving willen we de leefbaarheid in onze gemeente behouden en versterken.

In april 2024 heeft het college het Programmaplan Organisatieontwikkeling 2023-2026 'Samen Verder' vastgesteld. En opdracht aan de organisatie gegeven om de in het plan opgenomen activiteiten uit te voeren.

Met behulp van het Programmaplan Organisatieontwikkeling varen we nog steeds koers richting Visie Leefbaarheid 2030, waarbij we voor ogen hebben:

- 8 goed leefbare dorpen
- Samenwerking (tussen de dorpen onderling en met andere gemeenten)
- Een regiegemeente (beleid staat centraal, uitvoerende taken kunnen in aanmerking komen om uitbesteed te worden)

In 2017 heeft het managementteam bepaald aan welke eisen onze organisatie moet voldoen om de doelen te bereiken. Namelijk:

- Een bestuur krachtige organisatie zijn en blijven
- Goede dienstverlening bieden
- Onze inwoners ondersteunen bij regie op hun leefomgeving

Die uitgangspunten zijn eveneens ongewijzigd.

In het programmaplan organisatieontwikkeling is vastgelegd wat we doen om de organisatie, die we voor ogen hebben, te blijven of te worden. De wereld staat niet stil. En daarom is organisatieontwikkeling ook nooit "af". Technologie ontwikkelt, nieuwe wetgeving, wensen van de omgeving veranderen, maar ook

onverwachte gebeurtenissen komen op ons af waarop we moeten anticiperen en die van invloed zijn op de planning van de activiteiten van onze organisatie.

Met het Programmaplan Organisatieontwikkeling voor de jaren 2023-2026 verbeteren we de efficiency en effectiviteit van onze organisatie verder. Zodat we onze inwoners nog beter van dienst kunnen zijn. We zien de gemeente als partner van inwoners, ondernemers en organisaties om de leefbaarheid van onze gemeente te behouden en te verbeteren.

Dit doen we nog steeds aan de hand van de eerder gekozen programmalijnen:

1. Een passend model
2. De basis op orde
3. De ambtenaar @anno nu
4. Samen, Verantwoordelijk en Professioneel

Deze programmalijnen staan tot en met 2026 centraal. Ze zijn onlosmakelijk met elkaar verbonden. We hebben alle vier nodig om onze organisatieontwikkeling vorm te geven. Door voortdurend terug te komen op het waarom van de ontwikkeling, blijven we gemotiveerd en kunnen we extra kwaliteit leveren.

Het programmaplan is onze leidraad om de koers van de organisatieontwikkeling vast te houden.

De voortgang van de lopende activiteiten wordt elke twee maanden met het MT doorgenomen. De constatering is dat alle activiteiten het afgelopen jaar onder de aandacht zijn geweest. Waar nodig is een nieuwe planning opgesteld en zijn nieuwe data aan activiteiten gekoppeld. De organisatie wordt via WOL geïnformeerd.

Ontwikkelingen op het gebied van Personeel en Organisatie:

- Dag van de Organisatie

Voor de versterking van de onderlinge samenhang is ook in 2024 'De dag van de organisatie' georganiseerd. Op 18 januari 2024 hebben we een inspirerende dag beleefd. Deze keer met het thema: 'Dienstverlening in relatie met onze kernwaarden Samen, Verantwoordelijk en Professioneel' (SVP). Door onder andere met elkaar in gesprek te gaan over het gewenste gedrag bij iedere kernwaarde, is er inzicht in wat goed gaat en wat aandacht nodig heeft en wat we hieraan kunnen doen.

- Uitbestede taken:

De Connectie heeft in 2024 nog de dienstverlening op het gebied van Personeel -en salarisadministratie verricht. De samenwerking met De Connectie op dit gebied was complex en verliep niet naar tevredenheid.

Dit resulteerde in 2024 in een verzoek aan de Raad om financiële middelen vrij te maken voor de inkoop en implementatie van het e-HRM systeem en de wijziging van de organisatie van de salarisadministratie. Na positief besluit van de Raad, is er direct gestart met de voorbereidingen. De implementatie van de nieuwe omgeving van de salarisadministratie is in Q1 2025 afgerond. De samenwerking hierin met de nieuwe betrokken partijen verloopt voorspoedig. De implementatie van het vernieuwde Youforce vindt plaats in 2025. Inmiddels is de ontvlechting met De Connectie op dit onderdeel afgerond.

In 2024 is er Europees aanbesteed voor een nieuwe ICT-Dienstverlener. Centric is de nieuwe dienstverlener ICT. De implementatie van de nieuwe ICT-infrastructuur en bijbehorende ICT-onderdelen is in 2025 gestart. De continuïteit, veiligheid, betrouwbaarheid en performance komt hiermee op een hoger niveau, conform de gestelde eisen en wensen, conform het ICT-Verbeterplan. De ontvlechting met De Connectie op ICT-gebied is in Q2 2025 voltooid.

- Doorontwikkeling Dienstverlening en klantprocessen Klant Contact Centrum (KCC)

Het KCC is volop bezig met de uitvoering van het plan van aanpak voor de verbetering en de doorontwikkeling van de dienstverlening en klantprocessen.

- Er zijn maatregelen genomen om de paspoortpiek op te vangen. De functie van KCC-coördinator is voor vast ingevuld. Door de inzet van SIM-KCS hebben we steeds meer grip op het tijdig terugbellen door de organisatie. SIM-KCS is een applicatie welke dient als Kennisbank en waar terugbel notities worden bewaakt.
- De continuïteit is een belangrijk thema voor nu en de komende jaren. De kwetsbaarheid in het team pakken we aan door middel van kruisbestuiving en zijn de werkzaamheden bij

meerdere medewerkers belegd. Er is ook geïnvesteerd in de scholing van medewerkers. De doorontwikkeling van het team krijgt hierdoor vorm.

- Ook pakken we de processen aan. Waar het anders kan wordt dit meteen ingeregeld en toegepast. Op die manier werken we efficiënt en uniform.
- De begraafplaatsadministratie en het nieuwe kas systeem zijn gemigreerd naar de Cloud. De begraafplaatsadministratie wordt op dit moment doorgelicht.
- De werkvoorraad in het zaakstelsel JOIN is flink opgeschoond. Dit betekent dat we grip hebben op de werkvoorraad.
- In 2025 starten we met het opzetten en implementeren van de e-diensten. Als voorbereiding op de e-diensten starten we al met het mogelijk maken van het digitaal doorgeven van een melding huwelijk, geboorte en andere diensten.

Personeelsbeleid

- HR-beleidskaders:

In 2024 zijn de HR-beleidskaders op hoofdlijnen aangepast. Om de juiste koers te kunnen blijven behouden worden in 2025 de HR-beleidskaders opnieuw gedefinieerd voor de komende jaren. Hierbij zijn ontwikkelingen en behoeften vanuit de organisatie en de samenleving leidend.

- Medewerker tevredenheidsonderzoek (MTO):

Uit de nulmeting van het Medewerker tevredenheidsonderzoek (MTO) zijn aandachtspunten naar voren gekomen. Deze zijn per team besproken. De uitkomsten daarvan zijn meegenomen in het programmaplan van de organisatieontwikkeling. In 2024 heeft het College opdracht gegeven aan de organisatie om uitvoering te geven aan het Programmaplan Organisatieontwikkeling 2023-2026; 'Samen Verder'. De organisatie heeft op de diverse onderdelen van het programmaplan voortgang geboekt. De status en voortgang van het programmaplan komen periodiek terug in het MT. De organisatie wordt van de voortgang op de hoogte gehouden. Afhankelijk van de voortgang op het organisatie-ontwikkelplan, wordt er weer een nieuwe meting uitgevoerd en kunnen we de effecten op de medewerkers van de voortgang op het ontwikkelplan meten.

- Implementatie e-HRM systeem:

Na positief besluit van de Raad om extra financiële middelen vrij te maken voor de implementatie van het e-HRM systeem en de bijbehorende salarisadministratie, is er direct gestart met de voorbereidingen. De implementatie van de nieuwe omgeving van de salarisadministratie, gekoppeld aan een nieuwe partij voor de uitvoering hiervan, is in Q1 2025 afgerond. De implementatie van het vernieuwde YouForce vindt plaats in 2025. De samenwerking met de betrokken nieuwe partijen verloopt voorspoedig. Met ingang van 2025 zijn we op dit onderdeel 'ontvlochten' van de Connectie.

- HR-21

In 2024 zijn de nodige acties uitgevoerd voor de implementatie van het functiewaarderingssysteem HR 21. De implementatie van HR21 verloopt goed. De benodigde stukken zijn inmiddels geaccordeerd door MT, OR en College. Voordat we de laatste stappen van de implementatie afronden, hebben we het advies van de begeleidende organisatie opgevolgd om eerst het beloningsbeleid te actualiseren en in te voeren. Het beloningsbeleid is geactualiseerd en ligt voor aan de OR. Daarna volgt het College. Vervolgens wordt HR 21 verder afgerond.

- Werving en selectiebeleid:

Voor werving en selectie is nieuw beleid opgesteld dat meebeweegt met de ontwikkelingen op de Arbeidsmarkt. Het opgestelde beleid ligt ter instemming voor aan de OR.

Er is een sterke toename van vacatures, terwijl de arbeidsmarkt tegelijkertijd onder druk staat. Om geschikte kandidaten uit de krappe arbeidsmarkt aan te trekken wordt er actief geworven.

We maken gebruik van wervingsfilms, we zijn actief op LinkedIn en andere Social media. Het aanbrengen van een nieuwe collega wordt beloond, etc. Door deze acties sluiten we beter aan op de manier waarop kandidaten tegenwoordig naar banen zoeken. Neemt niet weg dat het lastig blijft om de juiste mensen te vinden en je er in sommige gevallen niet onder uitkomt om capaciteit in te huren.

Overzicht aantal medewerkers in dienst en uitdienst getreden in 2024*:

	In dienst getreden:	Uit dienst getreden:
Aantal medewerkers:	17	10

*bron Youforce. Exclusief Wethouders en stagiaires

- Opstellen en implementeren on-boardingprogramma:

Het on-boardingproces is het instroomproces waarbij nieuwe medewerkers kennis maken met de organisatie en is onderdeel van het binden en boeien van medewerkers.

In samenwerking met een extern bureau is een brainstormsessie gehouden met medewerkers over het on-boardingprogramma. De uitkomst hiervan is verder uitgewerkt in het conceptprogramma. Het concept komt ter besluitvorming in 2025 in het MT. We pakken de verdere uitvoering van dit onderdeel op ná de implementatie van de salarisadministratie. (Q2 2025)

Ziekteverzuim.

Onze streefwaarde is een maximaal ziekteverzuimpercentage van 4,0%. We hebben beleid en ondernemen de nodige activiteiten om het ziekteverzuim laag te houden. We maken gebruik van de adviezen van de Arboarts en de Coach Gezondheid voor een optimale re-integratie en de inzet van interventies.

Ziekteverzuimpercentage over 2024 bedraagt 4,36 % (bron: e-HRM systeem Youforce)

In 2024 zien we een daling van het ziekteverzuimpercentage ten opzichte van 2023. Langdurig verzuim (merendeels niet gerelateerd aan werk) is een belangrijk onderdeel van het verzuimpercentage. In 2024 zijn twee WIA aanvragen ingediend en toegekend door het UWV.

Het landelijk gemiddelde ziekteverzuimpercentage voor gemeenten bedraagt in 2023 6,3%*.

* cijfers tot en met medio 2023, bron: AenO fonds Gemeenten. Cijfers over 2024 komen eind mei beschikbaar.

Uit het overzicht CBS Ziekteverzuimcijfers Bedrijfstakken onderdeel Openbaar bestuur en Overheidsdiensten, komt een gemiddeld ziekteverzuimpercentage van 6,07% over het jaar 2024.

In de hierna opgenomen tabel wordt inzicht gegeven in de bereikte- en komende jaren te bereiken resultaten:

Tabel: Ontwikkeling ziekteverzuim

	2022	2023	2024	2025	2026	2027
Ziekteverzuimpercentage	6,78	4,92	4,36	4,3	4,1	4,0

Ontwikkelingen

Verzuimmamanagement:

De verzuimmodule biedt een betere monitoring en betreft de leidinggevende actief bij het verzuim en reïntegratieproces.

Het contact met de Bedrijfspoli is intensiever. Er vindt periodieke overleg plaats in het SMT overleg (Sociaal Medisch Team overleg) tussen enerzijds de bedrijfsarts, coach Arbeid en Gezondheid van de Bedrijfspoli en het MT en P&O van de gemeente anderzijds.

De Coach Arbeid en Gezondheid van de Bedrijfspoli wordt intensiever ingezet ter preventie van uitval.

Financiën

De kosten van het personeel zijn verdeeld op basis van de loonsom. We hebben afgesproken dat wij niet sturen op formatie maar op de loonsom. Deze loonsom stijgt met niet te beïnvloeden externe factoren zoals CAO-stijgingen, wijzigingen in sociale premies of als gevolg van overdracht van taken door het Rijk. Er is een spanningsveld tussen de beschikbare loonsom en de ambities die op de organisatie afkomen.

Risico's

Eigen risicodragerschap WGA, WGA-flex en ZW:

Onze gemeente is sinds 2010 eigenrisicodragers voor de WGA (Wet Werkhervatting Gedeeltelijk Arbeidsgeschikten), de WGA-flex en de Ziektewet. Dat wil zeggen dat, in geval van instroom in de WGA, de uitkeringslasten en re-integratiekosten gedurende maximaal 10 jaar voor rekening van de gemeente komen. Een goed ziekteverzuimbeleid beperkt de risico's. We blijven alert op de mogelijke instroom. In 2025 verwachten we de instroom van één medewerker.

INFORMATIEVOORZIENING EN AUTOMATISERING

Beleid:

- Informatiebeleidsplan

Het opstellen van het nieuwe informatiebeleidsplan vindt plaats in 2025. Na afronding van de implementatie van de nieuwe ICT- infrastructuur, wordt het Informatiebeleid opgesteld in samenwerking met Informatiebeveiliging, Informatiebeheer, ICT en Centric.

Ontwikkelingen:

- Implementatie ICT-Verbeterplan:

In 2024 is de Europese aanbesteding voor de nieuwe ICT-dienstverlener afgerond. Na de definitieve gunning aan Centric is begin december 2024 de overeenkomst met de nieuwe ICT-dienstverlener ondertekend. Centric is een grote, professionele speler in het ICT-werkveld. Zij hebben uitgebreide ervaring binnen de overheid.

Na voorbereidend werk en de ontvlechting met ICT- De Connectie, heeft Centric op 7 februari 2025 het ICT-beheer en onderhoud overgenomen. Eerst nemen zij de bestaande situatie over en werken van daaruit stap voor stap aan de implementatie van de benodigde verbetering op ICT-gebied. Voor het jaar 2025 zijn een aantal fases ingepland waarbinnen de uitrol van de nieuwe ICT-infrastructuur en werkplek plaatsvindt:

1. Transitie As-is:
In deze fase is de huidige serveromgeving overgenomen van ICT-de Connectie en is de Servicedesk ingericht. Planning: dec '24 t/m feb '25.
2. Transitie:
In deze fase maken we de ontwerpen voor de inrichting van de werkplek, het netwerk en het datacenter. Planning: dec '24 t/m mei '25.
3. Transformatie werkplek:
Hier richten we de werkplek in volgens de ontwerpen, testen we deze en vindt de uitrol van nieuwe werkplekken en mobiele apparaten plaats. Planning: feb t/m sept '25.
4. Transformatie Back-end:
Hier bouwen we het datacenter in de Cloud op en richten deze in volgens het ontwerp. Planning: dec '24 t/m mei '25
5. Transformatie netwerk:
In deze fase wordt het netwerk gebouwd inclusief de Wifi op het Gemeentehuis en de Werf. Netwerkkapitaal wordt vervangen en de migratie van het oude naar het nieuwe netwerk wordt uitgevoerd. Planning: dec '24 t/m aug '25.
6. Run-migratie applicaties:
Hier verplaatsen we de applicaties naar nieuwe (externe) servers of naar de Cloud. Planning: mei t/m okt '25.

- Informatiebeveiliging

Met de komst van nieuwe (internationale) wet- en regelgeving op het gebied van informatiebeveiliging in 2024 en met het oog op de komst van een professionele ICT-dienstverlener in 2024, is een opzet gemaakt voor het inzichtelijk krijgen van het gehele informatielandschap. Inzicht o.a. in welke applicaties er zijn, in welke gemeentelijke taken en processen deze gebruikt worden. Wie de eigenaar daarvan is en of er risicoanalyses en dataclassificaties zijn uitgevoerd. Op basis hiervan worden de beheersmaatregelen bepaald. Ook geeft dit concreet inzicht in welke applicaties bij welke leveranciers draaien en of de wederzijdse contractuele verplichtingen voldoende zijn afgedekt in de contracten met de leveranciers. Inkoop- en contractmanagement zal in 2025 een stevige rol pakken. Dit draagt bij aan het

inzichtelijk hebben van de (hoofdelijke) aansprakelijkheid van het management en bestuur, conform de NIS2/Cyberbeveiligingswet. Dit inzicht is een vereiste om de risico's van de gemeente binnen de mate van risicobereidheid te brengen c.q. te houden. Dit wordt in 2025 verder afgerond met de nieuwe ICT-dienstverlener,

Privacy

Het oordeel van de Functionaris Gegevensbescherming in 2024 geeft aan dat privacybescherming op sommige punten aangescherpt dient te worden. De aanscherpingen binnen wet -en regelgeving op het gebied van privacy alsmede de jurisprudentie zorgen ervoor dat de gemeente meer capaciteit op de privacy moet gaan inzetten om de bescherming van de haar toevertrouwde persoonsgegevens ook daadwerkelijk te kunnen waarborgen. Om te kunnen voldoen aan de privacy wet -en regelgeving speelt ook hier een stevig inkoop- en contractmanagement een rol. De Functionaris Gegevensbescherming zal hierin kunnen adviseren, zover het past binnen diens onafhankelijke toezichthoudende taak

- Informatiebeheer:

Wet Open Overheid:

De Wet Open Overheid (WOO) is in 2022 inwerking getreden. Dit vraagt om een wijziging in ons Informatiebeheer.

In 2024 zijn binnen de gemeente West Maas en Waal de eerste voorbereidingen getroffen voor de implementatie van de Wet open overheid (Woo). Deze wet verplicht overheidsorganisaties tot het actief en passief openbaar maken van informatie. De focus lag in 2024 op bewustwording binnen de organisatie en het voorbereiden van een projectmatige aanpak.

Er is gestart met:

- Het inventariseren van de wettelijke verplichtingen en landelijke ontwikkelingen rondom de Woo;
- Het opstellen van een projectplan en projectstructuur voor implementatie vanaf 2025;
- Afstemming over de benodigde capaciteit, rolverdeling en samenhang met het traject Toekomstbestendig Informatiebeheer;
- Het oriënteren op de impact van actieve openbaarmaking, waaronder aansluiting op de Woo-index.

De daadwerkelijke implementatie van de Woo start begin 2025. Het doel is om te voldoen aan de wettelijke verplichtingen, processen te optimaliseren en de dienstverlening aan inwoners en bedrijven te verbeteren.

Toekomstbestendig Informatiebeheer

Wij zijn gestart met de uitvoering van het plan van aanpak *Toekomstbestendig Informatiebeheer*.

Ons informatiebeheer is op onderdelen onvoldoende. Dit leidde tot een nieuwe beschouwing van wat nodig is om informatiebeheer op de rit te krijgen. Er is daarom een plan van aanpak opgesteld om te komen tot toekomstbestendig informatiebeheer. Onderdeel hiervan is de doorontwikkeling van het team DIV. De uitvoering van dit plan loopt door t/m 2026.

Waarom is de uitvoering van het plan van aanpak Toekomstbestendig Informatiebeheer nodig?

- We voldoen op een aantal onderdelen nog niet aan het vereiste of gewenste niveau.
- Aansluiten bij landelijke ontwikkelingen:
 - Wet- en regelgeving, waaronder:
 - Omgevingswet
 - Wet open overheid (Woo)
 - Wet digitale overheid
 - Archiefwet
 - Bestuurlijk, waaronder:
 - Gezamenlijke gemeentelijke uitvoering (Digitale Agenda 2020)
 - Technologische ontwikkelingen
 - Samenhang met informatiebeveiliging

Naar aanleiding van de audit van de archiefinspecteur en een negatieve beoordeling van de provincie zijn aanvullende onderdelen toegevoegd. Denk hierbij aan het opnemen van structurele terugkoppeling aan raad en toezichthouder.

Daarnaast is in 2024 extra budget beschikbaar gesteld om het team DIV te versterken en de wettelijke taken op een goede manier uit te kunnen voeren. De rollen binnen DIV zijn grotendeels in 2024 ingevuld, met afronding in 2025, waarmee een belangrijke randvoorwaarde is gerealiseerd.

Project MS365/Samenwerkende platforms (Teams/SharePoint/JOIN):

In 2024 heeft het project geen direct vervolg gekregen. Wel is de balans opgemaakt en zijn de geleerde lessen in kaart gebracht. We hebben inzicht gekregen in wat wel werkt en wat niet, zowel technisch als organisatorisch.

Op basis van deze evaluatie wordt het project in 2025 opnieuw opgepakt, in nauwe samenwerking met onze nieuwe ICT-partner. De doelstelling blijft het inrichten van een moderne, goed werkende digitale werkomgeving die aansluit op het informatiebeheer en de wensen van de organisatie.

Risico's

ICT:

Tot aan het moment van de implementatie van de nieuwe ICT-infrastructuur blijft er risico bestaan op uitval van de bestaande verouderde ICT-infrastructuur. De huidige situatie wordt op continu basis gecheckt door de huidige ICT-dienstverlener. Waar nodig worden er tijdelijke maatregelen genomen. In 2025 wordt de nieuwe ICT-Infrastructuur neergezet en in gebruik genomen waarmee dit risico grotendeels komt te vervallen.

Archief:

In de grote archiefruimte is schimmel geconstateerd. Begin 2025 zijn er aanpassingen gedaan op de klimaatinstallatie. Het resultaat van deze aanpassingen moet zijn dat het klimaat in de archiefruimten beter beheersbaar is, aan de wettelijke eisen voldoet en er dus geen schimmel meer aanwezig is. Medio 2025 is het ijkmoment waarop het resultaat zichtbaar moet zijn.

Financiën

De kosten van onze informatievoorziening en automatisering, exclusief de personeelslasten en doorbelastingen, in 2024 zien er als volgt uit:

Kosten I&A-budget 2024	Begroting 2024	Rekening 2024	Verschil 2024
<u>Kosten I&A-budget</u>			
Kapitaallasten	€ 49.804	€ 49.518	€ 286
Onderhoud, hard- en software	€ 1.405.102	€ 894.797	€ 510.305
Ondersteuning en consultancy	€ 121.765	€ 84.098	€ 37.667
Huur data- en spraaklijnen	€ 60.807	€ 108.818	-€ 48.011
Veiligheidsbeleid	€ 31.965	€ 6.540	€ 25.425
Beheer en bewaring archief	€ 88.419	€ 78.126	€ 10.293
Digitale dienstverlening	€ 14.796	€ 0	€ 14.796
Huur en lease	€ 89.968	€ 117.046	-€ 27.078
ICT verbeterplan	€ 231.272	€ 39.720	€ 191.552
Overige kosten	€ 44.100	€ 12.216	€ 31.884
Ontvangsten	-€ 4.744	-€ 4	-€ 4.740
Saldo I&A-budget 2024	€ 2.133.254	€ 1.390.875	€ 742.379

RECHTMATIGHEIDSVERANTWOORDING

Sinds boekjaar 2023 maakt de rechtmatigheidsverantwoording onderdeel uit van de jaarrekening. Hiermee leggen colleges zelf verantwoording af voor de rechtmatigheid van de jaarrekening. De accountant beoordeelt de getrouwheid van de jaarrekening. Omdat de verantwoording en deze toelichting daarop onderdeel uitmaken van de jaarrekening, beoordeelt de accountant ook de getrouwheid daarvan.

In aanloop naar de rechtmatigheidsverantwoording 2024 zijn de volgende werkzaamheden verricht:

- Rechtmatigheids- en Controleprotocol 2024-2028 vastgesteld inclusief vastlegging verantwoordings- en rapportagegrens en door de accountant te hanteren goedkeurings- en rapporteringstolerantie
- Controleplan 2024 inclusief normenkader 2024 vastgesteld
- Opzet opgesteld voor procesgerichte controles
- Opzet opgesteld voor gegevensgerichte controles
- Verbijzonderde interne controles uitgevoerd over 2024

Toelichting per verantwoordingscriterium op geconstateerde afwijkingen

Begrotingscriterium

De bedragen zoals opgenomen in bijlage 10 onder begrotingscriterium, betreffen de totaalbedragen. In onderstaand overzicht zijn deze bedragen gespecificeerd per programma. De spelregels waarnaar verwezen wordt onder punt 4, komen rechtstreeks uit de Verordening Financieel beleid, beheer en organisatie (art. 212 Gemeentewet) en worden niet verder toegelicht.

bedragen x 1.000

Begrotingscriterium	Totaal	P1	P2	P3	P4	P5	AD
1A. Overschrijding lasten programma's (of indien van toepassing een ander door de gemeenteraad vastgesteld autorisatieniveau)	€ 2.326	€ 0	€ 835	€ 1.011	€ 336	€ 0	€ 144
1B. Overschrijding investeringsbudgetten (kredieten)	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
2. Ongeautoriseerde reservemutaties	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
3. Overschrijding van baten en/of onderschrijding van lasten en baten die niet tijdig tot een begrotingswijziging hebben geleid of te laat aan de raad zijn gemeld	€ 327	€ 0	€ 0	€ 327	€ 0	€ 0	€ 0
Totaal begrotingsonrechtmatigheden	€ 2.653	€ 0	€ 835	€ 1.338	€ 336	€ 0	€ 144
4. Totaal van begrotingsonrechtmatigheden (van onderdeel 1 en 2) dat past binnen het vooraf vastgestelde beleid en daarmee vooraf als acceptabel is geëvalueerd:	€ 2.138	€ 0	€ 835	€ 889	€ 270	€ 0	€ 144
- de overschrijding wordt gecompenseerd door direct gerelateerde inkomsten	€ 1.918	€ 0	€ 835	€ 889	€ 50	€ 0	€ 144
- er is sprake van een open-einde regeling	€ 220	€ 0	€ 0	€ 0	€ 220	€ 0	€ 0
- de overschrijding is geautoriseerd door middel van de vaststelling van een tussentijdse rapportage	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
5. Resterend saldo aan begrotingsonrechtmatigheden	€ 515	€ 0	€ 0	€ 449	€ 66	€ 0	€ 0

Het resterende saldo aan begrotingsonrechtmatigheden bestaat voor een bedrag van € 327.000 uit de subsidie eeuwig durend onderhoud voor de verlengde brug aan de Veerweg in Alphen. Voorafgaand aan de raadsinformatienota was nog niet bekend waarvoor het bedrag bestemd was. In eerste instantie werd uitgegaan van een vooruit ontvangen subsidie. In dat geval zou deze op de balans verantwoord zijn en niet tot een onrechtmatigheid leiden. Nu is het bedrag opgenomen in een voorziening; waardoor deze in de exploitatie is opgenomen als baat en last.

Voor het overige bedrag aan begrotingsonrechtmatigheden wordt verwezen naar de integrale toelichting salarislasten bij programma 5.

Voorwaardencriterium

Vanuit het voorwaardencriterium zijn 2 constateringën gedaan die van invloed zijn op de rechtmatigheidsverantwoording.

1. Niet juist toepassen Europese Aanbestedingsregels	€ 685.910
- Beveiliging opvang Oekraïners	€ 80.734
- Inhuur divers	€ 605.176

De kosten van beveiliging opvang Oekraïners zijn als onrechtmatig aangemerkt. Behalve een eerste offerte voor de duur van 1,5 maand na de komst van de eerste Oekraïners zijn geen documenten aangetroffen waarin enige overweging tot juiste aanbesteding is aangetroffen. Er is sprake geweest van mondeling op- en afschalen waar nodig. Vanwege het ontbreken van een contract is het volledige bedrag voor 2024 als onrechtmatig aangemerkt.

Het restbedrag dat als onrechtmatig is aangemerkt betreft diverse inhuur. Daarbij is bij de bepaling van de hoogte van de onrechtmatigheid rekening gehouden met de contractduur, zoals die nu bekend is. Daarmee wordt de pijn ineens genomen. Dit voorkomt dat de onrechtmatigheid op basis van dat contract terugkomt in de rechtmatigheidsverantwoording over boekjaar 2025.

Het nieuwe inkoop- en aanbestedingsbeleid dat in september 2024 is vastgesteld, biedt de organisatie duidelijk kaders bij het aangaan van rechtmatige inhuurconstructies. Zo is vanaf maart 2025 Flextender geïmplementeerd om meer gecentraliseerd in te huren.

2. Sociaal Domein verstrekken subsidies

€ 292.015

Subsidies boven de € 50.000 dienen volgens de ASV 2017 te worden vastgesteld op basis van onder meer een controleverklaring, opgesteld door een onafhankelijke accountant. Bij de controle is gebleken dat er subsidies zijn vastgesteld op basis van een samenstelverklaring waardoor deze voor 2024 als onrechtmatig zijn aangemerkt. De ASV 2017 biedt de mogelijkheid om bij beleidsregel af te wijken van de aan te leveren stukken. Hoewel het voor de betreffende subsidie nooit de bedoeling is geweest een accountantsverklaring op te vragen, is dit niet als zodanig meegenomen in bestaand beleid. Het beleid zal hierop worden aangepast, zodat voortaan kan worden volstaan met een samenstelverklaring.

3. Sociaal Domein Pilot Dagbesteding

€ 191.240

In 2023 is de Pilot Dagbesteding van start gegaan. Dit betreft een pilot vanuit de Wmo. De pilot voldoet niet aan de voorwaarden van de Wmo en is daarmee in het geheel onrechtmatig. Dit heeft te maken met het niet vaststellen van de identiteit. Daarnaast wordt het onderzoek dat door het college uitgevoerd dient te worden overgelaten aan de zorgaanbieder die de zorg zal gaan verstrekken. De Pilot is inmiddels stopgezet. De waarde van de afgegeven beschikkingen in 2024 die uiteindelijk niet rechtmatig zijn afgegeven bedraagt € 191.240.

M&O criterium

De risico's voor misbruik en oneigenlijk gebruik zijn in de beheerorganisatie afgedekt door beheersmaatregelen in de bedrijfsprocessen. Signalen van misbruik en/of oneigenlijk gebruik kunnen enerzijds uit de reguliere controle en anderzijds vanuit een (interne) melding van het vermoeden van misbruik en/of oneigenlijk gebruik naar voren komen.

Een diepgaand onderzoek naar misbruik en oneigenlijk gebruik is dan ook pas van toepassing wanneer hier vanuit de reguliere controle en/of een (interne) melding aanleiding toe is. Zonder deze aanleiding dekt de reguliere controle de misbruik en oneigenlijk gebruik risico's voldoende af.

Vanuit de reguliere controle zijn geen signalen van misbruik en/of oneigenlijk gebruik naar voren gekomen. Ook zijn geen (interne) meldingen over het vermoeden hiervan ontvangen.

PLANNING & CONTROL

Planning en control is een dynamisch proces. We streven voortdurend naar het verbeteren van de documenten en het vergroten van de leesbaarheid.

Financiële administratie

De financiële administratie is per 1 januari 2023 weer in eigen beheer genomen. In 2024 zijn verbeteringen doorgevoerd om functievermenging op de financiële afdeling ten aanzien van de verwerking en betaling van inkoopfacturen te voorkomen. In december 2024 is de oorspronkelijke versie van Unit4 vervangen door Unit4Financials online in de cloud-omgeving. In deze nieuwe versie zijn er meer mogelijkheden om te controleren door wie (welke functie) bewerkingen zijn gedaan. Functievermenging is daarmee beter zichtbaar en controleerbaar.

Fiscale controle

Om op fiscaal gebied in control te zijn en blijven, zijn in 2024 in totaal 200 steekproefcontroles uitgevoerd op facturen. De externe partij Fiscaliade voert deze controle uit in opdracht van de gemeente en toetst of de fiscale verwerking van facturen juist is uitgevoerd.

Interne controle

In 2024 heeft uitbreiding van de interne controlefunctie plaatsgevonden. Dit is gedaan door de functie van concerncontroller als zelfstandige functie te positioneren, los van de functie van teammanager financiën. De concerncontroller en de medewerker Verbijzonderde Interne Controle zijn dusdanig in de organisatie gepositioneerd, dat zij onafhankelijk hun werkzaamheden kunnen verrichten.

COMMUNICATIE

Algemeen:

Door de organisatie worden voor steeds meer doeleinden de ondersteuning van en advies aan de Collega's van communicatie gevraagd. Dit is een positieve ontwikkeling want zo ontstaat er een steeds eenduidigere manier van communiceren met inwoners en organisaties. En is de communicatie beter

afgestemd op het doel en de te bereiken doelgroep. Dit geldt ook voor communicatie binnen de eigen organisatie.

Eén van de speerpunten voor communicatie is het gebruik van toegankelijke communicatie, eenvoudig taalgebruik en verbetering van de gemeentelijke website. De volgende ontwikkelingen en verbeteringen zijn of worden daarvoor ingezet:

- Nieuwe medewerkers volgen de interne training 'Heldere taal en heldere raads- en collegevoorstellen' van Loo van Eck.
- Er is een intern kwaliteitsteam opgericht om de kwaliteit van raads- en collegevoorstellen te verbeteren.
- Binnen de organisatie worden praktische tips gedeeld over werkwijze, proces en taalgebruik.
- De gemeentelijke website wordt continu geactualiseerd en verbeterd op het gebied van toegankelijkheid en juistheid. Hiervoor is ook een ondersteunend programma aangeschaft.
- Terugkoppeling van de inwoners over webpagina's wordt actief benut om de inhoud en gebruiksvriendelijkheid te optimaliseren.
- In 2024 is het nieuwe WOL (de interne organisatie-website) succesvol geïmplementeerd.
- In 2025 heeft het College en MT de gezamenlijke training 'Raads- en collegevoorstellen beoordelen' gevolgd van Loo van Eck
- Voor 2025 staat de uitbreiding van onlinedienstverlening aan inwoners op de planning.
- In 2025 verdiepen we ons verder in de mogelijkheden en onmogelijkheden van AI middels voorlichting en een 'kenniscafé' voor de medewerkers.

FACILITAIRE ONDERSTEUNING

Algemeen

Facilitaire zaken beslaat de huisvesting, inkoop, advisering voor het verkrijgen van subsidies en huishoudelijke zaken. Voor inkoop en aanbesteding werken we binnen de kaders van de Europese Aanbestedingsrichtlijnen en ons eigen inkoop- en aanbestedingsbeleid.

Financiën

De kosten van onze facilitaire zaken, excl. de personeelslasten en doorbelastingen, zien er als volgt uit:

Facilitaire kosten	Begroting 2024	Rekening 2024	Verschil 2024
<u>Kosten huisvesting</u>			
Gemeentehuis	€ 422.681	€ 455.521	-€ 32.840
Gemeentewerf	€ 115.103	€ 115.107	-€ 4
Totale kosten huisvesting	€ 537.784	€ 570.628	-€ 32.844
<u>Facilitaire kosten</u>			
Frankeer, abonnement en drukwerk kosten	€ 89.057	€ 77.224	€ 11.833
Overige kosten	€ 129.078	€ 101.044	€ 28.034
Totale kosten huisvesting	€ 218.135	€ 178.268	€ 39.867
Saldo facilitaire kosten	€ 755.919	€ 748.896	€ 7.023

Risico's

Het inkoopbeleid maakt dat de inkoopregels correct moeten worden nageleefd. Het naleven van de regels blijft een aandachtspunt.

GRIFFIE

Algemeen

De griffier werkt voor de gemeenteraad en legt rechtstreeks verantwoording af aan de gemeenteraad. Vanaf 2024 vallen ook de ambtenaren die op de griffie werken functioneel onder de gemeenteraad. In mei 2024 heeft de werkgeverscommissie de griffier gemandateerd om personele besluiten te nemen met betrekking tot deze griffiemedewerkers. Op 7 december 2023 besloot de raad de griffie structureel uit te breiden naar 1,95 fte. Hiermee werd een tweede functie voor een griffiemedewerker/plaatsvervangend griffier gecreëerd. Deze functie is per 1 mei 2024 ingevuld.

De taken van de griffie

De griffie vervult een adviserende functie en zorgt voor de informatievoorziening en communicatie namens de gemeenteraad. Dit betekent dat de griffie(r) de raadsleden ondersteunt met strategisch en tactisch advies, en helpt bij voorbereiding en uitvoering van hun taken.

De griffier vertegenwoordigt de raad bij interne en externe overleggen, en zorgt voor een goede relatie met andere overheidsinstanties en organisaties.

Daarnaast verwijst de griffie inwoners met vragen en opmerkingen naar de juiste plek voor een passend antwoord.

De griffie ondersteunt de gemeenteraad en haar commissie door vergaderingen en overige bijeenkomsten te plannen, organiseren en coördineren. De griffier zorgt voor tijdige beschikbaarheid van informatie, zodat raadsleden zich goed kunnen voorbereiden. Tevens verzorgt de griffie de verslaglegging en correcte archivering van documenten.

De griffie draagt (mede) zorg voor de afstemming en coördinatie van werkzaamheden tussen de gemeenteraad en de ambtelijke organisatie. De griffie is hierbij het aanspreekpunt voor raadsleden. De griffie bewaakt de Lange Termijn agenda, en het nakomen van toezeggingen door het college.

Naast de reguliere werkzaamheden voert de griffie ook ad hoc taken uit. Deze taken vallen onder de procesmatige ondersteuning en advisering van uw raad. Daarnaast omvatten de overige werkzaamheden onder andere het verbeteren van werkprocessen, de positionering van uw raad, raadscommunicatie en regionale afstemming. Deze taken worden uitgevoerd op uw verzoek of op eigen initiatief.

In 2024 ondersteunde de griffie 13 raadsvergaderingen, 28 rondetafelgesprekken en 5 themabijeenkomsten. Daarnaast verwerkte de griffie 114 raadsvoorstellen, 23 amendementen, 24 moties, 80 raadsvragen en 97 toezeggingen.

Tijdens de uitzendingen van onze raadsvergaderingen en rondetafelgesprekken koken 5.448 belangstellenden live mee. Bovendien bekeken 16.791 belangstellenden de vergaderingen on demand. Ons raadsinformatiesysteem trok 8.964 unieke bezoekers.

In 2024 vonden er verschillende wisselingen plaats in de samenstelling van de raad. We namen afscheid van 3 raadsleden. In totaal traden er twee fractievolgers af en werden drie nieuwe fractievolgers benoemd.

Op 1 januari 2024 werd de module LTA (Lange Termijn Agenda) in Notubiz in gebruik genomen. We hebben werkprocessen binnen de gemeentelijke organisatie verbeterd door verschillende raadsprocessen, zoals raadsvragen en toezeggingen, te integreren in het zaakstelsel JOIN. De griffier maakte deel uit van het kwaliteitsteam om de kwaliteit van raadsvoorstellen te verbeteren.

Naar aanleiding van het in mei aangenomen amendement 'Inwonersparticipatie West Maas en Waal' werd in opdracht van het presidium een training over inwonersparticipatie gegeven aan de gemeenteraad en het college.

In het najaar van 2024 is een doorontwikkelprogramma voor de gemeenteraad gestart. In november 2024 werd de eerste training 'Samenspel' georganiseerd. Voor 2025 staan nog twee trainingen op de agenda.

In samenwerking met ProDemos organiseerden we na het zomerreces het programma Democracy ter voorbereiding op de Kindergemeenteraad. Helaas was er te weinig animo om de Kindergemeenteraad uit te voeren, waardoor de editie van 2024 verviel.

De griffie ondersteunde de werkgroep Vergaderstructuur met de opdracht om nieuwe reglementen van orde voor de werkzaamheden van de raad en de rondetafelgesprekken op te stellen. Naast de verschillende wettelijke aanpassingen worden ook andere wensen in dit reglement meegenomen. Deze opdracht is nog niet afgerond.

Uw raad beschikte in 2024 over een budget van € 21.000 waarvan € 20.000 is besteed. Het budget is onder andere uitgegeven aan een training inwonersparticipatie en samenspel. Door het annuleren van de Kindergemeenteraad vervielen de kosten hiervoor.

Door de wisselingen van fractievolgers werd dit budget grotendeels niet besteed.

Accountantskosten

Het Oekraïne-dossier en de snelle procedure WMO hebben geleid tot extra werkzaamheden voor de accountant bij de controle van de jaarrekening over 2023, wat resulteerde in bijkomende kosten en een overschrijding van het budget.

Risico's

Er is geen sprake van bijzondere risico's.

REKENKAMERCOMMISSIE

Algemeen

Op 10 oktober 2024 besloot de raad per 1 januari 2025 aan te sluiten bij het samenwerkingsverband rekenkamer Rivierenland. In de raadsvergadering van 12 december 2024 besloot de raad genoemde regeling vast te stellen. Er werd een nieuw lid van de rekenkamer en twee leden voor de raad van Advies benoemd. Na vaststelling van de regeling door de andere deelnemende gemeenten is de toetreding per 1 januari 2025 een feit.

Jaarlijks wordt een bedrag van € 1,30 per inwoner beschikbaar gesteld voor de rekenkamer.

Risico's

Er is geen sprake van bijzondere risico's.

PARAGRAAF VERBONDEN PARTIJEN

ALGEMEEN

Inleiding

Verbonden partijen zijn organisaties waaraan de gemeente zich bestuurlijk en financieel verbindt. Het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV, artikel 1) geeft als definitie: "een privaatrechtelijke of publiekrechtelijke organisatie waarin de provincie onderscheidenlijk gemeente een bestuurlijk en een financieel belang heeft". Onder bestuurlijk belang wordt verstaan een zetel in het bestuur van een participatie of het hebben van stemrecht. Van financieel belang is sprake wanneer wij middelen ter beschikking stellen en die verloren gaan in geval van faillissement van de verbonden partij en/of als financiële problemen bij de verbonden partij op ons verhaald kunnen worden.

In deze paragraaf gaan wij in op de belangen die met de diverse verbonden partijen zijn gediend en de relatie met onze gemeentelijke doelstellingen.

Via deze paragraaf informeren we u op hoofdlijnen over de relatie tussen 'verbonden partijen' en het 'publieke belang' dat wordt gediend.

De paragraaf verbonden geeft inzicht in:

- a. de visie op de beleidsvoornemens omtrent verbonden partijen;
- b. de lijst van verbonden partijen, die wordt onderverdeeld naar categorieën, waarbij minimaal de volgende onderdelen worden vermeld:
 1. De wijze waarop de gemeente een belang heeft in de verbonden partij en het openbaar belang dat ermee gediend wordt.
 2. Het belang dat de gemeente in de verbonden partij heeft aan het begin en de verwachte omvang aan het einde van het begrotingsjaar.
 3. De verwachte omvang van het eigen vermogen en het vreemd vermogen van de verbonden partij aan het begin en einde van het begrotingsjaar.
 4. De verwachte omvang van het financiële resultaat van de verbonden partij in het begrotingsjaar.
 5. De eventuele risico's.

Visie op de beleidsvoornemens omtrent verbonden partijen

Het inzichtelijk maken van de verbonden partijen is om twee redenen van belang. De eerste reden is dat verbonden partijen vaak beleid uitvoeren dat de gemeente in principe ook zelf kan blijven doen. De gemeente geeft een mandaat aan de verbonden partij. De tweede reden betreft de kosten, het budgettaire beslag en de financiële risico's, die de gemeente met de verbonden partijen kan lopen en de daaruit voortvloeiende budgettaire gevolgen.

Het aangaan van banden met verbonden partijen komt altijd voort uit het publieke belang. In het algemeen geldt dat voor een gemeenschappelijke regeling wordt gekozen indien de gemeente dit beleid niet alleen of niet doeltreffend kan uitvoeren. De gemeenschappelijke regelingen voeren beleid en beheer op verschillende terreinen uit voor de gemeente.

Onderverdeling verbonden partijen

Gemeente West Maas en Waal heeft een verbintenis met onderstaande partijen. Van de gemeenschappelijke regelingen staat welk doel we nastreven met de verbintenis, hoe de financiële situatie is en welke risico's er zijn.

Onderverdeling	Naam verbonden partij
Gemeenschappelijke regeling	Afvalverwijdering Rivierenland (AVRI) Belastingsamenwerking Rivierenland (BSR) Gezondheidsdienst Gelderland Zuid (GGD) Omgevingsdienst Rivierenland (ODR) Regio Rivierenland Uitvoeringsorganisatie Breedbandnetwerk Rivierenland (UBR) Veiligheidsregio Gelderland-Zuid (VRGZ) Werkzaam Rivierenland Recreatieschap Nederrijn, Lek en Waal

Vennootschappen en coöperaties	Vitens
Stichtingen en verenigingen	Geen verbintenissen
Overige verbonden partijen	Geen verbintenissen

Gemeentelijke kaders

Beleidsstuk	Jaar
GR Afvalverwijdering Rivierenland	2019
GR Belastingssamenwerking Rivierenland	2019
GR Gemeenschappelijke Gezondheidsdienst Gelderland-Zuid	2020
GR Omgevingsdienst Rivierenland	2019
GR Regio Rivierenland	2019
GR Uitvoeringsorganisatie Breedbandnetwerk Rivierenland	2018
GR Hulpverlening en Veiligheid Gelderland Zuid	2020
GR Werkzaak Rivierenland	2019
GR Recreatieschap Nederrijn, Lek en Waal	

Met betrekking tot gemeenschappelijke regelingen in de regio Nijmegen hebben wij afspraken gemaakt over de uitgangspunten voor het opstellen van de begroting en de jaarrekening. In deze begrotingsrichtlijnen Regio Nijmegen (BRN) wordt een aantal essentiële uitgangspunten gegeven. Deze uitgangspunten zijn:

- Uitgangspunten voor opstelling van de begroting;
 - Indexering van de gemeentelijke bijdrage;
 - Overige uitgangspunten.
- Uitgangspunten voor opstelling jaarrekening;
 - Resultaatbestemming;
 - Door gemeenten terug te vorderen BTW op grond van het BTW Compensatie Fonds (BCF).
- Planning besluitvorming voor de regio.

De opgenomen kaders in het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) voor de begroting en jaarrekening zijn vanzelfsprekend van toepassing voor de GR.

Afvalverwijdering Rivierenland (AVRI)

Juridische vorm	Gemeenschappelijk Regeling		
Vestigingsplaats	Geldermalsen		
Omschrijving	Avri verzorgt de inzameling en verwerking van huishoudelijk afval en grondstoffen, ontwikkelt het gemeentelijke afvalstoffenbeleid, handhaaft de afvalstoffenverordening en verzorgt de voorlichting over afval.		
Doel	Samen werken aan een schoon Rivierenland		
Participanten	Buren, Culemborg, Maasdriel, Neder-Betuwe, Tiel, West Maas en Waal, West-Betuwe en Zaltbommel.		
Bestuurlijk belang	Het algemeen bestuur telt acht leden (en plaatsvervangende leden) en is samengesteld uit vertegenwoordigers van de colleges van burgemeester en wethouders van de deelnemende gemeenten. De bevoegdheden van het algemeen bestuur zijn gelijk aan die van de gemeenteraad met als uitzondering dat de verhoudingen bij de gemeenschappelijke regelingen niet volledig zijn gedualiseerd.		
Financieel belang	In 2024 hebben wij een bijdrage betaald van € 2.226.584.		
Eigen vermogen per 1-1	€ 2.346.000	Eigen vermogen per 31-12	€ 1.903.000
Vreemd vermogen per 1-1	€ 52.375.000	Vreemd vermogen per 31-12	€ 56.240.000
Resultaat jaarrekening	€ 0		
Relatie met programma	Fysieke leefomgeving		

Beleidsvoornemens	In 2024 is Het Strategisch Koersplan 2024-2030 van Avri vastgesteld. Met ingang van 2024 is onze gemeente gestart met de gescheiden inzameling van luier- en incontinentieafval. Eveneens met ingang van 2024 is onze gemeente, net als de andere Avri-gemeenten in de regio, gestopt met de inzet van verenigingen bij de inzameling van oud papier; Avri heeft deze taak overgenomen. Avri hanteert voor de papierverenigingen een financiële afbouwregeling.		
Risico's en getroffen maatregelen	De processen ten aanzien van het toekomstbestendig maken van de milieustraten lopen nog steeds en kunnen dus ook nog steeds van invloed zijn op de meerjarenbegroting. Via de P&C-producten van Avri en zienswijze procedures wordt de raad betrokken. Marktontwikkelingen zijn nog steeds grillig en kunnen dus ook nog steeds een forse impact hebben op de kosten en de opbrengsten van Avri, zoals bijvoorbeeld de enorme stijging van brandstof- en energieprijzen maar ook de stijging in de kosten voor de verwerking van restafval. Gezien de grote mate van onvoorspelbaarheid van dergelijke kosten (en opbrengsten) en de directe invloed die dat heeft op de resultaten van Avri zijn én worden de marktontwikkelingen nauwgezet gemonitord. Middels contractvorming, slimme samenwerking en het opbouwen van een egalisatiebuffer (middels de voorziening basispakket) is deze afhankelijkheid van marktontwikkelingen zoveel mogelijk verkleind.		
Belasting Samenwerking Rivierenland (BSR)			
Juridische vorm	Gemeenschappelijke regeling		
Vestigingsplaats	Tiel		
Omschrijving	Samenwerkingsverband op het gebied van belastingen.		
Doel	Uitvoering gemeentelijke belastingtaken, met uitzondering van het beleid.		
Participanten	De gemeenten Culemborg, IJsselstein, Maasdriel, Montfoort, Tiel, West Maas en Waal, West Betuwe en Wijk bij Duurstede, het Waterschap Rivierenland en de AVRI.		
Bestuurlijk belang	Het algemeen bestuur bestaat uit zoveel leden als er deelnemers zijn, waarbij het Waterschap twee leden benoemd. Uit het AB wordt een dagelijks bestuur van drie leden gekozen. Dit bestaat uit een voorzitter en twee leden. In het DB zit minimaal één lid namens het Waterschap.		
Financieel belang	In 2024 hebben wij een bijdrage betaald van € 364.000.		
Eigen vermogen per 1-1	€ 325.000	Eigen vermogen per 31-12	€ 363.000
Vreemd vermogen per 1-1	€ 9.905.000	Vreemd vermogen per 31-12	€ 11.132.000
Resultaat jaarrekening	€ 0		
Relatie met programma	Algemene dekkingsmiddelen.		
Beleidsvoornemens	In 2024 is besloten de GR-BSR uit te breiden met de gemeente Gorinchem vanaf 1 januari 2025. Door deze volumegroei bij BSR is sprake van kostenverlaging voor de bestaande deelnemers, waaronder onze gemeente.		
Risico's en getroffen maatregelen	De instroom aan WOZ-bezwaren vanuit de no-cure-no-pay bedrijven was ook in 2024 nog erg hoog. Per 1 januari 2024 is de wet proceskosten WOZ ingevoerd die ertoe moet leiden dat minder misbruik wordt gemaakt van proceskostenvergoedingen door no-cure-no-pay bedrijven. De effecten hiervan zullen hopelijk vanaf 2025 merkbaar zijn als de eerste beroepszaken tegen WOZ-beschikkingen uit 2024 worden behandeld.		

GGD Gelderland-Zuid

Juridische vorm	Gemeenschappelijke regeling		
Vestigingsplaats	Nijmegen		
Omschrijving	De GGD Gelderland-Zuid is - na de fusie van GGD Regio Nijmegen en GGD Rivierenland - vanaf 1 juli 2013 de uitvoeringsorganisatie van de gemeentelijke taken die voor een belangrijk deel zijn vastgelegd in de Wet Publieke Gezondheid (WPG). De taken die de GGD uitvoert dragen bij tot de bescherming en de bevordering van de gezondheid van onze inwoners.		
Doel	Doelstelling van de GGD is de uitvoering geven aan de wettelijke taken op het terrein van de (preventievoorlichting over de) openbare volksgezondheid. De belangrijkste taken die worden uitgevoerd zijn vroeg signalering van lichamelijke en geestelijke stoornissen en psychosociale problemen, voornamelijk door uitvoering van jeugdgezondheidszorg, en het opsporen en bestrijden van bronnen van infectieziekten. Het gaat ook om een goede toegankelijkheid en spreiding van gezondheidszorgvoorzieningen.		
Participanten	Gemeenten Berg en Dal, Beuningen, Buren, Culemborg, Druten, Heumen, Maasdriel, Neder-Betuwe, Nijmegen, Tiel, West Maas en Waal, West Betuwe, Wijchen en Zaltbommel.		
Bestuurlijk belang	Het algemeen bestuur en het dagelijks bestuur bestaan uit portefeuillehouders van de deelnemende gemeenten. De stemverhouding in het algemeen bestuur is gebaseerd op 1 stem per 20.000 inwoners of minder.		
Financieel belang	In 2024 hebben wij een bijdrage betaald van € 1.192.727.		
Eigen vermogen per 1-1	€ 3.144.000	Eigen vermogen per 31-12	€ 2.276.000
Vreemd vermogen per 1-1	€ 32.088.000	Vreemd vermogen per 31-12	€ 31.518.000
Resultaat jaarrekening	-€ 81.000		
Relatie met programma	Maatschappelijke zaken		
Beleidsvoornemens	Continuering huidige wettelijk verplichte en facultatieve taken (klein deel JGZ, coördinatie kansrijke start, gezonde school) van de GGD.		
Risico's en getroffen maatregelen	Op basis van een aantal ontwikkelingen kan het Algemeen Bestuur van de GGD de begroting 2026 en verder gewijzigd vaststellen. In het traject naar de begroting zullen de deelnemende gemeenten kritisch kijken naar de mogelijkheden om op bepaalde onderdelen te bezuinigen.		

Omgevingsdienst Rivierenland (ODR)

Juridische vorm	Gemeenschappelijke regeling		
Vestigingsplaats	Tiel		
Omschrijving	De Omgevingsdienst voert taken op het gebied van bouwen, milieu, handhaving en toezicht voor de deelnemende gemeenten en Provincie uit. Wij hebben met ingang van 1 april 2013 onze taken op het gebied van vergunningverlening en handhaving ondergebracht bij de Omgevingsdienst Rivierenland. Onze gemeente is WABO-breed overgegaan, dus zowel de milieutaken als de bouwzaken zijn overgegaan.		
Doel	Door de bundeling en schaalvergroting wordt de basis gelegd voor een kwalitatief betere dienstverlening aan de burgers. Door een bundeling van formatie wordt een schaal gecreëerd die beter in staat is om versnippering en gaten in de capaciteit op te vangen, dus minder kwetsbaarheid. De ODR zal door haar omvang beter kunnen inspelen op komende wettelijke- en kwaliteitscriteria.		
Participanten	Gemeente Buren, Culemborg, Maasdriel, Neder Betuwe, Tiel, West Maas en Waal, West Betuwe en Zaltbommel en provincie Gelderland.		

Bestuurlijk belang	Omgevingsdienst Rivierenland wordt bestuurd door een algemeen bestuur en een dagelijks bestuur. Het algemeen bestuur bestaat uit één lid per deelnemende gemeente.		
Financieel belang	In 2024 hebben wij een bijdrage betaald van € 2.559.463.		
Eigen vermogen per 1-1	€ 2.119.493	Eigen vermogen per 31-12	€ 1.031.106
Vreemd vermogen per 1-1	€ 6.056.484	Vreemd vermogen per 31-12	€ 6.646.058
Resultaat jaarrekening	€ 24.702		
Relatie met programma	Er is vooral een relatie met Programma 1 - Wonen, Werken en Recreëren en met programma 3 - Fysieke leefomgeving.		
Beleidsvoornemens	Per 1 januari 2024 is de Omgevingswet en de eerste fase van de Wet kwaliteitsborging voor het bouwen in werking treden. De invoering hiervan was al eerder voorzien maar werd diverse keren uitgesteld.		
Risico's en getroffen maatregelen	In 2024 was het net als voorgaande jaren lastig om voldoende gekwalificeerd personeel in vaste dienst te hebben én te houden. Met een flexibele schil van ingehuurd personeel is het gelukt om het werkprogramma in 2024 uit te voeren.		

Recreatieschap Nederrijn, Lek en Waal

Juridische vorm	Gemeenschappelijke regeling		
Vestigingsplaats	Kerk-Avezaath		
Omschrijving	In de zeventiger jaren van de vorige eeuw worden de drie Recreatieschappen in het Rivierengebied opgericht. Voor onze gemeente is dat het Recreatieschap Nederrijn, Lek en Waal en is een gemeenschappelijke regelingen (rechtspersoonlijkheid bezittende openbare lichamen).		
Doel	Belangenbehartiging van o.m. de openluchtrecreatie en het toerisme van de deelnemende gemeenten.		
Participanten	Gemeente Buren, Culemborg, Druten, Maasdriel, Neder-Betuwe, Tiel, West Betuwe, West Maas en Waal en de uit@waarde.		
Bestuurlijk belang	Het Dagelijks Bestuur wordt gevormd door de burgemeester/een wethouder van elke gemeente en het Algemeen Bestuur door de leden van het Dagelijks Bestuur plus een raadslid van elke gemeente.		
Financieel belang	€ 0,-		
Eigen vermogen per 1-1	€ 6.853	Eigen vermogen per 31-12	€ 6.853
Vreemd vermogen per 1-1	€ 6.853	Vreemd vermogen per 31-12	€ 6.853
Resultaat jaarrekening	€ 0,-		
Relatie met programma	Fysieke leefomgeving		
Beleidsvoornemens	Belangenbehartiging van o.m. de openluchtrecreatie en het toerisme.		
Risico's en getroffen maatregelen	Voor zover bekend zijn er geen risico's verbonden aan deelname aan de GR.		

Regio Rivierenland

Juridische vorm	Gemeenschappelijke regeling		
Vestigingsplaats	Tiel		
Omschrijving	Regio Rivierenland is het samenwerkingsverband van 8 (na herindeling Geldermalsen, Neerijnen en Lingewaard) gemeenten in de Tielerwaard, de Culemborgerwaard, de Betuwe, de Bommelerwaard en het westen van het Land van Maas en Waal.		

Doel	Regio Rivierenland ondersteunt de samenwerking van deze gemeenten. Met een werkgebied met bijna 250.000 inwoners is door schaalvoordelen veel efficiencywinst en voordeel te halen. Regio Rivierenland is het overheidsonderdeel van Fruitdelta Rivierenland, een overkoepelende samenwerking tussen overheid, ondernemers, onderwijs, onderzoek en ondernemende inwoners in het rivierengebied. Fruitdelta Rivierenland heeft als doel om de door de gemeenten geformuleerde economische speerpunten "Agribusiness", "Economie en Logistiek" en "Recreatie en Toerisme" te stimuleren en te versterken.		
Participanten	Gemeente Buren, Culemborg, Maasdriel, Neder-Betuwe, Tiel, West Betuwe, West Maas en Waal en Zaltbommel.		
Bestuurlijk belang	Het Openbaar Lichaam Regio Rivierenland heeft een Algemeen Bestuur. Het Algemeen Bestuur bestaat uit 8 leden. Dit zijn bestuurders van de aangesloten gemeenten.		
Financieel belang	In 2024 hebben wij een bijdrage betaald van € 181.682.		
Eigen vermogen per 1-1	€ 2.527.000	Eigen vermogen per 31-12	€ 2.620.000
Vreemd vermogen per 1-1	€ 11.609.000	Vreemd vermogen per 31-12	€ 11.862.000
Resultaat jaarrekening	€ 347.000		
Relatie met programma	Alle gemeentelijke programma's.		
Beleidsvoornemens	In 2024 is uitvoering gegeven aan het Regionaal Stimulerings Fonds (RSF) en het Regionaal Ambitiedocument met het bijbehorende uitvoeringsprogramma. Daarnaast is regionaal samengewerkt binnen de thema's ruimte, wonen, mobiliteit en duurzaamheid.		
Risico's en getroffen maatregelen	Het risico van de jaarlijkse groei in het verlofsaldo bij medewerkers (latente verlofverplichtingen) heeft niet geleid tot onvoorziene financiële effecten in 2024.		

Uitvoeringsorganisatie Breedbandnetwerk Rivierenland (UBR)

Juridische vorm	Gemeenschappelijke regeling		
Vestigingsplaats	Tiel		
Omschrijving	Deze regeling is getroffen teneinde de aanleg en het beheer van een breedbandnetwerk door de gemeenten in gezamenlijkheid te realiseren. Het breedbandnetwerk staat open voor alle private aanbieders om diensten zoals internettoegang, televisie, telefonie, zorg en onderwijs op afstand aan te bieden aan onze inwoners.		
Doel	In gezamenlijkheid realiseren en onderhouden van een regionaal breedbandnetwerk		
Participanten	Gemeente Culemborg, Maasdriel, Neder-Betuwe, Tiel, West Maas en Waal, West-Betuwe en Zaltbommel.		
Bestuurlijk belang	Het algemeen bestuur telt zeven leden (en plaatsvervangende leden) en is samengesteld uit vertegenwoordigers van de colleges van burgemeester en wethouders van de deelnemende gemeenten.		
Financieel belang	€ 0,- (alleen garantstelling)		
Eigen vermogen per 1-1	€ 563.832	Eigen vermogen per 31-12	€ 851.963
Vreemd vermogen per 1-1	€ 34.318.116	Vreemd vermogen per 31-12	€ 33.208.448
Resultaat jaarrekening	€ 288.132		
Relatie met programma	Fysieke leefomgeving		

Beleidsvoornemens	Gemeenten Culemborg, Maasdriel, Neder-Betuwe, Tiel, West Betuwe, West Maas en Waal en Zaltbommel stemden begin 2020 in met de oprichting van de Uitvoeringsorganisatie Breedbandnetwerk Rivierenland (UBR) om een glasvezelnetwerk in het buitengebied te realiseren. De aanleg van het netwerk was gepland in 2020 en 2021. Door verschillende omstandigheden, waaronder de coronapandemie en de stikstofproblematiek, is er later dan gepland gestart met de aanleg van het netwerk. Ondanks de vertraging in de aanleg van het netwerk zijn er geen negatieve financiële gevolgen. Bij vertraging in de realisatie van de nieuwe aansluitingen komen de inkomsten later op gang, maar parallel daaraan komen de afschrijvingslasten ook pas later ten laste van de exploitatie. Zowel het deelnamepercentage als het daadwerkelijk gebruik van het netwerk is in onze gemeente bovengemiddeld c.q. bijzonder goed. In 2024 zijn de laatste adressen in West Maas en Waal aangesloten en is het netwerk gereed.
Risico's en getroffen maatregelen	De Uitvoeringsorganisatie Breedbandnetwerk Rivierenland is een gemeenschappelijke regeling die taken uitvoert in opdracht van 7 gemeenten in Rivierenland. De deelnemende gemeenten betalen geen bijdrage aan de UBR. De UBR draagt de kosten die zijn verbonden aan de behartiging van de taken die de UBR bij de regeling zijn opgedragen. Ten behoeve van de noodzakelijke investeringen voor de aanleg van het breedbandnetwerk in de gemeenten heeft de UBR een lening afgesloten. De gemeenten staan garant voor het te lenen bedrag op basis van vooraf bepaalde stemverhoudingen. De totale investering is 37,5 miljoen. West Maas en Waal staat voor 3/21e deel garant. Het maximale garantieb bedrag bedraagt dus 5,3 miljoen. Hiervoor hebben wij in ons weerstandsvermogen een bedrag opgenomen.
Veiligheidsregio Gelderland-Zuid (VRGZ)	
Juridische vorm	Gemeenschappelijke regeling
Vestigingsplaats	Nijmegen
Omschrijving	De gemeenschappelijke regeling Veiligheidsregio Gelderland-Zuid (1 januari 2011) is een voortzetting van de gemeenschappelijke regeling Hulpverlening en Veiligheid (1 januari 2004) en bestaat uit de Geneeskundige Hulpverleningsorganisatie in de regio (GHOR), de regionale ambulancevoorziening (RAV), brandweer Gelderland-Zuid, de gemeenschappelijke meldkamer (GMK), het veiligheidsbureau, P&O en Financiën, facilitaire zaken en ICT en een aantal staffuncties. Het samenwerkingsverband behartigt de belangen van de deelnemende gemeenten op het gebied van hulpverlening en veiligheid door te zorgen voor:1. brandweezorg2. vervoer zieken en slachtoffers3. hulpverlening bij rampen4. fysieke veiligheid5. advisering hulpverlening en veiligheid
Doel	Doel van de GR is het in onze regio organiseren van geneeskundige hulpverlening bij ongevallen en rampen (GHOR), de brandweer en rampenbestrijding, de ambulancevoorziening (RAV) en de meldkamer. Met de gemeenschappelijke regeling willen wij als deelnemende gemeenten in Gelderland-Zuid de samenwerking van de hulpverleningsdiensten op een meer eenduidige wijze laten plaatsvinden. De veiligheid in onze gemeente is voor wat betreft het voorkomen en bestrijden van incidenten, rampen en zware ongevallen mede afhankelijk van de kwaliteit van de door de gemeenschappelijke regeling uit te voeren wettelijke taken.
Participanten	Gemeente Berg en Dal, Beuningen, Buren, Culemborg, Druten, Heumen, Maasdriel, Neder-Betuwe, Nijmegen, Tiel, West Betuwe, West Maas en Waal, Wijchen en Zaltbommel
Bestuurlijk belang	Het Algemeen Bestuur (AB) bestaat uit de burgemeesters van de deelnemende gemeenten.
Financieel belang	In 2024 hebben wij een bijdrage betaald van € 1.751.505
Eigen vermogen per 1-1	€ 10.151.000
Eigen vermogen per 31-12	€ 9.635.000

Vreemd vermogen per 1-1	€ 65.252.000	Vreemd vermogen per 31-12	€ 72.556.000
Resultaat jaarrekening	€ 224.000		
Relatie met programma	Burger, bestuur en veiligheid		
Beleidsvoornemens			
Risico's en getroffen maatregelen	De VRGZ heeft een tekort in het weerstandsvermogen van € 1.708.000. Voor het aandeel dat wij hebben in de gemeenschappelijke regeling 3,59% nemen we € 61.352 als risico op in de paragraaf weerstandsvermogen.		

Werkzaam Rivierenland

Juridische vorm	Gemeenschappelijke regeling		
Vestigingsplaats	Geldermalsen		
Omschrijving	Werkzaam Rivierenland is een organisatie voor de uitvoering van de Participatiewet welke per 1 januari 2015 in werking is getreden. Werkzaam Rivierenland is op 1 januari 2016 gestart.		
Doel	Streven naar een zo hoog mogelijke arbeidsparticipatie van de inwoners en, indien nodig, het verstrekken van uitkeringen aan de doelgroep voor de kosten van levensonderhoud. Daartoe wordt zoveel mogelijk samengewerkt met o.a. UWV en Werkgeversorganisaties).		
Participanten	Gemeente Buren, Culemborg, Maasdriel, Neder-Betuwe, Tiel, West Betuwe, West Maas en Waal en Zaltbommel.		
Bestuurlijk belang	Werkzaam Rivierenland wordt bestuurd door een algemeen bestuur en een dagelijks bestuur. Het algemeen bestuur bestaat uit één lid per deelnemende gemeente.		
Financieel belang	In 2024 hebben wij aan bedrijfsvoeringskosten € 1.005.700 betaald.		
Eigen vermogen per 1-1	€ 6.490.300	Eigen vermogen per 31-12	€ 6.230.100
Vreemd vermogen per 1-1	€ 17.060.800	Vreemd vermogen per 31-12	€ 18.742.400
Resultaat jaarrekening	€ 1.488.000		
Relatie met programma	Maatschappelijke zaken		
Beleidsvoornemens	In het jaar 2024 is ingezet op het thema Bestaanszekerheid. Hierover is een werkconferentie georganiseerd. Vooral is stilgestaan bij de vragen: Wat kan Werkzaam Rivierenland daarin betekenen en wat kunnen we gezamenlijk (gemeenten, Werkzaam Rivierenland en partners) daarin voor elkaar maar bovenal voor de inwoners betekenen. Verder is op basis van de alsmaar veranderde regelgeving van de Rijksoverheid gekeken naar de bedrijfsprocessen (efficiënter/ effectiever / klantvriendelijker) en bijstelling van het prijsbeleid voor geleverde diensten. Dit alles om niet alleen financieel toekomstbestendig te zijn maar ook het verschil te maken voor die inwoner die afhankelijk is van inkomensondersteuning en hulp voor het verkrijgen van een passend plek op de arbeidsmarkt. Verder is gestart met de (door)groei naar een sociaal ontwikkelbedrijf.		
Risico's en getroffen maatregelen	De veranderingen in het klantenbestand zetten zich voort. Er is sprake van een toenemend aandeel van hervestigers, jongeren en psychisch kwetsbaren in het bestand van bijstandsgerechtigden. Dit alles heeft effect op de beleidsindicatoren en de kostprijs per klant. Desondanks zijn de resultaten (subsidie en bedrijfsvoering) van Werkzaam Rivierenland nog altijd positief. Uiteraard is ervoor gezorgd dat de risico's voldoende afgedekt blijven (zoals het weerstandsvermogen) en wordt ingezet op aanpassing van het instrumentarium zodat de doelgroepen bediend kunnen worden.		

PARAGRAAF GRONDBELEID

ALGEMEEN

De paragraaf grondbeleid bevat tenminste (BBV, artikel 16):

- een visie op het grondbeleid in relatie tot de realisatie van de doelstellingen van de programma's die zijn opgenomen in de begroting;
- een aanduiding van de wijze waarop de gemeente het grondbeleid uitvoert;
- een actuele prognose van de te verwachten resultaten van de totale grondexploitatie;
- een onderbouwing van de geraamde winstneming;
- de beleidsuitgangspunten omtrent de reserves voor grondzaken in relatie tot de risico's van de grondzaken.

Inleiding

Onder grondbeleid verstaan wij het gehele instrumentarium dat ons ter beschikking staat om ruimtelijke doelstellingen te realiseren. Het omvat de totale strategie van de gemeente rond het verwerven, beheeren, bewerken en uitgeven van gronden. Grondbeleid is een verzamelnaam van een aantal specifieke beleidsuitingen waarmee wij doelstellingen van andere beleidsvelden binnen de gemeente mede mogelijk maken. Het grondbeleid heeft grote invloed op en samenhang met de realisatie van de beleidstaken zoals: ruimtelijke ontwikkeling, volkshuisvesting, verkeer en vervoer, cultuur, sport en recreatie en de economische structuur van de gemeente.

BELEID

Visie en doelstellingen

Sinds januari 2021 voeren wij dynamisch grondbeleid, op basis van de op 12 september 2024 vastgestelde Nota Grondbeleid 2024.

De koers van het grondbeleid is primair actief faciliterend.

Draagt de ruimtelijke ontwikkeling bij aan de realisatie van sectorale beleidsdoelstellingen en bestuurlijke ambities?

Indien de ruimtelijke ontwikkeling:

- in belangrijke mate bijdraagt dan werken wij actief faciliterend mee. In uitzonderlijke situaties zetten we in op actief grondbeleid.
- in beperkte mate bijdraagt dan zetten we in op faciliterend grondbeleid.
- niet bijdraagt, werken wij niet mee.

Afhankelijk van de gekozen grondbeleid zetten wij de volgende instrumenten in:

	Faciliterend grondbeleid	Actief faciliterend grondbeleid	Actief grondbeleid
privaatrechtelijke instrumenten	intentie-, anterieure en posterieure overeenkomst		(strategische) verwerving voeren grondexploitatie gronduitgifte
publiekrechtelijke instrumenten			voorkeursrecht onteigening kostenverhaalsregels voorbereidingsbesluit

Onderstaand treft u de beleidsdocumenten aan die van toepassing zijn:

Gemeentelijke kaders

Beleidsstuk	Jaar
Dorpskwaliteitsplan West Maas en Waal	2019
Woonvisie 2022-2026	2022
Afwegingskader woningbouw 2024	2023
Programma kostenverhaal en financiële bijdragen	2023
Omgevingsvisie West Maas en Waal 2024	2024
Nota Grondbeleid 2024	2024

Vennootschapsbelasting

Vanaf 2016 valt de gemeente onder de vennootschapsbelasting (VpB). De aangiften zijn verzorgd door een extern fiscaal bureau en hebben over 2016 tm 2022 geleid tot nihil aangiften. De aangifte VPB voor 2023 is ingezonden en leidt ook tot een nihil aangifte. Voor 2024 is uitstel aangevraagd.

BOUWGRONDEXPLOITATIE

Beschrijving van de complexen

In onze gemeente zijn de volgende complexen met exploitatieopzet in ontwikkeling:

Woningbouwprojecten:

1. Spitsestraat / Gravin van Rechterenschool Appeltern, geïnvesteerde boekwaarde per 31-12-2024 -€ 256.707.
Het perceel Spitsestraat 8 herbergt de voormalige Gravin van Rechterenschool en het bijbehorende grasveld. Zowel de 4 schoolwoningen als het aangrenzende perceel met bouwkavels zijn verkocht en geleverd. In 2024 zijn de woningen door de ontwikkelaar gerealiseerd., De gemeente heeft het gebied woonrijp gemaakt. Er lopen nog beheer en onderhoudstermijnen. Het openbaar gebied moet nog worden overgedragen. Op basis van de huidige inzichten verwachten wij een voordelig resultaat van € 136.000. Alle opbrengsten zijn inmiddels gerealiseerd. De kosten zijn voor 81% gerealiseerd. Op basis van deze gegevens word voor 2024 € 110.000 aanvullend tussentijds resultaat genomen. (in 2023 namen we € 138.000 resultaat).
2. De Appelhoek fase 1b, Alphen, geïnvesteerde boekwaarde per 31-12-2024 -€ 266.208.
Het gaat om de tweede fase van het plan Appelhoek. Fase 1A is in 2021 opgeleverd. Fase 1B omvat maximaal 27 woningen. De grond is in 2021 verkocht aan projectontwikkelaar Van Wijnen. In 2023 heeft de levering plaatsgevonden en hebben wij de opbrengsten hiervoor ontvangen. In 2024 zijn alle woningen opgeleverd en is het gebied woonrijp gemaakt. In 2025 worden de laatste werkzaamheden, mede ten behoeve van het park afgerond. In 2025 wordt het openbaar gebied overgedragen. Op basis van de huidige inzichten verwachten wij een voordelig resultaat van € 222.000. Alle opbrengsten zijn inmiddels gerealiseerd. De kosten zijn voor 96% gerealiseerd. Op basis van deze gegevens word voor 2024 € 212.000 aanvullend tussentijds resultaat genomen. (in 2023 namen we € 192.000 resultaat).
3. Het Leeuwse Veld. Hiervan is in 2022 respectievelijk 2023 resultaat genomen. Voor de afwikkeling van de laatste fasen zijn reeds eerder voor een periode van 4 jaar toezicht- en beheerskosten ingeraamd.

Overzicht gerealiseerde verkopen:

Nieuwbouw en uitbreidingen	Woningen	Bedrijfs terrein (m²)
<u>Jaartal</u>		
2021	107	7.154
2022	148	3.505
2023	194	0
2024	129	0
Saldo verkochte aantallen	578	10.659

Nog niet in exploitatie genomen gronden

Per 31-12-2024 is geen sprake van niet in exploitatie genomen gronden.

Prognose te verwachten resultaten

Bij de herziening van de exploitatieopzetten is rekening gehouden met de volgende parameters:

- rente 0,9 %, op basis van regelgeving;
- kostenstijging 5%;

Onderstaand overzicht geeft de verwachtingen weer op basis van de laatst herziene exploitatieopzetten. Deze herziene opzetten worden bij deze jaarrekening 2024, door uw raad, vastgesteld.

Omschrijving	Oorspronkelijke grex	Actuele raming	Jaar afronding
<u>Woningbouwprojecten</u>			
Appelhoek fase 1b, Alphen	-€ 456.000	-€ 222.000	2025
Spitsestraat/Gravin van Rechteren, Appeltern	-€ 226.000	-€ 136.000	2025
Totaal woningbouwprojecten	-€ 682.000	-€ 358.000	
Totaal exploitaties met resultaatverwachting - = voordelig resultaat	-€ 682.000	-€ 358.000	

PROJECTEN DERDEN

De financiële verwachtingen van de projecten van derden zonder vastgestelde exploitatieopzet en zonder resultaatverwachting zien er als volgt uit:

Boekwaarde van projecten van derden met exploitatieovereenkomst en in procedure. (bedragen * € 1.000)	Saldo
	31-12-2024
<u>Projecten van derden die doorlopen in 2025</u>	
Kerkstraat/Kerkdwarsstraat, Altforst	1
SF Beton, Appeltern*	2
Kraanbaan, Beneden-Leeuwen	-146
Krozenbogerd, Beneden-Leeuwen	-6
Verplaatsting Aldi, Beneden-Leeuwen	2
Oksel Waterstraat, Beneden-Leeuwen	-67
Lauwendaal, Beneden-Leeuwen	2
Roggeveld vh Leeuwenkwartier, Beneden-Leeuwen	2
Bedrijventerrein Veesteeg Zuid/West, Beneden Leeuwen	0
Molenstraat, Boven-Leeuwen	-1
Industrieweg, Dreumel	0
Vluchtheuvelstraat 1b, Dreumel	0
Buithof, Maasbommel*	-49
Dormio Resort, Maasbommel	2
Erfwonen, Maasbommel	-2
Pleinstraatje/Kasteelhofje, Maasbommel	1
Grachtstraat 27, Wamel	2
Kloosterhof fase 3, Wamel*	2
Wamelse Poort, Wamel*	1
Bedrijventerrein Wamel Oost	5
Overige projecten waarvan nog geen overeenkomsten zijn afgesloten	2
Projecten van derden (- = vooruitgefactureerd)	-247

* deze projecten worden afgesloten in 2024

Kerkstraat/Kerkdwarsstraat (Altforst)

Op de planlocatie Kerkstraat worden 5 starters woningen, 2 seniorenwoningen en 2 vrijstaande woningen gerealiseerd. Op de planlocatie oostelijk van Kerkdwarsstraat 6 en 8 worden 3 vrijstaande woningen opgericht. Het bestemmingsplan is in 2023 vastgesteld. Een deel van de kavels is als zelfbouwkavels verkocht. Het plan is sinds 2024 in uitvoering.

SF Beton (Appeltern)

Dit plan om het terrein van een voormalige steenfabriek te herontwikkelen, staat voorlopig "on hold". Vanuit de initiatiefnemer zijn er geen nieuwe ontwikkelingen. Er is geen zicht op eventuele vervolgstappen. Het project wordt afgesloten met een negatief resultaat van € 2.085..

De Kraanbaan (Beneden-Leeuwen)

Het gaat om een herontwikkeling van de Klef en omliggende terreinen. De ontwikkeling heeft betrekking op maximaal 66 wooneenheden in 3 fasen. Het bestemmingsplan is in 2023 vastgesteld en onherroepelijk geworden. De voorbereidingen voor de uitvoering zijn in volle gang. In 2025 wordt gestart met de sloop en verder uitvoering van het plan. In samenwerking met de projectontwikkelaar is bij de provincie Gelderland de "Steengoed Benutten" subsidie aangevraagd en toegekend gekregen. Deze wordt in jaarlijkse termijnen aan de gemeente uitbetaald. Inmiddels is € 116.000 ontvangen. Na evaluatie en verantwoording vanuit de ontwikkelaar wordt de subsidie doorbetaald.

Bedrijventerrein Vesteeg Zuid West (Beneden-Leeuwen)

In december 2023 sloten wij met de ontwikkelaar een anterieure overeenkomst die voorziet in de ontwikkeling van een bedrijventerrein grenzend aan het huidige terrein tot aan de Maas en Waalweg. In 2024 zijn de gemeentelijke gronden verkochten overgedragen aan de projectontwikkelaar. Inmiddels is de omgevingsvergunning verleend en is het bouwrijp maken gestart. De bouwkavels worden in de 1e helft van 2025 opgeleverd aan de kopers.

Krozenbogerd (Beneden Leeuwen)

Het gaat hierbij om 2,2 ha. Bedrijventerrein aan de Van Heemstraweg - woningen met bedrijfsruimten. De laatste kavels zijn door de ontwikkelaar in 2023 verkocht. Het openbaar gebied moet nog worden overgedragen. Deze overdracht vindt naar verwachting in 2025 plaats.

Verplaatsing Aldi (Beneden-Leeuwen)

In 2024 is Aldi verplaatst van het Dorpsplein in Beneden-Leeuwen naar de Krozenbogerd. In 2025 worden ten behoeve van deze verplaatsing de laatste (verkeers)technische werkzaamheden uitgevoerd. Daarna is het project gereed en kan het worden afgesloten.

Leeuwenkwartier vh Roggeveld Oost (Beneden-Leeuwen)

In december 2023 sloten wij met de ontwikkelaar een anterieure overeenkomst die voorziet in de bouw van 54 woningen. In 2024 is gestart met het bouwrijp maken van het terrein. In 2025 wordt gestart met de verdere uitvoering van het plan.

Lauwendaal (Beneden-Leeuwen)

Op het voormalige sportveld van Leones worden op dit moment 68 woningen gerealiseerd. De bestaande voormalige bedrijfswoning aan de Zandstraat 141, een gemeentelijk monument, krijgt een nieuwe invulling als burgerwoning. Naar verwachting is het project in 2026 gereed.

Waterstraat (Beneden-Leeuwen)

In november 2023 sloten wij met de ontwikkelaar een anterieure overeenkomst voor de realisatie van maximaal 38 zorgclusterappartementen, maximaal 10 studio's en een gebouw voor maatschappelijke doeleinden. Het bestemmingsplan is in 2024 onherroepelijk geworden. In 2024 is bij de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO) een subsidie aangevraagd. Vanuit de Regeling Huisvesting Aandachtsgroepen is een subsidie toegekend van € 68.000, specifiek voor huisvesting van studenten. Door middel van een beschikking worden alle voorwaarden en verplichtingen van deze subsidie doorgelegd aan de initiatiefnemer van het project.

Molenstraat-Zuid (Boven-Leeuwen)

Aan het zuidelijke deel van de Molenstraat in Boven-Leeuwen worden 24 woningen gerealiseerd in de vorm van 2 erven. Het bestemmingsplan is onherroepelijk. De uitvoering van het plan is in 2024 gestart.

Industrieweg (Dreumel)

Aan de Industrieweg in Dreumel is een kleinschalig bedrijvencluster aanwezig. Het bedrijvencluster heeft een rommelige aanblik. Daarnaast is er veel verkeershinder omdat al het transport door de dorpskern

moet. Het terrein komt in aanmerking voor herstructurering. Het bestemmingsplan voor de realisatie van 65 woningen ligt begin 2025 voor ter vaststelling.

Vluchtheuvelstraat 1b (Dreumel)

Op basis van de eind 2021 afgesloten exploitatieovereenkomst wordt dit voormalige bedrijfslocatiegebied ter grootte van 4.916 m² herontwikkeld. Het plan omvat 14 woningen. In 2024 heeft er een contractovername plaatsgevonden. De nieuwe contractpartij neemt de verdere uitvoering van dit plan op. Naar verwachting worden alle woningen in 2025 gerealiseerd.

Buitenhof, Hogenhofstraat 10 (Maasbommel)

Het betreft een ontwikkeling van 24 woningen ter hoogte van Hogenhofstraat 10. De bestemmingsplanprocedure is afgerond. In 2021 is gestart met de bouw. De ontwikkeling is in 2023 opgeleverd en afgesloten. Notariële overdracht van het openbaar gebied, heeft in 2024 plaatsgevonden. Het plan wordt afgesloten met een resultaat van € 48.996. Dit als gevolg van de exploitatiebijdrage die we ontvangen voor de aanleg van de waterberging.

Dormio Resort (Maasbommel)

Er is een (intentie)overeenkomst in voorbereiding met de initiatiefnemers van dit project om tot herontwikkeling van het recreatieproject te komen. De initiatiefnemers zijn bezig met een nieuwe planopzet. De ruimtelijke procedure wordt in 2025 opgestart. Voordat hier stappen in gezet kunnen worden is eerst afstemming nodig tussen initiatiefnemer en Rijkswaterstaat.

Erwonen (Maasbommel)

Aan de Hogenhofstraat, ter hoogte van nr. 23, worden 25 woningen gerealiseerd in de vorm van twee woonerven. Het bestemmingsplan is in 2024 vastgesteld en inmiddels onherroepelijk. De uitvoering start naar verwachting in 2025.

Pleinstraatje/Kasteelhofje (Maasbommel)

De locatie van de voormalige meubelfabriek is herontwikkeld. Het programma bestaat uit 14 woningen. De ontwikkeling is mogelijk gemaakt met een uitgebreide omgevingsvergunning-procedure met ruimtelijke onderbouwing. De ontwikkeling is in 2023 opgeleverd en afgesloten. Overdracht van het openbaar gebied vindt plaats in 2025.

Kloosterhof fase 3 (Wamel)

Kloosterhof fase 3 sluit aan op de 1^e fase van plan Kloosterhof. Er worden 67 woningen gerealiseerd. In 2022 is gestart met bouwrijp maken en realisatie. De woningen zijn in 2023 en 2024 opgeleverd. Het gebied is woonrijp gemaakt en heeft overdracht van het openbaar gebied plaatsgevonden. Het project wordt afgesloten met een negatief resultaat van € 1.562.

Bedrijventerrein Wamel-Oost (Wamel)

Het project Bedrijventerrein Wamel-Oost omvat de uitbreiding van het bestaande bedrijventerrein in Wamel. Het initiatief komt van een reeds gevestigde ondernemer die de wens heeft om het bedrijf op dezelfde locatie uit te breiden.

Het bestemmingsplan is onherroepelijk en initiatiefnemer is momenteel bezig met het verkrijgen van de benodigde vergunningen. Naar verwachting starten de werkzaamheden eind 2025.

Naast de voornoemde projecten zijn er ook nog overige gronden en dergelijke.

Overige gronden en terreinen	Boekwaarde 31-12-2023	Mutatie 2024	Boekwaarde 31-12-2024
Restkavels BT Lageweg	€ 340.350	-340.350	€ 0
Strategische aankopen bouwgrondexploitatie	€ 582.191	€ 0	€ 582.191
Ontwikkeling overige gronden en terreinen	€ 922.541	-€ 340.350	€ 582.191

Reserves en voorzieningen

Reserve Bovenwijkse Voorzieningen

Tot en met 2015 werd van iedere verkochte m² bouwgrond binnen onze gemeente € 10 afgedragen aan de reserve Bovenwijkse voorzieningen. Vanuit de BBV-regelgeving is dit per 1 januari 2016 niet meer toegestaan. De reserve wordt nog vanuit een lopende contractuele verplichting gevoed. Het saldo per 31 december 2024 bedraagt € 555.286.

Voorziening Verliesgevende complexen

Volgens de voorschriften is het bij (te verwachten) exploitatietekorten verplicht een voorziening te vormen. Deze voorziening dient gepresenteerd te worden als correctieboekings op de balanswaarde en maakt dus geen onderdeel uit van het overzicht van reserves en voorzieningen, zoals in de bijlagen opgenomen.

Per 31-12-2024 zijn nog 2 grondexploitaties actueel, waarvan de geactualiseerde calculaties positief zijn. Er is daarom geen voorziening voor verliesgevende complexen meer.

RISICO'S

De gemeente loopt altijd financiële risico's als de verkoop van kavels minder goed loopt dan verwacht in de grondexploitaties. De looptijd van de projecten in de exploitatieopzet is regelmatig geactualiseerd. Voor projecten die op basis daarvan tot een negatief resultaat zouden leiden, is een voorziening getroffen. Risico's zitten met name in:

- planprocedure;
- renterisico;
- afzetrisico;
- kostenstijgingen
- voldoen aan subsidievoorwaarden.

Als de verkoop vertraagd, door procedures die uitlopen, zal er op deze projecten minder winst resultaat behaald worden.

Hoewel er in calculaties rekening wordt gehouden met onvoorziene kosten, kan het zijn dat tijdens de looptijd van het project zich onvoorziene omstandigheden voordoen die de raming daarvan overschrijden. Overigens is het risico beperkt tot 2 grondexploitaties.

Omdat voor alle in exploitatie genomen complexen reeds (verkoop)overeenkomsten zijn afgesloten is het afzetrisico beperkt.

Hoewel wij rekening houden met indexeringen en kostenstijgingen als gevolg van hogere arbeids- en materiaalkosten kan het zijn dat door een instabiele arbeids- grondstoffen- en energiemarkt desondanks hogere kosten voordoen. Ook toenemende rentekosten leggen een druk op de resultaatsverwachtingen.

Door het periodiek actualiseren van de exploitatieopzetten en het nemen van maatregelen (vorming voorziening Verliesgevende complexen) worden de risico's beheersbaar gehouden. Uiteindelijk is er ter dekking van mogelijke onverwachte verliezen de Algemene reserve.

CONCLUSIE

Het verloop van de projecten in de verschillende kernen geeft een divers beeld te zien. In onze gemeente ligt het gemiddelde van de afgelopen vier jaren op 145 woningen per jaar. Hoewel de trend is dat de verkoop van woningen aantrekt kan het zijn dat desondanks de verkopen binnen sommige projecten langzamer gaat dan we oorspronkelijk aannamen, waardoor het resultaat lager wordt.

Bij deze jaarrekening over 2024 zijn de exploitatieopzetten herzien. Kostencalculaties, indexeringen en looptijden zijn geactualiseerd. Dit is van invloed op de geprognosticeerde resultaten.

BESLUIT

Met het vaststellen van de jaarrekening 2024 besluit u als raad:

1. De calculaties voor de lopende 2 complexen: Appelhoek fase 1b (Alphen), Spitsestraat/van Rechterenschool (Appeltern) vast te stellen.
2. De projecten Wamelse Poort, SF Beton Appeltern, Kloosterhof fase 3 Wamel en Buitenhof Maasbommel af te sluiten, tezamen met een voordelig resultaat van € 44.310 en dit in de jaarrekening 2024 te verwerken.
3. Tussentijds resultaat te nemen van Appelhoek fase 1b en Spitsestraat/van Rechterenschool, ter grootte van € 212.000 respectievelijk € 110.000.

OPENBAARHEIDSPARAGRAAF

In 2024 heeft de gemeente West Maas en Waal verdere stappen gezet ter voorbereiding op de implementatie van de Wet open overheid (Woo). De focus lag dit jaar op het inrichten van de randvoorwaarden voor actieve openbaarmaking en het voorbereiden van een projectmatige aanpak voor de uitvoering in 2025.

Anonimiseringstool

In 2024 is de eerder aangeschafte anonimiseringstool organisatiebreed in gebruik genomen. Medewerkers zijn geïnformeerd over de werking en inzet van de tool. Daarmee is een belangrijke stap gezet richting het juridisch verantwoord openbaar maken van documenten, zowel bij Woo-verzoeken als bij actieve publicatie.

Voorbereiding implementatie Woo

In de tweede helft van 2024 is gestart met het opstellen van een projectplan voor de implementatie van de Woo. Dit plan richt zich onder andere op het inrichten van processen, techniek, rolverdeling en bewustwording binnen de organisatie. De daadwerkelijke uitvoering start begin 2025. De voorbereiding is afgestemd met het traject Toekomstbestendig Informatiebeheer, dat zich richt op het verbeteren van de informatiehuishouding.

Woo-verzoeken

In 2024 zijn 31 Woo-verzoeken in behandeling genomen. Dit aantal ligt in lijn met het verwachte gemiddelde voor een gemeente van deze omvang. Er zijn 4 ingebrekestellingen ontvangen wegens het niet tijdig beslissen op een verzoek. Tegen geen van de besluiten is bezwaar of beroep ingesteld.

JAARREKENING

DEEL 3 - FINANCIËN

BALANS

ACTIVA	31-12-2023	31-12-2024
<u>Vaste activa</u>		
Immateriële vaste activa		
- kosten onderzoek en ontwikkeling	€ -	€ -
- bijdragen activa in eigendom derden	€ -	€ -
Materiële vaste activa		
- rioolinvesteringen	€ 16.298.706	€ 16.316.496
- overige investeringen economisch nut	€ 16.190.147	€ 17.686.276
- investeringen maatschappelijk nut	€ 8.097.522	€ 9.731.571
Financiële vaste activa		
- deelnemingen	€ 19.066	€ 19.066
- overige langlopende leningen	€ 16.488.006	€ 17.005.248
Totaal vaste activa	€ 57.093.447	€ 60.758.657
<u>Vlottende activa</u>		
Voorraden bouwgrondexploitaties		
- onderhanden werk	€ -	€ -
- gereed product	€ 340.350	€ -
Vorderingen op openbare lichamen	€ 3.983.334	€ 4.003.492
Overige vorderingen	€ 1.460.433	€ 1.123.932
Kas- en banksaldi	€ -	€ -
Rek-courant niet financiële instellingen	€ 806.188	€ 729.355
Rek-courant met het Rijk	€ 2.796.398	€ 2.323.847
Overlopende activa	€ 2.860.188	€ 3.867.870
Totaal vlottende activa	€ 12.246.891	€ 12.048.496
TOTAAL ACTIVA	€ 69.340.337	€ 72.807.153
PASSIVA	31-12-2023	31-12-2024
<u>Eigen vermogen</u>		
Algemene reserve	€ 11.955.298	€ 13.933.283
Gerealiseerde resultaat	€ 3.307.743	€ 2.073.736
Bestemmingsreserves	€ 5.199.076	€ 5.091.285
Totaal eigen vermogen	€ 20.462.116	€ 21.098.304
Voorzieningen	€ 10.479.310	€ 8.792.823
<u>Langlopende schulden</u>		
Onderhandse leningen van:		
- binnenlandse banken	€ 26.604.707	€ 28.377.447
Totaal langlopende schulden	€ 26.604.707	€ 28.377.447
<u>Vlottende passiva</u>		
Kortlopende schulden	€ 4.502.300	€ 3.596.714
Banksaldi	€ 367.760	€ 2.836.246
Voorraad bouwgrondexploitatie - onderhanden w	€ 792.385	€ 200.916
Overlopende passiva:		
- Nog te betalen bedragen	€ 4.006.111	€ 3.920.038
- Vooruit ontvangen bedragen	€ 2.125.647	€ 3.984.665
- Specifieke uitkeringen EU	€ -	€ -
- Specifieke uitkeringen Rijk	€ -	€ -
- Specifieke uitkeringen overige overheid	€ -	€ -
Totaal vlottende passiva	€ 11.794.203	€ 14.538.579
TOTAAL PASSIVA	€ 69.340.337	€ 72.807.153
Gewaarborgde leningen per 31-12-2024		€ 190.871

OVERZICHT VAN LASTEN EN BATEN

		Raming 2024 vóór wijziging	Raming 2024 ná wijziging	Rekening 2024
<u>A. Programma's:</u>				
1. Wonen, Werken en Recreëren	Baten	€ 3.548.554	€ 3.490.849	€ 3.765.467
	Lasten	€ 6.519.077	€ 5.820.023	€ 4.890.890
	Saldo	€ -2.970.523	€ -2.329.174	€ -1.125.423
2. Maatschappelijke Zaken	Baten	€ 4.128.512	€ 7.832.482	€ 10.024.484
	Lasten	€ 25.466.806	€ 33.823.638	€ 34.658.534
	Saldo	€ -21.338.294	€ -25.991.156	€ -24.634.050
3. Fysieke Leefomgeving	Baten	€ 5.363.897	€ 5.781.449	€ 6.699.024
	Lasten	€ 8.707.328	€ 9.091.358	€ 10.102.301
	Saldo	€ -3.343.431	€ -3.309.909	€ -3.403.277
4. Burger, Bestuur en Veiligheid	Baten	€ 402.652	€ 394.791	€ 503.292
	Lasten	€ 4.265.240	€ 4.220.762	€ 4.557.229
	Saldo	€ -3.862.588	€ -3.825.971	€ -4.053.937
5. Bedrijfsvoering (overhead)	Baten	€ 39.663	€ 67.680	€ 375.140
	Lasten	€ 8.263.862	€ 9.511.592	€ 8.697.387
	Saldo	€ -8.224.199	€ -9.443.912	€ -8.322.247
6. Algemene dekkingsmiddelen Vennootschapsbelasting	Baten	€ 40.692.483	€ 43.126.827	€ 43.184.212
		€ -	€ -	€ -
	Lasten	€ 806.554	€ 865.179	€ 1.009.091
Onvoorzien		€ -	€ -	€ -
	Saldo	€ 39.885.929	€ 42.261.648	€ 42.175.121
Gerealiseerde totaal saldo van baten en lasten		€ 146.894	€ -2.638.474	€ 636.187
<u>B. Mutaties in reserves:</u>				
1. Wonen, Werken en Recreëren	Toevoegingen	€ 15.000	€ 15.000	€ 15.000
	Onttrekkingen	€ 15.400	€ 430.620	€ 421.070
	Saldo	€ 400	€ 415.620	€ 406.070
2. Maatschappelijke Zaken	Toevoegingen	€ -	€ -	€ -
	Onttrekkingen	€ 95.908	€ 511.618	€ 507.227
	Saldo	€ 95.908	€ 511.618	€ 507.227
3. Fysieke Leefomgeving	Toevoegingen	€ -	€ -	€ -
	Onttrekkingen	€ 54.474	€ 280.169	€ 256.969
	Saldo	€ 54.474	€ 280.169	€ 256.969
4. Burger, Bestuur en Veiligheid	Toevoegingen	€ -	€ -	€ -
	Onttrekkingen	€ -	€ -	€ -
	Saldo	€ -	€ -	€ -
5. Bedrijfsvoering	Toevoegingen	€ -	€ -	€ -
	Onttrekkingen	€ -	€ 1.840.278	€ 267.283
	Saldo	€ -	€ 1.840.278	€ 267.283
6. Algemene dekkingsmiddelen	Toevoegingen	€ -	€ -	€ -
	Onttrekkingen	€ -	€ -	€ -
	Saldo	€ -	€ -	€ -
Totaal mutaties reserves (- toev./ + ontt.)		€ 150.782	€ 3.047.685	€ 1.437.549
Gerealiseerde resultaat (A+B)		€ 297.676	€ 409.211	€ 2.073.736

TOELICHTING BALANS

Algemeen

Inleiding

De jaarrekening wordt opgemaakt met inachtneming van de voorschriften die worden gegeven in het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV).

Bestendige gedragslijn

Bij het opstellen van de resultatenrekening en de balans wordt jaarlijks een bestendige gedragslijn gevolgd. Voor zover er aanleiding bestaat om op onderdelen van deze gedragslijn af te wijken, dan wordt dit uitdrukkelijk in de toelichting op de betreffende posten vermeld.

BTW-compensatiefonds

Per 1 januari 2003 is het BTW-compensatiefonds (BCF) ingevoerd. In overeenstemming met de regelgeving worden vanaf die datum de daarvoor in aanmerking komende nieuwe immateriële en materiële vaste activa gewaardeerd tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs exclusief BTW. De oude activa (t/m 2002) blijven gewaardeerd inclusief BTW.

Vaste activa

Waarderingsgrondslagen

De immateriële en materiële vaste activa zijn gewaardeerd tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs. De verkrijgingsprijs kan worden omschreven als de inkoopprijs en de bijkomende kosten, de vervaardigingsprijs is de aanschaffingskosten van de gebruikte grond- en hulpstoffen en de overige kosten die rechtstreeks aan de vervaardiging kunnen worden toegerekend.

Bijdragen aan activa in eigendom van derden worden geactiveerd indien sprake is van een overeengekomen wijze van investeren door een derde die bijdraagt aan de publieke taak en terugvordering van de bijdrage of een ander verhaalsrecht mogelijk is.

De financiële vaste activa zijn gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs. De leningen u/g zijn opgenomen voor het nominale openstaande saldo per 31-12-2024.

Afschrijvingen

Afschrijving start in principe vanaf het moment dat het object, geheel of gedeeltelijk, voor gebruik beschikbaar is en met inachtneming van de verwachte gebruiksduur of nuttigheidsduur.

Met ingang van 2019 vindt de waardering en afschrijving van activa plaats conform de regels zoals opgenomen in de nota activabeleid die is vastgesteld in de raadsvergadering van 24 januari 2019.

Bij de vernieuwing van de BBV-regelgeving van maart 2016 is de systematiek van activering en afschrijving voor alle investeringen gelijk getrokken. Zowel investeringen met een economisch nut als investeringen met een maatschappelijk nut worden vanaf 1 januari 2017 geactiveerd en over de toekomstige gebruiksduur afgeschreven.

Extra afschrijving op investeringen vindt uitsluitend plaats in de gevallen dat de gekozen afschrijvingsduur te lang bleek in relatie tot de verwachte resterende gebruiksduur van de desbetreffende investering. Dit kan b.v. het geval zijn indien sprake is van gewijzigde inzichten in de technische of economische levensduur van het actief. Deze extra afschrijvingen geschieden onafhankelijk van het resultaat van het boekjaar.

Balansrubricering

De balansrubricering is conform het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten.

Vlottende activa

Vorraden

De bij de balans opgenomen voorraden hebben uitsluitend betrekking op bouwgrondexploitaties en bedrijventerreinen. Deze zijn gewaardeerd tegen kostprijs verminderd met de reeds gerealiseerde verkoopopbrengsten en inzet van reserves. Onder kostprijs wordt in dit verband verstaan de plankosten, verwervingskosten, sloopkosten, kosten van bouw- en woonrijpmaken en de toegerekende rentekosten. Voor te verwachten verliezen is een voorziening gevormd die als correctiepost op de voorraden is opgenomen.

De overige aanwezige (werk)voorraden worden niet vastgelegd en komen daarom niet tot uitdrukking op de balans. De omvang van deze voorraden is relatief gering.

Vorderingen

De vorderingen op derden zijn gewaardeerd tegen nominale waarde. De op de balansdatum openstaande vorderingen zijn (globaal) op hun volwaardigheid beoordeeld. Voor verwachte oninbaarheid is een voorziening in mindering gebracht.

De vorderingen worden in de toelichting op de balans nader gespecificeerd conform de voorgeschreven indeling.

Overlopende activa

De overlopende activa zijn gewaardeerd op de nominale waarde. Het hieronder opgenomen schuldrestant van leningen sociale dienstverlening is op volwaardigheid beoordeeld. Hierbij is een voorziening getroffen ter dekking van de risico's van dubieusheid of oninbaarheid. Deze voorziening is in mindering gebracht op het saldo.

Eigen vermogen

Het eigen vermogen bestaat uit de reserves en het resultaat na bestemming volgend uit de programmarekening.

Voorzieningen

De voorzieningen worden gewaardeerd op het nominale bedrag van de betrokken verplichting c.q. het voorzienbare verlies. De pensioenverplichting ten behoeve van de wethouders is gewaardeerd op de contante waarde van toekomstige uitkeringsverplichtingen.

De voorziening Instandhouding rioleringen betreft een artikel 44, lid 2 BBV voorziening. Het betreft via rioolheffingen verkregen middelen die altijd voor het rioleringsdoel moeten worden aangewend. In het gemeentelijk rioleringsplan wordt met deze middelen rekening gehouden.

De onderhoudsvoorzieningen worden afgestemd op een meerjarenraming van het uit te voeren groot onderhoud.

Langlopende schulden

De langlopende schulden zijn gewaardeerd tegen de nominale waarde, verminderd met de gedane aflossingen. De schulden hebben een rentetypische looptijd van één jaar of langer.

Vlottende passiva

De vlottende passiva zijn gewaardeerd tegen de nominale waarde. Het betreft schulden met een rentetypische looptijd van korter dan één jaar.

Overlopende passiva

Hieronder worden verplichtingen opgenomen die in het rekeningsjaar zijn ontstaan en in een volgend jaar worden afgewikkeld (betaald).

Gewaarborgde leningen

Onder bij de balans wordt een indicatie gegeven van het restantbedrag van de gewaarborgde geldleningen. Het betreft lopende garantiestellingen voor eigen (particulier) woningbezit, sociale woningbouw door Woonstichting 'De Kernen', zorginstellingen (Sivoz) en nutsbedrijven (Vitens). De risico's van de garantieverlening eigen woningbezit worden voor aanvragen na 1 januari 1995 gedragen door het Waarborgfonds Sociale Woningbouw. De gemeente treedt hierbij alleen nog op als 'achtervang'.

Toelichting activa

Vaste activa

Activa-klasse	Omschrijving	Boekwaarde 1-1-2024	Vermeerderingen 2024		Verminderingen 2024		Afschrijvingen Aflossingen 2024	Boekwaarde 31-12-2024
			interne verrekeningen	overigen	bijdragen van derden	afwaardering int.verr.		
	<u>Immateriële vaste activa</u>							
01000	Bijdragen aan activa van derden	0					0	0
		0	0	0	0	0	0	0
	<u>Materiële vaste activa</u>							
	<u>Investerings met een economisch nut</u>							
00010	Materiële vaste activa in erfpacht	658.775						658.775
00020	Gronden en (sport)terreinen	592.867					7.673	585.194
00030	Strategische gronden	582.191						582.191
00040	Woonruimten	58.511					4.501	54.010
00050	Bedrijfsgebouwen	12.763.384		1.844.388			522.340	14.085.432
00070	Vervoermiddelen	329.568		134.319			70.187	393.700
00080	Machines, apparaten, installaties	506.443		239.909			77.894	668.458
00090	Rioolinvesteringen	16.298.706		879.234	67.283		794.160	16.316.497
00100	Overige inv. met economisch nut	698.408		162.748	608		202.033	658.515
	<u>Inv. openb. ruimte met maatsch. nut (t/m 2016)</u>							
00060	Grond-, weg- & waterbouwk. werken	92.041					25.879	66.162
00110	Overige inv. met maatschappelijk nut	0						0
	<u>Inv. openb. ruimte met maatsch. nut (m.i.v. 2017)</u>							
00060	Grond-, weg- & waterbouwk. werken	8.005.481		1.952.714	58.454		234.332	9.665.409
		40.586.376	0	5.213.312	126.345	0	1.938.999	43.734.344
	<u>Financiële vaste activa</u>							
04100	Aandelen gem.sch.reg.& deelnemingen	19.066						19.066
05000	Geldlening MFA De Rosmolen Ben-Leeuw (F1)	1.161.708					71.449	1.090.258
05000	Geldlening MFA De Rosmolen Ben-Leeuw (F2)	1.757.560					39.740	1.717.821
05000	Geldlening stg. Kulturhus Boven-Leeuwen	2.682.592					83.752	2.598.840
05000	Geldlening MFA Dreumel	3.505.852					94.622	3.411.230
05000	Geldlening MFA Dreumel - aanvullend	306.295					8.267	298.028
05000	Geldlening dorps huis De Hucht Alphen	0						0
05000	Geldlening 2 dorps huis De Hucht Alphen	1.253.809					24.114	1.229.695
05000	Geldlening hanzehuys	0						0
05000	Geldlening Yasemin Maaltijdservice	40.000					40.000	0
05000	Geldlening Jasmin Services	500.000					500.000	0
05000	Verstrekte duurzaamheidsleningen	1.314.282		366			164.044	1.150.604
05000	Verstrekte blijversleningen	0						0
05000	Verstrekte toekomstbestendig wonen leningen	239.494		133.701			13.325	359.870
05000	Verstrekte startersleningen	3.595.135		1.962.352			579.254	4.978.234
05000	Verstrekte stimuleringsleningen duurzaamheid	131.279		50.000			10.611	170.667
		16.507.072	0	2.146.419	0	0	1.629.177	17.024.314

Zoals uit het overzicht blijkt, bedragen de totale investeringsuitgaven 2024 € 5.213.312 en de inkomsten, bestaande uit subsidies en bijdragen € 126.345. Een gedetailleerd overzicht van de investeringen in 2024 is als bijlage opgenomen bij de jaarstukken.

Financiële vaste activa

De gemeente is in het bezit van 18.693 gewone aandelen Vitens. De nominale waarde hiervan is € 1 per aandeel. Als aandeelhouder komen alleen publiekrechtelijke (direct of indirect) rechtspersonen in aanmerking. Verder bezit de gemeente aandelen borgstellingsfonds met een nominale waarde van € 373. De aandelen worden op de balans opgenomen voor de nominale waarde. In totaal derhalve € 18.693 + € 373 = € 19.066

Op 31 december 2008 is met de Stichting Kulturhus Boven-Leeuwen een leningsovereenkomst aangegaan voor een bedrag van € 4.709.436 tegen een rentepercentage van 4,75%. De uitbetaling van het geleende bedrag heeft per 31 december 2008 plaatsgevonden door verrekening met de door de stichting aan de gemeente verschuldigde koopsom voor het kulturhus D'n Dulper te Boven-Leeuwen. Na vermindering met de van derden toegezegde investeringssubsidies voor het kulturhus ad € 1.223.000 resteerde per saldo een verstrekking van € 3.486.436. Vanaf 1 januari 2018 is het rentepercentage verlaagd naar 2%. Per 31 december 2024 bedraagt het schuldrestant € 2.598.840.

Met als formele ingangsdatum 1 juli 2011 heeft in 2014 de overdracht plaats gevonden van de multifunctionele accommodatie te Dreumel aan de Stichting MFA Dreumel D'n Hoender. Hiertoe is aan de Stichting een geldlening verstrekt ter grootte van de koopsom ad € 5.676.544, verminderd met de

verkregen c.q. te verkrijgen subsidies en bijdragen ad € 792.500 alsmede de verhaalbare omzetbelasting ad € 562.000.

De geldlening, per saldo groot € 4.322.000, is verstrekt tegen een rente van 4,25% en aflossing op basis van 40 jaar annuïtair. Met ingang van 1 juli 2017 is het rentepercentage verlaagd naar 2%. Per 31 december 2024 bedraagt het schuldrestant € 3.411.230.

De gemeente en de Stichting MFA Dreumel D'n Hoender zijn overeengekomen dat de koopsom voor MFA D'n Hoender in Dreumel als gevolg van de BTW-heffing hoger ligt dan in 2011 is overeengekomen. Afgesproken is dat de hogere koopsom voor rekening van de stichting is. Daarom is er in 2018 een aanvullende lening verstrekt van € 352.601 tegen 2% rente. De aflossingstermijn is gelijk aan die van de oorspronkelijk lening, zodat op hetzelfde moment beide leningen zijn afgelost. Per 31 december 2024 bedraagt het schuldrestant € 298.028.

Per 5 januari 2015 heeft aan de Stichting Sport & Recreatie te Beneden-Leeuwen de eerste overdracht plaatsgevonden van de multifunctionele accommodatie De Rosmolen te Beneden-Leeuwen. Hiertoe is aan de Stichting een geldlening verstrekt ter grootte van de koopsom ad € 1.849.000, verminderd met de verhaalbare omzetbelasting ad € 289.000. De geldlening, pro resto groot € 1.560.000, is verstrekt tegen een rente van 2,25% en aflossing o.b.v. 40 jaar annuïtair. Vanaf 2018 is het rentepercentage verlaagd naar 2%. Per 31 december 2024 bedraagt het schuldrestant € 1.090.258.

Op 5 januari 2016 heeft de tweede overdracht plaatsgevonden. Hiertoe is aan de Stichting een tweede geldlening verstrekt ter grootte van € 2.045.000, tegen gelijke condities. Per 31 december 2024 bedraagt het schuldrestant van deze lening € 1.717.821.

Voor de verbouwing van dorps huis De Hucht in Alphen is € 1.345.630 beschikbaar gesteld. Tijdens de bouw heeft de gemeente het krediet in meerdere termijnen overgemaakt naar de stichting. In 2022 heeft de financiële afwikkeling plaatsgevonden waarbij de lening is geformaliseerd. Aflossing vindt plaats in 40 jaar annuïtair tegen een rentepercentage van 2%. Per 31 december 2023 bedraagt het schuldrestant van deze lening € 1.229.695.

Op grond van de op 9 juni 2012 gesloten deelnemingsovereenkomst met de Stichting Stimuleringsfonds Volkshuisvesting Nederlandse Gemeenten zijn er ultimo 2024 240 startersleningen verstrekt. Per 31 december 2024 bedraagt het schuldrestant hiervan in totaal € 4.978.234 Per 31 december 2024 zijn er 5 stimuleringsleningen verstrekt waarvan het schuldrestant € 170.667 bedraagt. Vanaf 2017 is deze stichting eveneens financiële dienstverlener voor het verstrekken van duurzaamheidsleningen. Per 31 december 2024 zijn er 261 leningen verstrekt waarvan het schuldrestant € 1.150.604 bedraagt. Het verstrekken van duurzaamheidsleningen is per 31-12-2022 gestopt. Per 1 januari 2023 zijn de duurzaamheidsleningen vervangen door toekomstbestendigwonenleningen. Voordeel bij deze leningen is dat de provincie voor 50% deelneemt in de verstrekkingen. Per 31-12-2024 zijn er 45 leningen verstrekt waarvan het schuldrestant € 359.870 bedraagt.

Voor de opvang van Oekraïense vluchtelingen is een overeenkomst gesloten met Yasemin Maaltijdservice. Er zijn in 2022 een tweetal leningen aan Yasemin verstrekt. De eerste lening groot € 150.000 is in 2022 volledig terugbetaald. Deze lening is verstrekt om de opstart van Yasemin te versnellen en hen te faciliteren met financiële middelen om e.e.a. aan verbouwing/aanpassing te realiseren. De tweede lening groot € 350.000 is eind november verstrekt. Deze lening is verstrekt voor de verbouwing van de benedenverdieping. Dit geeft mogelijkheid om meer vluchtelingen op te vangen. De verbouwing is per 1 februari 2023 gereed. Yasemin Maaltijdservice is intussen overgegaan in Jasmin Group, waarbij de lening overgenomen is. Per 31 december 2024 is deze lening volledig afgelost.

Voor de opvang van Oekraïense vluchtelingen is in augustus 2023 een nieuwe overeenkomst gesloten met de Jasmin Group. De Jasmin Group heeft 2 panden aangekocht volgens afspraak in deze nieuwe overeenkomst, te weten Raadhuisdijk 18 te Maasbommel en Wilhelminastraat 9 te Wamel. Op 9 september is een lening groot € 500.000 verstrekt voor de verbouwing van de beide panden zodat ook hier huisvesting plaats kan vinden. Er is vervolgens een dispuut ontstaan wat geleid heeft tot 2 rechtszaken. Teneinde het dispuut te beëindigen is er een vaststellingsovereenkomst met de Jasmin Group gesloten waarbij deze lening meegenomen is. Per 31 december 2024 is deze lening dan ook volledig afgelost.

Vlottende activa

Vorraden

De voorraden hebben betrekking op de gemeentelijke bouwgrondexploitaties. Als gevolg van wijzigingen in het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV) worden hier uitsluitend de BIE-gronden verantwoord.

Hiervan wordt onderstaand een overzicht gegeven op basis van de stand per 31-12-2024.

Bouwgronden in exploitatie	Totaal	Woningbouw	Bedrijfsterrein
Boekwaarde begin begrotingsjaar	-€ 792.385	-€ 792.385	€ 0
Vermeerderingen	€ 269.469	€ 269.469	€ 0
Verminderingen	€ 0	€ 0	€ 0
Boekwaarde einde begrotingsjaar	-€ 522.916	-€ 522.916	€ 0
Geraamde nog te maken kosten	€ 169.380	€ 169.380	€ 0
Geraamde opbrengsten	€ 4.706	€ 4.706	€ 0
Geraamd eindresultaat	-€ 358.242	-€ 358.242	€ 0

Bouwgrond in Exploitatie

De bouwgronden in exploitatie, met een boekwaarde van € 522.916 zijn verantwoord onder de balanspost onderhanden werken. Per 31 december 2024 zijn de resultaatsverwachtingen hiervan berekend op totaal ruim € 358.242 positief.

Voorraad gereed product

Deze post die een waarde vertegenwoordigde van € 340.350 is per 31-12-2024 afgeboekt. De 2 restkavels van voormalig BT Lageweg zijn verkocht.

Strategische gronden

Als gevolg van gewijzigde verslaggevingsregelgeving maken de strategische gronden, met een boekwaarde per 31-12-2024 van € 582.191 deel uit van de Materiele Vaste Activa.

Vorderingen

Het totaal van de vorderingen bedraagt ultimo 2024 € 6.058.962. Ter dekking van de risico's van dubieusheid of oninbaarheid is hierop een bedrag van € 931.537 in mindering gebracht. Het balanssaldo bedraagt daarom € 5.127.740. De vorderingen kunnen naar aard als volgt worden onderverdeeld:

	Saldo 31-12-2023	Saldo 31-12-2024
<u>Vorderingen op openbare lichamen</u>		
Te vorderen btw BTW-compensatiefonds	€ 4.057.758	€ 3.994.389
Debiteuren overheid algemeen	€ 576	€ 9.103
Subtotaal	€ 4.058.335	€ 4.003.492
<u>Overige vorderingen</u>		
Vorderingen subkassiers burgerzaken / sportaccommodaties	€ 4.476	€ 3.363
Betaalde waarborgsommen	€ 49.500	€ 49.500
<i>Debiteuren niet overheid algemeen:</i>		
publiekrechtelijke vorderingen	€ 799.316	€ 546.125
privaatrechtelijke vorderingen	€ 816.565	€ 777.071
Subtotaal	€ 1.669.857	€ 1.376.059
Debiteuren belastingen	€ 495.991	€ 264.283
Debiteuren sociale zaken*	€ 436.316	€ 415.127
Subtotaal	€ 932.307	€ 679.410
<u>Voorziening Dubieuze debiteuren</u>		
publiekrechtelijke vorderingen	-€ 574.036	-€ 395.479
privaatrechtelijke vorderingen	-€ 343.334	-€ 356.436
debiteuren belastingen	-€ 119.397	-€ 115.797
debiteuren sociale zaken*	-€ 104.964	-€ 63.825
Subtotaal	-€ 1.141.731	-€ 931.537
Totaal balanspost vorderingen	€ 5.518.768	€ 5.127.424

Schatkistbankieren

Decentrale overheden zijn verplicht om hun overtollige middelen in 's Rijks schatkist aan te houden. Met ingang van de jaarrekening 2014 dient in de toelichting bij de balans te worden gerapporteerd over het drempelbedrag en het gebruik daarvan in elk kwartaal. Het drempelbedrag is gelijk aan 2,0% van het begrotingstotaal. Voor onze gemeente komt dit neer op 2,0% van € 54.028.867 = € 1.080.577. Het gehanteerde begrotingstotaal is exclusief de in 2024 vastgestelde begrotingswijzigingen.

Berekening drempelbedrag schatkistbankieren 2024:

Berekening benutting drempelbedrag schatkistbankieren (bedragen x € 1000)					
		Verslagjaar			
(1)	Drempelbedrag	1080,57734			
		Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4
(2)	Kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen	10	77	83	58
(3a) = (1) > (2)	Ruimte onder het drempelbedrag	1.071	1.004	997	1.023
(3b) = (2) > (1)	Overschrijding van het drempelbedrag	-	-	-	-
(1) Berekening drempelbedrag					
		Verslagjaar			
(4a)	Begrotingstotaal verslagjaar	54.029			
(4b)	Het deel van het begrotingstotaal dat kleiner of gelijk is aan € 500 miljoen	54.029			
(4c)	Het deel van het begrotingstotaal dat de € 500 miljoen te boven gaat				
(1) = (4b)*0,02 + (4c)*0,002 met een minimum van €1.000.000 als het begrotings totaal kleiner of gelijk is aan 500 mln. En als begrotingstotaal groter dan € 500 miljoen is is het drempelbedrag gelijk aan € 10 miljoen, vermeerderd met 0,2% van het deel van het begrotingstotaal dat de € 500 miljoen te boven gaat.	Drempelbedrag	1080,57734			
(2) Berekening kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen					
		Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4
(5a)	Som van de per dag buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen (negatieve bedragen tellen als nihil)	893	6.972	7.667	5.334
(5b)	Dagen in het kwartaal	91	91	92	92
(2) - (5a) / (5b)	Kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen	10	77	83	58

Liquide middelen

Per 31-12-2024 resteerde per saldo een schuld in rekening-courant en zijn de banksaldi opgenomen onder de vlottende passiva.

Rekening-courant niet financiële instellingen

Op grond van de deelnemersovereenkomst met de Stichting Stimuleringsfonds Volkshuisvesting Nederlandse Gemeenten (SVn) wordt ter verrekening van toegekende starters-, stimulerings-, duurzaamheids- en toekomstbestendigwonenleningen alsmede rente en kosten een rekening-courant aangehouden bij SVn. Per 31-12-2024 is er sprake van € 729.354 vordering bij SVn. Het saldo is als volgt opgebouwd:

• Rekening-courant startersleningen	€	139.560
• Rekening-courant stimuleringsleningen	€	115.526
• Rekening-courant duurzaamheidsleningen	€	20.775
• Rekening-courant toekomstbestendigwonenleningen	€	453.493
Totaal:	€	729.354

Rekening-courant met het Rijk

Deze post betreft de aangehouden middelen op de rekening courant relatie met het Rijk uit hoofde van het schatkistbankieren. Deze kunnen zonder beperking of boete worden omgezet in kasgeld.

Overlopende activa

Het totaal van de overlopende activa bedraagt € 3.867.870.

Hieronder zijn vooruitbetaalde bedragen opgenomen van in totaal € 1.068.383 voor nog te ontvangen goederen en diensten in 2024 (en volgende jaren). Het betreft bevoorschotting in het kader van personele verplichtingen, verzekeringspremies, telefoonkosten, contributies, abonnementen en onderhoudscontracten e.d.

Wegens nog te ontvangen is een bedrag verantwoord van € 2.799.487. Deze baten hebben betrekking op 2024 en vroegere jaren. Dit betreft:

• nog te ontvangen Toeristenbelastingen en watertoeristenbelasting	€	184.644
• nog te ontvangen specifieke uitkering Oekraïne	€	1.524.627
• nog te ontvangen specifieke uitkering sport	€	17.170

• nog te ontvangen specifieke uitkering btw-sport	€ 16.328
• nog te ontvangen subsidie	€ 5.000
• nog te ontvangen Werkzaam teruggaaf voorschotten en bedrijfsresultaat 2024	€ 338.400
• nog te formaliseren belastingheffingen BSR	€ 62.035
• nog te ontvangen BSR teruggaaf voorschotten 2024	€ 17.000
• nog te ontvangen eindafrekening MGR 2024	€ 103.200
• nog te ontvangen projecten r.o.	€ 161.835
• nog te ontvangen vergoedingen van Avri voor zwerfafval	€ 27.000
• nog te ontvangen IZA gelden 2024	€ 128.361
• niet vervallen rente 2024 verstrekte geldleningen	€ 55.113
• nog te ontvangen bijdrage reg. jeugdrecl.	€ 12.775
• nog te ontvangen verrekenbedrag algemene uitkering 2024	€ 52.027
• nog te ontvangen energiekosten 2024	€ 48.617
• nog te ontvangen doorbelaste kosten eigen personeel	€ 31.329
• nog te ontvangen huur Museum	€ 14.024
	€ 2.799.487

Toelichting passiva

Overzicht reserves en voorzieningen

Omschrijving	Pr.	Boekwaarde 1-1-2024	Vermeerderingen 2024			Verminderingen 2024				Boekwaarde 31-12-2024
			t.l.v. de exploitatie		Ontv. van derden / subsidies	t.g.v. de exploitatie			Directe aanwending	
			rente	overige		ter dekking afschrijving	vrijval	overige		
<u>Algemene reserves</u>										
Algemene reserve	6	€ 11.955.298		€ 3.307.743				€ 1.329.758		€ 13.933.283
Saldo rekening van baten & lasten	6	€ 3.307.743		€ 2.073.736				€ 3.307.743		€ 2.073.736
Totaal algemene reserves		€ 15.263.041	€ -	€ 5.381.479	€ -	€ -	€ -	€ 4.637.501	€ -	€ 16.007.019
<u>Bestemmingsreserves</u>										
Kapitaallasten	6	€ 3.963.836				€ 85.533		€ 25.767		€ 3.852.536
Stimuleringsfonds recreatie & toerisme	1	€ 116.675		€ 15.000				€ -		€ 131.675
Bovenwijkse voorzieningen	1	€ 555.286		€ -				€ -		€ 555.286
Afkoopsommen (erfpacht)	2	€ 553.226		€ -				€ 11.492		€ 541.734
Privatisering voetbalvelden	2	€ 10.055		€ -				€ -		€ 10.055
Totaal bestemmingsreserves		€ 5.199.078	€ -	€ 15.000	€ -	€ 85.533	€ -	€ 37.259	€ -	€ 5.091.286
Totaal reserves		€ 20.462.119	€ -	€ 5.396.479	€ -	€ 85.533	€ -	€ 4.674.760	€ -	€ 21.098.305
<u>Voorzieningen</u>										
Pensioenen / overlijdensrisico (vm) wethouders	4	€ 2.118.092		€ 321.463					€ 117.537	€ 2.322.018
Wachtgelduitkeringen wethouders	4	€ 56.575		€ -					€ 56.575	€ -
Voormalig personeel	5	€ 202.635						€ 108.494	€ 94.141	€ -
Verlofstand personeel	5	€ -		€ 197.815					€ -	€ 197.815
Onderh. gem. gebouwen en (zelfst.) welzijnsacc.	2	€ 2.006.036		€ 531.741					€ 188.932	€ 2.348.845
Beheer en onderhoud wegen	3	€ 911.687		€ 846.122					€ 1.402.739	€ 355.070
Instandhouding rioleringen	3	€ 1.003.056		€ 28.246					€ -	€ 1.031.302
B.& O.-fonds ontzandingen	1	€ 2.101.786		€ -					€ -	€ 2.101.786
Civiele kunstwerken	3	€ 85.264		€ 31.010	€ 326.769				€ 7.057	€ 435.986
Lasten Maasbommel en Wamel	2	€ 1.994.179				€ 1.994.179				€ -
Totaal voorzieningen		€ 10.479.310	€ -	€ 1.956.397	€ 326.769	€ 1.994.179	€ -	€ 108.494	€ 1.866.981	€ 8.792.822
TOTAAL RESERVES EN VOORZIENINGEN		€ 30.941.429	€ -	€ 7.352.876	€ 326.769	€ 2.079.712	€ -	€ 4.783.254	€ 1.866.981	€ 29.891.127

Algemeen

Op grond van de op 07 december 2023 vastgestelde financiële verordening is in de raadsvergadering van 14 november 2019 de nota Reserves en Voorzieningen 2019 vastgesteld. De datum van inwerkingtreding is gesteld op 1 december 2019. Deze nota behandelt de vorming en besteding van reserves en voorzieningen en bepaalt de toerekening en verwerking van rente over de reserves en voorzieningen. Verder wordt aandacht besteed aan door de raad te stellen beleidskaders op het gebied van reserves en voorzieningen.

Eigen vermogen

Het eigen vermogen bestaat uit de reserves en het saldo van de programmarekening na bestemming. De reserves worden onderscheiden in een algemene reserve en bestemmingsreserves. De specificatie en het verloop van de reserves is weergegeven in het overzicht reserves en voorzieningen. Op grond van de financiële verordening 2023 wordt er geen rente berekend over reserves en voorzieningen.

Hieronder volgt een nadere toelichting op het doel en de plaatsgevonden mutaties in 2024 van de reserves en voorzieningen.

Algemene reserves

06001 Algemene reserve		
Doel: buffer voor opvang van financiële risico's, negatieve exploitatieresultaten en onvoorziene ontwikkelingen.		
Stand van de reserve op 1 januari 2024		€ 11.955.298
- Toevoegingen:		
- Rekeningresultaat 2023	€ 3.307.743	
Totaal vermeerderingen		€ 3.307.743
- Onttrekkingen:		
- Dekking t.b.v. budget overhevelingen 2023	€ 1.322.587	
- Dekking t.b.v. Hanzestad	€ 5.850	
- Dekking t.b.v. Financiële middelen voor inrichting HR-systeem	€ 1.321	
Totaal verminderen		€ -1.329.758
Stand van de reserve op 31 december 2024		€ 13.933.283
Op basis van reeds genomen raadsbesluiten resteert ultimo 2024 een aanwendingsverplichting van € 2.623.064.		

06102 Saldo rekening van baten en lasten		
Het saldo van de programmarekening 2024 bedraagt € 2.073.736 positief en is afzonderlijk op de balans onder het eigen vermogen opgenomen.		

Bestemmingsreserves

06201 Reserve kapitaallasten		
Doel: dekking afschrijvingslasten materiële vaste activa		
Stand van de reserve op 1 januari 2024		€ 3.963.836
- Toevoegingen:		
	€ -	
Totaal vermeerderingen		€ -
- Onttrekkingen:		
- Dekking exploitatiebijdrage Kultuurhus Boven-Leeuwen	€ 7.517	
- Dekking expl.bijdrage MFA Rosmolen Beneden-Leeuwen	€ 9.631	
- Dekking expl.bijdrage MFA Rosmolen Beneden-Leeuwen	€ 1.428	
- Dekking exploitatiebijdrage MFA Dreumel	€ 7.191	
- Dekking afschrijving IKC	€ 5.714	
- Dekking afschrijving Herinrichting Brouwershof	€ 3.750	
- Dekking afschrijving Kurstjensplein	€ 17.250	
- Dekking afschrijving Heemstraweg	€ 6.916	
- Dekking afschrijving Verkeersmaatregelen Trambaan	€ 1.298	
- Dekking afschrijving MFA Hanzehuys	€ 48.545	
- Dekking afschrijving Water- en groenopgave Bennemaker	€ 2.060	
Totaal verminderen		€ -111.300
Stand van de reserve op 31 december 2024		€ 3.852.536

06251 Reserve stimuleringsfonds recreatie en toerisme		
Doel: afdekking kosten stimulering en promotie van de recreatie en het toerisme in de gemeente		
Stand van de reserve op 1 januari 2024		€ 116.675
- Toevoegingen:		
- Jaarlijkse stimuleringsbijdrage	€ 15.000	
Totaal vermeerderingen		€ 15.000
- Onttrekkingen:		
- Dekking stimuleringsbijdragen	€ -	
Totaal verminderen		€ -
Stand van de reserve op 31 december 2024		€ 131.675
Op basis van reeds genomen raadsbesluiten resteert ultimo 2024 een aanwendingsverplichting van € 43.775		

06252 Reserve bovenwijkse voorzieningen		
Doel: dekking van kosten voor realisering bovenwijkse voorzieningen		
Stand van de reserve op 1 januari 2024	€	555.286
- Toevoegingen:		
Totaal vermeerderingen	€	-
- Onttrekkingen:		
Totaal verminderingen	€	-
Stand van de reserve op 31 december 2024	€	555.286

06254 Reserve afkoopsommen erfpacht		
Doel: verantwoording jaarlijkse erfpachtcanon in exploitatie		
Stand van de reserve op 1 januari 2024	€	553.226
- Onttrekkingen:		
- Afkoopsom (erfpacht)	€	4.313
- Afkoopsom (erfpacht)	€	3.989
- Afkoopsom (erfpacht)	€	3.190
Totaal verminderingen	€	-11.492
Stand van de reserve op 31 december 2024	€	541.734

06255 Reserve privatisering voetbalvelden		
Doel: extra budget ten behoeve van overdracht velden aan voetbalverenigingen in het kader van de privatisering.		
Stand van de reserve op 1 januari 2024	€	10.055
- Onttrekkingen:		
- Bijdrage calamiteitenfonds	€	-
Totaal verminderingen	€	-
Stand van de reserve op 31 december 2024	€	10.055

Voorzieningen

08001 Voorziening pensioenen / overlijdensrisico (vm) wethouders		
Doel: dekking van pensioenverplichtingen en overlijdensrisico van zittende en voormalige wethouders		
Stand van de voorziening op 1 januari 2024	€	2.118.092
- Dotatie (o.b.v. actualisatie)	€	106.767
- Actualisatie voorziening (o.b.v. berekening proambt met name door stijging rekenrente)	€	214.696
- Besteding: uitkeringen pensioenen voormalige wethouders	€	-117.537
Stand van de voorziening op 31 december 2024	€	2.322.018

08002 Voorziening wachtgelduitkeringen wethouders		
Doel: dekking toekomstige wachtgelduitkeringen van voormalige wethouders		
Stand van de voorziening op 1 januari 2024	€	56.575
- Vrijval (o.b.v. actualisatie)	€	-
- Besteding: uitkeringen	€	-56.575
Stand van de voorziening op 31 december 2024	€	-

08003 Voorziening voormalig personeel		
Doel: dekking verplichtingen aan voormalig personeel		
Stand van de voorziening op 1 januari 2024	€	202.635
- Dotatie voorziening vm. Personeel	€	-
- Besteding: uitkeringen en vrijval	€	-202.635
Stand van de voorziening op 31 december 2024	€	-

08003 Voorziening verlofstand personeel		
Doel: dekking verplichtingen aan voormalig personeel		
Stand van de voorziening op 1 januari 2024	€	-
- Dotatie voorziening vm. Personeel	€	197.815
- Besteding: uitkeringen	€	-
Stand van de voorziening op 31 december 2024	€	197.815

08004 Voorziening onderhoud gemeentelijke gebouwen en (zelfstandige) welzijnsaccommodaties	
Doel: egaliseren van kosten van groot onderhoud van gemeentelijke gebouwen (m.u.v. onderwijshuisvesting)	
Stand van de voorziening op 1 januari 2024	€ 2.006.036
- Dotaties: structurele dotaties	€ 531.741
- Onttrekkingen	€ -188.932
Stand van de voorziening op 31 december 2024	€ 2.348.845

08201 Voorziening beheer en onderhoud wegen	
Doel: egaliseren van kosten van groot onderhoud van wegen, straten en pleinen	
Stand van de voorziening op 1 januari 2024	€ 911.687
- Dotaties: Structurele dotaties	€ 846.122
- Bestedingen: diverse groot onderhoudswerkzaamheden	€ -1.402.739
Stand van de voorziening op 31 december 2024	€ 355.070

08203 Voorziening instandhouding rioleringen	
Doel: egaliseren van fluctuaties in de exploitatie van riolering	
Stand van de voorziening op 1 januari 2024	€ 1.003.056
- Toevoeging: voordelig exploitatiesaldo 2024	€ 28.246
Stand van de voorziening op 31 december 2024	€ 1.031.302

08204 Voorziening beheer- en onderhoudsfonds ontzandingen	
Doel: dekking van de kosten van het eeuwigdurend onderhoud van na de ontzanding verkregen percelen	
Stand van de voorziening op 1 januari 2024	€ 2.101.786
- Dotatie	€ -
- Onttrekkingen	€ -
Stand van de voorziening op 31 december 2024	€ 2.101.786

08205 Civiele kunstwerken	
Doel: dekking van de kosten voor herstellen van civiele kunstwerken	
Stand van de voorziening op 1 januari 2024	€ 85.264
- Dotatie (structureel)	€ 31.010
- Subsidie	€ 326.769
- Bestedingen	€ -7.057
Stand van de voorziening op 31 december 2024	€ 435.986

08301 Voorziening lasten Maasbommel en Wamel	
Doel: dekking van de kosten van huur, catering, service, vervoer en veiligheid op de locaties in Maasbommel en Wamel	
Stand van de voorziening op 1 januari 2024	€ 1.994.179
- Dotatie	€ -
- Aanvullende dotatie	€ -
- Onttrekkingen	€ -1.994.179
Stand van de voorziening op 31 december 2024	€ -

Langlopende schulden

Het schuldrestant per 31 december 2024 betreft onderhandse leningen van binnenlandse banken ten behoeve van algemene financiering (de eigen investeringen). De totale rentelast van deze vaste schulden bedroeg over 2024 € 411.207.

In 2024 werd € 3.227.260 afgelost op de langlopende geldleningen.

Omschrijving	jaar 2024	jaar 2025	jaar 2026	jaar 2027
<u>Aanwezige leningen</u>				
Schuldrestant per 1 januari	€ 26.604.708	€ 28.377.448	€ 24.888.630	€ 21.637.755
Nieuw aangetrokken leningen	€ 5.000.000			
Aflossingen	€ 3.227.260	€ 3.488.818	€ 3.250.875	€ 3.063.453
Schuldrestant per 31 december	€ 28.377.448	€ 24.888.630	€ 21.637.755	€ 18.574.303
<u>Nadere info</u>				
Gewogen gemiddelde rentepercentage	1,22%	1,58%	1,63%	1,68%
Bijhorende rentelasten	€ 411.207	€ 418.361	€ 374.795	€ 332.605

Vlottende passiva

Kortlopende schulden

Het saldo betreft:

• crediteuren niet overheid	€ 2.173.416
• crediteuren overheid	€ 1.175.086
• te betalen loonheffingen en salarissen	€ 41.256
• af te dragen BTW	€ 78.806
• waarborgsommen op korte termijn	€ 128.150
	€ 3.596.714

Voor 10 projecten zijn waarborgsommen ontvangen. Deze waarborgsommen dienen ter voorziening in bankgaranties in het kader van mogelijke planschadevergoedingen. Het saldo van de crediteuren betreft opgenomen facturen die op balansdatum nog open staan, en die in 2024 afgewikkeld zullen worden.

Banksaldi

Per 31-12-2024 bedroegen de saldi:

BNG Bank	€ 2.840.822 negatief
Rabobank Maas en Waal	€ 4.576 positief
Totaal:	€ 2.836.246 negatief

Overlopende passiva

Het totaal van de overlopende passiva bedraagt € 7.904.703. Hiervan heeft € 3.984.665 betrekking op vooruit ontvangen bedragen. Dit betreft:

• Detachering personeel	€ 15.268
• Ministerie, aanpak energie-armoede	€ 46.301
• Provincie ondersteuning klimaat/ energiebeleid	€ 510.021
• Provincie ondersteuning LAI23/24 isolatie woningen	€ 1.798.946
• Vooruit ontvangen subsidie energieloket bedrijven 2024	€ 7.198
• Vooruit ontvangen bedragen facilitaire gronden r.o.	€ 364.478
• Subsidie DUMAVA	€ 149.271
• Spuk bibliotheek	€ 10.900
• Vooruit ontvangen leges individuele bestemmingsplannen	€ 6.496
• Co-financiering Laaggeletterdheid	€ 3.300
• Subsidie Dorpendeal	€ 79.707
• Centrummiddelen t.b.v. ambulantisering	€ 362.679
• Subsidie cliëntondersteuning	€ 37.500
• Leefbaarheid	€ 19.593
• Subsidies wet inburgering	€ 348.905
• OAB gelden	€ 212.714
• NPO gelden	€ 11.387
	€ 3.984.665

De nog te betalen bedragen belopen een totaal van € 3.920.038. Dit betreft:

• betaalverplichtingen Sociaal Domein	€ 1.081.693
• diverse kleinere nog te betalen bedragen / facturen	€ 344.234
• verrekenbedrag algemene uitkering	€ 15.154
• niet vervallen rente 2023	€ 334.736
• SZW terugbet.verplichting SDV 31-12-2024	€ 81.516
• subsidie 2021 t/m 2024 Stichting Maasveren	€ 253.196
• Regio Rivierenland, diverse bijdragen	€ 177.917
• Sterker, extra personele inzet	€ 80.835
• De Connectie, eindafrekening	€ 10.096
• Crowe Foederer, accountantscontrole 2024	€ 33.540
• Energie samen	€ 122.431
• Sociom, diverse dienstverleningen	€ 60.640
• Opvang Oekraïne	€ 1.028.027
• Gemeente Tiel, diverse bijdragen	€ 51.016
• Gemeente Culemborg, diverse bijdragen	€ 16.984
• SVB	€ 13.400
• MEOZ	€ 34.708
• Brede SPUK 2023 & 2024	€ 109.882
• Sportakkoord 2022	€ 11.425
• Leerlingenvervoer	€ 43.523
	€ 3.920.038

De van de EU, het Rijk en de provincie ontvangen voorschotbedragen op specifieke uitkeringen die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren worden in de balans onder de overlopende passiva opgenomen (art.49 BBV). Het verloop van de ontvangen specifieke uitkeringen wordt weergegeven volgens het in artikel 52a van het BBV voorgeschreven schema.

Omschrijving	Saldo 01-01-2024	Toevoeging	Vrijval / Terugbet.	Saldo 31-12-2024
SPUK OAB	€ 168.966		€ 13.054	€ 155.912
SPUK energiearmoede	€ 355.368		€ 309.067	€ 46.301
SPUK preventieakkoord	€ 2.900		€ 2.900	€ 0
Brede SPUK	€ 31.359		€ 141.240	-€ 109.881
SPUK NPO	€ 28.345		€ 16.958	€ 11.387
Totaal SPUK	€ 586.938	€ 0	€ 483.219	€ 103.719
Omschrijving	Saldo 01-01-2024	Toevoeging	Vrijval / Terugbet.	Saldo 31-12-2024
Prov.subsidie Dorpendeal	€ 95.619	€ 0	€ 15.912	€ 79.707
NRF subsidie voor molens	€ 6.322	€ 0	€ 6.322	€ 0
RVO klimaat energiebeleid	€ 337.690	€ 172.331	€ 0	€ 510.021
RVO LAI23 isolatie woningen	€ 629.442	€ 1.169.504	€ 0	€ 1.798.946
Prov.subsidie energiebesparing bedrijven	€ 7.198	€ 0	€ 0	€ 7.198
Totaal overig	€ 1.076.271	€ 1.341.835	€ 22.234	€ 2.395.872

Overzicht gewaarborgde geldleningen

Het saldo onder overige garanten betreft de gewaarborgde leningen door het Waarborgfonds Sociale Woningbouw. Hiervoor geldt voor de gemeente een achtervangfunctie.

Naam geldverstrekker	Naam geldnemer	%	Lening o.g	Saldo 1-1-2024	Afloss.(+) Opn. (-)	Saldo 31-12-2024	afkoop waarde	overige garanten	risicobedrag 31-12-2024
<u>Instellingen</u>									
Bank Ned. Gemeenten	Woonstg.De Kernen	WSW	€ 31.500.000	€ 31.500.000	€ 0	€ 31.500.000		€ 31.500.000	€ 0
Freie Artz- und Medizinkasse	Woonstg.De Kernen	WSW	€ 10.000.000	€ 10.000.000	€ 0	€ 10.000.000		€ 10.000.000	€ 0
NWB Bank	Woonstg.De Kernen	WSW	€ 1.562.000	€ 1.562.000	€ 0	€ 1.562.000		€ 1.562.000	€ 0
Div.	Vitens	aansl.		€ 22.390.000	€ 0	€ 11.000		€ 11.000	€ 0
Stg. Waarborgfonds Sport	Lewabo	50%		€ 350.000	€ 25.000	€ 325.000		€ 162.500	€ 162.500
Overigen				€ 19.486	€ 19.486	€ 0			€ 0
Totaal instellingen				€ 65.821.486	€ 44.486	€ 43.398.000	€ 0	€ 43.235.500	€ 162.500
<u>Particuliere woningbouw</u>									
Gem.garanties t/m 1994	div. pers.	50%		€ 74.642	€ 17.900	€ 56.742	€ 0	€ 28.371	€ 28.371
Totaal particuliere woningbouw				€ 74.642	€ 17.900	€ 56.742	€ 0	€ 28.371	€ 28.371
Algeheel totaal				€ 65.896.128	€ 62.386	€ 43.454.742	€ 0	€ 43.263.871	€ 190.871

Niet uit de balans blijkende rechten en verplichtingen

Financiële verplichtingen

Omschrijving	Contractwaarde	per	Looptijd contract	Toelichting
Vraagwijzer	€ 1.095.096	per jaar	tot 01-01-2027, geen optie meer tot verlenging.	
Algemeen Maatschappelijk werk	€ 94.500	per jaar	tot 31-01-2026	
Huur opvang vluchtelingen	€ 775.534	per jaar	tot einde regeling opvang Oekrainers	Huur Altforst: 75 personen * 28,33 p.d. * 365 dgn
Catering opvang vluchtelingen	€ 1.359.990	per jaar	tot einde regeling opvang Oekrainers	Catering Altforst: 75 personen * 24,53 p.dg * 365 dgn Catering Wamel (Veerhuis): 55 personen * 25,15 p.dg * 365 dgn
Services opvang vluchtelingen	€ 478.132	per jaar	tot einde regeling opvang Oekrainers	Services Altforst: 75 personen * 10,58 p.dg * 365 dgn Services Wamel (Veerhuis): 55 personen * 9,39 p.dg * 365 dgn
Huur opvang vluchtelingen 't Veerhuis Wamel	€ 288.478	per jaar	tot einde regeling opvang Oekrainers	14,37 p.p.p.d. 55 personen
Services opvang vluchtelingen 't Veerhuis Wamel	€ 120.000	per jaar	tot einde regeling opvang Oekrainers	10.000 voorschot per maand afrekening op werkelijke kosten achteraf.
Leerlingenvervoer	€ 577.000	in 2024 besteed	tot 31-07-2025 met optie tot verlenging 2 * 1 jaar	Raamovereenkomst
Coördinatie samenlevingsopbouw Ondersteuning vrijwilligerswerk Ondersteuning jongerenwerk	€ 209.573	per jaar	tot 31-12-2025 met optie tot verlenging 2 * 1 jaar	
Plusopdracht en dementievriendelijke gemeente	€ 250.429	looptijd	tot 31-12-2026	Contractwaarde betreft de opdrachtwaardes voor 2025 en 2026
Onderhoud openbare ruimte	€ 431.000	in 2024 besteed	tot 31-03-2026, geen optie meer tot verlenging	Raamovereenkomst
Koop, huur en onderhoud WMO hulpmiddelen	€ 171.000	in 2024 besteed	tot 30-09-2027	Raamovereenkomst
Regie werkzaamheden onderhoud verhardingen	€ 182.000	in 2024 besteed	tot 31-12-2026	Raamovereenkomst
Levering duurzame elektriciteit	€ 430.000	in 2024 besteed	tot 31-12-2025 met optie tot verlenging 2 * 2 jaar en 1 * 1 jaar	Raamovereenkomst
Schoonmaak gemeentehuis	€ 48.146	per jaar	tot 30-06-2025 met optie tot verlenging 1 * 1 jaar	
Zaaksysteem	€ 75.324	per jaar	tot 31-12-2025 met automatische verlenging per jaar	
Diverse software	€ 73.492	per jaar	tot 31-12-2025 met automatische verlenging per jaar	
Levering aardgas en CO2 emissierechten	€ 60.000	in 2024 besteed	tot 01-01-2026 met optie tot verlenging 2 * 2 jaar	Raamovereenkomst
Tijdelijke noodlokalen IKC Beneden Leeuwen	€ 341.000	restant looptijd	tot 31-12-2027	
Accountantsdiensten	€ 53.000	per jaar	tot controle over boekjaar 2025	
Snoeien bomen West Maas en Waal	€ 52.742	per jaar	tot 03-06-2025, geen optie meer tot verlenging	
Financiële systeem	€ 50.000	per jaar	tot 01-02-2026	
Applicatie backoffice Sociaal Domein	€ 51.617	per jaar	tot 01-01-2027 met optie tot verlenging 2 * 2 jaar	
Postbezorging	€ 50.000	per jaar	tot 01-07-2025 met optie tot verlenging 2 * 1 jaar	Raamovereenkomst
Reparaties en levering van mechanische riolering	€ 720.000	restant looptijd	tot 15-03-2026, geen optie meer tot verlenging	Raamovereenkomst
Grootschalig onderhoud asfalt wegen	€ 376.000	looptijd	tot 31-12-2026	
Klein onderhoud elementen verhardingen	€ 515.000	looptijd	tot 31-12-2026	
Onderhoud openbare verlichting	€ 342.000	looptijd	tot 01-12-2025, met optie tot verlenging 2 * 1 jaar	
Relining riolering	€ 1.200.000	looptijd	tot 31-12-2028	Raamovereenkomst, met een geschatte opdrachtwaarde
Inspectie en reiniging vrijverval riolering	€ 241.000	looptijd	tot 31-12-2028	
Brandverzekering	€ 68.000	per jaar	tot 01-01-2028, met jaarlijkse verlenging	
Inhuur personeel Informatiemanager	€ 117.024	per jaar	tot 31-12-2025 met optie tot verlenging	
Verlofuren medewerkers	€ 417.788	per jaar		Openstaande verlofsaldi personeel

Ontwikkelingen na balansdatum

Oorlog in Oekraïne

Na een maandenlange troepenopbouw heeft Rusland besloten op 24 februari 2022 Oekraïne binnen te vallen. Als gevolg hiervan is er een vluchtelingenstroom naar Europa op gang gekomen. Wij als gemeente zijn daarom in 2022 gestart met de opvang van deze vluchtelingen op een tweetal locaties, te weten Huize Henricus in Wamel en Woerdsestraat in Altforst. In 2023 is er een wijziging in de locatie in Wamel geweest. De opgevangen vluchtelingen moesten per februari 2023 uit Huize Henricus. We sloten daarom een overeenkomst met de nieuwe eigenaren van voormalig hotel en restaurant 't Veerhuis. De opgevangen vluchtelingen zijn in februari dan ook verhuisd naar die locatie. In augustus 2023 sloten we een overeenkomst om in 3 locaties alle gehuisveste vluchtelingen uit Oekraïne op te vangen. Daarmee is alles ondergebracht bij 1 partij. Helaas is er een dispuut ontstaan omtrent de 2 nieuwe locaties aan de Raadhuisdijk in Maasbommel en de Wilhelminastraat in Wamel. Voornoemde dispuut heeft in 2024 tot 2 rechtszaken geleid. Teneinde het dispuut te beëindigen is een vaststellingsovereenkomst gesloten en zijn de 2 betreffende panden overgekocht. Ook is er in de vaststellingsovereenkomst een deal gesloten over de andere kosten die gemaakt zijn.

TOELICHTING PROGRAMMAREKENING

TOELICHTING OP HET OVERZICHT VAN BATEN EN LASTEN

Algemeen

Bij de bepaling van het resultaat wordt het stelsel van baten en lasten gehanteerd.

Het resultaat 2024 sluit met een voordelig saldo van € 1.590.179. In de primitieve begroting 2024 werd aanvankelijk een voordelig begrotingsresultaat geraamd van € 297.676. Na vaststelling van de in 2024 aangebrachte begrotingswijzigingen resteerde een voordelig begrotingsresultaat van € 409.211.

Het voordelig rekeningsaldo is tot stand gekomen na een toevoeging aan de reserves van € 15.000 en een onttrekking aan de reserves van € 1.452.549. Het resultaat voor deze mutaties in de reserves bedroeg € 152.630 voordelig.

Gerealiseerde totaal saldo van baten en lasten

Het gerealiseerde totaal saldo van baten en lasten is het saldo van de jaarrekening vóór de toevoegingen en onttrekkingen aan de reserves. Onderstaand overzicht geeft de vergelijking weer met de begrotingsramingen.

	Raming 2024 voor wijziging	Raming 2024 na wijziging	Rekening 2024	Saldo 2024
Gerealiseerd totaal saldo van baten en lasten	€ 146.894	-€ 2.638.474	€ 636.187	€ 3.274.661

Ten opzichte van de raming na wijziging is het totaal saldo van baten en lasten € 3.274.661 voordeliger. In het volgend overzicht wordt deze positieve ontwikkeling per programma weergegeven.

1	Wonen, Werken en Recreëren	1.203.751	Voordeliger
2	Maatschappelijke Zaken	1.357.106	Voordeliger
3	Fysieke Leefomgeving	93.368	Nadeliger
4	Burger, Bestuur en Veiligheid	227.966	Nadeliger
5	Bedrijfsvoering	1.121.665	Voordeliger
6	Algemene Dekkingsmiddelen en Onvoorzien	86.527	Nadeliger
Totaal afwijkingen t.o.v. bijgestelde raming 2024		3.274.661	Voordeliger

Mutaties in de reserves

De mutaties in de reserves hebben het rekeningresultaat per saldo met een bedrag van afgerond € 1.437.549 positief beïnvloed. Geraamd was een positieve beïnvloeding van € 3.047.685.

	Raming 2024 voor wijziging	Raming 2024 na wijziging	Rekening 2024	Saldo 2024
Saldo mutaties reserves	€ 150.782	€ 3.047.685	€ 1.437.549	-€ 1.610.136

De lagere positieve beïnvloeding ad € 1.610.136 wordt veroorzaakt door:

- lagere onttrekkingen aan de reserves	€ 1.610.136 -
Per saldo	€ 1.610.136 -

Gerealiseerde resultaat

Na verwerking van de mutaties in de reserves geeft de jaarrekening het uiteindelijke saldo, dit is het gerealiseerde resultaat, te zien:

	Raming 2024 voor wijziging	Raming 2024 na wijziging	Rekening 2024	Saldo 2024
Gerealiseerde resultaat	€ 297.676	€ 409.211	€ 2.073.736	€ 1.664.525

Het ontstaan van het gerealiseerde voordelig resultaat 2024 ad € 1.664.525 ten opzichte van de raming in de bijgestelde begroting, kan in hoofdlijnen als volgt worden verklaard:

Opmerking:

Alle voor- en nadelen betreffen afwijkingen op de raming 2024 na wijziging. Doordat hieronder de posten in een beknopt overzicht per thema worden gepresenteerd, kunnen de bedragen afwijken van de toelichtingen op taakveldniveau bij de verschillende programma's. Daarin worden alle verschillen puur op taakveldniveau gepresenteerd en toegelicht.

V =voordelig / N =nadelig

Omschrijving		
Geraamd begrotingsoverschot	€ 409.000	V
<u>Maatschappelijke zaken</u>		
Lagere uitgaven in het kader van Wmo en Jeugd	€ 444.000	V
Lagere kosten voor onderwijs	€ 147.000	V
Lagere netto kosten bijstandverlening en inkomensvoorzieningen	€ 344.000	V
Lagere bijdrage aan MGR Nijmegen	€ 104.000	V
Brede Spuk middelen ingezet voor combinatiefunctionarissen	€ 115.000	V
Vorbereidingskosten spreidingswet	€ 29.000	V
Niet vastgesteld GWP	€ 36.000	V
<u>Leges en belastingen</u>		
Hogere legesopbrengsten (bouw- en rijksleges)	€ 148.000	V
Eindafrekening ODR	€ 22.000	N
Hogere opbrengst OZB Gebruikers	€ 43.000	V
Hogere opbrengsten (water)toeristenbelasting	€ 28.000	V
Toeslag zwerfafval	€ 60.000	V
<u>Investerings, bouwgrondexploitaties, wonen en bouwen</u>		
Resterende middelen van geheel of gedeeltelijk doorgeschoven projecten naar 2024	€ 229.000	V
Voordelig exploitatieresultaat bouwgrondexploitaties en bedrijventerreinen	€ 416.000	V
Nadelig resultaat doorbelasting salarislsten aan investeringen en grondexploitaties	€ 180.000	N
Nog niet bestede middelen voor het klimaatakkoord	€ 149.000	V
Transitieplan Omgevingswet	€ 304.000	V
Invulling Panden Raadhuisdijk en Wilhelminastraat	€ 157.000	V
<u>Personeelslasten</u>		
Mutatie voorziening voormalig personeel	€ 108.000	V
Voorziening verlofstanden personeel	€ 102.000	V
<u>Overige onderwerpen</u>		
Actualisatie voorziening pensioenen wethouders	€ 220.000	N
Bijstelling uitkering gemeentefonds	€ 96.000	N
Hogere salarislsten	€ 200.000	N
Hogere kosten voor verzekeringen	€ 31.000	N
Niet aangewende stelpost onvoorzien	€ 25.000	V
Niet aangewende stelpost Nieuw Beleid	€ 69.000	V
Resultaat ICT en uitbesteding bedrijfsvoering	€ 773.000	V
Niet aangewende algemene reserve tbv afwikkeling dossier Oekraïne	€ 1.475.000	N
Overige verschillen per saldo	€ 58.000	V
Totaal resultaat	€ 2.073.000	V

Toelichting per programma

Hier wordt per programma de financiële uiteenzetting weergegeven, analoog aan het "overzicht van baten en lasten" zoals dat is opgenomen in de financiële begroting 2024. Belangrijke verschillen tussen de realisatie en de begroting ná wijziging worden per programma toegelicht.

PROGRAMMA 1 - WONEN, WERKEN EN RECREËREN

WAT HEEFT HET GEKOST?

Exploitatie	Begroting 2024 voor wijziging	Begroting 2024 na wijziging	Rekening 2024	Saldo 2024
-------------	----------------------------------	--------------------------------	---------------	------------

Lasten

0.3 Beheer overige gebouwen en gronden	€ -11.183 N	€ -11.183 N	€ -567 N	€ 10.616 V
3.1 Economische ontwikkeling	€ -93.467 N	€ -122.837 N	€ -144.902 N	€ -22.065 N
3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur	€ -22.662 N	€ -22.662 N	€ -8.652 N	€ 14.010 V
3.3 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	€ -13.636 N	€ -13.636 N	€ -16.406 N	€ -2.770 N
3.4 Economische promotie	€ -109.489 N	€ -139.489 N	€ -125.433 N	€ 14.056 V
5.3 Cultuurpresentatie	€ -50.267 N	€ -66.082 N	€ -66.269 N	€ -187 N
5.4 Musea	€ -26.705 N	€ -26.415 N	€ -29.547 N	€ -3.132 N
5.5 Cultureel erfgoed	€ -52.913 N	€ -52.006 N	€ -47.643 N	€ 4.363 V
5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie P1	€ -46.365 N	€ -46.264 N	€ -41.644 N	€ 4.620 V
8.1 Ruimtelijke ordening	€ -569.203 N	€ -708.517 N	€ -764.441 N	€ -55.924 N
8.2 Grondexploitatie	€ -2.331.943 N	€ -1.025.295 N	€ -519.812 N	€ 505.483 V
8.3 Wonen en bouwen	€ -3.191.244 N	€ -3.585.637 N	€ -3.125.576 N	€ 460.061 V
Totaal lasten programma	€ -6.519.077 N	€ -5.820.023 N	€ -4.890.892 N	€ 929.131 V

Baten

0.3 Beheer overige gebouwen en gronden	€ 72.690 V	€ 72.690 V	€ 103.720 V	€ 31.030 V
2.1 Verkeer / vervoer	€ 26.980 V	€ 76.980 V	€ 86.286 V	€ 9.306 V
3.1 Economische ontwikkeling	€ 5.281 V	€ 5.281 V	€ 5.055 V	€ -226 N
3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur	€ 0 V	€ 531.015 V	€ 531.015 V	€ 0 V
3.3 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	€ 10.274 V	€ 10.274 V	€ 8.272 V	€ -2.002 N
3.4 Economische promotie	€ 171.520 V	€ 171.520 V	€ 209.441 V	€ 37.921 V
5.3 Cultuurpresentatie	€ 0 V	€ 0 V	€ 0 V	€ 0 V
5.4 Musea	€ 11.844 V	€ 13.844 V	€ 14.564 V	€ 720 V
5.5 Cultureel erfgoed	€ 1.383 V	€ 1.383 V	€ 13.722 V	€ 12.339 V
5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie P1	€ 11.228 V	€ 11.228 V	€ 15.195 V	€ 3.967 V
8.1 Ruimtelijke ordening	€ 153.261 V	€ 254.261 V	€ 442.283 V	€ 188.022 V
8.2 Grondexploitatie	€ 2.081.650 V	€ 781.680 V	€ 591.469 V	€ -190.211 N
8.3 Wonen en bouwen	€ 1.002.443 V	€ 1.560.693 V	€ 1.744.442 V	€ 183.749 V
Totaal baten programma	€ 3.548.554 V	€ 3.490.849 V	€ 3.765.464 V	€ 274.615 V

Resultaat voor bestemming	€ -2.970.523 N	€ -2.329.174 N	€ -1.125.423 N	€ 1.203.751 V
---------------------------	----------------	----------------	----------------	---------------

Resultaatbestemming

- toevoeging aan reserves	€ -15.000 N	€ -15.000 N	€ -15.000 N	€ 0 V
- onttrekking aan reserves	€ 15.400 V	€ 430.620 V	€ 421.070 V	€ -9.550 N

Saldo mutaties in reserves programma	€ 400 V	€ 415.620 V	€ 406.070 V	€ -9.550 N
---	----------------	--------------------	--------------------	-------------------

Resultaat na bestemming	€ -2.970.123 N	€ -1.913.554 N	€ -719.354 N	€ 1.194.200 V
-------------------------	----------------	----------------	--------------	---------------

Het gerealiseerde totaal saldo van baten en lasten is in vergelijking met de bijgestelde raming € 1.204.000 voordelig. Na verwerking van de aan dit programma gerelateerde mutaties in reserves is het gerealiseerde resultaat € 1.194.000 voordelig.
De belangrijkste verschillen (> € 25.000) tussen de realisatie en de raming na wijziging zijn:

0.3 Beheer overige gebouwen en gronden

We hebben een perceel verkocht aan het Waterschap. Dit levert incidenteel een voordeel op. € 42.000

Resultaat € 42.000

3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur en 8.2 Grondexploitatie

De mutaties van de lopende complexen worden via kostensoort 4750 resp. 8750 overgeboekt naar de balans, dit zijn de onderhanden werken die worden toegevoegd aan de balans.

Deze boekingen maken dus geen onderdeel uit van het resultaat. (Wel de tussentijdse winstnemingen van € 110.000 resp. €212.000)

Ultimo 2024 hebben we nog slechts 2 onderhanden werken; de van Rechterenschool/Spitsestraat in Appeltern en Appelhoek fase 1b in Alphen.

Hieronder is een specificatie opgenomen van het resultaat:

Tussentijds resultaat Gr. Van Rechterenschool/ Spitsestraat Appeltern € 110.000

Tussentijds resultaat Appelhoek fase 1b Alphen € 212.000

Lagere doorbelasting personeelskosten € 7.000

Totaal resultaat taakveld 3.2 en 8.2 € 329.000

3.4 Economische promotie

We schatten de opbrengst van de (water)toeristenbelasting jaarlijks voorzichtig in. De totale opbrengst blijkt wat hoger te liggen dan geschat. Dit levert nu incidenteel een voordeel op. € 28.000

Overige verschillen < €25.000 € 24.000

Resultaat € 52.000

8.1 Ruimtelijke ordening

De personeelslasten zijn € 75.000 lager dan geraamd. Op programma 5 is een integrale toelichting opgenomen. € 75.000

Er is een bijdrage terug gekomen van het Regionaal Stimuleringsfonds. Dit was gepland om voor het Leader traject in te zetten, er zijn geen meerkosten nodig geweest. € 30.000

Als gevolg van de ontvangen exploitatiebijdrage voor de waterberging sluiten we het project Buienhof Maasbommel af met een positief resultaat. Zie de paragraaf grondbeleid voor een verdere toelichting. € 49.000

Overige verschillen < €25.000 € -22.000

Resultaat € 132.000

8.3.Wonen en bouwen

De personeelslasten zijn € 25.000 lager dan geraamd. Op programma 5 is een integrale toelichting opgenomen. € 25.000

De incidentele meeropbrengst wordt veroorzaakt doordat er meer forse legesnota's (voor grote woningbouwprojecten) tussen zaten dan geraamd. € 89.000

Het aantal gemaakte uren door de ODR ligt uiteindelijk iets hoger ten opzichte van de begroting/ het werkprogramma 2024. De urenproductie komt uit op 102%. Hier staan € -22.000

overigens ook hogere legesopbrengsten (dan geraamd) tegenover zodat per saldo geen sprake is van een financieel nadeel.

De kosten voor internationale werknemers lopen door in 2025. Voorgesteld wordt het restant bedrag over te hevelen.	€ 74.000
--	----------

Bedrag voor de woonvisie is niet volledig benut. Voorgesteld wordt het restant bedrag over te hevelen.	€ 40.000
--	----------

Er ligt een principeverzoek van het college om het restantbedrag voor 2024 op wonen in te kunnen zetten voor het woonbehoefteonderzoek. Voorgesteld wordt dit bedrag over te hevelen.	€ 25.000
---	----------

In het raadsvoorstel transitieplan Omgevingswet van 10 april 2025 is besloten dat we dit restant in een reserve beschikbaar houden. Voorgesteld wordt dit bedrag over te hevelen.	€ 304.000
---	-----------

Hogere opbrengsten dwangsommen omdat deze niet worden meegenomen in de begroting	€ 99.000
--	----------

Overige verschillen < € 25.000	€ 9.000
--------------------------------	---------

Resultaat	€ 643.000
------------------	------------------

Mutaties in reserves

Het nadelig saldo kan in hoofdlijnen als volgt worden weergegeven:

- Overige verschillen < € 25.000	€ -10.000
----------------------------------	-----------

Resultaat	€ -10.000
------------------	------------------

PROGRAMMA 2 - MAATSCHAPPELIJKE ZAKEN

WAT HEEFT HET GEKOST?

Exploitatie	Begroting 2024 voor wijziging	Begroting 2024 na wijziging	Rekening 2024	Saldo 2024
Lasten				
4.2 Onderwijshuisvesting	€ -1.139.180 N	€ -1.245.448 N	€ -1.234.935 N	€ 10.513 V
4.3 Onderwijsbeleid en leerlingzaken	€ -1.186.379 N	€ -1.427.536 N	€ -1.470.350 N	€ -42.814 N
5.1 Sportbeleid en activering	€ -173.030 N	€ -341.736 N	€ -224.847 N	€ 116.889 V
5.2 Sportaccommodaties	€ -451.274 N	€ -527.119 N	€ -602.231 N	€ -75.112 N
5.3 Kunst en cultuur	€ -76.704 N	€ -91.204 N	€ -77.957 N	€ 13.247 V
5.6 Media	€ -356.653 N	€ -435.654 N	€ -363.379 N	€ 72.275 V
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	€ -2.424.061 N	€ -7.312.745 N	€ -8.701.368 N	€ -1.388.623 N
6.2 Wijkteams	€ -1.980.064 N	€ -2.266.373 N	€ -2.389.203 N	€ -122.830 N
6.3 Inkomensregelingen	€ -5.859.441 N	€ -5.603.714 N	€ -5.445.335 N	€ 158.379 V
6.4 Begeleide participatie	€ -1.129.000 N	€ -1.131.000 N	€ -1.027.471 N	€ 103.529 V
6.5 Arbeidsparticipatie	€ -623.868 N	€ -616.968 N	€ -620.739 N	€ -3.771 N
6.6 Maatwerkvoorzieningen (WMO)	€ -405.951 N	€ -404.392 N	€ -405.604 N	€ -1.212 N
6.71a Huishoudelijke hulp (WMO)	€ -1.723.308 N	€ -2.197.362 N	€ -2.186.485 N	€ 10.877 V
6.71b Begeleiding (WMO)	€ -1.036.405 N	€ -1.078.202 N	€ -1.072.701 N	€ 5.501 V
6.71c Dagbesteding (WMO)	€ -650.262 N	€ -725.849 N	€ -696.124 N	€ 29.725 V
6.71d Overige maatwerkarrangementen (WMO)	€ -224.339 N	€ -274.304 N	€ -179.172 N	€ 95.132 V
6.72a Jeugdzorg begeleiding	€ -1.654.203 N	€ -2.947.400 N	€ -3.031.928 N	€ -84.528 N
6.72b Jeugdzorg behandeling	€ -1.842.281 N	€ -2.002.012 N	€ -2.124.421 N	€ -122.409 N
6.74b Jeugdhulp crisis/LTA/GGZ- verblijf	€ -690.653 N	€ -944.841 N	€ -801.934 N	€ 142.907 V
6.81a Beschermd wonen (WMO)	€ -22.111 N	€ -22.111 N	€ -16.604 N	€ 5.507 V
6.81b Maatschappelijke- en vrouwenopvang (WMO)	€ -71.171 N	€ -141.210 N	€ -137.965 N	€ 3.245 V
6.82a Jeugdbescherming	€ -135.727 N	€ -294.621 N	€ -264.678 N	€ 29.943 V
6.82b Jeugdreclassering	€ -402.179 N	€ -423.374 N	€ -264.814 N	€ 158.560 V
7.1 Volksgezondheid	€ -1.208.562 N	€ -1.368.463 N	€ -1.318.291 N	€ 50.172 V
Totaal lasten programma	€ -25.466.806 N	€ -33.823.638 N	€ -34.658.536 N	€ -834.898 N

Baten

4.2 Onderwijshuisvesting	€ 3.289 V	€ 3.289 V	€ 11.798 V	€ 8.509 V
4.3 Onderwijsbeleid en leerlingzaken	€ 77.820 V	€ 196.462 V	€ 386.676 V	€ 190.214 V
5.1 Sportbeleid en activering	€ 536 V	€ 367.388 V	€ 318.558 V	€ -48.830 N
5.2 Sportaccommodaties	€ 73.987 V	€ 112.262 V	€ 160.926 V	€ 48.664 V
5.3 Kunst en cultuur	€ 0 V	€ 10.000 V	€ 10.000 V	€ 0 V
5.6 Media	€ 0 V	€ 90.411 V	€ 19.410 V	€ -71.001 N
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	€ 146.938 V	€ 3.285.064 V	€ 4.873.395 V	€ 1.588.331 V
6.2 Wijkteams	€ 0 V	€ 0 V	€ 39.782 V	€ 39.782 V
6.3 Inkomensregelingen	€ 3.710.942 V	€ 3.583.142 V	€ 3.784.849 V	€ 201.707 V
6.4 Begeleide participatie	€ 0 V	€ 14.054 V	€ 14.054 V	€ 0 V
6.5 Arbeidsparticipatie	€ 0 V	€ 0 V	€ 0 V	€ 0 V

6.6 Maatwerkvoorzieningen (WMO)	€ 0 V	€ 10.000 V	€ 8.772 V	€ -1.228 N
6.71a Huishoudelijke hulp (WMO)	€ 98.000 V	€ 98.000 V	€ 139.737 V	€ 41.737 V
6.71b Begeleiding (WMO)	€ 0 V	€ 0 V	€ 0 V	€ 0 V
6.71c Dagbesteding (WMO)	€ 0 V	€ 0 V	€ 0 V	€ 0 V
6.71d Overige maatwerkarrangementen (WMO)	€ 0 V	€ 0 V	€ 800 V	€ 800 V
6.72a Jeugdzorg begeleiding	€ 0 V	€ 0 V	€ 0 V	€ 0 V
6.72b Jeugdzorg behandeling	€ 0 V	€ 0 V	€ 113.266 V	€ 113.266 V
6.74b Jeugdhulp crisis/LTA/GGZ-verblijf	€ 0 V	€ 0 V	€ 0 V	€ 0 V
6.81a Beschermd wonen (WMO)	€ 0 V	€ 0 V	€ 0 V	€ 0 V
6.81b Maatschappelijke- en vrouwenopvang (WMO)	€ 17.000 V	€ 17.000 V	€ 20.000 V	€ 3.000 V
6.82a Jeugdbescherming	€ 0 V	€ 0 V	€ 0 V	€ 0 V
6.82b Jeugdreclassering	€ 0 V	€ 0 V	€ 12.775 V	€ 12.775 V
7.1 Volksgezondheid	€ 0 V	€ 45.410 V	€ 109.685 V	€ 64.275 V
Totaal baten programma	€ 4.128.512 V	€ 7.832.482 V	€ 10.024.483 V	€ 2.192.001 V
Resultaat voor bestemming	€ -21.338.294 N	€ -25.991.156 N	€ -24.634.051 N	€ 1.357.105 V

Resultaatbestemming

- toevoeging aan reserves	€ 0 V	€ 0 V	€ 0 V	€ 0 V
- onttrekking aan reserves	€ 95.908 V	€ 511.618 V	€ 507.227 V	€ -4.391 N
Saldo mutaties in reserves programma	€ 95.908 V	€ 511.618 V	€ 507.227 V	€ -4.391 N

Resultaat na bestemming	€ -21.242.386 N	€ -25.479.538 N	€ -24.126.823 N	€ 1.352.715 V
--------------------------------	------------------------	------------------------	------------------------	----------------------

Het gerealiseerde totaal saldo van baten en lasten is in vergelijking met de bijgestelde raming € 1.357.000 voordelig. Na verwerking van de aan dit programma gerelateerde mutaties in reserves is het gerealiseerde resultaat € 1.352.000 voordelig.

De belangrijkste verschillen tussen de realisatie en de raming na wijziging zijn:

4.2. Onderwijshuisvesting

Het begrote bedrag voor de zonnepanelen voor het gymnastieklokaal in Appeltern gaan we niet meer uitgeven. Verzocht wordt dit bedrag over te hevelen voor inzet reparatie vloeren MFA d'n Dulper. € 20.000

Overige verschillen < € 25.000 € -1.000

Resultaat € 19.000

4.3. Onderwijsbeleid en leerlingzaken

De personeelslasten zijn € 38.000 lager dan geraamd. Op programma 5 is een integrale toelichting opgenomen. € 38.000

De kwalificatieplichtgelden zijn niet volledig uitgegeven. Voorgesteld wordt dit bedrag over te hevelen. € 16.000

De extra tegemoetkoming financiering NT2 is wel meegenomen in de begroting bij de lasten, maar niet bij de baten OAB-middelen, dit levert incidenteel een voordeel van € 25.000 op. De kosten voor schoolmaatschappelijk werk zijn deels gedekt met (eenmalige) IZA middelen, gezien de binding tussen zorg, welzijn (sociaal domein) en onderwijs. Dit levert een voordeel van € 64.000. € 89.000

De uitgaven op het peuterbudget viel € 40.000 lager uit dan begroot doordat er minder uren peuteropvang zijn afgenomen. € 40.000

De kosten voor schoolmaatschappelijk werk zijn voor 2024 lager uitgevallen dan begroot.	€ 19.000
Leerlingenvervoer is een wettelijke taak. Binnen het leerlingenvervoer zijn er meerdere aanvragen ontvangen die hebben geleid tot individueel vervoer naar verder weggelegen scholen.	€ -57.000
Overige verschillen < € 25.000	€ 3.000
Resultaat	€ 148.000
 5.1 Sportbeleid en activering	
De personeelslasten zijn € 29.000 hoger dan geraamd. Op programma 5 is een integrale toelichting opgenomen.	€ -29.000
De kosten van Actief Maas en Waal (combinatiefunctionarissen jeugd) zijn in 2024 betaald uit een Rijksregeling die in deze uitgave voorziet, namelijk de Brede Specifieke Uitkering.	€ 115.000
Overige verschillen < € 25.000	€ -18.000
Resultaat	€ 68.000
 5.2 Sportaccommodaties	
De personeelslasten zijn € 39.000 hoger dan geraamd. Op programma 5 is een integrale toelichting opgenomen.	€ -39.000
Overige verschillen < € 25.000	€ 12.000
Resultaat	€ -27.000
 6.1 Burgerparticipatie	
De personeelslasten zijn € 50.000 lager dan geraamd. Op programma 5 is een integrale toelichting opgenomen.	€ 50.000
Project jongerenontmoetingsplekken heeft vertraging opgelopen. Voorgesteld wordt het restant budget over te hevelen.	€ 55.000
Project Dorpendeal loopt door in 2025. Voorgesteld wordt dit budget over te hevelen.	€ 25.000
De voorbereidingskosten Spreidingswet zijn niet volledig uitgegeven. Het werk gaat door in 2025. Voorgesteld wordt dit budget over te hevelen.	€ 29.000
Overige verschillen < € 25.000	€ 41.000
Resultaat	€ 200.000
 6.2 Wijkteams	
De personeelslasten zijn € 99.000 hoger dan geraamd. Op programma 5 is een integrale toelichting opgenomen.	€ -99.000
Overige verschillen < € 25.000	€ 16.000
Resultaat	€ -83.000
 6.3 Inkomensregelingen	
De bedrijfsvoeringskosten Werkzaak vallen afgerond € 19.000 lager uit. Daarnaast is er een voordeel op de uitkeringslasten (BUIG) van € 107.000.	€ 126.000

Armoedebelid: Er zijn in 2024 minder waardebonnen verzilverd dan begroot. De kosten verruiming armoedebelid zijn opgenomen in de met werkzaak afgesloten DVO Bijzondere Bijstand. Extra rijksmiddelen zijn in afwachting van nieuw beleidsplan nog niet uitgegeven.	€ 166.000
Zowel de verstrekkingen als de uitvoeringskosten bijzondere bijstand zijn lager dan begroot door minder aanvragen.	€ 114.000
Bijstand zelfstandigen: Bij de bestuur rapportage 2024 zijn de uitgaven flink naar beneden bijgesteld doordat er in 2023 en tot april 2024 veel minder aanvragen waren. Uiteindelijk zijn er in 2024 meer aanvragen gekomen en zijn de aflossingen voor West Maas en Waal lager dan verwacht € 46.800. Afrekeningen TOZO en Bbz over voorgaande jaren bedragen € 15.300	€ -62.000
Overige verschillen < € 25.000	€ 16.000
Resultaat	€ 360.000
 6.4 Begeleide participatie	
Bijdrage MGR valt lager uit dan de betaalde voorschotten door een sterkere daling van het aantal SW medewerkers.	€ 104.000
Resultaat	€ 104.000
 6.71a Huishoudelijke hulp (WMO)	
Er zijn meer aanvragen Wmo maatwerkvoorzieningen gedaan, waardoor we meer eigen bijdragen ontvangen hebben.	€ 42.000
Overige verschillen < € 25.000	€ 11.000
Resultaat	€ 53.000
 6.71c Dagbesteding (WMO)	
We verwachtten dat de midden zorg omgezet zou worden naar meer zware zorg (groep extra). En dat blijkt achteraf niet het geval. In de vorige aanbesteding boden we 3 begeleidingsproducten aan (licht, midden, zwaar). Dit is gewijzigd in groep en groep extra.	€ 30.000
Resultaat	€ 30.000
 6.71d Overige maatwerkarrangementen (WMO)	
In de begroting is rekening gehouden met de uitgaven in 2023. In 2024 is er maar 1 grote woningaanpassing geweest.	€ 100.000
Overige verschillen < € 25.000	€ -4.000
Resultaat	€ 96.000
 6.72a Jeugdzorg begeleiding	
Voorziening welke veel wordt ingezet voor verschillende problematiek. Veel aanmeldingen gehad i.v.m. puberproblematieken met name rondom drugsgebruik.	€ -91.000
Overige verschillen < € 25.000	€ 6.000
Resultaat	€ -85.000

6.74b Jeugdhulp crisis/LTA/GGZ-verblijf

Inzet zorg van 1 jeugdige halverwege 2024 gestopt. Hierdoor minder besteed dan begroot.	€ 153.000
---	-----------

Overige verschillen < € 25.000	€ -10.000
--------------------------------	-----------

Resultaat	€ 143.000
------------------	------------------

6.81b Maatschappelijke- en vrouwenopvang

De personeelslasten zijn € 23.000 hoger dan geraamd. Op programma 5 is een integrale toelichting opgenomen.	€ -23.000
---	-----------

Woonzorgtraject viel voordeliger uit. Bijdrage voor inclusie-agenda GGZ hoefde niet geleverd te worden.	€ 26.000
---	----------

Overige verschillen < € 25.000	€ 3.000
--------------------------------	---------

Resultaat	€ 6.000
------------------	----------------

6.82a Jeugdbescherming

Minder gebruik gemaakt van zorg dan is toegekend. Hierin is geen trend te zien.	€ 30.000
---	----------

Resultaat	€ 30.000
------------------	-----------------

6.82b Jeugdreclassering

Halverwege 2024 afbouw en stopzetten voorziening. Hierdoor minder uitgegeven dat begroot	€ 37.000
--	----------

Geen voorziening toegekend. Wel rekening mee gehouden i.v.m. dure voorziening, maar geen gebruik van gemaakt.	€ 121.000
---	-----------

Overige verschillen < € 25.000	€ 13.000
--------------------------------	----------

Resultaat	€ 171.000
------------------	------------------

7.1 Volksgezondheid

De personeelslasten zijn € 38.000 hoger dan geraamd. Op programma 5 is een integrale toelichting opgenomen.	€ -38.000
---	-----------

Er is een voordelig verschil BTW compensatiefonds (€ 39.000) en de kosten voor "nu niet zwanger" (€ 8.000) konden verantwoord worden binnen de Brede SPUK.	€ 47.000
--	----------

De kosten voor GGD zijn deels gedekt met (eenmalige) IZA middelen, gezien de binding met algemene gezondheidszorg.	€ 64.000
--	----------

Overige verschillen < € 25.000	€ 41.000
--------------------------------	----------

Resultaat	€ 114.000
------------------	------------------

Mutaties in reserves

-Overige verschillen < € 25.000	€ -4.000
---------------------------------	----------

Resultaat	€ -4.000
------------------	-----------------

PROGRAMMA 3 - FYSIEKE LEEFOMGEVING

WAT HEEFT HET GEKOST?

Exploitatie	Begroting 2024 voor wijziging	Begroting 2024 na wijziging	Rekening 2024	Saldo 2024
-------------	----------------------------------	--------------------------------	---------------	------------

Lasten

2.1 Verkeer en vervoer	€ -2.536.937 N	€ -2.376.926 N	€ -2.764.592 N	€ -387.666 N
2.5 Openbaar vervoer	€ -74.356 N	€ -62.600 N	€ -62.600 N	€ 0 V
5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie P3	€ -1.478.608 N	€ -1.500.957 N	€ -1.647.437 N	€ -146.480 N
7.2 Riolering	€ -1.975.591 N	€ -1.965.486 N	€ -1.946.122 N	€ 19.364 V
7.3 Afval	€ -2.375.307 N	€ -2.405.107 N	€ -2.658.322 N	€ -253.215 N
7.4 Milieubeheer	€ -233.425 N	€ -747.193 N	€ -999.692 N	€ -252.499 N
7.5 Begraafplaatsen	€ -33.104 N	€ -33.089 N	€ -23.535 N	€ 9.554 V
Totaal lasten programma	€ -8.707.328 N	€ -9.091.358 N	€ -10.102.300 N	€ -1.010.942 N

Baten

2.1 Verkeer en vervoer	€ 28.605 V	€ 45.605 V	€ 391.225 V	€ 345.620 V
2.5 Openbaar vervoer	€ 0 V	€ 0 V	€ 0 V	€ 0 V
5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie P3	€ 1.278 V	€ 10.278 V	€ 21.714 V	€ 11.436 V
7.2 Riolering	€ 2.679.013 V	€ 2.679.013 V	€ 2.663.017 V	€ -15.996 N
7.3 Afval	€ 2.616.996 V	€ 2.631.996 V	€ 2.945.395 V	€ 313.399 V
7.4 Milieubeheer	€ 9.662 V	€ 386.214 V	€ 672.652 V	€ 286.438 V
7.5 Begraafplaatsen	€ 28.343 V	€ 28.343 V	€ 5.021 V	€ -23.322 N
Totaal baten programma	€ 5.363.897 V	€ 5.781.449 V	€ 6.699.024 V	€ 917.575 V

Resultaat voor bestemming	€ -3.343.431 N	€ -3.309.909 N	€ -3.403.278 N	€ -93.369 N
---------------------------	----------------	----------------	----------------	-------------

Resultaatbestemming

- toevoeging aan reserves	€ 0 V	€ 0 V	€ 0 V	€ 0 V
- onttrekking aan reserves	€ 54.474 V	€ 280.169 V	€ 256.969 V	€ -23.200 N

Saldo mutaties in reserves programma	€ 54.474 V	€ 280.169 V	€ 256.969 V	€ -23.200 N
---	-------------------	--------------------	--------------------	--------------------

Resultaat na bestemming	€ -3.288.957 N	€ -3.029.740 N	€ -3.146.308 N	€ -116.568 N
-------------------------	----------------	----------------	----------------	--------------

Het gerealiseerde totaal saldo van baten en lasten is in vergelijking met de bijgestelde raming € 94.000 nadelig. Na verwerking van de aan dit programma gerelateerde mutaties in reserves is het gerealiseerde resultaat € 117.000 nadelig.

De belangrijkste verschillen tussen de realisatie en de raming na wijziging zijn:

2.1 Verkeer en vervoer

De personeelslasten zijn met € 111.000 overschreden. Op programma 5 is een integrale toelichting opgenomen. € -111.000

Er is nog geen vastgesteld GVVP en daaraan gekoppeld uitvoeringsprogramma, waardoor de projecten die daarin zijn opgenomen nog niet kunnen worden gestart. € 36.000

De energielasten voor openbare verlichting zijn begroot op basis van het maandelijks voorschot. Het werkelijk verbruik is lager geweest in 2024. Dit resulteert in een voordeel van € 39.000. € 39.000

Overige verschillen < € 25.000	€ -6.000
Resultaat	€ -42.000
5.7 Openbaar groen	
De personeelslasten zijn € 147.000 hoger dan geraamd. Op programma 5 is een integrale toelichting opgenomen.	€ -147.000
Overige verschillen < € 25.000	€ 12.000
Resultaat	€ -135.000
7.3 Afval	
Doordat de kosten voor Pdb hoger zijn, hebben we ook een hogere opbrengst, dit is gerelateerd aan elkaar. Per saldo is dit nihil.	€ 112.000
De kosten voor inzameling- en verwerking van pdb zijn per saldo hoger dan de vergoeding die hier tegenover staat.	€ -112.000
De zwerfafvalvergoeding is toch uitgekeerd, hier was geen rekening mee gehouden. In de zomer ontvangen we altijd de uitkering van de toeslag zwerfafval. Ook zijn er dit jaar minder kosten gemaakt voor zwerfafvalpreventie en -opruiming. Samen zorgt dit voor een incidenteel voordeel.	€ 60.000
Resultaat	€ 60.000
7.4 Milieubeheer	
De personeelslasten zijn € 132.000 hoger dan geraamd. Op programma 5 is een integrale toelichting opgenomen.	€ -132.000
Gelden uit Meicirculaire 2022 van het Rijk voor aanpak klimaatakkoord. Restant wordt in of na 2025 uitgegeven daarom het verzoek dit bedrag over te hevelen naar 2025.	€ 149.000
Overige verschillen < € 25.000	€ 17.000
Resultaat	€ 34.000

PROGRAMMA 4 - BURGER, BESTUUR EN VEILIGHEID

WAT HEEFT HET GEKOST?

Exploitatie	Begroting 2024 voor wijziging	Begroting 2024 na wijziging	Rekening 2024	Saldo 2024
Lasten				
0.1 Bestuur	€ -1.738.490 N	€ -1.693.071 N	€ -1.963.763 N	€ -270.692 N
0.2 Burgerzaken	€ -546.995 N	€ -540.053 N	€ -590.768 N	€ -50.715 N
1.1 Crisisbeheersing en brandweer	€ -1.781.940 N	€ -1.781.940 N	€ -1.779.089 N	€ 2.851 V
1.2 Openbare orde en veiligheid	€ -197.815 N	€ -205.698 N	€ -223.610 N	€ -17.912 N
Totaal lasten programma	€ -4.265.240 N	€ -4.220.762 N	€ -4.557.230 N	€ -336.468 N
Baten				
0.1 Bestuur	€ 40.845 V	€ 40.845 V	€ 40.769 V	€ -76 N
0.2 Burgerzaken	€ 337.502 V	€ 329.641 V	€ 438.780 V	€ 109.139 V
1.1 Crisisbeheersing en brandweer	€ -91 N	€ -91 N	€ 119 V	€ 210 V
1.2 Openbare orde en veiligheid	€ 24.396 V	€ 24.396 V	€ 23.625 V	€ -771 N
Totaal baten programma	€ 402.652 V	€ 394.791 V	€ 503.293 V	€ 108.502 V
Resultaat voor bestemming	€ -3.862.588 N	€ -3.825.971 N	€ -4.053.937 N	€ -227.966 N
Resultaatbestemming				
- toevoeging aan reserves				
- onttrekking aan reserves				
Saldo mutaties in reserves programma				
Resultaat na bestemming	€ -3.862.588 N	€ -3.825.971 N	€ -4.053.937 N	€ -227.966 N

Het gerealiseerde totaal saldo van baten en lasten is in vergelijking met de bijgestelde raming € 228.000 nadelig. Na verwerking van de aan dit programma gerelateerde mutaties in reserves is het gerealiseerde resultaat eveneens € 228.000 nadelig. De belangrijkste verschillen (> € 25.000) tussen de realisatie en de raming na wijziging zijn:

0.1. Bestuur

De personeelslasten zijn met € 46.000 overschreden. Op programma 5 is een integrale toelichting opgenomen € -46.000

De voorziening pensioenen/ overlijdensrisico (vm) wethouders is geactualiseerd op basis van de reservewaarde berekening door PROambt. Door een extreem lage rente moet de gemeente aanzienlijk meer reserveren voor het pensioen van (vm) wethouders. Conform de BBV-richtlijnen dient het bedrag direct te worden toegevoegd aan de voorziening. € -220.000

Overige verschillen < € 25.000 € -5.000

Resultaat € -271.000

0.2. Burgerzaken

De legesopbrengsten vallen € 109.000 hoger uit dan begroot. Hiertegenover staat een hogere afdracht van de rijksleges van € 50.000. Per saldo een voordeel van € 59.000.

Resultaat € 59.000

1.2. Openbare Orde en veiligheid

In 2024 zijn we een nieuwe overeenkomst aangegaan met Dierenopvangcentrum Ravenstein die voor onze gemeente de dierenopvang, -vervoer en -arts regelt. Het opvangen van dieren is een wettelijke taak, waardoor we verplicht zijn als gemeente om deze uit te voeren.

€ - 30.000

Overige verschillen < € 25.000

€ 11.000**Resultaat****€ -19.000**

PROGRAMMA 5 - BEDRIJFSVOERING

WAT HEEFT HET GEKOST?

Exploitatie	Begroting 2024 voor wijziging	Begroting 2024 na wijziging	Rekening 2024	Saldo 2024
Lasten				
0.4 Overhead	€ -8.263.862 N	€ -9.511.592 N	€ -8.697.387 N	€ 814.205 V
Totaal lasten programma	€ -8.263.862 N	€ -9.511.592 N	€ -8.697.387 N	€ 814.205 V
Baten				
0.4 Overhead	€ 39.663 V	€ 67.680 V	€ 375.140 V	€ 307.460 V
Totaal baten programma	€ 39.663 V	€ 67.680 V	€ 375.140 V	€ 307.460 V
Resultaat voor bestemming	€ -8.224.199 N	€ -9.443.912 N	€ -8.322.247 N	€ 1.121.665 V
Resultaatbestemming				
- toevoeging aan reserves	€ 0 V	€ 0 V	€ 0 V	€ 0 V
- onttrekking aan reserves	€ 0 V	€ 1.840.278 V	€ 267.283 V	€ -1.572.995 N
Saldo mutaties in reserves programma	€ 0 V	€ 1.840.278 V	€ 267.283 V	€ -1.572.995 N
Resultaat na bestemming	€ -8.224.199 N	€ -7.603.634 N	€ -8.054.964 N	€ -451.330 N

Het gerealiseerde totaal saldo van baten en lasten is in vergelijking met de bijgestelde raming € 1.122.000 voordelig. Na verwerking van de aan dit programma gerelateerde mutaties in reserves is het gerealiseerde resultaat € 451.000 nadelig.

De belangrijkste verschillen (> € 25.000) tussen de realisatie en de raming na wijziging zijn:

Personeel

Per 1 januari 2025 is de salarisadministratie uitbesteed aan een nieuwe dienstverlener. De implementatiekosten en inrichtingskosten van het HR-systeem volgen in 2025, waardoor dit een incidenteel voordeel oplevert. Bij de onttrekkingen uit de reserves levert dit een nadeel op. € 98.000

Voorziening voormalig personeel; In het afgelopen jaar is een voorziening getroffen voor de WIA-uitkering van een voormalig medewerker. Inmiddels is de situatie gewijzigd, waardoor deze voorziening niet langer noodzakelijk is. Het betreffende bedrag valt daarom vrij. € 108.000

Voorziening verlofstand personeel € 102.000

In de begroting was rekening gehouden met een doorbelasting van salarislasteren à € 275.000 naar investeringen en grondexploitaties. De werkelijke doorbelasting is € 95.000. Dit zorgt voor een nadeel in 2024. Voor 2025 en verder levert dit een voordeel op, omdat de kapitaallasteren lager zijn. € -180.000

Overige verschillen Personeel < € 25.000 € 1.000

Resultaat € 129.000

Uitbesteding Bedrijfsvoering

In 2024 is de dienstverlening op het gebied van bedrijfsvoering door De Connectie afgebouwd. De overstap naar maatwerkdienstverlening is eerder in het jaar gemaakt dan verwacht, dit heeft een voordeel opgeleverd. € 73.000

Resultaat € 73.000

Automatisering

Bij deze het advies om het resterende budget voor ICT over te hevelen.

€ 700.000

Het overschot is nodig voor de implementatiekosten in het jaar 2025.

- Budget ICT-verbeterplan is in 2024 slechts gedeeltelijk besteed o.a. aan extra inzet IT-consultants om de continuïteit te kunnen waarborgen en aan externe ondersteuning op het proces van de Europese aanbesteding. Door de gedeeltelijke inzet van het budget is er een overschot ontstaan.
- Voor de ICT-omgeving is extra budget toegekend deels vanwege de sterk toegenomen kosten van hardware en software, deels voor de vormgeving van de nieuwe ICT- omgeving.

Verbetering van de ICT-omgeving is noodzaak om te kunnen voldoen aan de wettelijk vereiste informatieveiligheid, privacy-veiligheid, de continuïteit en de verbetering op performance. Vanwege de uitloop van het aanbestedingsproces, valt het merendeel van de implementatiekosten in het jaar 2025 i.p.v. het eerder verwachte jaar 2024. Door deze vertraging ontstaat het overschot.

Resultaat

€ 700.000

Huisvesting

De audiovisuele middelen voor de vergaderruimtes, spreekkamers en werkkamers zijn in 2024 besteld en worden in 2025 geleverd. Dit leidt tot een onderbesteding in 2024. Voorgesteld wordt om het budget over te hevelen.

€ 35.000

Panden Raadhuisdijk en Wilhelminastraat

Er is ingezet op herstel van vertrouwen met de buurt en er is samen met bureau Gloudemans een marktconsultatie gedaan. Dit heeft geleid tot visiedocumenten met daarin mogelijke invullingen in de panden. Kosten lopen door in 2025, daarom wordt voorgesteld het resterende budget over te hevelen.

€ 157.000

Overige verschillen Huisvesting < € 25.000

€ -4.000

Resultaat

€ 188.000

Verzekeringen

Het budget is overschreden in verband met enkele grote handhavingszaken, de daarmee gepaarde juridische proceskosten en juridische advieskosten rond een faillissementsaanvraag.

€ -31.000

Resultaat

€ -31.000

Overige verschillen programma 5 < € 25.000

€ 63.000

Mutaties in reserves

Het nadelig saldo kan in hoofdlijnen als volgt worden weergegeven:

We hebben een onttrekking geraamd i.v.m. dekking van alle lasten die te maken hebben met de afkoop van de huurovereenkomst en de overname van de panden aan de Raadhuisdijk en de Wilhelminastraat. Deze onttrekking hebben we niet geboekt omdat we de lasten uit het positieve resultaat kunnen dekken. Het gaat om de volgende lasten:

Schade Vastgoed	€ -570.000
Compensatie juridische kosten	€ -130.000
Afkoop huurovereenkomst	€ -1.800.000
Dekking afkoop huurovereenkomst uit de eerder getroffen voorziening	€ 1.175.000
Boete royement van de twee aan te kopen panden	€ -115.000
Beheer panden Raadhuisdijk en Wilhelminastraat	€ -25.000
Taxaties kosten notaris	€ -10.000

Kosten met betrekking tot de outsourcing van de salarisadministratie komen pas in 2025, hierdoor hebben we deze nog niet onttrokken uit de reserve, waardoor dit nu een nadeel oplevert. Op het programma levert dit een voordeel op van hetzelfde bedrag.

Resultaat € -1.573.000

Integrale toelichting salarislasten

Er is per saldo een overschrijding op de salarislasten ontstaan van ca. € 98.000 in 2024. Dit nadeel is als volgt verdeeld over de teams binnen de gemeente:

Loonsom (Budget) € 9.430.534

Loonkosten

Gemeentesecretaris	€ 188.771	
Team BOR	€ 2.180.975	
Team Control	€ 1.384.028	
Team Dienstverlening	€ 1.991.766	
Team Ruimte	€ 941.139	
Team Samenleving	€ 1.280.919	
Totaal personeel		€ -7.967.598

Inhuur

Team BOR	€ 177.826	
Team Control	€ 94.124	
Team Dienstverlening	€ 766.475	
Team Ruimte	€ 199.912	
Team Samenleving	€ 124.891	
Totaal inhuur		€ -1.363.228

Voorziening verlofstanden € -197.815

Saldo € -98.107

Toelichting

Gemeentesecretaris

Aanstelling van een nieuwe interim gemeentesecretaris en detachering van de voorgaande gemeentesecretaris heeft in 2024 tot een nadeel geleid. Verwachting is dat dit nadeel bij finale afrekening in 2026 wegvalt tegen de salarisinkomsten uit detachering.

Team Beheer Openbare Ruimte (BOR)

In een aantal gevallen heeft het even geduurd voordat een vacature weer gevuld kon worden. De werkzaamheden zijn tijdelijk verdeeld onder het aanwezig personeel, dit heeft voor een klein voordeel gezorgd.

Team Control

Niet alle vacatures zijn in 2024 ingevuld. Binnen financieel beheer is invulling van een vacature niet direct gelukt. De werkzaamheden zijn tijdelijk verdeeld onder het aanwezig personeel, dit heeft voor een voordeel gezorgd. De vacature van inkoopadviseur zal in de loop van 2025 intern opgevuld worden. In 2024 zijn de werkzaamheden deels uitbesteed en deels opgevangen door een collega. Dit heeft eveneens voor een voordeel gezorgd.

Team dienstverlening

Bij moeilijk in te vullen posities is in 2024 sprake geweest van inhuur. Het gaat dan bijvoorbeeld om de administratieve ondersteuning van het managementteam, de ambtelijke secretaris van de OR, de CISO en de Functionaris Gegevensbescherming. Dit heeft geleid tot een overschrijding van de loonsom. Er wordt actief ingezet op de vervanging van inhuur door vaste krachten om deze meerkosten in de toekomst te vermijden. Daarnaast worden gemeenten sinds de invoering van de Wet open overheid (Woo) vaker geconfronteerd met (omvangrijke) Woo-verzoeken. De beantwoording kost extra tijd en geld. Tegelijkertijd werken we aan actieve openbaarmaking van informatie die volgens de Wet open overheid verplicht is en aan toekomstbestendig informatiebeheer. Dit gaat stapsgewijs, de invoering kost tijd en capaciteit. Het extra budget dat de gemeente van het rijk heeft ontvangen is niet toereikend om de totale kosten te dekken. Bij burgerzaken is ingehuurd ter ondersteuning bij de inschrijving van vluchtelingen uit Oekraïne. Deze kosten zijn niet volledig vergoed door het rijk. Tot slot is in 2024 sprake geweest van langdurig ziekte bij meerdere collega's. Vervanging heeft gezorgd voor een overschrijding van de loonsom.

Team Ruimte

In 2024 is op verschillende functies tijdelijk ingehuurd. Enerzijds vanwege zwangerschapsverlof en anderzijds vanwege vacatures bij planologie, economie en procesleider ruimte. Om werkzaamheden niet onnodig stil te laten liggen, danwel onze wettelijke taken uit te kunnen voeren is voor tijdelijke vervanging gekozen. De kosten van de tijdelijke vervanging overstijgen in dit geval de kosten zoals begroot in de loonsom.

Team Samenleving

Binnen team Samenleving waren in 2025 gedurende een aantal maanden twee beleidsfuncties vacant. En had de kwaliteitsmedewerker Wmo/Jeugd zwangerschapsverlof en ouderschapsverlof. Vervanging binnen het team was niet haalbaar. Om toch voortgang te boeken in de werkzaamheden en wettelijke taken te kunnen blijven uitvoeren, zijn voor deze functies mensen ingehuurd. Hoewel deze ingehuurde medewerkers zo minimaal als mogelijk zijn ingezet (voor minder uren dan de vacatures/het verlof), leverde dit een onvermijdelijke overschrijding van de loonsom op.

Verlofstanden

De voorziening voor spaarverlof en overmatig verlof bedraagt € 197.815 per 31-12-2024. Op basis van de verlofsaldi 's per 30-9-2024 gingen we uit van € 300.000. Dit levert een voordeel op in de jaarrekening 2024

Voor informatie over de bedrijfsvoering binnen de gemeente wordt u verwezen naar de paragraaf bedrijfsvoering.

ALGEMENE DEKKINGSMIDDELEN

WAT HEEFT HET GEKOST?

Exploitatie	Begroting 2024 voor wijziging	Begroting 2024 na wijziging	Rekening 2024	Saldo 2024
Lasten				
0.5 Treasury	€ -308.461 N	€ -343.534 N	€ -538.936 N	€ -195.402 N
0.64 Belastingen overig	€ -418.373 N	€ -416.925 N	€ -376.286 N	€ 40.639 V
0.8 Overige baten en lasten	€ -79.720 N	€ -104.720 N	€ -93.868 N	€ 10.852 V
Totaal lasten programma	€ -806.554 N	€ -865.179 N	€ -1.009.090 N	€ -143.911 N
Baten				
0.5 Treasury	€ 317.842 V	€ 317.842 V	€ 535.322 V	€ 217.480 V
0.61 OZB - woningen	€ 2.707.036 V	€ 2.747.036 V	€ 2.749.060 V	€ 2.024 V
0.62 OZB - niet woningen	€ 1.673.608 V	€ 1.745.608 V	€ 1.786.464 V	€ 40.856 V
0.64 Belastingen overig	€ 125.740 V	€ 141.740 V	€ 149.162 V	€ 7.422 V
0.7 Algemene uitkering/gemeentefonds	€ 35.868.257 V	€ 38.174.601 V	€ 38.078.687 V	€ -95.914 N
0.8 Overige baten en lasten	€ 0 V	€ 0 V	€ -114.482 N	€ -114.482 N
Totaal baten programma	€ 40.692.483 V	€ 43.126.827 V	€ 43.184.213 V	€ 57.386 V
Resultaat voor bestemming	€ 39.885.929 V	€ 42.261.648 V	€ 42.175.121 V	€ -86.527 N
Resultaatbestemming				
- toevoeging aan reserves				
- onttrekking aan reserves				
Saldo mutaties in reserves programma				
Resultaat na bestemming	€ 39.885.929 V	€ 42.261.648 V	€ 42.175.121 V	€ -86.527 N

In dit onderdeel van de jaarrekening zijn de werkelijke baten en lasten 2024 opgenomen die niet direct aan één van de voorgaande programma's zijn toe te rekenen, zoals de gerealiseerde algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien, alsmede overige algemene baten en lasten. Bij deze laatste gaat het bijvoorbeeld om stelposten, de lasten en baten die verband houden met de heffing en invordering van de gemeentelijke belastingen (hondenbelasting) en de uitvoering van de Wet WOZ. Daarnaast is het rekeningresultaat in dit onderdeel opgenomen.

Het gerealiseerde totaal saldo van baten en lasten is in vergelijking met de bijgestelde raming € 87.000 nadelig.

De belangrijkste verschillen (> € 25.000) tussen de realisatie en de raming na wijziging zijn:

0.5 Treasury

Overige verschillen < € 25.000 € 22.000

Resultaat € 22.000

0.61 en 0.62 OZB (niet-)woningen

In 2024 is extra en systematisch gecontroleerd op leegstand bij niet-woningen. Het opwerken van deze leegstand draagt bij aan een hogere opbrengst voor de onroerende zaakbelasting gebruikers. € 43.000

Resultaat € 43.000

0.64 Belastingen overig

Door Btw-verschuiving is een Btw-voordeel ontstaan van afgerond € 24.000. € 24.000

Overige verschillen < € 25.000 € 23.000

Resultaat € 47.000

0.7 Gemeentefonds

De laatste bijstelling van de begroting heeft bij de septembercirculaire plaatsgevonden. € -96.000
Nadien hebben de decembercirculaire en verrekeningen (ook over 2022 en 2023)
geleid tot een verschil van 0,25% ten opzichte van de begroting.

Resultaat € -96.000

0.8 Overige baten en lasten

Op de begrote stelpost onvoorzien, groot € 25.000, zijn geen uitgaven gedaan. € 25.000

Op de stelpost nieuw beleid, groot 69.000, zijn geen uitgaven gedaan. € 69.000

De voorziening dubieuze debiteuren is geactualiseerd op basis van de nieuwe
gegevens van onze eigen administratie alsmede die van alle verbonden partijen. € -210.000

Overige verschillen < € 25.000 € 13.000

Resultaat € -103.000

Gerealiseerde totaal saldo van baten en lasten en gerealiseerde resultaat

	Raming 2024 voor wijziging	Raming 2024 na wijziging	Rekening 2024
saldi programma 1 t/m 5	-€ 39.739.035	-€ 44.900.122	-€ 41.538.934
saldo fin. / alg. dekkingsmiddelen / onvoorzien	€ 39.885.929	€ 42.261.648	€ 42.175.121
Gerealiseerde totaal saldo van baten en lasten	€ 146.894	-€ 2.638.474	€ 636.187
Mutaties reserves	€ 150.782	€ 3.047.685	€ 1.437.549
Gerealiseerde resultaat	€ 297.676	€ 409.211	€ 2.073.736

GEREALISEERDE RESULTAAT

Na de vaststelling van de in 2024 aangebrachte begrotingswijzigingen resteerde een voordelig begrotingsresultaat van € 409.211. Het gerealiseerde resultaat 2024 bedraagt € 2.073.736 voordelig. Dit is het saldo waarmee de jaarrekening sluit na de onttrekkingen en toevoegingen aan de reserves, zoals verantwoord onder de mutaties in reserves in het totaaloverzicht van baten en lasten.

Het gerealiseerde totaal saldo van baten en lasten 2024 (excl. mutaties reserves) bedraagt € 636.187 voordelig. In 2024 is € 15.000 toegevoegd aan reserves en € 1.452.549 onttrokken aan reserves.

OVERZICHT VAN INCIDENTELE LASTEN EN BATEN

Op grond van het BBV moet in de toelichting op de programmarekening een overzicht worden opgenomen van de incidentele baten en lasten. Naast de restanten van de opgenomen stelposten en de meevallende rente- en afschrijvingslasten die door vertragingen in de uitvoering een batige incidentele invloed hebben op het rekeningresultaat 2024 alsmede de overige mee- en tegenvallers ten opzichte van de raming zijn vooral ook de volgende incidentele baten en lasten van invloed. In het overzicht zijn zowel de geraamde als niet geraamde incidentele baten en lasten per programma opgenomen.

Programma 1 - Incidentele lasten en baten	Primitieve begroting	Begroting na wijziging	Werkelijk	Afwijking begroting
<u>Incidentele lasten</u>				
Diverse niet afgeronde projecten wonen (woonzorgvisie, huisvesting IW-ers, woonbehoefteonderzoek)	€ 118.342	€ 224.756	€ 85.878	€ 138.878
Woondealmonitor	€ 35.000	€ 0	€ 0	€ 0
Transitieplan omgevingswet	€ 12.150	€ 434.974	€ 130.793	€ 304.181
Bijdrage regionaal stimuleringsfonds	€ 0	€ 30.189	€ 0	€ 30.189
Uitbetaalde planschadevergoedingen (zie onder baten)	€ 0	€ 0	€ 67.018	-€ 67.018
Lagere doorbelasting personeelskosten aan grexen	€ 171.001	€ 171.001	€ 157.902	€ 13.099
Overige verschillen < € 25.000	€ 30.400	€ 30.400	€ 15.000	€ 15.400
Totaal incidentele lasten	€ 366.893	€ 891.320	€ 456.591	€ 434.729
<u>Incidentele baten</u>				
Aw. Rek.resultaat 2023 ter dekking rekeningbestemmingen 2023	€ 0	€ 415.220	€ 415.220	€ 0
Tussentijds resultaat Gr. Van Rechterenschool/Spitsestraat Appeltern	€ 0	€ 0	€ 110.000	€ 110.000
Tussentijds resultaat Appelhoek fase 1b Alphen	€ 0	€ 0	€ 212.000	€ 212.000
Resultaat overige bouwgrondexploitatie	€ 0	€ 0	€ 44.310	€ 44.310
Verhaalde planschadevergoedingen (zie onder lasten)	€ 0	€ 0	€ 54.130	€ 54.130
Verkoop perceel aan Waterschap Rivierenland	€ 0	€ 0	€ 42.050	€ 42.050
Invorderingsbesluiten en dwangsommen	€ 0	€ 0	€ 98.750	€ 98.750
Overige verschillen < € 25.000	€ 24.150	€ 15.400	€ 5.850	-€ 9.550
Totaal incidentele baten	€ 24.150	€ 430.620	€ 982.310	€ 551.690
Totaal programma 1	-€ 342.743	-€ 460.700	€ 525.719	€ 986.419

Programma 2 - Incidentele lasten en baten	Primitieve begroting	Begroting na wijziging	Werkelijk	Afwijking begroting
<u>Incidentele lasten</u>				
Tijdelijke huisvesting IKC	€ 102.000	€ 175.000	€ 181.544	-€ 6.544
Huurkosten tijdelijke units De Laak	€ 22.201	€ 62.007	€ 45.640	€ 16.367
Kwalificatieplichtgelden zijn nog niet volledig uitgegeven	€ 95.686	€ 172.353	€ 156.693	€ 15.660
Kosten voor schoolmaatschappelijkwerk zijn lager uitgevallen	€ 100.243	€ 100.243	€ 81.137	€ 19.106
VVE Peuteropvang wordt gedekt uit de OAB middelen	€ 0	€ 240.217	€ 295.706	-€ 55.489
De inzet van de combinatiefunctionarissen is gedekt uit de Brede Spuk middelen	€ 130.328	€ 130.328	€ 15.525	€ 114.803
Project jongerenontmoetingsplekken	€ 66.711	€ 66.711	€ 10.673	€ 56.038
Dorpendeal	€ 0	€ 25.000	€ 375	€ 24.625
Voorbereiding Spreidingswet	€ 0	€ 93.080	€ 64.188	€ 28.893
Woonzorgtraject en inclusie-agenda GGZ	€ 62.210	€ 76.210	€ 50.229	€ 25.981
Overige verschillen < € 25.000	€ 32.500	€ 47.500	€ 8.794	€ 38.706
Totaal incidentele lasten	€ 611.879	€ 1.188.649	€ 910.503	€ 278.146
<u>Incidentele baten</u>				
Aw. Rek.resultaat 2023 ter dekking rekeningbestemmingen 2023	€ 0	€ 415.710	€ 415.710	€ 0
Aw. Res.kap.last. MFA Hanzehuys	€ 52.935	€ 52.935	€ 48.545	-€ 4.390
Onderbesteding OAB IZA NPO gelden	€ 49.583	€ 163.105	€ 346.803	€ 183.698
Overige verschillen < € 25.000	€ 42.973	€ 42.973	€ 42.973	€ 0
Totaal incidentele baten	€ 145.491	€ 674.723	€ 854.031	€ 179.308
Totaal programma 2	-€ 466.388	-€ 513.926	-€ 56.473	€ 457.453

Programma 3 - Incidentele lasten en baten	Primitieve begroting	Begroting na wijziging	Werkelijk	Afwijking begroting
<u>Incidentele lasten</u>				
Uitvoeringskosten klimaataakkoord	€ 0	€ 152.690	€ 4.160	€ 148.530
Niet gestarte projecten door geen vastgesteld GVP	€ 30.000	€ 30.000	€ 0	€ 30.000
Aanpak Zwerfafval	€ 0	€ 29.800	€ 16.211	€ 13.589
Overige verschillen < € 25.000	€ 9.738	€ 9.738	€ 9.738	€ 0
Totaal incidentele lasten	€ 39.738	€ 222.228	€ 30.109	€ 192.119
<u>Incidentele baten</u>				
Aw. Rek.resultaat 2023 ter dekking rekeningbestemmingen 2023	€ 0	€ 225.695	€ 225.695	€ 0
Toeslag zwerfafval	€ 0	€ 0	€ 27.959	€ 27.959
Overige verschillen < € 25.000	€ 64.136	€ 73.136	€ 77.235	€ 4.099
Totaal incidentele baten	€ 64.136	€ 298.831	€ 330.889	€ 32.058
Totaal programma 3	€ 24.398	€ 76.603	€ 300.780	€ 224.177

Programma 4 - Incidentele lasten en baten	Primitieve begroting	Begroting na wijziging	Werkelijk	Afwijking begroting
<u>Incidentele lasten</u>				
Mutatie voorzieningen pensioenen	€ 0	€ 0	€ 219.917	-€ 219.917
Hogere afdrachten rijksleges	€ 126.000	€ 126.000	€ 176.085	-€ 50.085
Hogere kosten zwerfdieren	€ 6.703	€ 6.703	€ 36.955	-€ 30.252
Overige verschillen < € 25.000	€ 5.000	€ 5.000	€ 0	€ 5.000
Totaal incidentele lasten	€ 137.703	€ 137.703	€ 432.957	-€ 295.254
<u>Incidentele baten</u>				
Hogere opbrengsten voor leges	€ 325.641	€ 325.641	€ 435.455	€ 109.814
Overige verschillen < € 25.000	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
Totaal incidentele baten	€ 325.641	€ 325.641	€ 435.455	€ 109.814
Totaal programma 4	€ 187.938	€ 187.938	€ 2.498	-€ 185.440

Programma 5 - Incidentele lasten en baten	Primitieve begroting	Begroting na wijziging	Werkelijk	Afwijking begroting
<u>Incidentele lasten</u>				
Verzekeringen	€ 26.097	€ 58.097	€ 90.691	-€ 32.594
Mutatie voorziening verlofstanden personeel	€ 0	€ 300.000	€ 197.815	€ 102.185
Vertraging implementatie nieuwe ICT-dienstverlener	€ 1.215.102	€ 1.405.102	€ 894.797	€ 510.305
Uitvoering ICT Verbeterplan	€ 0	€ 231.272	€ 39.720	€ 191.552
Inrichting nieuwe HR-systeem	€ 0	€ 98.850	€ 1.321	€ 97.529
Uitbesteding bedrijfsvoering	€ 460.363	€ 460.363	€ 386.939	€ 73.424
Audiovisuele middelen	€ 35.000	€ 35.000	€ 0	€ 35.000
Ontwikkeling panden Raadhuisdijk en Wilhelminastraat	€ 235.000	€ 235.000	€ 77.777	€ 157.223
Overige verschillen < € 25.000	€ 15.178	€ 39.868	€ 46.179	-€ 6.311
Totaal incidentele lasten	€ 1.986.740	€ 2.863.552	€ 1.735.239	€ 1.128.313
<u>Incidentele baten</u>				
Aw. Rek.resultaat 2023 ter dekking rekeningbestemmingen 2023	€ 0	€ 265.962	€ 265.962	€ 0
Aw. Alg. Res. Ter dekking VSO Jasmin Group		€ 1.475.466	€ 0	-€ 1.475.466
Aw. Alg. Res. Ter dekking Financiële middelen inrichting HR-systeem		€ 98.850	€ 1.321	-€ 97.529
Mutatie voorziening voormalig personeel	€ 94.141	€ 94.141	€ 202.635	€ 108.494
Overige verschillen < € 25.000	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
Totaal incidentele baten	€ 94.141	€ 1.934.419	€ 469.918	-€ 1.464.501
Totaal programma 5	-€ 1.892.599	-€ 929.133	-€ 1.265.321	-€ 336.188

Algemene dekkingsmiddelen - incidentele lasten en baten	Primitieve begroting	Begroting na wijziging	Werkelijk	Afwijking begroting
<u>Incidentele lasten</u>				
Stelpost onvoorzien	€ 25.000	€ 25.000	€ 0	€ 25.000
Stelpost nieuw beleid	€ 69.000	€ 69.000	€ 0	€ 69.000
Mutatie Voorziening Dubieuze debiteuren	€ 0	€ 0	€ 210.000	-€ 210.000
Overige verschillen < € 25.000	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
Totaal incidentele lasten	€ 94.000	€ 94.000	€ 210.000	-€ 116.000
<u>Incidentele baten</u>				
Hogere opbrengst OZB	€ 730.065	€ 779.065	€ 825.395	€ 46.330
Overige verschillen < € 25.000	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
Totaal incidentele baten	€ 730.065	€ 779.065	€ 825.395	€ 46.330
Totaal Algemene dekkingsmiddelen	€ 636.065	€ 685.065	€ 615.395	-€ 69.670
Totaal incidentele lasten en baten	-€ 1.947.470	-€ 1.048.294	€ 28.460	€ 1.076.754

OVERZICHT STRUCTURELE TOEVOEGINGEN EN ONTTREKKINGEN AAN DE RESERVES

Op grond van het BBV (art.28-d) moet in de toelichting op de programmarekening een overzicht worden opgenomen van de van de structurele toevoegingen en onttrekkingen aan de reserves. In het onderstaand overzicht worden deze toevoegingen en onttrekkingen per programma weergegeven.

Omschrijving	Primitieve begroting	Begroting na wijziging	Werkelijk	Afwijking begroting
<u>Programma 1</u>				
Toevoeging aan reserve bovenwijkse voorzieningen:				
Toevoeging aan reserve stimulerings fonds recreatie & toerisme:				
- jaarlijkse vaste dotatie	-€ 15.000	-€ 15.000	-€ 15.000	€ 0
Aanwending van reserve stimulerings fonds recreatie & toerisme:				
- stimulerings bijdragen	€ 15.400	€ 15.400	€ 5.850	-€ 9.550
Aanwending van reserve kapitaallasten:				
Totaal programma 1	€ 400	€ 400	-€ 9.150	-€ 9.550
<u>Programma 2</u>				
Aanwending reserve kapitaallasten:				
- t.b.v. MFA Dreumel	€ 7.191	€ 7.191	€ 7.191	€ 0
- t.b.v. Kulturhus Boven-Leeuwen	€ 7.517	€ 7.517	€ 7.517	€ 0
- t.b.v. MFA De Rosmolen Beneden-Leeuwen	€ 11.059	€ 11.059	€ 11.059	€ 0
- t.b.v. Nieuwbouw IKC	€ 5.714	€ 5.714	€ 5.714	€ 0
- t.b.v. MFA Hanzehuys	€ 52.935	€ 52.935	€ 48.545	-€ 4.390
Aanwending reserve afkopsommen erfpacht:				
- t.b.v. grond Kulturhus Boven-Leeuwen	€ 4.313	€ 4.313	€ 4.313	€ 0
- t.b.v. grond MFA Dreumel	€ 3.989	€ 3.989	€ 3.989	€ 0
- t.b.v. grond MFA De Rosmolen Beneden-Leeuwen	€ 3.190	€ 3.190	€ 3.190	€ 0
Totaal programma 2	€ 95.908	€ 95.908	€ 91.518	-€ 4.390
<u>Programma 3</u>				
Aanwending reserve kapitaallasten:				
- t.b.v. afschrijvingslasten herinrichting Kurstjensplein	€ 17.250	€ 17.250	€ 17.250	€ 0
- t.b.v. afschrijvingslasten herinrichting Brouwershof	€ 3.750	€ 3.750	€ 3.750	€ 0
- t.b.v. afschrijvingslasten herinrichting van Heemstraweg	€ 6.916	€ 6.916	€ 6.916	€ 0
- t.b.v. afschrijvingslasten verkeersmaatregelen Trambaan	€ 1.298	€ 1.298	€ 1.298	€ 0
- t.b.v. voorbereidingskrediet zandstraat	€ 23.200	€ 23.200	€ 0	-€ 23.200
- t.b.v. water- en groenopgave de Bennemaker	€ 2.060	€ 2.060	€ 2.060	€ 0
Totaal programma 3	€ 54.474	€ 54.474	€ 31.274	-€ 23.200
Totaal structurele toevoegingen en onttrekkingen aan de reserves	€ 150.782	€ 150.782	€ 113.642	-€ 37.140

INFORMATIE WET NORMERING BEZOLDIGING TOPFUNCTIONARISSEN

Per 1 januari 2013 is de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT) ingegaan. Deze verantwoording is opgesteld op basis van deze wetgeving.

Het bezoldigingsmaximum in 2024 voor de gemeente West Maas en Waal is € 233.000. Dit geldt naar rato van de duur en/of omvang van het dienstverband. Voor topfunctionarissen zonder dienstbetrekking geldt met ingang van 1 januari 2019 voor de eerste 12 kalendermaanden een afwijkende normering, zowel voor de duur van de opdracht als voor het uurtarief.

1. Bezoldiging topfunctionarissen

1a. Leidinggevende topfunctionarissen met dienstbetrekking en leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking vanaf de 13^e maand van de functievervulling.

	De heer D. Oosterom	De heer P.G. Arissen	Mevrouw C. Jansen-Bouwman
Functiegegevens	Gemeentesecretaris	Adviseur	Grieffier
Aanvang en einde functievervulling in 2023	04-03 t/m 31-12-2024	01-01 t/m 31-12-2024	01-01 t/m 31-12-2024
Omvang dienstverband (als deeltijdfactuur in fte)	1,00	1,00	0,89
(Fictieve) dienstbetrekking?	Ja	Ja	Ja
Bezoldiging			
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	€ 101.031	€ 96.955	€ 75.066
Beloningen betaalbaar op termijn	€ 16.383	€ 20.117	€ 11.303
<i>Subtotaal</i>	€ 117.413	€ 117.073	€ 86.368
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	€ 192.893	€ 233.000	€ 198.225
-/- Onverschuldigd betaald bedrag en nog niet terugontvangen bedrag	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
Bezoldiging	€ 117.413	€ 117.073	€ 86.368
Het bedrag van overschrijding en de reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
2023			
Aanvang en einde functievervulling in 2023	01-01 t/m 31-12-2023	01-01 t/m 31-12-2023	
Omvang dienstverband (als deeltijdfactuur in fte)	1,00		0,83
(Fictieve) Dienstbetrekking	Ja	Ja	
Beloning plus belastbare onkostenvergoeding	€ 112.060	€ 63.225	
Beloningen betaalbaar op termijn	€ 17.654	€ 9.190	
<i>Subtotaal</i>	€ 129.714	€ 72.416	
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	€ 223.000	€ 185.833	
Totaal bezoldiging 2023	€ 129.714	€ 72.416	

2. Uitkeringen wegens beëindiging dienstverband aan topfunctionarissen met of zonder dienstbetrekking

Er is binnen de gemeente West Maas en Waal in 2024 geen sprake van uitkeringen wegens beëindiging dienstverband.

3. Overige rapportageverplichtingen op grond van de WNT

Naast de hierboven vermelde topfunctionarissen zijn er geen overige functionarissen met dienstbetrekking die in 2024 een bezoldiging boven het individuele WNT-maximum hebben ontvangen. Er zijn in 2024 geen ontslaguitkeringen betaald aan overige functionarissen die op grond van de WNT dienen te worden vermeld, of die in eerdere jaren op grond van de WOPT of de WNT vermeld zijn of hadden moeten worden.

DEEL 4 - BIJLAGEN

BIJLAGE 1 - OVERZICHT PERSONEELSLASTEN

Organisatie-eenheid	Fte	Totaal loonkosten 2024
Exploitatie		
Leden van de raad	17,00	318.008
College	4,00	500.459
Algemeen		
* Management	1,83	260.737
Griffie	2,09	188.880
Team Dienstverlening	24,65	2.031.819
Team Control	14,39	1.384.025
Team Samenleving	14,54	1.312.463
Team Beheer openbare ruimte (BOR)	29,72	2.240.569
Team Ruimte	11,57	1.067.167
<i>Totaal organisatie</i>	<i>98,79</i>	<i>8.485.660</i>
Totaal	119,79	9.304.127

BIJLAGE 2 - OVERZICHT LOPENDE INVESTERINGEN

Omschrijving	Start jaar	Budget	Besteed t/m 2024	Verplichtingen / restant
<u>Programma 1 - Wonen, werken en recreëren</u>				
Herinrichting woonwagenstandplaatsen	2010	€ 0	€ 95.223	-€ 95.223
Vervanging speeltoestellen	2023	€ 60.256	€ 38.153	€ 22.103
Totaal programma 1		€ 60.256	€ 133.376	-€ 73.120
<u>Programma 2 - Maatschappelijke zaken</u>				
WMO Woonunit	2022	€ 120.000	€ 50.542	€ 69.458
Vorbereidingskrediet uitbreiding IKC	2022	€ 170.000	€ 170.000	€ 0
Uitbreiding IKC	2024	€ 7.254.500	€ 163.119	€ 7.091.381
Hulpmiddelen Wmo 2024	2024	€ 200.000	€ 162.141	€ 37.859
Totaal programma 2		€ 7.744.500	€ 545.802	€ 7.198.698
<u>Programma 3 - Fysieke Leefomgeving</u>				
Alphen Greffelingsestraat	2019	€ 69.000	€ 68.791	€ 209
Herinrichting Zandstraat	2019	€ 239.600	€ 219.779	€ 19.821
Herinrichting Zandstraat Oost	2021	€ 336.000	€ 336.000	€ 0
Herinrichting Dorpsstraat	2021	€ 135.000	€ 75.716	€ 59.284
Vergroenen dorpsentree en centrum Wamel	2021	€ 90.000	€ 57.227	€ 32.773
Vervanging Molenlaan wegen 2024	2024	€ 225.000	€ 1.362	€ 223.638
Greff/Filipstr. (wegen) Alphen	2024	€ 402.500	€ 402.504	-€ 4
Vorbereiding vervanging Rooijsestraat	2024	€ 64.000	€ 39.666	€ 24.334
Aanpassing Openbare ruimte IKC	2024	€ 850.000	€ 169.242	€ 680.758
Riolering (vGRP)	Div.	€ 2.712.262	€ 1.115.350	€ 1.596.912
Vervanging beplanting 2024	2024	€ 103.000	€ 65.386	€ 37.614
Vervanging bomen 2024	2024	€ 173.000	€ 75.999	€ 97.001
Vervanging openbare verlichting 2024	2024	€ 121.000	€ 105.905	€ 15.095
Vervanging wegen 2024	2024	€ 665.500	€ 655.402	€ 10.098
Vervanging Hoefstraat (wegen)	2023	€ 23.000	€ 10.822	€ 12.178
Vervanging Filip-Schutstraat Alphen	2023	€ 55.500	€ 55.500	€ 0
Aanbrengen Bermverharding	2023	€ 500.000	€ 330.772	€ 169.228
Rotonde van Heemstraweg verkeersveilige overstee	2023	€ 132.000	€ 56.080	€ 75.920
NACL container	2023	€ 45.000	€ 38.000	€ 7.000
4 Zoutstrooiers	2023	€ 201.909	€ 201.909	€ 0
Totaal programma 3		€ 7.143.271	€ 4.081.411	€ 3.061.860

Omschrijving	Start jaar	Budget	Besteed t/m 2024	Verplichtingen / restant
<u>Programma 4 - Burger, bestuur en veiligheid</u>				
Geen investeringen				
<u>Programma 5 - Bedrijfsvoering</u>				
Continuïteitsplan I&A 2021	2021	€ 51.967	€ 0	€ 51.967
Meubilair gemeentehuis	2018	€ 181.000	€ 102.565	€ 78.435
Bureaustoelen	2018	€ 55.000	€ 0	€ 55.000
Meubilair college en secretaris	2022	€ 45.000	€ 0	€ 45.000
Herinrichting publieksruimte gemeentehuis	2023	€ 26.900	€ 0	€ 26.900
Verrijdbare stelling archief	2023	€ 30.400	€ 0	€ 30.400
Paternosterkasten kamer 17	2023	€ 25.000	€ 0	€ 25.000
Geluidsinstallatie raadzaal 2024	2024	€ 26.000	€ 0	€ 26.000
Meubilair linkervleugel 2024	2024	€ 125.000	€ 0	€ 125.000
Knik shovel 2024	2024	€ 37.500	€ 39.192	-€ 1.692
Traktor (5430 Deutz-Fahr)	2024	€ 95.000	€ 95.128	-€ 128
Bus (VT-017-D)	2024	€ 55.000	€ 0	€ 55.000
Totaal programma 5		€ 753.767	€ 236.885	€ 516.882
Totaal investeringen		€ 15.701.794	€ 4.997.473	€ 10.704.321

BIJLAGE 3 - OVERZICHT RESERVES EN VOORZIENINGEN

Omschrijving	Stand 1-1-2024	Vermeer- deringen	Vermin- deringen	Stand 31-12-2024
Algemene reserves				
a. Vrij besteedbaar	€ 11.955.298	€ 3.307.743	€ 1.329.758	€ 13.933.283
b. Saldo rekening van baten en lasten	€ 3.307.743	€ 2.073.736	€ 3.307.743	€ 2.073.736
Totaal algemene reserves	€ 15.263.041	€ 5.381.479	€ 4.637.501	€ 16.007.019
Bestemmingsreserves				
Kapitaallasten	€ 3.963.836	€ 0	€ 111.300	€ 3.852.537
Stimuleringsfonds recreatie & toerisme	€ 116.675	€ 15.000	€ 0	€ 131.675
Bovenwijkse voorzieningen	€ 555.286	€ 0	€ 0	€ 555.286
Afkoopsommen (erfpacht)	€ 553.226	€ 0	€ 11.492	€ 541.734
Privatisering voetbalvelden	€ 10.055	€ 0	€ 0	€ 10.055
Totaal bestemmingsreserves	€ 5.199.078	€ 15.000	€ 122.792	€ 5.091.286
Totaal reserves	€ 20.462.119	€ 5.396.479	€ 4.760.293	€ 21.098.306
Voorzieningen				
Pensioenen / overlijdensrisico (vm) wethouders	€ 2.118.093	€ 321.463	€ 117.537	€ 2.322.019
Wachtgelduitkeringen wethouders	€ 56.575	€ 0	€ 56.575	€ 0
Voormalig personeel	€ 202.635	€ 0	€ 202.635	€ 0
Verlofstand personeel	€ 0	€ 197.815	€ 0	€ 197.815
Onderhoud gebouwen	€ 2.006.036	€ 531.741	€ 188.932	€ 2.348.845
Beheer en onderhoud wegen	€ 911.686	€ 846.122	€ 1.402.739	€ 355.069
Instandhouding rioleringen	€ 1.003.056	€ 28.246	€ 0	€ 1.031.302
B. & O.-fonds ontzandingen	€ 2.101.786	€ 0	€ 0	€ 2.101.786
Civiele kunstwerken	€ 85.264	€ 357.779	€ 7.057	€ 435.986
Voorziening lasten Maasbommel en Wamel	€ 1.994.179	€ 0	€ 1.994.179	€ 0
Totaal voorzieningen	€ 10.479.312	€ 2.283.166	€ 3.969.654	€ 8.792.823
Totaal reserves en voorzieningen	€ 30.941.431	€ 7.679.645	€ 8.729.947	€ 29.891.129

BIJLAGE 4 - KERNGEGEVENS

Kerngegevens	Gegevens per 1 januari 2024 volgens Jaarrekening 2023 (p.158)	Geschatte gegevens per 1 januari 2024 volgens Begroting 2024 (p.123)	Geschatte gegevens per 1 januari 2025 volgens Begroting 2025 (p.127)	Gegevens per 31 december 2024
<u>Aantal inwoners</u>				
- totaal	20.336	20.250	20.550	20.594
- waarvan 0 - 19 jaar	3.768	3.906	3.931	4.025
- waarvan 20 - 64 jaar	12.220	11.661	11.724	11.758
- waarvan 65 jaar en ouder	4.348	4.683	4.895	4.811
Aantal periodieke bijstandsgerechtigden	168	165	170	168
Aantal tewerkgestelden in sociale werkvoorzieningschappen	35	30	33	32
Aantal leerlingen basisscholen	1.374	1.374	1.374	1.498
Aantal leerlingen juniorcollege West Maas en Waal (voortgezet onderwijs)	236	236	178	178
<u>Fysieke structuur</u>				
- Oppervlakte gemeente in ha.	8.521	8.521	8.521	8.521
- Waarvan binnenwater	928	931	928	932
- Oppervlakte van de wegen in m2	1.571.261	1.481.909	1.571.261	1.656.152
Aantal verblijfsobjecten met woonfunctie	8.710	8.812	9.192	8.891

BIJLAGE 5 - SINGLE INFORMATION SINGLE AUDIT

SISA bijlage verantwoordingsinformatie 2024 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 7-01-2025						
Verenlijker	Uitkeringscode	Bestedingscode Uitkeringscode Indicatoren Onderwerpen	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator
FIN	B2	Regeling specifieke uitkering gemeentelijke hulp gedupeerden toeslagenproblematiek Gemeenten	Aantal uitgevoerde plannen van aanpak in (jaar T) Aard controle D2 Indicator: B2/01	Cumulatief aantal uitgevoerde plannen van aanpak (t/m jaar T) Aard controle n.v.t. Indicator: B2/02	Nombedragen voor a, b, d en f (Ja/nee) Nee: reeks 1 / Ja: reeks 2 Aard controle n.v.t. Indicator: B2/03	Nombedragen voor e (Ja/nee) Nee: reeks 1 / Ja: reeks 2 Aard controle n.v.t. Indicator: B2/04
			Reeks 1 Besteding (jaar T) werkelijke kosten van onderdeel a, b, d en f (artikel 3) Keuze werkelijke kosten Aard controle R Indicator: B2/05	Reeks 1 Cumulatieve besteding (t/m jaar T) werkelijke kosten van onderdelen a, b, d en f (artikel 3) Keuze werkelijke kosten Aard controle n.v.t. Indicator: B2/07	Reeks 1 Besteding (jaar T) werkelijke kosten van onderdeel e (artikel 3) Keuze werkelijke kosten Aard controle R Indicator: B2/10	Reeks 1 Cumulatieve besteding (t/m jaar T) werkelijke kosten van onderdeel e (artikel 3) Keuze werkelijke kosten Aard controle R Indicator: B2/11
			Reeks 1 Besteding (jaar T) werkelijke kosten van onderdeel c (artikel 3) Werkelijke kosten Aard controle R Indicator: B2/08	Reeks 1 Cumulatieve besteding (t/m jaar T) werkelijke kosten van onderdeel c (artikel 3) Werkelijke kosten Aard controle R Indicator: B2/09	Reeks 1 Besteding (jaar T) werkelijke kosten van onderdeel e (artikel 3) Keuze werkelijke kosten Aard controle R Indicator: B2/10	Reeks 1 Cumulatieve besteding (t/m jaar T) werkelijke kosten van onderdeel e (artikel 3) Keuze werkelijke kosten Aard controle R Indicator: B2/11
			Reeks 2 Normbedrag onderdeel a x aantal (potentieel) gedupeerden (jaar T) (artikel 3) Keuze normbedragen Aard controle R Indicator: B2/14	Reeks 2 Normbedrag onderdeel a x aantal (potentieel) gedupeerde cumulatief (t/m jaar T) (artikel 3) Keuze normbedragen Aard controle R Indicator: B2/15	Reeks 2 Normbedrag onderdeel b x aantal plannen van aanpak (jaar T) (artikel 3) Keuze normbedragen Aard controle R Indicator: B2/16	Reeks 2 Normbedrag onderdeel b x aantal plannen van aanpak cumulatief (t/m jaar T) (artikel 3) Keuze normbedragen Aard controle R Indicator: B2/17
			Reeks 2 Normbedrag onderdeel e (afhankelijk van aantal (potentieel) gedupeerden) cumulatief (t/m jaar T) (artikel 3) Keuze normbedragen Aard controle R Indicator: B2/20	Reeks 2 Normbedrag onderdeel e (afhankelijk van aantal (potentieel) gedupeerden) cumulatief (t/m jaar T) (artikel 3) Keuze normbedragen Aard controle R Indicator: B2/21	Reeks 2 Normbedrag onderdeel 1 x aantal diesgesprekken (jaar T) (artikel 3) Keuze normbedragen Aard controle R Indicator: B2/22	Reeks 2 Normbedrag onderdeel 1 x aantal diesgesprekken cumulatief (t/m jaar T) (artikel 3) Keuze normbedragen Aard controle R Indicator: B2/23
			Reeks 2 Normbedrag onderdeel e (afhankelijk van aantal (potentieel) gedupeerden) cumulatief (t/m jaar T) (artikel 3) Keuze normbedragen Aard controle R Indicator: B2/20	Reeks 2 Normbedrag onderdeel e (afhankelijk van aantal (potentieel) gedupeerden) cumulatief (t/m jaar T) (artikel 3) Keuze normbedragen Aard controle R Indicator: B2/21	Reeks 2 Normbedrag onderdeel 1 x aantal diesgesprekken (jaar T) (artikel 3) Keuze normbedragen Aard controle R Indicator: B2/22	Reeks 2 Normbedrag onderdeel 1 x aantal diesgesprekken cumulatief (t/m jaar T) (artikel 3) Keuze normbedragen Aard controle R Indicator: B2/23
BZK	C82	Regeling specifieke uitkering Informatiepunten Digitale Overheid	Besteding (jaar T) Aard controle R Indicator: C82/01	Bedrag doorgeschoven naar t+1 Aard controle R Indicator: C82/02	Aantal informatiepunten dat de gemeente financiert Aard controle n.v.t. Indicator: C82/03	Aantal vragen dat in het afgelopen jaar bij de informatiepunten in de gemeente behandeld is Aard controle n.v.t. Indicator: C82/04
OCW	D8	Onderwijsachterstandenbeleid 2023-2026 (OAB)	Besteding (jaar T) aan voorzieningen voor voorschot educatie die voldoen aan de wettelijke kwaliteitseisen (conform artikel 159, eerste lid WPO) Aard controle R Indicator: D8/01	Besteding (jaar T) aan overige activiteiten (naast VVE) voor leerlingen met een grote achterstand in de Nederlandse taal (conform artikel 158 WPO) Aard controle R Indicator: D8/02	Besteding (jaar T) aan afspraken over voor- en vroegschoolse educatie met beweegde gezondheids- en scholen, houders van kindcentra en peuterspeelzalen (conform artikel 160 WPO) Aard controle R Indicator: D8/03	Correctie besteding (jaar T-1) Aard controle R Indicator: D8/04
			€ 19.410 Aard controle R Indicator: D8/01	€ 0 Aard controle R Indicator: D8/02	109 Aard controle R Indicator: D8/03	12 Aard controle R Indicator: D8/04
			€ 144.094 Aard controle n.v.t. Indicator: D8/07	€ 129.776 Aard controle R Indicator: D8/08	€ 2.600 Aard controle n.v.t. Indicator: D8/09	€ 47.381 Aard controle R Indicator: D8/10
			1 2 10	1 2 10	1 2 10	1 2 10
OCW	D14	Regeling specifieke uitkering inhalen COVID-19 gerelateerde onderwijsvertragingen	Besteding (jaar T) maatregelen artikel 3, lid 2, a t/m e samen opgeteld Aard controle R Indicator: D14/01	Besteding (jaar T) voor tijdelijke extra huur van bestaande huusvesting indien deze extra huusvesting nodig is voor de uitvoering van maatregelen die scholen of gemeenten in het kader van het Nationaal Programma Onderwijs nemen Aard controle R Indicator: D14/02	Besteding (jaar T) voor ambtelijke capaciteit van de gemeente of inkoop van expertise voor de uitvoering van het Nationaal Programma Onderwijs Aard controle R Indicator: D14/03	Eindverantwoording (Ja/nee) Aard controle n.v.t. Indicator: D14/07
			€ 14.583 Aard controle R Indicator: D14/04	€ 0 Aard controle R Indicator: D14/05	€ 2.375 Aard controle R Indicator: D14/06	Nee Aard controle n.v.t. Indicator: D14/07
			€ 0 Aard controle n.v.t. Indicator: D14/08	€ 28.345 Aard controle R Indicator: D14/09	€ 11.387 Aard controle n.v.t. Indicator: D14/10	€ 11.387 Aard controle R Indicator: D14/11
			1 2 10	1 2 10	1 2 10	1 2 10
OCW	D23	Regeling eenmalige specifieke uitkering en subsidies lokale bibliotheekvoorzieningen	Beschikkingnummer/referentie nummer Aard controle n.v.t. Indicator: D23/01	Aard van de activiteit besteding (jaar T) Aard controle n.v.t. Indicator: D23/02	Besteding (jaar T) Aard controle R Indicator: D23/03	Indien van toepassing: bedrag dat wordt meegenomen van 2024 naar 2025. Aard controle n.v.t. Indicator: D23/04
			SB240032 Aard controle n.v.t. Indicator: D23/07	De vernieling van bemande openingslijnen Aard controle n.v.t. Indicator: D23/07	€ 0 Aard controle R Indicator: D23/08	De vernieling van bemande openingslijnen Aard controle n.v.t. Indicator: D23/08
			1 2 10	1 2 10	1 2 10	1 2 10
IenW	E4B	Tijdelijke impulsregeling klimaatadaptatie 2021-2027 (SISA tussen medeoverheden)	Hieronder per regel één CBS(code) uit (jaar T) selecteren en in de kolommen daarnaast de verantwoordingsinformatie voor die medeoverheid invullen Aard controle n.v.t. Indicator: E4B/01	Besteding (jaar T) ten laste van de verstrekker Aard controle n.v.t. Indicator: E4B/02	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) ten laste van de verstrekker Aard controle R Indicator: E4B/03	Besteding ten laste van cofinanciering (jaar T) Aard controle R Indicator: E4B/05
			061945 Gemeente Berg en Dal 5000006228 061945 Gemeente Berg en Dal 5000006228 061945 Gemeente Berg en Dal 5000006228 061945 Gemeente Berg en Dal 5000006228 Kopie CBS(code) Aard controle n.v.t. Indicator: E4B/07	061945 Gemeente Berg en Dal 5000006228 061945 Gemeente Berg en Dal 5000006228 061945 Gemeente Berg en Dal 5000006228 061945 Gemeente Berg en Dal 5000006228 Kopie beschikkingnummer Aard controle n.v.t. Indicator: E4B/08	061945 Gemeente Berg en Dal 5000006228 061945 Gemeente Berg en Dal 5000006228 061945 Gemeente Berg en Dal 5000006228 061945 Gemeente Berg en Dal 5000006228 Eindverantwoording (Ja/nee) Aard controle n.v.t. Indicator: E4B/09	061945 Gemeente Berg en Dal 5000006228 061945 Gemeente Berg en Dal 5000006228 061945 Gemeente Berg en Dal 5000006228 061945 Gemeente Berg en Dal 5000006228 Cumulatieve besteding (t/m jaar T) ten laste van de verstrekker Aard controle R Indicator: E4B/03
			061945 Gemeente Berg en Dal 5000006228 061945 Gemeente Berg en Dal 5000006228 061945 Gemeente Berg en Dal 5000006228 061945 Gemeente Berg en Dal 5000006228 Kopie CBS(code) Aard controle n.v.t. Indicator: E4B/07	061945 Gemeente Berg en Dal 5000006228 061945 Gemeente Berg en Dal 5000006228 061945 Gemeente Berg en Dal 5000006228 061945 Gemeente Berg en Dal 5000006228 Kopie beschikkingnummer Aard controle n.v.t. Indicator: E4B/08	061945 Gemeente Berg en Dal 5000006228 061945 Gemeente Berg en Dal 5000006228 061945 Gemeente Berg en Dal 5000006228 061945 Gemeente Berg en Dal 5000006228 Eindverantwoording (Ja/nee) Aard controle n.v.t. Indicator: E4B/09	061945 Gemeente Berg en Dal 5000006228 061945 Gemeente Berg en Dal 5000006228 061945 Gemeente Berg en Dal 5000006228 061945 Gemeente Berg en Dal 5000006228 Cumulatieve besteding (t/m jaar T) ten laste van de verstrekker Aard controle R Indicator: E4B/03

SZW	G4	Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers (Tozo), gemeentedeel 2024	Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel over Tozo (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wvg	Welke regeling betreft het?	Besteding (jaar T) levensonderhoud	Besteding (jaar T) kapitaalverzekering	Baten (jaar T) levensonderhoud	Baten (jaar T) kapitaalverzekering (aflossing)	Baten (jaar T) kapitaalverzekering (overig)			
				Gemeente	Gemeente	Gemeente	Gemeente	Gemeente	Gemeente			
				Aard controle n.v.t. Indicator: G4/01				Aard controle R Indicator: G4/02	Aard controle R Indicator: G4/03	Aard controle R Indicator: G4/04	Aard controle R Indicator: G4/05	Aard controle R Indicator: G4/06
				1 Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)				€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
				2 Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)				€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
				3 Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)				€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
				4 Tozo 4 (geldend van 1 april 2021 tot 1 juli 2021)				€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
				5 Tozo 5 (geldend van 1 juli tot 1 oktober 2021)				€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
				6 Totaal				€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
				Kopie regeling				Aantal besluiten levensonderhoud (jaar T)	Aantal besluiten kapitaalverzekering (jaar T)	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee)		
				Gemeente				Gemeente	Gemeente	Gemeente		
				Aard controle n.v.t. Indicator: G4/07				Aard controle R Indicator: G4/08	Aard controle R Indicator: G4/09	Aard controle n.v.t. Indicator: G4/10		
				1 Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)				0	0	Nee		
				2 Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)				0	0	Nee		
				3 Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)				0	0	Nee		
				4 Tozo 4 (geldend van 1 april 2021 tot 1 juli 2021)				0	0	Nee		
				5 Tozo 5 (geldend van 1 juli tot 1 oktober 2021)				0	0	Nee		
				6 Totaal				0	0	N.v.t.		
				Kopie regeling				Besteding (jaar T) kapitaalverzekering Tozo buitenland (gemeente Maastricht)	Baten (jaar T) kapitaalverzekering Tozo buitenland (gemeente Maastricht), aflossing	N.v.t.	Uitvoeringskosten (jaar T) uitvoering Tozo buitenland (gemeente Maastricht)	
				Gemeente				Gemeente	Gemeente	Gemeente	Gemeente	
				Aard controle n.v.t. Indicator: G4/11				Aard controle R Indicator: G4/12	Aard controle R Indicator: G4/13	Aard controle R Indicator: G4/14	Aard controle R Indicator: G4/15	
				1 Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)								
				2 Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)								
				3 Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)								
				4 Tozo 4 (geldend van 1 april 2021 tot 1 juli 2021)								
				5 Tozo 5 (geldend van 1 juli tot 1 oktober 2021)								
				6 Totaal				€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	
Kopie regeling				Levensonderhoud - Gederfde baten die voortvloeiën uit kwijtschelden schulden levensonderhoud Tozo in jaar T i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire	Levensonderhoud - Mutaties (dotaties en vrijval) voorziening dubieuze debiteuren (jaar T) als gevolg van kwijt te schelden schulden levensonderhoud Tozo i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire	Kapitaalverzekeringen - Gederfde baten die voortvloeiën uit kwijtschelden van achterstallige betalingen op kapitaalverzekeringen Tozo in jaar T i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire						
Gemeente				Gemeente	Gemeente	Gemeente						
Aard controle n.v.t. Indicator: G4/16				Aard controle R Indicator: G4/17	Aard controle D2 Indicator: G4/18	Aard controle R Indicator: G4/19						
1 Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)				€ 0	€ 0	€ 0	€ 0					
2 Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)				€ 0	€ 0	€ 0	€ 0					
3 Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)				€ 0	€ 0	€ 0	€ 0					
4 Tozo 4 (geldend van 1 april 2021 tot 1 juli 2021)				€ 0	€ 0	€ 0	€ 0					
5 Tozo 5 (geldend van 1 juli tot 1 oktober 2021)				€ 0	€ 0	€ 0	€ 0					
6 Totaal				€ 0	€ 0	€ 0	€ 0					

SZW	G4A	Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers (Tozo), totaal 2023	Gemeenten die uitvoering in (jaar T-1) geheel of gedeeltelijk hebben uitbesteed aan een Openbaar lichaam o.g.v. Wvg verantwoorden hier het totaal (jaar T-1). Dit totaal (jaar T-1) regeling G4B + (jaar T-1) regeling G4 blijkt uit de vaststellingsbeschikking die uw gemeente van het Ministerie van SZW over 2023 heeft ontvangen. De gegevens uit de beschikking neemt u hier op.	Welke regeling betreft het?	Besteding (jaar T-1) levensonderhoud	Besteding (jaar T-1) kapitaalverzekering	Baten (jaar T-1) levensonderhoud	Baten (jaar T-1) kapitaalverzekering (aflossing)				
				Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam	Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam	Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam	Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam	Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam				
				Aard controle n.v.t. Indicator: G4A/01				Aard controle R Indicator: G4A/02	Aard controle R Indicator: G4A/03	Aard controle R Indicator: G4A/04	Aard controle R Indicator: G4A/05	
				1 Tozo 1 (1 maart 2020 tot 1 juni 2020)				€ 0	€ 0	€ 219	€ 1.262	
				2 Tozo 2 (1 juni 2020 tot 1 oktober 2020)				€ 0	€ 0	€ 73	€ 3.515	
				3 Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)				€ 0	€ 0	€ 0	€ 3.234	
				4 Tozo 4 (1 april 2021 tot 1 juli 2021)				€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	
				5 Tozo 5 (1 juli 2021 tot 1 oktober 2021)				€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	
				6 Totaal				€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	
				Kopie regeling				Baten (jaar T-1) kapitaalverzekering (overig)	Aantal besluiten levensonderhoud (jaar T)	Aantal besluiten kapitaalverzekering (jaar T-1)		
				Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam				Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam	Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam	Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam		
				Aard controle n.v.t. Indicator: G4A/06				Aard controle R Indicator: G4A/07	Aard controle R Indicator: G4A/08	Aard controle R Indicator: G4A/09		
				1 Tozo 1 (1 maart 2020 tot 1 juni 2020)				€ 81	0	0		
				2 Tozo 2 (1 juni 2020 tot 1 oktober 2020)				€ 154	0	0		
				3 Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)				€ 205	0	0		
				4 Tozo 4 (1 april 2021 tot 1 juli 2021)				€ 0	0	0		
				5 Tozo 5 (1 juli 2021 tot 1 oktober 2021)				€ 0	0	0		
				6 Totaal				€ 0	€ 0	€ 0		
				Kopie regeling				Levensonderhoud - Gederfde baten die voortvloeiën uit kwijtschelden schulden levensonderhoud Tozo in jaar T i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire	Levensonderhoud - Mutaties (dotaties en vrijval) voorziening dubieuze debiteuren (jaar T-1) als gevolg van kwijt te schelden schulden levensonderhoud Tozo i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire	Kapitaalverzekeringen - Gederfde baten die voortvloeiën uit kwijtschelden van achterstallige betalingen op kapitaalverzekeringen Tozo in jaar T-1 i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire		
				Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam				Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam	Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam	Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam		
				Aard controle n.v.t. Indicator: G4A/10				Aard controle R Indicator: G4A/11	Aard controle D2 Indicator: G4A/12	Aard controle R Indicator: G4A/13		
				1 Tozo 1 (1 maart 2020 tot 1 juni 2020)				€ 0	€ 0	€ 0		
				2 Tozo 2 (1 juni 2020 tot 1 oktober 2020)				€ 0	€ 0	€ 0		
				3 Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)				€ 0	€ 0	€ 0		
				4 Tozo 4 (1 april 2021 tot 1 juli 2021)				€ 0	€ 0	€ 0		
				5 Tozo 5 (1 juli 2021 tot 1 oktober 2021)				€ 0	€ 0	€ 0		
				6 Totaal				€ 0	€ 0	€ 0		

SZW	G10	Wet Inburgering 2021, gemeentedeel 2024	Besteding (jaar T)	Baten (jaar T) (exclusief Rijk)	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee)			
			Gemeente	Gemeente	Gemeente			
			Aard controle R Indicator: G10/01	Aard controle R Indicator: G10/02	Aard controle n.v.t. Indicator: G10/03			
			€ 290.198	€ 0	Nee			

SZW	G12	Kwijtschelden publieke schulden SZW-domein hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire, gemeentedeel 2024	Gederfde baten die voortvloeiën uit kwijtschelden schulden Bijzondere bijstand in (jaar T) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire	Gederfde baten die voortvloeiën uit kwijtschelden schulden Wet Inburgering van 13 september 2012 in (jaar T) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee)			
						Gemeente	Gemeente	Gemeente
			Aard controle R Indicator: G12/01	Aard controle R Indicator: G12/02	Aard controle n.v.t. Indicator: G12/03			
			€ 0	€ 0	Nee			

SZW	G12A	Kwijtschelden publieke schulden SZW-domein hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire, -totaal 2023	Hieronder per regel één gemeente(codes) uit (jaar T-1) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Gederfde baten die voortvloeiën uit kwijtschelden schulden Bijzondere bijstand in jaar T-1 i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire	Gederfde baten die voortvloeiën uit kwijtschelden schulden Wet Inburgering van 13 september 2012 in jaar T-1 i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire			

		Gemeenten die uitvoering in (jaar T-1) geheel of gedeeltelijk hebben uitbesteed aan een Openbaar lichaam o.g.v. Wgr verantwoordt hier het totaal (jaar T-1). (Dus: deel Openbaar lichaam uit SiSa (jaar T-1) regeling G123 + deel gemeente uit (jaar T-1) regeling G12)	Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam Aard controle n.v.t. Indicator: G12A/01	Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam Aard controle R Indicator: G12A/02	Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam Aard controle R Indicator: G12A/03		
			1 000668 Gemeente West Maas En Vaal	€ 0	€ 0		
			20				
SZW	G13	Onderwijsroute_deel gemeente 2024 Alle gemeenten verantwoordt hier het gemeentedeel (jaar T) ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr	Bestedingen onderwijsroute (jaar T) (exclusief Rijk) Gemeente Aard controle R Indicator: G13/01	Baten onderwijsroute (jaar T) (exclusief Rijk) Gemeente Aard controle R Indicator: G13/02	Bestedingen overige voorzieningen (jaar T) Gemeente Aard controle R Indicator: G13/03	Baten overige voorzieningen (jaar T) (exclusief Rijk) Gemeente Aard controle R Indicator: G13/04	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) Aard controle n.v.t. Indicator: G13/05
			€ 17.894	€ 0	€ 0	€ 0	Nee
VWS	H4	Regeling specifieke uitkering stimulering sport 2024-2025 Gemeenten	Onvangen Rijksbijdrage (jaar T) Aard controle n.v.t. Indicator: H4/01	Totale werkelijke berekende uitkering Aard controle n.v.t. Indicator: H4/02			
			€ 41.580	€ 60.246			
			Activiteiten Aard controle n.v.t. Indicator: H4/03	Totale werkelijke berekende uitkering per project (jaar T) Aard controle n.v.t. Indicator: H4/04	Werkelijke besteding voor de activiteiten inclusief btw x 18% (jaar T) Onroerende zaken Aard controle R Indicator: H4/05	Werkelijke besteding voor de activiteiten inclusief btw x 18% (jaar T) Roerende zaken Aard controle R Indicator: H4/06	Totale werkelijke berekende uitkering per project (jaar T) (exclusief Rijk) Gemeente Aard controle R Indicator: H4/07
			1 Taakveld 4.2 onderwijsruimteverbetering Aard controle n.v.t. Indicator: H4/03	€ 5.570		€ 5.570	
			2 Taakveld 5.2 sportaccommodaties Aard controle n.v.t. Indicator: H4/03	€ 38.593		€ 38.593	
			3 Taakveld 5.1 Sportbeleid en activering Aard controle n.v.t. Indicator: H4/03	€ 16.083	€ 16.083		
VWS	H12	Regeling specifieke uitkering lokale preventieaanpakken of preventieaanpakken	Besteding (jaar T) Aard controle R Indicator: H12/01	Cumulative besteding (t/m jaar T) Aard controle R Indicator: H12/02	Is voldaan aan de uitvoering van het lokale preventieaanpak? (Ja/Nee) Aard controle n.v.t. Indicator: H12/03		
			€ 2.507	€ 19.608	Ja		
VWS	H21	Specifieke uitkering cliëntondersteuning	Overstaande activiteit Inzet projectleiding en/of Onderzoek lokale versterking functie (in jaar T) (Ja/Nee) Aard controle n.v.t. Indicator: H21/01	Toelichting - indien bij H21/01 indicator Nee is ingevuld is een toelichting verplicht Aard controle n.v.t. Indicator: H21/02	Besteding (jaar T) Aard controle R Indicator: H21/03	Cumulative besteding (t/m jaar T) Aard controle R Indicator: H21/04	Eindeverantwoording (Ja/Nee) Aard controle n.v.t. Indicator: H21/05
			Ja				
VWS	H30	Specifieke uitkering versterking voor sport en bewegen, gezondheidbevordering, cultuursparticipatie en de sociale basis 2023-2026	Naam onderdeel Aard controle n.v.t. Indicator: H30/01	Totaalbedrag (jaar T) toegelend per onderdeel Aard controle n.v.t. Indicator: H30/02	12.000 Besteding ten laste van Rijksmiddelen (jaar T) per onderdeel Aard controle R Indicator: H30/03	€ 12.500 Cumulative besteding ten laste van Rijksmiddelen (t/m jaar T) per onderdeel Aard controle n.v.t. Indicator: H30/04	Nee Voldaan aan afspraken in akkoorden (Ja/ Nee/ n.v.t.)? Aard controle n.v.t. Indicator: H30/05
			1 Lokaal Sportakkoord Aard controle n.v.t. Indicator: H30/01	€ 15.704	€ 15.207	€ 26.553	Ja
			2 Brede regeling combinatiefuncties Aard controle n.v.t. Indicator: H30/01	€ 107.513	€ 103.302	€ 206.804	Ja
			3 Tenuegedingen Aard controle n.v.t. Indicator: H30/01	€ 24.161	€ 24.160	€ 47.353	Ja
			4 Gezondheidsachterstanden Aard controle n.v.t. Indicator: H30/01	€ 19.328	€ 22.211	€ 32.856	Ja
			5 Mentale Gezondheid Aard controle n.v.t. Indicator: H30/01	€ 6.040	€ 4.936	€ 11.565	Ja
			6 Aanpak overgewicht en obesitas Aard controle n.v.t. Indicator: H30/01	€ 21.141	€ 10.570	€ 30.864	Ja
			7 Valpreventie Aard controle n.v.t. Indicator: H30/01	€ 57.381	€ 58.892	€ 59.692	Ja
			8 Leefomgeving Aard controle n.v.t. Indicator: H30/01	€ 12.080	€ 15.297	€ 15.297	Ja
			9 OKO & Vroegsignalering alcoholproblematiek Aard controle n.v.t. Indicator: H30/01	€ 3.020	€ 3.837	€ 3.837	Ja
			10 Versterken sociale basis Aard controle n.v.t. Indicator: H30/01	€ 43.489	€ 43.488	€ 85.815	Ja
			11 Mantelzorg Aard controle n.v.t. Indicator: H30/01	€ 12.080	€ 39.593	€ 48.713	Ja
			12 Eén tegen eenzaamheid Aard controle n.v.t. Indicator: H30/01	€ 12.080	€ 9.110	€ 19.120	Ja
			13 Wijk op recept Aard controle n.v.t. Indicator: H30/01	€ 11.477	€ 12.751	€ 12.751	Ja
			14 Versterking kennis- en adviesfunctie GGD Aard controle n.v.t. Indicator: H30/01	€ 3.020	€ 2.899	€ 5.798	Ja
			15 Coördinatiekosten regionale aanpak Aard controle n.v.t. Indicator: H30/01	€ 8.818	€ 0	€ 0	Ja
			Eindeverantwoording (Ja/Nee) Aard controle n.v.t. Indicator: H30/07				Ja
VWS	H35B	Specifieke uitkering IZA-doelen 2023-2025 (SiSa tussen medeoverheden)	Hieronder per regel één code selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor de medeoverheid invullen Aard controle n.v.t. Indicator: H35B/01	Besteding (jaar T) Aard controle R Indicator: H35B/02			
			1 000668 Gemeente West Maas En Vaal	€ 127.960			
VRO	J55	Aanpak energieremoede	Het aantal huishoudens in huurovereenkomsten aan wie energiebesparende voorzieningen zijn verstrekt die kunnen leiden tot vermindering van energieverbruik/energie rekening Aard controle n.v.t. Indicator: J55/01	Besteding (jaar T) van de onder indicator 01 gemeoede kosten Aard controle R Indicator: J55/02	Cumulative besteding (t/m jaar T) van de onder indicator 01 gemeoede kosten Aard controle n.v.t. Indicator: J55/03	Het aantal huishoudens in koopovereenkomsten aan wie energiebesparende voorzieningen zijn verstrekt die kunnen leiden tot vermindering van energieverbruik/energie rekening Aard controle n.v.t. Indicator: J55/04	Besteding (jaar T) van de onder indicator 04 gemeoede kosten Aard controle R Indicator: J55/05
			143	€ 13.685	€ 25.776	16	€ 1.777
			Het aantal huishoudens dat ondersteuning -bijvoorbeeld via advies aan huis- heeft gekregen in de vorm van advies over vermindering van het energieverbruik voor zijn specifieke woningen waar de bewoner direct zijn/haar energieverbruik mee heeft kunnen verminderen Aard controle n.v.t. Indicator: J55/07	Besteding (jaar T) van de onder indicator 07 gemeoede kosten Aard controle R Indicator: J55/08	Cumulative besteding (t/m jaar T) van de onder indicator 07 gemeoede kosten Aard controle n.v.t. Indicator: J55/09	Het aantal huishoudens in koopovereenkomsten aan wie energiebesparende voorzieningen zijn verstrekt die kunnen leiden tot vermindering van energieverbruik/energie rekening Aard controle n.v.t. Indicator: J55/04	Besteding (jaar T) van de onder indicator 04 gemeoede kosten Aard controle R Indicator: J55/05
			143	€ 161.919	€ 274.472	16	€ 1.777
			Het aantal kleine gasbesparende maatregelen (w.o. radiatorfolie en tochtstrips) Aard controle n.v.t. Indicator: J55/10	Het aantal kleine elektriciteitsbesparende maatregelen (w.o. LED-lampen) Aard controle n.v.t. Indicator: J55/11	Het aantal (grote) gasbesparende maatregelen (w.o. dakisolatie, vloerisolatie, spouwmuurisolatie etc.) Aard controle n.v.t. Indicator: J55/12	Het aantal (grote) elektriciteitsbesparende maatregelen (w.o. vervangen koelkasten, wasmachines etc.) Aard controle n.v.t. Indicator: J55/13	Het aantal gegeven adviezen met directe verlagings energieverbruik/energie rekening tot gevolg Aard controle n.v.t. Indicator: J55/14
			1	1.430	1.430	1.430	1.430
VRO	J75B	Regiodeals 3 ^e tranche SiSa tussen medeoverheden	Hieronder per regel één code selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor de medeoverheid invullen Aard controle n.v.t. Indicator: J75B/01	Kenmerk/ beschikingsnummer Aard controle n.v.t. Indicator: J75B/02	Betreeft pijl Aard controle n.v.t. Indicator: J75B/03	Besteding per pijl (jaar T) ten laste van Rijksmiddelen Aard controle R Indicator: J75B/04	Cofinanciering per pijl (jaar T) Aard controle n.v.t. Indicator: J75B/05
			1				
			2				
			100				
			Hieronder verschijnt de code conform de keuzes gemaakt bij indicator J75B/01 In de kolommen hiernaast de verantwoordingsinformatie voor de medeoverheid invullen Aard controle n.v.t. Indicator: J75B/06	Totale cumulatieve besteding per pijl (t/m jaar T) ten laste van Rijksmiddelen Aard controle R Indicator: J75B/07	Totale cumulatieve cofinanciering per pijl (t/m jaar T) Aard controle R Indicator: J75B/08	Toelichting Aard controle n.v.t. Indicator: J75B/09	
			1				
			2				
			100				
			DK project is vorig jaar 31-12-2023 afgerond. De eindverantwoording was per abus toen op Nee gezet en had JA moeten zijn.				

			Totale cumulatieve uitvoeringskosten (t/m jaar T) ten laste van Rijksmiddelen Aard controle n.v.t. Indicator: J75B/10	Totale compensabele BTW (t/m jaar T) Aard controle R Indicator: J75B/11	Eindverantwoording (Ja/Nee) Aard controle n.v.t. Indicator: J75B/12			
					Ja			
VRO	J94	Regeling houdende regels verstrekking specifieke uitkering aan gemeenten verduurzaming [...] van eigenaars, woonverenigingen en wooncoöperaties	Beschikkningsnummer	Besteding (jaar T), in C54/06 t/m C54/08 opgesplitst	Het totaal aantal woningen waar maatregelen zijn getroffen dat voldoet aan artikel 6, eerste lid, onderdeel a	Het aantal woningen waar maatregelen zijn getroffen met een WOZ-waarde boven het gemeentelijk gemiddelde (peildatum 2022) of een WOZ-waarde van € 429.300	Bedrag dat van de vijfde kolom van bijlage II besteed is aan doel-, celmaatregelen, inclusief activiteiten als bedoeld in artikel 2, derde lid (zoals ondersteuning vanuit gemeente) (alleen van toepassing voor tranche 2)	Bedrag dat vanuit de specifieke uitkering besteed is aan gerichte ondersteuning en/of het bedrag waarvoor derden met de benodigde expertise zijn ingeschakeld als bedoeld in artikel 2, derde lid, onderdeel a
			Aard controle n.v.t. Indicator: J94/01	Aard controle R Indicator: J94/02	Aard controle D1 Indicator: J94/03	Aard controle D1 Indicator: J94/04	Aard controle R Indicator: J94/05	Aard controle R Indicator: J94/06
			1 LA/23-03516257	€ 63.300	34	17	0	€ 0
			2					
			100					
			Bedrag dat vanuit de specifieke uitkering besteed is ten behoeve van uitvoering als bedoeld in artikel 2, derde lid, onderdeel b	Bedrag dat vanuit de specifieke uitkering besteed is aan die energiebesparende isolatiemaatregelen, eventueel in samenhang met energiezuinige ventilatiemaatregelen	Eindverantwoording (ja/nee)			
			Aard controle n.v.t. Indicator: J94/07	Aard controle n.v.t. Indicator: J94/08	Aard controle n.v.t. Indicator: J94/09			
			1	€ 0	€ 63.300	Nee		
			2					
			100					
VRO	J209	Meerjarige regeling voor huisvesting aandachtsgroepen	Beschikkningsnummer	Projectnaam	Besteding (jaar T) per project	Cumulatieve bestedingen (t/m jaar T) - per project Inclusief uitvoering door derde vanaf SiSa 2023	Cumulatieve opbrengsten (t/m jaar T) - per project	Aantal woonunits waarvan de werkzaamheden zijn gestart in (jaar T)
			Aard controle n.v.t. Indicator: J209/01	Aard controle n.v.t. Indicator: J209/02	Aard controle R Indicator: J209/03	Aard controle n.v.t. Indicator: J209/04	Aard controle D2 Indicator: J209/05	Aard controle n.v.t. Indicator: J209/06
			1					
			2					
			10					
			Kopie Projectnaam	Aantal volledig gerealiseerde woonunits (t/m jaar T)	De uitvoering loopt volgens de planning (ja/nee)	Zelfstandige uitvoering (ja/nee)	Eindverantwoording (Ja/Nee)	
			Aard controle n.v.t. Indicator: J209/07	Aard controle n.v.t. Indicator: J209/08	Aard controle n.v.t. Indicator: J209/09	Aard controle R Indicator: J209/10	Aard controle n.v.t. Indicator: J209/11	
			1					
			2					
			10					
KGK	K28	Tijdelijke regeling capaciteit decentrale overheden voor klimaat- en energiebeleid	Besteding apparaatskosten (jaar T): salarissen en sociale lasten voor ambtelijk personeel	Besteding apparaatskosten (jaar T): kosten voor ingeleend personeel	Besteding apparaatskosten (jaar T): overige goederen en diensten	Cumulatieve bestedingen (t/m jaar T) apparaatskosten	Besteding (jaar T) overige kosten gerelateerd aan apparaatskosten	Cumulatieve bestedingen (t/m jaar T) overige kosten gerelateerd aan apparaatskosten
			Aard controle R Indicator: K28/01	Aard controle R Indicator: K28/02	Aard controle R Indicator: K28/03	Aard controle n.v.t. Indicator: K28/04	Aard controle R Indicator: K28/05	Aard controle n.v.t. Indicator: K28/06
			€ 31.138	€ 115.362	€ 124.010	€ 305.806	€ 0	€ 179
			Eindverantwoording (Ja/Nee)					
			Aard controle n.v.t. Indicator: K28/07					
			Nee					
AanM	M16	Bekostigingsregeling opvang ontheemden Oekraïne	Vul in totaal te ontvangen normbedrag per gerealiseerde gemeentelijke plek per dag (GOO) (jaar T)	Vul in verschil bij hogere werkelijke bestedingen ten opzichte van de uitkomst van M16/01 (jaar T) - uitzonderingsbepaling (GOO)	Vul in vrijwillige tegengave bij lagere werkelijke bestedingen ten opzichte van de uitkomst onder M16/01 (jaar T) - uitzonderingsbepaling (GOO)	Besteding (jaar T) t.b.v. de transitie - uitgezonderd uitvoeringskosten	Besteding (jaar T) van uitvoering ten behoeve van de transitie	Besteding (jaar T) uitgekeerde verstrekkingen (GOO en POO)
		Gemeenten	Aard controle R Indicator: M16/01	Aard controle R Indicator: M16/02	Aard controle n.v.t. Indicator: M16/03	Aard controle R Indicator: M16/04	Aard controle R Indicator: M16/05	Aard controle R Indicator: M16/06
			€ 2.902.380	€ 428.727	€ 0	€ 824.644	€ 0	€ 139.148
			Totaal bedrag vorderingen (i onrechtmatig uitgekeerde) verstrekkingen GOO en POO (jaar T)	Totaal te ontvangen normbedrag uitvoeringskosten per geregistreerde persoon waaraan in een maand een verstrekking is gedaan (POO) (jaar T)	Totaal bedrag ontvangen eigen bijdrage van ontheemden GOO (jaar T)	Berekening totale besteding (jaar T) Som indicatoren 01/02/04/05/06/07/08 vermindert met 09	Cumulatieve besteding (t/m jaar T)	
			Aard controle R Indicator: M16/07	Aard controle R Indicator: M16/08	Aard controle R Indicator: M16/09	Aard controle n.v.t. Indicator: M16/10	Aard controle n.v.t. Indicator: M16/11	
			€ 0	€ 32.108	€ 0	€ 4.427.007	€ 12.105.314	

BIJLAGE 6 - OVERZICHT TAAKVELDEN

Exploitatie	Begroting 2024 voor wijziging	Begroting 2024 na wijziging	Rekening 2024	Saldo 2024
Lasten				
0.1 Bestuur	€ -1.738.490 N	€ -1.693.071 N	€ -1.963.763 N	€ -270.692 N
0.10 Mutaties reserves AD	€ 0 V	€ 0 V	€ 0 V	€ 0 V
0.10 Mutaties reserves P1	€ -15.000 N	€ -15.000 N	€ -15.000 N	€ 0 V
0.10 Mutaties reserves P2	€ 0 V	€ 0 V	€ 0 V	€ 0 V
0.10 Mutaties reserves P3	€ 0 V	€ 0 V	€ 0 V	€ 0 V
0.10 Mutaties reserves P4	€ 0 V	€ 0 V	€ 0 V	€ 0 V
0.10 Mutaties reserves P5	€ 0 V	€ 0 V	€ 0 V	€ 0 V
0.2 Burgerzaken	€ -546.995 N	€ -540.053 N	€ -590.768 N	€ -50.715 N
0.3 Beheer overige gebouwen en gronden	€ -11.183 N	€ -11.183 N	€ -567 N	€ 10.616 V
0.4 Overhead	€ -8.263.862 N	€ -9.511.592 N	€ -8.697.387 N	€ 814.205 V
0.5 Treasury	€ -308.461 N	€ -343.534 N	€ -538.936 N	€ -195.402 N
0.61 OZB - woningen	€ 0 V	€ 0 V	€ 0 V	€ 0 V
0.62 OZB - niet woningen	€ 0 V	€ 0 V	€ 0 V	€ 0 V
0.64 Belastingen overig	€ -418.373 N	€ -416.925 N	€ -376.286 N	€ 40.639 V
0.7 Algemene uitkering/gemeentefonds	€ 0 V	€ 0 V	€ 0 V	€ 0 V
0.8 Overige baten en lasten	€ -79.720 N	€ -104.720 N	€ -93.868 N	€ 10.852 V
1.1 Crisisbeheersing en brandweer	€ -1.781.940 N	€ -1.781.940 N	€ -1.779.089 N	€ 2.851 V
1.2 Openbare orde en veiligheid	€ -197.815 N	€ -205.698 N	€ -223.610 N	€ -17.912 N
2.1 Verkeer / vervoer	€ 0 V	€ 0 V	€ 0 V	€ 0 V
2.1 Verkeer en vervoer	€ -2.536.937 N	€ -2.376.926 N	€ -2.764.592 N	€ -387.666 N
2.5 Openbaar vervoer	€ -74.356 N	€ -62.600 N	€ -62.600 N	€ 0 V
3.1 Economische ontwikkeling	€ -93.467 N	€ -122.837 N	€ -144.902 N	€ -22.065 N
3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur	€ -22.662 N	€ -22.662 N	€ -8.652 N	€ 14.010 V
3.3 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	€ -13.636 N	€ -13.636 N	€ -16.406 N	€ -2.770 N
3.4 Economische promotie	€ -109.489 N	€ -139.489 N	€ -125.433 N	€ 14.056 V
4.2 Onderwijshuisvesting	€ -1.139.180 N	€ -1.245.448 N	€ -1.234.935 N	€ 10.513 V
4.3 Onderwijsbeleid en leerlingzaken	€ -1.186.379 N	€ -1.427.536 N	€ -1.470.350 N	€ -42.814 N
5.1 Sportbeleid en activering	€ -173.030 N	€ -341.736 N	€ -224.847 N	€ 116.889 V
5.2 Sportaccommodaties	€ -451.274 N	€ -527.119 N	€ -602.231 N	€ -75.112 N
5.3 Cultuurpresentatie	€ -50.267 N	€ -66.082 N	€ -66.269 N	€ -187 N
5.3 Kunst en cultuur	€ -76.704 N	€ -91.204 N	€ -77.957 N	€ 13.247 V
5.4 Musea	€ -26.705 N	€ -26.415 N	€ -29.547 N	€ -3.132 N
5.5 Cultureel erfgoed	€ -52.913 N	€ -52.006 N	€ -47.643 N	€ 4.363 V
5.6 Media	€ -356.653 N	€ -435.654 N	€ -363.379 N	€ 72.275 V
5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie P1	€ -46.365 N	€ -46.264 N	€ -41.644 N	€ 4.620 V
5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie P3	€ -1.478.608 N	€ -1.500.957 N	€ -1.647.437 N	€ -146.480 N
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	€ -2.424.061 N	€ -7.312.745 N	€ -8.701.368 N	€ -1.388.623 N
6.2 Wijkteams	€ -1.980.064 N	€ -2.266.373 N	€ -2.389.203 N	€ -122.830 N
6.3 Inkomensregelingen	€ -5.859.441 N	€ -5.603.714 N	€ -5.445.335 N	€ 158.379 V
6.4 Begeleide participatie	€ -1.129.000 N	€ -1.131.000 N	€ -1.027.471 N	€ 103.529 V
6.5 Arbeidsparticipatie	€ -623.868 N	€ -616.968 N	€ -620.739 N	€ -3.771 N
6.6 Maatwerkvoorzieningen (WMO)	€ -405.951 N	€ -404.392 N	€ -405.604 N	€ -1.212 N

6.71 Maatwerkdienstverlening 18+	€ 0 V	€ 0 V	€ 0 V	€ 0 V
6.71a Huishoudelijke hulp (WMO)	€ -1.723.308 N	€ -2.197.362 N	€ -2.186.485 N	€ 10.877 V
6.71b Begeleiding (WMO)	€ -1.036.405 N	€ -1.078.202 N	€ -1.072.701 N	€ 5.501 V
6.71c Dagbesteding (WMO)	€ -650.262 N	€ -725.849 N	€ -696.124 N	€ 29.725 V
6.71d Overige maatwerkarrangementen (WMO)	€ -224.339 N	€ -274.304 N	€ -179.172 N	€ 95.132 V
6.72a Jeugdzorg begeleiding	€ -1.654.203 N	€ -2.947.400 N	€ -3.031.928 N	€ -84.528 N
6.72b Jeugdzorg behandeling	€ -1.842.281 N	€ -2.002.012 N	€ -2.124.421 N	€ -122.409 N
6.73a Pleegzorg	€ 0 V	€ 0 V	€ 0 V	€ 0 V
6.74a Jeugd behandeling GGZ zonder verblijf	€ 0 V	€ 0 V	€ 0 V	€ 0 V
6.74b Jeugdhulp crisis/LTA/GGZ-verblijf	€ -690.653 N	€ -944.841 N	€ -801.934 N	€ 142.907 V
6.74c Gesloten plaatsing	€ 0 V	€ 0 V	€ 0 V	€ 0 V
6.81a Beschermd wonen (WMO)	€ -22.111 N	€ -22.111 N	€ -16.604 N	€ 5.507 V
6.81b Maatschappelijke- en vrouwenopvang (WMO)	€ -71.171 N	€ -141.210 N	€ -137.965 N	€ 3.245 V
6.82 Geëscaleerde zorg 18-	€ 0 V	€ 0 V	€ 0 V	€ 0 V
6.82a Jeugdbescherming	€ -135.727 N	€ -294.621 N	€ -264.678 N	€ 29.943 V
6.82b Jeugdreclassering	€ -402.179 N	€ -423.374 N	€ -264.814 N	€ 158.560 V
7.1 Volksgezondheid	€ -1.208.562 N	€ -1.368.463 N	€ -1.318.291 N	€ 50.172 V
7.2 Riolering	€ -1.975.591 N	€ -1.965.486 N	€ -1.946.122 N	€ 19.364 V
7.3 Afval	€ -2.375.307 N	€ -2.405.107 N	€ -2.658.322 N	€ -253.215 N
7.4 Milieubeheer	€ -233.425 N	€ -747.193 N	€ -999.692 N	€ -252.499 N
7.5 Begraafplaatsen	€ -33.104 N	€ -33.089 N	€ -23.535 N	€ 9.554 V
8.1 Ruimtelijke ordening	€ -569.203 N	€ -708.517 N	€ -764.441 N	€ -55.924 N
8.2 Grondexploitatie	€ -2.331.943 N	€ -1.025.295 N	€ -519.812 N	€ 505.483 V
8.3 Wonen en bouwen	€ -3.191.244 N	€ -3.585.637 N	€ -3.125.576 N	€ 460.061 V

Totaal lasten na bestemming	€ -54.043.867 N	€ -63.347.552 N	€ -63.930.435 N	€ -582.883 N
------------------------------------	------------------------	------------------------	------------------------	---------------------

Exploitatie	Begroting 2024 voor wijziging	Begroting 2024 na wijziging	Rekening 2024	Saldo 2024
--------------------	----------------------------------	--------------------------------	---------------	------------

Baten

0.10 Mutaties reserves P1	€ 15.400 V	€ 430.620 V	€ 421.070 V	€ -9.550 N
0.3 Beheer overige gebouwen en gronden	€ 72.690 V	€ 72.690 V	€ 103.720 V	€ 31.030 V
2.1 Verkeer / vervoer	€ 26.980 V	€ 76.980 V	€ 86.286 V	€ 9.306 V
3.1 Economische ontwikkeling	€ 5.281 V	€ 5.281 V	€ 5.055 V	€ -226 N
3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur	€ 0 V	€ 531.015 V	€ 531.015 V	€ 0 V
3.3 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	€ 10.274 V	€ 10.274 V	€ 8.272 V	€ -2.002 N
3.4 Economische promotie	€ 171.520 V	€ 171.520 V	€ 209.441 V	€ 37.921 V
5.3 Cultuurpresentatie	€ 0 V	€ 0 V	€ 0 V	€ 0 V
5.4 Musea	€ 11.844 V	€ 13.844 V	€ 14.564 V	€ 720 V
5.5 Cultureel erfgoed	€ 1.383 V	€ 1.383 V	€ 13.722 V	€ 12.339 V
5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie P1	€ 11.228 V	€ 11.228 V	€ 15.195 V	€ 3.967 V
8.1 Ruimtelijke ordening	€ 153.261 V	€ 254.261 V	€ 442.283 V	€ 188.022 V
8.2 Grondexploitatie	€ 2.081.650 V	€ 781.680 V	€ 591.469 V	€ -190.211 N
8.3 Wonen en bouwen	€ 1.002.443 V	€ 1.560.693 V	€ 1.744.442 V	€ 183.749 V
0.10 Mutaties reserves P2	€ 95.908 V	€ 511.618 V	€ 507.227 V	€ -4.391 N
4.2 Onderwijshuisvesting	€ 3.289 V	€ 3.289 V	€ 11.798 V	€ 8.509 V

4.3 Onderwijsbeleid en leerlingzaken	€ 77.820 V	€ 196.462 V	€ 386.676 V	€ 190.214 V
5.1 Sportbeleid en activering	€ 536 V	€ 367.388 V	€ 318.558 V	€ -48.830 N
5.2 Sportaccommodaties	€ 73.987 V	€ 112.262 V	€ 160.926 V	€ 48.664 V
5.3 Kunst en cultuur	€ 0 V	€ 10.000 V	€ 10.000 V	€ 0 V
5.6 Media	€ 0 V	€ 90.411 V	€ 19.410 V	€ -71.001 N
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	€ 146.938 V	€ 3.285.064 V	€ 4.873.395 V	€ 1.588.331 V
6.2 Wijkteams	€ 0 V	€ 0 V	€ 39.782 V	€ 39.782 V
6.3 Inkomensregelingen	€ 3.710.942 V	€ 3.583.142 V	€ 3.784.849 V	€ 201.707 V
6.4 Begeleide participatie	€ 0 V	€ 14.054 V	€ 14.054 V	€ 0 V
6.5 Arbeidsparticipatie	€ 0 V	€ 0 V	€ 0 V	€ 0 V
6.6 Maatwerkvoorzieningen (WMO)	€ 0 V	€ 10.000 V	€ 8.772 V	€ -1.228 N
6.71 Maatwerkdienstverlening 18+	€ 0 V	€ 0 V	€ 0 V	€ 0 V
6.71a Huishoudelijke hulp (WMO)	€ 98.000 V	€ 98.000 V	€ 139.737 V	€ 41.737 V
6.71b Begeleiding (WMO)	€ 0 V	€ 0 V	€ 0 V	€ 0 V
6.71c Dagbesteding (WMO)	€ 0 V	€ 0 V	€ 0 V	€ 0 V
6.71d Overige maatwerkarrangementen (WMO)	€ 0 V	€ 0 V	€ 800 V	€ 800 V
6.72a Jeugdzorg begeleiding	€ 0 V	€ 0 V	€ 0 V	€ 0 V
6.72b Jeugdzorg behandeling	€ 0 V	€ 0 V	€ 113.266 V	€ 113.266 V
6.73a Pleegzorg	€ 0 V	€ 0 V	€ 0 V	€ 0 V
6.74a Jeugd behandeling GGZ zonder verblijf	€ 0 V	€ 0 V	€ 0 V	€ 0 V
6.74b Jeugdhulp crisis/LTA/GGZ-verblijf	€ 0 V	€ 0 V	€ 0 V	€ 0 V
6.74c Gesloten plaatsing	€ 0 V	€ 0 V	€ 0 V	€ 0 V
6.81a Beschermd wonen (WMO)	€ 0 V	€ 0 V	€ 0 V	€ 0 V
6.81b Maatschappelijke- en vrouwenopvang (WMO)	€ 17.000 V	€ 17.000 V	€ 20.000 V	€ 3.000 V
6.82 Geëscaleerde zorg 18-	€ 0 V	€ 0 V	€ 0 V	€ 0 V
6.82a Jeugdbescherming	€ 0 V	€ 0 V	€ 0 V	€ 0 V
6.82b Jeugdreclassering	€ 0 V	€ 0 V	€ 12.775 V	€ 12.775 V
7.1 Volksgezondheid	€ 0 V	€ 45.410 V	€ 109.685 V	€ 64.275 V
0.10 Mutaties reserves P3	€ 54.474 V	€ 280.169 V	€ 256.969 V	€ -23.200 N
2.1 Verkeer en vervoer	€ 28.605 V	€ 45.605 V	€ 391.225 V	€ 345.620 V
2.5 Openbaar vervoer	€ 0 V	€ 0 V	€ 0 V	€ 0 V
5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie P3	€ 1.278 V	€ 10.278 V	€ 21.714 V	€ 11.436 V
7.2 Riolering	€ 2.679.013 V	€ 2.679.013 V	€ 2.663.017 V	€ -15.996 N
7.3 Afval	€ 2.616.996 V	€ 2.631.996 V	€ 2.945.395 V	€ 313.399 V
7.4 Milieubeheer	€ 9.662 V	€ 386.214 V	€ 672.652 V	€ 286.438 V
7.5 Begraafplaatsen	€ 28.343 V	€ 28.343 V	€ 5.021 V	€ -23.322 N
0.1 Bestuur	€ 40.845 V	€ 40.845 V	€ 40.769 V	€ -76 N
0.10 Mutaties reserves P4	€ 0 V	€ 0 V	€ 0 V	€ 0 V
0.2 Burgerzaken	€ 337.502 V	€ 329.641 V	€ 438.780 V	€ 109.139 V
1.1 Crisisbeheersing en brandweer	€ -91 N	€ -91 N	€ 119 V	€ 210 V
1.2 Openbare orde en veiligheid	€ 24.396 V	€ 24.396 V	€ 23.625 V	€ -771 N
0.10 Mutaties reserves P5	€ 0 V	€ 1.840.278 V	€ 267.283 V	€ -1.572.995 N
0.4 Overhead	€ 39.663 V	€ 67.680 V	€ 375.140 V	€ 307.460 V
0.10 Mutaties reserves AD	€ 0 V	€ 0 V	€ 0 V	€ 0 V
0.5 Treasury	€ 317.842 V	€ 317.842 V	€ 535.322 V	€ 217.480 V
0.61 OZB - woningen	€ 2.707.036 V	€ 2.747.036 V	€ 2.749.060 V	€ 2.024 V

0.62 OZB - niet woningen	€ 1.673.608 V	€ 1.745.608 V	€ 1.786.464 V	€ 40.856 V
0.64 Belastingen overig	€ 125.740 V	€ 141.740 V	€ 149.162 V	€ 7.422 V
0.7 Algemene uitkering/gemeentefonds	€ 35.868.257 V	€ 38.174.601 V	€ 38.078.687 V	€ -95.914 N
0.8 Overige baten en lasten	€ 0 V	€ 0 V	€ -114.482 N	€ -114.482 N

Totaal lasten na bestemming	€ 54.341.543 V	€ 63.756.763 V	€ 66.004.166 V	€ 2.247.403 V
------------------------------------	-----------------------	-----------------------	-----------------------	----------------------

Exploitatie	Begroting 2024 voor wijziging	Begroting 2024 na wijziging	Rekening 2024	Saldo 2024
--------------------	--------------------------------------	------------------------------------	----------------------	-------------------

Saldo

0.10 Mutaties reserves P1	€ 400 V	€ 415.620 V	€ 406.070 V	€ -9.550 N
0.3 Beheer overige gebouwen en gronden	€ 61.507 V	€ 61.507 V	€ 103.153 V	€ 41.646 V
2.1 Verkeer / vervoer	€ 26.980 V	€ 76.980 V	€ 86.286 V	€ 9.306 V
3.1 Economische ontwikkeling	€ -88.186 N	€ -117.556 N	€ -139.846 N	€ -22.290 N
3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur	€ -22.662 N	€ 508.353 V	€ 522.363 V	€ 14.010 V
3.3 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	€ -3.362 N	€ -3.362 N	€ -8.133 N	€ -4.771 N
3.4 Economische promotie	€ 62.031 V	€ 32.031 V	€ 84.008 V	€ 51.977 V
5.3 Cultuurpresentatie	€ -50.267 N	€ -66.082 N	€ -66.269 N	€ -187 N
5.4 Musea	€ -14.861 N	€ -12.571 N	€ -14.983 N	€ -2.412 N
5.5 Cultureel erfgoed	€ -51.530 N	€ -50.623 N	€ -33.921 N	€ 16.702 V
5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie P1	€ -35.137 N	€ -35.036 N	€ -26.448 N	€ 8.588 V
8.1 Ruimtelijke ordening	€ -415.942 N	€ -454.256 N	€ -322.157 N	€ 132.099 V
8.2 Grondexploitatie	€ -250.293 N	€ -243.615 N	€ 71.657 V	€ 315.272 V
8.3 Wonen en bouwen	€ -2.188.801 N	€ -2.024.944 N	€ -1.381.133 N	€ 643.811 V
0.10 Mutaties reserves P2	€ 95.908 V	€ 511.618 V	€ 507.227 V	€ -4.391 N
4.2 Onderwijshuisvesting	€ -1.135.891 N	€ -1.242.159 N	€ -1.223.138 N	€ 19.021 V
4.3 Onderwijsbeleid en leerlingzaken	€ -1.108.559 N	€ -1.231.074 N	€ -1.083.673 N	€ 147.401 V
5.1 Sportbeleid en activering	€ -172.494 N	€ 25.652 V	€ 93.711 V	€ 68.059 V
5.2 Sportaccommodaties	€ -377.287 N	€ -414.857 N	€ -441.304 N	€ -26.447 N
5.3 Kunst en cultuur	€ -76.704 N	€ -81.204 N	€ -67.957 N	€ 13.247 V
5.6 Media	€ -356.653 N	€ -345.243 N	€ -343.969 N	€ 1.274 V
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	€ -2.277.123 N	€ -4.027.681 N	€ -3.827.973 N	€ 199.708 V
6.2 Wijkteams	€ -1.980.064 N	€ -2.266.373 N	€ -2.349.421 N	€ -83.048 N
6.3 Inkomensregelingen	€ -2.148.499 N	€ -2.020.572 N	€ -1.660.485 N	€ 360.087 V
6.4 Begeleide participatie	€ -1.129.000 N	€ -1.116.946 N	€ -1.013.417 N	€ 103.529 V
6.5 Arbeidsparticipatie	€ -623.868 N	€ -616.968 N	€ -620.739 N	€ -3.771 N
6.6 Maatwerkvoorzieningen (WMO)	€ -405.951 N	€ -394.392 N	€ -396.832 N	€ -2.440 N
6.71 Maatwerkdienstverlening 18+	€ 0 V	€ 0 V	€ 0 V	€ 0 V
6.71a Huishoudelijke hulp (WMO)	€ -1.625.308 N	€ -2.099.362 N	€ -2.046.748 N	€ 52.614 V
6.71b Begeleiding (WMO)	€ -1.036.405 N	€ -1.078.202 N	€ -1.072.701 N	€ 5.501 V
6.71c Dagbesteding (WMO)	€ -650.262 N	€ -725.849 N	€ -696.124 N	€ 29.725 V
6.71d Overige maatwerkarrangementen (WMO)	€ -224.339 N	€ -274.304 N	€ -178.372 N	€ 95.932 V
6.72a Jeugdzorg begeleiding	€ -1.654.203 N	€ -2.947.400 N	€ -3.031.928 N	€ -84.528 N
6.72b Jeugdzorg behandeling	€ -1.842.281 N	€ -2.002.012 N	€ -2.011.155 N	€ -9.143 N
6.73a Pleegzorg	€ 0 V	€ 0 V	€ 0 V	€ 0 V

6.74a Jeugd behandeling GGZ zonder verblijf	€ 0 V	€ 0 V	€ 0 V	€ 0 V
6.74b Jeugdhulp crisis/LTA/GGZ-verblijf	€ -690.653 N	€ -944.841 N	€ -801.934 N	€ 142.907 V
6.74c Gesloten plaatsing	€ 0 V	€ 0 V	€ 0 V	€ 0 V
6.81a Beschermd wonen (WMO)	€ -22.111 N	€ -22.111 N	€ -16.604 N	€ 5.507 V
6.81b Maatschappelijke- en vrouwenopvang (WMO)	€ -54.171 N	€ -124.210 N	€ -117.965 N	€ 6.245 V
6.82 Geëscaleerde zorg 18-	€ 0 V	€ 0 V	€ 0 V	€ 0 V
6.82a Jeugdbescherming	€ -135.727 N	€ -294.621 N	€ -264.678 N	€ 29.943 V
6.82b Jeugdreclassering	€ -402.179 N	€ -423.374 N	€ -252.039 N	€ 171.335 V
7.1 Volksgezondheid	€ -1.208.562 N	€ -1.323.053 N	€ -1.208.606 N	€ 114.447 V
0.10 Mutaties reserves P3	€ 54.474 V	€ 280.169 V	€ 256.969 V	€ -23.200 N
2.1 Verkeer en vervoer	€ -2.508.332 N	€ -2.331.321 N	€ -2.373.368 N	€ -42.047 N
2.5 Openbaar vervoer	€ -74.356 N	€ -62.600 N	€ -62.600 N	€ 0 V
5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie P3	€ -1.477.330 N	€ -1.490.679 N	€ -1.625.723 N	€ -135.044 N
7.2 Riolering	€ 703.422 V	€ 713.527 V	€ 716.894 V	€ 3.367 V
7.3 Afval	€ 241.689 V	€ 226.889 V	€ 287.074 V	€ 60.185 V
7.4 Milieubeheer	€ -223.763 N	€ -360.979 N	€ -327.041 N	€ 33.938 V
7.5 Begraafplaatsen	€ -4.761 N	€ -4.746 N	€ -18.514 N	€ -13.768 N
0.1 Bestuur	€ -1.697.645 N	€ -1.652.226 N	€ -1.922.994 N	€ -270.768 N
0.10 Mutaties reserves P4	€ 0 V	€ 0 V	€ 0 V	€ 0 V
0.2 Burgerzaken	€ -209.493 N	€ -210.412 N	€ -151.988 N	€ 58.424 V
1.1 Crisisbeheersing en brandweer	€ -1.782.031 N	€ -1.782.031 N	€ -1.778.970 N	€ 3.061 V
1.2 Openbare orde en veiligheid	€ -173.419 N	€ -181.302 N	€ -199.985 N	€ -18.683 N
0.10 Mutaties reserves P5	€ 0 V	€ 1.840.278 V	€ 267.283 V	€ -1.572.995 N
0.4 Overhead	€ -8.224.199 N	€ -9.443.912 N	€ -8.322.247 N	€ 1.121.665 V
0.10 Mutaties reserves AD	€ 0 V	€ 0 V	€ 0 V	€ 0 V
0.5 Treasury	€ 9.381 V	€ -25.692 N	€ -3.615 N	€ 22.077 V
0.61 OZB - woningen	€ 2.707.036 V	€ 2.747.036 V	€ 2.749.060 V	€ 2.024 V
0.62 OZB - niet woningen	€ 1.673.608 V	€ 1.745.608 V	€ 1.786.464 V	€ 40.856 V
0.64 Belastingen overig	€ -292.633 N	€ -275.185 N	€ -227.124 N	€ 48.061 V
0.7 Algemene uitkering/gemeentefonds	€ 35.868.257 V	€ 38.174.601 V	€ 38.078.687 V	€ -95.914 N
0.8 Overige baten en lasten	€ -79.720 N	€ -104.720 N	€ -208.351 N	€ -103.631 N
Totaal lasten na bestemming	€ 297.676 V	€ 409.211 V	€ 2.073.734 V	€ 1.664.523 V

BIJLAGE 7 - LIJST MET AFKORTINGEN

Om de leesbaarheid van de Programmarekening te verbeteren, wordt een lijst met afkortingen aan het document toegevoegd. We vinden het belangrijk dat documenten als de Programmarekening ook voor burgers goed leesbaar zijn. Daarom zijn ook afkortingen waarvan de betekenis voor geoefende lezers meteen duidelijk is toch aan dit overzicht toegevoegd.

Afkorting	Betekenis
AB	Algemeen Bestuur
AED	Automatische Externe Defibrillator
AO	Administratieve Organisatie
APV	Algemene Plaatselijke Verordening
Arbo	Arbidsomstandigheden
ARN	Afvalverwerking regio Nijmegen
ASV	Algemene subsidieverordening
AVG	Algemene verordening gegevensbescherming
AVRI	Afvalverwerking Rivierenland
AWBZ	Algemene Wet Bijzondere Ziektekosten
B&W	Burgemeester en Wethouders
BADO	Besluit accountantscontrole decentrale overheden
BAG	Basisregistratie Adressen en Gebouwen
BBV	Besluit Begroting en Verantwoording
BBZ	Bijzondere Bijstand aan Zelfstandigen
BCF	BTW-compensatiefonds
BGBOP	Besluit brandveilig gebruik en basishulpverlening overige plaatsen
BIG	Baseline Informatieveiligheid Gemeenten
BIO	Baseline Informatieveiligheid Overheid
BLS	Besluit Locatiegebonden Subsidie
BNG	Bank Nederlandse Gemeenten
BOA	Buitengewoon Opsporings Ambtenaar
bovo	Bovenwijkse voorzieningen
BP	Bestemmingsplan
BRN	Begrotingsrichtlijn Nijmegen
BRO	Basisregistratie Ondergrond
BSR	Belasting Samenwerking Rivierenland
BTW	Belasting Toegevoegde Waarde
BUIG	Gebundelde uitkering
Burap	Bestuursrapportage
BWT	Bouw- en woningtoezicht
BZK	Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties
CAO	Collectieve Arbeidsvoorwaarden
CAK	Centraal Administratie Kantoor
CEO	Cliënt ervaringsonderzoek
CJG	Centrum voor Jeugd en Gezin
CROW	Centrum voor Regelgeving en Onderzoek in de Grond-, Water- en Wegenbouw en de Verkeerstechniek
DA	Digitale agenda
DB	Dagelijks Bestuur
DigiD	Persoonlijke inlogcode waarmee burgers zich bij de overheid kunnen identificeren
DSO	Digitaal Stelsel Omgevingswet
DU	Decentralisatie Uitkering
DVO	Dienstverleningsovereenkomst
eIDAS	Electronic IDentification Authentication and trust Services
EMU	Europese Monetaire Unie

ENSIA	Eenduidige Normatiek Single Information Audit
EPR	Eikenprocessierups
EU	Europese Unie
EVZ	Ecologische verbingszone
FBV	Fonds Bovenwijkse Voorzieningen
FMP	Financieel Meerjaren Perspectief
Fte	Fulltime equivalent
GBA	Gemeentelijke Basis Administratie
GGZ	Geestelijke Gezondheidszorg
GHOR	Geneeskundige Hulpverleningsorganisatie in de regio
GMK	Gemeenschappelijke meldkamer
GO	Georganiseerd overleg
GR	Gemeenschappelijke Regeling
GREX	grondexploitatie
GVOP	Gemeenschappelijke voorziening officiële publicaties
GVVP	Gemeentelijk Verkeer en Vervoersplan
GW	Gemeentewet
HR	Human Resources
HRM	Human Resource Management
HWBP	Hoogwaterbeschermingsprogramma
I&A	Informatie & automatisering
IC	Interne Controle
IKB	Individueel keuzebudget
IKC	Integraal Kindcentrum
IOAW	Wet Inkomensvoorziening Oudere en gedeeltelijk Arbeidsongeschikte werkloze Werknemers
IOAZ	Wet Inkomensvoorziening Oudere en gedeeltelijk Arbeidsongeschikte werkloze Zelfstandigen
IU	Integratie-Uitkering gemeentefonds
IV	Integraal veiligheidsplan
IVN	Instituut voor natuurbeschermingseducatie
IZA	Integraal Zorgakkoord
KCC	Klant Contact Centrum
KRW	Kader Richtlijn Water
LNv	ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit
LOP	Landschapsontwikkelplan
MARN	Milieusamenwerking en Afvalverwerking Regio Nijmegen
Mer	Milieu effect rapportage
MFA	Multifunctionele accommodatie
MFC	Multifunctioneel centrum
mi-2	Beheersysteem onderhoud wegen
MIP	Meerjareninvesteringsprogramma
N	Nadelig
NME	Natuur-en milieueducatie
NPO	Nationaal Programma Onderwijs
NUP	Nationaal Uitvoeringsprogramma
NWB	Nederlandse Waterschap Bank
OAB	Onderwijs achterstandsbeleid
ODR	Omgevingsdienst Rivierenland
o/g	opgenomen geldleningen
OV	Openbaar vervoer
OZB	Onroerende Zaakbelasting
P&C	Planning & control
P&O	Personeel & organisatie
PAS	Programma Aanpak Stikstof

PAUW	Webtool om berekening van de Algemene Uitkering te controleren
PM	pro memorie / om niet te vergeten
PSZ	Peuterspeelzaal
RAV	Regionaal Ambulance Vervoer
RB	Raadsbesluit
RIB	raadsinformatiebrief
RO	ruimtelijke ordening
ROVL	Richtlijn voor Openbare Verlichting
RPB	Regionaal Programma Bedrijventerreinen
RTG	Rondetafelgesprek
RUD	Regionale uitvoeringsdienst
RZB	Roerende zaakbelasting
SOBL	Stichting Ondernemersfonds Beneden-Leeuwen
SOK	Samenwerkingsovereenkomst
Stg.	Stichting
S.V.	Sportvereniging
SVn	Stimuleringsfonds Volkshuisvesting Nederlandse Gemeenten
TU	Technische Universiteit
UBR	Uitvoeringsorganisatie Breedbandnetwerk Rivierenland
u/g	uitgegeven geldlening
UWV	Uitvoeringsinstituut Werknemersverzekeringen
V	Voordelig
VAB	Vrijkomende Agrarische Bedrijfsbebouwing
vGRP	verbreed Gemeentelijk Rioleringsplan
VNG	Vereniging van Nederlandse Gemeenten
VRGZ	Veiligheidsregio Gelderland-Zuid
VHROSV	Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Stedelijke Vernieuwing
VLK	Visie Leefbaarheid Kernen
VNR	Vereniging Nederlandse Riviergemeenten
VO	Voortgezet onderwijs
KP4	Klantprofiel 4
VVV	vereniging voor vreemdelingen verkeer
WABO	Wet Algemene Bepalingen Omgevingsrecht
Wet Fido	Wet Financiering decentrale overheden
WGA	Wet Werkhervatting Gedeeltelijk Arbeidsongeschikten
WIA	Wet Werk en Inkomen naar Arbeidsvermogen
Wet WOZ	Wet Waardering onroerende zaken
Wkb	Wet Kwaliteitsborging voor het bouwen
Wlz	Wet langdurige zorg
Wmo	Wet Maatschappelijke Ondersteuning
WMW	gemeente West Maas en Waal
WNRA	Wet Normalisering Rechtspositie Ambtenaren
WNT	Wet Normering bezoldiging Topfunctionarissen in de (semi) publieke sector
WPG	Wet Publieke Gezondheid
WSW	Wet Sociale Werkvoorziening
Wvg	Wet voorkeursrecht gemeenten
Wvggz	Wet verplichte GGZ
WW	Werkloosheidswet
WWB	Wet Werk en Bijstand
Zvw	Zorgverzekeringswet
ZW	Ziektewet

BIJLAGE 8 - ALGEMENE UITKERING

Opbouw van de algemene uitkering	Bedrag
<u>Algemene uitkering</u>	
Uitgavenmaatstaven inclusief uitkeringsfactor 1,420	€ 41.186.516
Inkomstenmaatstaf (O.Z.B.)	-€ 3.859.914
Suppletie-uitkering nieuwe verdeling Gemeentefonds	-€ 1.329.025
Suppletie-uitkering huishoudens laag inkomen	€ 243.880
Totaal algemene uitkering 2023	€ 36.241.457
<u>Verrekeningen voorgaande jaren</u>	
Algemene uitkering verrekening 2022	-€ 32.368
Algemene uitkering verrekening 2023	€ 32.902
Totaal verrekeningen voorgaande jaren	€ 534
<u>Integratie-uitkeringen</u>	
Participatie	€ 1.207.445
Totaal integratie-uitkeringen	€ 1.207.445
<u>Decentralisatie-uitkeringen</u>	
VTH provinciale taken	€ 140.091
Voorschoolse voorziening peuters	€ 34.751
Armoedebestrijding kinderen	€ 62.968
Veilig wonen	€ 7.062
Uitvoeringskosten LBV en LBV-plus	€ 51.182
Versterking omgevingsveiligheidsdiensten	€ 4.000
Einde lening inburgeringsplichtig	€ 1.020
Extra capaciteit BOAs	€ 31.985
Invoeringskosten Omgevingswet	€ 120.113
Wet kwaliteitsborging bouw	€ 13.623
Anti discriminatievoorzieningen	€ 2.816
Meerkosten Oekraïne sociaal domein	€ 58.602
Alleenverdieners	€ 9.280
Landelijke aanpak adreskwaliteit	€ 3.227
Wet betaalbare huur	€ 24.215
Register externe veiligheidsrisico's	€ 10.000
Spreidingswet	€ 30.663
Vangnetregeling energietoelage	€ 23.653
Totaal decentralisatie-uitkeringen	€ 629.251
Totaal verantwoord in jaarrekening 2024	€ 38.078.687

BIJLAGE 9 - BUDGETOVERHEVELINGEN NAAR 2025

nr	budget	omschrijving	bedrag	reden
Programma 1 - Wonen, werken en recreëren				
	68505	Omgevingswet	€ 304.181,00	Overhevelen restantbudget NAAR bestemmingsreserve Transitieplan Omgevingswet op basis van Raadsvoorstel Z.111358/Z.110595.
	68430	Overige volkshuisvesting	€ 73.965,00	Overhevelen restantbudget internationale werknemers
	68430	Overige volkshuisvesting	€ 20.500,00	Overhevelen restantbudget Woonzorgvisie (bedrag begroten in 2025 op 66800 - 4438, daar zijn ook alle kosten gemaakt in 2024)
Programma 2 - Maatschappelijke zaken				
	65020	Buitenzwembad	€ 15.000,00	De waterstofzuiger is in 2024 nog niet vervangen. Een Arbo wens vanuit evaluatie met optisport is het verzoek om deze te vervangen in 2025.
	66040	Jeugd- en jongerenwerk	€ 45.000,00	Bij het vaststellen van de jaarrekening 2023 is de raad akkoord gegaan met het overhevelen van het onbestede jeugdbudget (66040-4335) naar 2024. In 2024 hebben we met deze middelen een projectbureau ingehuurd. Ook bekostigden we twee jongerenbijeenkomsten van de middelen. We vinden inwonersparticipatie belangrijk. We nemen de bestaande bezwaren en zorgen serieus en zijn in gesprek gegaan met inwoners. Hierdoor heeft het project vertraging opgelopen. Dit resulteert in het feit dat de tijdelijke bopa vergunningsaanvragen later zijn ingediend en de JOP's niet aangeschaft zijn. Om deze reden zijn zowel de overhevelde jeugdmiddelen van 2023 (66040-4335), als de jeugdmiddelen van 2024 (66040-4335) niet volledig ingezet. Overheveling is noodzakelijk voor de aanschaf van de jongerenontmoetingsplekken. Hiermee vergroten we de kans van slagen. Dit omdat naast de aanschaf en realisatie van de jongerenontmoetingsplekken, ruimte is voor aanvullende acties tijdens de pilotperiode. Hierdoor is de verwachting dat de kans van slagen groter is.
	66316	Spreidingswet	€ 23.105,00	Overhevelen restantbudget voorbereiding Spreidingswet.
	66053	Dorpendeal	-€ 20.000,00	Bijdrage derden Dorpendeal (€ 24.625)
	66053	Dorpendeal	-€ 55.000,00	
	66053	Dorpendeal	-€ 108.107,00	
	66053	Dorpendeal	€ 207.732,00	
	64040	Overige onderwijszaken	€ 10.000,00	Kwalificatieplichtgelden zijn gelden die we ontvangen vanuit de regio. Deze middelen zijn bestemd om jongeren in de leeftijd van 16 tm 23 jaar die nog niet voldoen aan de kwalificatieplicht te ondersteunen richting een basiskwalificatie (MBO2, HAVO of VWO diploma). Deze gelden kunnen zowel preventief als curatief worden ingezet. In 2024 zijn de middelen niet volledig uitgegeven. In de aanloop naar de wetswijziging wordt er momenteel een plan ontwikkeld om onze jongeren die het nodig hebben zo goed mogelijk te ondersteunen. Daarvoor worden deze middelen gebruikt in 2025 en 2026.
	64010	Gymnastieklokaal Appeltern	€ 18.000,00	In onze begroting is een bedrag van € 20.000,-- opgenomen voor het verduurzamen van de gymzaal in Appeltern in de vorm van zonnepanelen. Zonnepanelen leveren op dit moment slechts zeer beperkt voordeel op, daarom kiezen we ervoor om die investering niet te doen. In de Mariaschool in Boven-Leeuwen moeten de toiletvloeren vervangen worden omdat deze loslaten. Door het begrote bedrag voor de zonnepanelen over te hevelen, kunnen wij het bestuur van MFA D'n Dulper (waar de Mariaschool onderdeel van is) budgetneutraal tegemoet komen in de kosten van de reparatie van de toiletvloeren. Deze kosten bedragen € 11.777,--.
Programma 3 - Fysieke leefomgeving				
	67054	Energie	€ 148.530,00	Gelden uit Meircirculaire 2022 van het Rijk voor aanpak klimaat akkoord. Restant wordt in of na 2025 uitgegeven. Graag overhevelen naar 2025.
Programma 4 - Burger, bestuur en veiligheid				
	60011	ondersteuning gemeenteraad	€ 15.000,00	Raadsbesluit 12-12-2024, initiele kosten aansluiting rekenkamer Rivierenland
Programma 5 - Bedrijfsvoering				
	60350	Facilitaire kosten	€ 35.000,00	De audiovisuele middelen voor de vergaderruimtes, spreekkamers en werkkamers zijn in 2024 besteld en worden in 2025 geleverd. Dit leidt tot een onderbesteding in 2024. Daarom wordt voorgesteld om het budget over te hevelen naar 2025.
	60540	Pand Raadhuisdijk	€ 157.000,00	Er is ingezet op herstel van vertrouwen met de buurt en er is samen met bureau Gloudemans een marktconsultatie gedaan. Dit heeft geleid tot visiedocumenten met daarin mogelijke invullingen in de panden. Kosten lopen door in 2025, daarom wordt voorgesteld het resterende budget over te hevelen naar 2025.
	60550	Pand Wilhelminastraat		
	60300	Automatisering	€ 700.000,00	Voor de ICT-omgeving is extra budget toegekend voor de vormgeving van de nieuwe ICT-omgeving. Verbetering van de ICT-omgeving is noodzaak om te kunnen voldoen aan de wettelijk vereiste informatieveiligheid, privacy-veiligheid, de continuïteit en de verbetering op performance. Vanwege de uitloop van het aanbestedingsproces, valt het merendeel van de implementatiekosten in het jaar 2025 i.p.v. het eerder verwachte jaar 2024. Door deze vertraging ontstaat het overschot. Dit overschot op het ICT-budget is echter nodig voor de implementatiekosten in het jaar 2025.
	totaal		€ 1.589.906,00	

BIJLAGE 10 - RECHTMATIGHEIDSVANTWOORDING

Verantwoordelijkheid college van burgemeester en wethouders

De baten en lasten alsmede de balansmutaties moeten getrouw in de jaarrekening worden opgenomen. Uit het getrouw opnemen van de baten en lasten alsmede de balansmutaties, blijken een drietal rechtmatigheidscriteria niet expliciet. Dit betreffen het begrotings-, voorwaarden-, en misbruik- en oneigenlijk gebruik criterium. In deze rechtmatigheidsverantwoording licht het college van burgemeester en wethouders toe in hoeverre bij de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten, alsmede de balansmutaties het begrotings-, voorwaarden-, en misbruik- en oneigenlijk gebruik criterium zijn nageleefd. Dit houdt in dat de verantwoorde baten en lasten, alsmede de balansmutaties in overeenstemming zijn met door de raad vastgestelde kaders zoals de begroting en gemeentelijke verordeningen en met bepalingen in de relevante wet- en regelgeving. Bij de waarderingsgrondslagen in de jaarrekening is het door de raad op 30 januari 2025 vastgestelde normenkader van de relevante wet- en regelgeving verder toegelicht.

Deze verantwoording hanteert een grensbedrag omdat alleen de van belang zijnde aspecten in de verantwoording hoeven te worden betrokken. Deze grens is door de raad bepaald en bedraagt 3% van de totale lasten inclusief toevoegingen aan de reserves en is daarmee vastgesteld op € 1.897.461. De grondslag voor deze verantwoording is de Kadernota Rechtmatigheid 2024 van de Commissie BBV van oktober 2024.

Bevinding

Het college stelt vast dat de omvang van de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties die niet rechtmatig tot stand zijn gekomen € 3.822.000 bedraagt. Dit is hoger dan de daarvoor gestelde grens van € 1.897.461. Van de niet rechtmatig tot stand gekomen verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties is volgens het college overigens een bedrag van € 2.138.000 acceptabel op basis van de door de gemeenteraad vastgestelde afspraken.

De geconstateerde afwijkingen betreffen: *bedragen x 1.000*

Begrotingscriterium		
1a. Overschrijding lasten programma's	€	2.326
1b. Overschrijding investeringsbudgetten (kredieten)	€	-
2. Ongeautoriseerde reservemutaties	€	-
3. Overschrijding van baten en/of onderschrijding van lasten en baten die niet tijdig tot een begrotingswijziging hebben geleid of te laat aan de raad zijn gemeld	€	327
Totaal begrotingsonrechtmatigheden (A)	€	2.653
4. Totaal van begrotingsonrechtmatigheden (van onderdeel 1 en 2) dat past binnen het vooraf vastgestelde beleid en daarmee vooraf als acceptabel is geduid (art. 12 lid 4 Verordening financieel beleid, beheer en organisatie)	€	2.138
5. Resterend saldo aan begrotingsonrechtmatigheden (B)	€	515
Voorwaardencriterium		
Inkopen ten onrechte niet Europees aanbesteed	€	686
Sociaal Domein Subsidies	€	292
Sociaal Domein Pilot dagbesteding	€	191
Totaal voorwaardencriterium (C)	€	1.169
M&O criterium (D)		
Geen bevindingen	€	-
TOTAAL (A+C+D)	€	3.822
Waarvan acceptabel (4)	€	2.138
Waarvan niet-acceptabel (B+C)	€	1.684

In de paragraaf bedrijfsvoering is op basis van de Kadernota rechtmatigheid van de commissie BBV en op basis van de afspraken met de raad aanvullende informatie opgenomen over de financiële rechtmatigheid. In deze paragraaf heeft het college ook beschreven welke actie hij onderneemt om vermelde afwijkingen in de toekomst te voorkomen.

CONTROLEVERKLARING VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT

Aan: de gemeenteraad van de gemeente West Maas en Waal.

A. Verklaring over de in de jaarstukken opgenomen jaarrekening 2024

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2024 van de gemeente West Maas en Waal te Beneden-Leeuwen gecontroleerd.

Naar ons oordeel geeft de in de jaarstukken opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van de baten en lasten over 2024 en van het vermogen van de gemeente West Maas en Waal op 31 december 2024 in overeenstemming met het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV).

De jaarrekening bestaat uit:

- 1 het overzicht van baten en lasten over 2024;
- 2 de balans per 31 december 2024;
- 3 de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen, waaronder de rechtmatigheidsverantwoording van het college van burgemeester en wethouders over de financiële rechtmatigheid van baten, lasten en balansmutaties over 2024;
- 4 de SiSa-bijlage met de verantwoordingsinformatie over specifieke uitkeringen; en
- 5 de bijlage met het overzicht van de gerealiseerde baten en lasten per taakveld.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden, het Besluit accountantscontrole decentrale overheden (Bado), het controleprotocol dat is vastgesteld door de gemeenteraad op 30 januari 2025 en het Controleprotocol Wet normering topinkomens (WNT) 2024 vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van de gemeente West Maas en Waal zoals vereist in de Wet toezicht accountantsorganisaties (Wta), de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Paragraaf ter benadrukking van bepaalde aangelegenheden - rechtmatigheidsverantwoording

Wij vestigen de aandacht op het onderdeel rechtmatigheidsverantwoording in de toelichting op de jaarrekening op pagina 95. Het college van burgemeester en wethouders heeft in deze rechtmatigheidsverantwoording toegelicht dat een deel van de verantwoorde baten en lasten, alsmede de balansmutaties niet rechtmatig tot stand is gekomen. Het totaal aan geconstateerde afwijkingen (rechtmatigheidsfouten) ligt voor een bedrag van in totaal € 1.684.000 boven de door de gemeenteraad vastgestelde verantwoordingsgrens. Ons oordeel is niet aangepast als gevolg van deze aangelegenheid.

Materialiteit

Op basis van onze professionele oordeelsvorming hebben wij de materialiteit voor de jaarrekening als geheel bepaald op € 633.348. De bij onze controle toegepaste goedkeuringstolerantie bedraagt voor fouten 1% en voor onzekerheden 3% van de totale lasten inclusief toevoegingen aan reserves, zoals voorgeschreven in artikel 2 lid 1 Bado.

Daarbij zijn voor de controle van de in de jaarrekening opgenomen WNT-informatie de materialiteitsvoorschriften gehanteerd zoals vastgelegd in het Controleprotocol WNT 2024. Wij houden ook rekening met afwijkingen en/of mogelijke afwijkingen die naar onze mening voor de gebruikers van de jaarrekening om kwalitatieve redenen materieel zijn, zoals ook bedoeld in artikel 3 Bado.

Wij zijn met de gemeenteraad overeengekomen dat wij aan de raad tijdens onze controle geconstateerde afwijkingen boven de € 50.000 rapporteren alsmede kleinere afwijkingen die naar onze mening om kwalitatieve, SiSa- of WNT-redenen relevant zijn.

Informatie ter ondersteuning van ons oordeel

Wij hebben onze controlewerkzaamheden bepaald in het kader van de controle van de jaarrekening als geheel en bij het vormen van ons oordeel hierover. Onderstaande informatie ter ondersteuning van ons oordeel en onze bevindingen moeten in dat kader worden gezien en niet als afzonderlijke oordelen of conclusies.

Controleaanpak frauderisico's

Wij hebben de risico's geïdentificeerd en ingeschat op een afwijking van materieel belang op de jaarrekening die het gevolg is van fraude. Wij hebben tijdens onze controle inzicht verkregen in gemeente West Maas en Waal en haar omgeving, de componenten van het interne beheersingssysteem, waaronder het risico-inschattingsproces en de wijze waarop het college van burgemeester en wethouders inspeelt op frauderisico's en het interne beheersingssysteem monitort, alsmede de uitkomsten daarvan.

Wij hebben de opzet en de relevante aspecten van het interne beheersingssysteem geëvalueerd. Bovendien hebben wij inlichtingen ter zake ingewonnen bij het management, de auditcommissie en anderen binnen de entiteit en bijbehorende verslagen en registraties beoordeeld. Wij hebben de opzet en het bestaan geëvalueerd van interne beheersmaatregelen gericht op het mitigeren van frauderisico's. Ook hebben wij de uitkomst van andere controlewerkzaamheden beoordeeld en overwogen of er bevindingen zijn die aanwijzing geven voor fraude.

Als onderdeel van ons proces voor het identificeren van frauderisico's, hebben wij frauderisicofactoren overwogen met betrekking tot frauduleuze financiële verslaggeving, oneigenlijke toe-eigening van activa en corruptie. Wij hebben geëvalueerd of deze factoren een indicatie vormden voor de aanwezigheid van het risico op afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude. De door ons geïdentificeerde frauderisico's en uitgevoerde specifieke werkzaamheden zijn als volgt:

- Het risico dat het management en het college van burgemeester en wethouders maatregelen van interne beheersing doorbreekt. Zij hebben de gelegenheid om schattingen te kunnen beïnvloeden. De belangrijkste schattingsposten in de jaarrekening betreffen de verwerking van overeengekomen afspraken met Jasmin groep als gevolg van de gerechtelijke uitspraken en de waardering van de voorzieningen groot onderhoud. Wij hebben getoetst of de gekozen methode en gehanteerde significante veronderstellingen passend zijn. Wij hebben daarnaast journaalposten geselecteerd op basis van risicocriteria en hierop specifieke controlewerkzaamheden verricht, waarbij wij tevens aandacht hebben besteed aan het identificeren van significante transacties buiten de normale bedrijfsvoering.
- Het risico van fraude in de uitgaande betalingen. Wij hebben controlewerkzaamheden uitgevoerd die inspelen op dit frauderisico waaronder het beoordelen van de rechten in de financiële administratie en de bankapplicatie en daarnaast hebben wij een analyse op de betaalbestanden uitgevoerd gericht op de uitgaande betalingen in het boekjaar. Op basis hiervan hebben wij de meest risicovolle betalingen getoetst.

Onze werkzaamheden hebben niet geleid tot specifieke aanwijzingen voor fraude of vermoedens van fraude ten aanzien van bovengenoemde risico's.

Controleaanpak veronderstellingen inzake financiële risico's in relatie tot de financiële positie

Het college van burgemeester en wethouders heeft in de paragraaf weerstandsvermogen een analyse opgenomen inzake het opvangen van geschatte financiële risico's in relatie tot de financiële positie. Onze werkzaamheden ten aanzien van deze analyse bestaan onder andere uit:

- Het inspecteren van de meerjarenbegroting en de beoordeling van de provincie als

- toezichthouder hierop;
- Het inspecteren van de wijze waarop een risico inventarisatie is uitgevoerd en hoe het weerstandsvermogen wordt bepaald;
- Het evalueren en bespreken van de financiële risico's en belangrijke veronderstellingen en uitgangspunten met het management en college van burgemeester en wethouders;
- Het overwegen of alle relevante informatie die wij als gevolg van onze controle hebben verkregen op een juiste wijze is opgenomen en toegelicht in de analyse.
- Het analyseren of de huidige en de benodigde financiering voor het kunnen continueren van het geheel van gemeentelijke taken is gewaarborgd, inclusief het voldoen aan relevante convenanten.

Onze controlewerkzaamheden hebben geen informatie opgeleverd die strijdig is met de opgenomen analyse en de uitkomsten hiervan op de inschatting van de weerbaarheid door het college van burgemeester en wethouders. Voor de volledigheid merken wij op dat de daadwerkelijke uitkomsten van gebeurtenissen kunnen afwijken van de gedane aannames en veronderstellingen in de risico analyse.

Naleving anticumulatiebepaling WNT niet gecontroleerd

In overeenstemming met de Regeling Controleprotocol WNT 2024 hebben wij de anticumulatiebepaling, bedoeld in artikel 1.6a WNT en artikel 5, lid 1, sub n en o Uitvoeringsregeling WNT, niet gecontroleerd. Dit betekent dat wij niet hebben gecontroleerd of er wel of niet sprake is van een normoverschrijding door een leidinggevende topfunctionaris vanwege eventuele dienstbetrekkingen als leidinggevende topfunctionaris bij andere WNT-plichtige instellingen, alsmede of de in dit kader vereiste toelichting juist en volledig is.

B. Verklaring over de in de jaarstukken opgenomen andere informatie

De jaarstukken omvatten andere informatie, naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij. De andere informatie bestaat uit:

- jaarverslag, waaronder de programmaverantwoording en de paragrafen;
- de overige bijlagen.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat. Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het college van burgemeester en wethouders is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie waaronder het jaarverslag in overeenstemming met het BBV.

Verklaring betreffende overige door wet- of regelgeving gestelde vereisten

Ingevolge artikel 213 lid 3 (b) Gemeentewet hebben wij onderzocht of de baten en lasten, alsmede de balansmutaties met betrekking tot specifieke uitkeringen als bedoeld in artikel 17 Financiële-verhoudingswet (hierna: de specifieke uitkeringen) rechtmatig tot stand zijn gekomen. In de jaarrekening is verantwoordingsinformatie opgenomen over deze specifieke uitkeringen (de SiSa-bijlage).

Naar ons oordeel zijn de baten en lasten, alsmede de balansmutaties over 2024 met betrekking tot de specifieke uitkeringen in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand gekomen in overeenstemming met de vereisten aan de specifieke uitkeringen bij en krachtens artikel 58a BBV en de Financiële-verhoudingswet ('Regeling Informatieverstreking SiSa').

Het college van burgemeester en wethouders is verantwoordelijk voor het rechtmatig tot stand komen van de baten en lasten alsmede de balansmutaties met betrekking tot de specifieke uitkeringen, in overeenstemming met de vereisten aan de specifieke uitkeringen bij en krachtens artikel 58a BBV en de Financiële-verhoudingswet - de Regeling Informatieverstreking SiSa. In dit kader is het college

van burgemeester en wethouders tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het college van burgemeester en wethouders noodzakelijk acht om de naleving van die relevante wet- en regelgeving mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Het is onze verantwoordelijkheid een redelijke mate van zekerheid te krijgen voor ons oordeel ingevolge artikel 213 lid 3 (b) Gemeentewet. Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens Nederlands recht, waaronder de Nederlandse controlestandaarden, het Besluit accountantscontrole decentrale overheden (Bado) en de Nota Verwachtingen Accountantscontrole 2024, zoals opgenomen in de Nota procedure aanlevering SiSa-verantwoordingsinformatie 2024 in bijlage 2 van de Regeling Informatieverstrekking SiSa. Wij hebben bij de controle van de baten en lasten, alsmede de balansmutaties met betrekking tot specifieke uitkeringen dezelfde materialiteit toegepast als bij de controle van de jaarrekening. Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's dat baten en lasten alsmede de balansmutaties met betrekking tot de specifieke uitkeringen als gevolg van fouten of fraude niet in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de gemeente;
- het evalueren of de baten en lasten alsmede de balansmutaties met betrekking tot de specifieke uitkeringen in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen.

C. Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het college van burgemeester en wethouders en de gemeenteraad voor de jaarrekening

Het college van burgemeester en wethouders is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met het BBV. Het college van burgemeester en wethouders is ook verantwoordelijk voor de financiële rechtmatigheid van de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties, in overeenstemming met de begroting en met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, zoals opgenomen in het door de gemeenteraad op 30 januari 2025 vastgestelde normenkader voor de financiële rechtmatigheid en voor het getrouw toelichten van de financiële rechtmatigheid in de jaarrekening.

In dit kader is het college van burgemeester en wethouders tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het college van burgemeester en wethouders noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening en de naleving van het normenkader voor de financiële rechtmatigheid mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het college van burgemeester en wethouders de veronderstellingen inzake de financiële risico's in relatie tot de financiële positie onderbouwen en afwegen of de gemeente in staat is de financiële risico's vanuit de reguliere exploitatie en onverwachte tegenvallers financieel op te vangen zonder tussenkomst van de toezichthouder. Het college van burgemeester en wethouders moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de financiële risico's kunnen worden opgevangen toelichten in de jaarrekening.

De gemeenteraad is verantwoordelijk voor het vaststellen van het normenkader voor de financiële rechtmatigheid en het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de gemeente.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, het Bado, het controleprotocol dat is vastgesteld door de gemeenteraad, het Controleprotocol WNT 2024, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de gemeente;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het college van burgemeester en wethouders en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- het vaststellen dat de door het college van burgemeester en wethouders gehanteerde veronderstellingen aanvaardbaar zijn inzake de afweging dat de gemeente in staat is haar financiële risico's vanuit de reguliere exploitatie en onverwachte tegenvallers financieel op te vangen zonder tussenkomst van de toezichthouder. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan omtrent de financiële positie. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen echter van materiële betekenis zijn voor de financiële positie van de gemeente;
- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen; en
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen.

Gegeven onze eindverantwoordelijkheid voor het oordeel zijn wij verantwoordelijk voor de controle van de jaarrekening van de gemeente, rekening houdend met de invloed daarop van de aard en de significantie van de activiteiten van uitvoeringsorganisaties ten behoeve van de gemeente. Op basis hiervan hebben wij de aard en omvang bepaald van de uit te voeren werkzaamheden ten aanzien van deze uitvoeringsorganisaties.

Wij communiceren met de gemeenteraad onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Eindhoven, 3 juli 2025

Crowe Foederer Audit & Assurance B.V.

w.g. drs. P. Peters RA